

คู่มือและแนวปฏิบัติ
สำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคล
ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
(ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2560)

กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
(ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2560)

คณะทำงานรวบรวมข้อมูลและจัดพิมพ์ สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สป.ศธ.

1. นายชัยชาญ ช่วยโพธิ์กลาง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สป.ศธ.
2. นางรจนา สินที	หัวหน้ากลุ่มโครงการพระราชดำริ
3. นางสาวนันทน์ภัส เขียวเกษม	หัวหน้ากลุ่มความมั่นคงและส่งเสริมคุณธรรม
4. นางสาวนันทวัน ตั้งมั่น	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
5. นายอนุพงศ์ บุสทิพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
6. นายสดายุทธ์ นัคดนตรี	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
7. นายศิริศักดิ์ เฮงพิทักษ์วานิช	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

จัดพิมพ์ ครั้งที่ 1 เดือนมีนาคม 2561 โดย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 500 เล่ม

โรงพิมพ์ : องค์การค้าของ สกสค. ลาดพร้าว

หน่วยประสานงานและแจกจ่าย

สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

โทรศัพท์/โทรสาร 0 - 2628 - 6399

เว็บไซต์สำหรับดาวน์โหลด www.skp.moe.go.th

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่าบุคคลทุกคนควรมีโอกาสได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเอง และชีวิตให้ดีขึ้น ได้เรียนรู้ภาษาไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศโดยไม่จำกัด เชื้อชาติและภาษา ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยได้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2522 และประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน ในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 เมื่อดำเนินการได้ในระยะหนึ่งจึงเก็บข้อมูลจากการนำไปปฏิบัติที่ยังเป็นปัญหา และจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้งหนึ่งซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เห็นชอบให้จัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือ ไม่มีสัญชาติไทยตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยประกอบด้วยระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องของหน่วยงาน จัดการศึกษาจึงได้รับไปดำเนินการปรับปรุงกฎ ระเบียบให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ ต้องใช้หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0208/777 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/ว (ล) 8990 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2548 ประกอบด้วยเสมอ

โดยหลักการแล้วการรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียนให้ปฏิบัติ เช่นเดียวกับบุคคลที่มีสัญชาติไทยทุกประการ ทั้งการรับเข้าเรียนและการออกหลักฐานการศึกษา เพื่อให้ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย มีความถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้จัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคล ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2552 และฉบับนี้เป็นฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2560 ซึ่งมีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบ กฎหมายและเนื้อหา เพื่อให้มีความสมบูรณ์และเป็นปัจจุบันมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติ และเป็นเครื่องมือให้กับครู อาจารย์ และผู้บริหาร สถานศึกษาในการปฏิบัติงาน ต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตุลาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 สิทธิทางการศึกษาของบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย กับนโยบายของประเทศไทย	1
1.1 บทนำ : ความเป็นมา	2
1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการและแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล	4
1.3 มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548	24
1.4 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียน ในสถานศึกษา พ.ศ. 2548	31
1.5 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐาน ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย	37
1.6 การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการปัญหา สถานะและสิทธิของบุคคล มติคณะรัฐมนตรีลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 และระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548	38
บทที่ 2 แนวทางในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย แยกตามระดับและประเภทการศึกษา	45
2.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน	47
2.2 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	69
2.3 การอาชีวศึกษา	79
2.4 การอุดมศึกษา	85
2.5 สถานศึกษาอื่น ๆ	90
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก สถานะและสิทธิทางกฎหมายของบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย	93
ภาคผนวก ข คำถาม - คำตอบ	111
ภาคผนวก ค หนังสือเสนอความเห็นจากหน่วยงาน กฎหมาย กฎ ระเบียบ หนังสือ ประกาศ และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง	123

บทที่ 1

สิทธิทางการศึกษาของบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร
หรือไม่มีสัญชาติไทยกับนโยบายของประเทศไทย

1.1 บทนำ : ความเป็นมา

วันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสต่อคณะรัฐมนตรีที่เข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ ดังนี้ คือ

ประชาชนที่อยู่ในประเทศเขามีมานานแล้ว แต่ก็ไม่เป็นคนไทย คือ เขาไม่ถือว่าเป็นคนไทยแท้จริงเขาอยู่และเกิดในเมืองไทย แต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความเป็นไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเหมือนกัน เพราะว่าถ้าหากว่ามีคนที่อยู่ในเมืองไทย และก็มีค่าน้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่ ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศด้อยไป...”

พระราชดำรัส สะท้อนให้เห็นถึงความห่วงใย และการไม่ควรเลือกปฏิบัติต่อคนอื่นที่ไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองไทย นอกจากจะเป็นความล้าหน้าในความเป็นสากลอย่างแท้จริงของสิทธิมนุษยชนแล้ว ยังเป็นบทพิสูจน์ที่ดีในความจริงจังของรัฐบาลไทย รวมทั้งประชาชนชาวไทยตามสัญญาที่ให้ไว้กับประชาคมโลก เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 1948 ดังปรากฏในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ในคำปรารภ และข้อ 1 ในส่วนต้นของปฏิญญา ดังนี้

คำปรารภ :

“ด้วยเหตุที่การยอมรับศักดิ์ศรีประจำตัว และสิทธิซึ่งเสมอกันและไม่อาจโอนให้แก่กันได้ของสมาชิกทั้งปวงแห่งครอบครัวมนุษยเป็นรากฐานของเสรีภาพ ความยุติธรรม และสันติภาพในภพ ด้วยเหตุที่การเฉยเมย และคูหมิ่นเหยียดหยามสิทธิมนุษยชนได้ก่อให้เกิดการกระทำอันป่าเถื่อนโหดร้าย ทารุณ ซึ่งได้กระทบกระเทือนมโนธรรมของมนุษยชาติอย่างรุนแรง และโดยเหตุที่ได้มีการประกาศปณิธานอันสูงสุดของสามัญชนว่าถึงวาระแห่งโลกแล้วที่มนุษย์จะมีเสรีภาพในการพูดและในความเชื่อถือ รวมทั้งมีเสรีภาพจากความกลัวและความต้องการ”

ข้อ 1 :

“มนุษย์ทั้งหลายเกิดมามีอิสระเสรีและเสมอภาคกันในเกียรติศักดิ์และสิทธิ ต่างมีเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยเจตนารมณ์แห่งภราดรภาพ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ก็ได้ให้การรับรองหลักการดังกล่าวไว้ในมาตรา 4 ดังนี้

“ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง”

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์จะมีได้ก็ต่อเมื่อสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคนบนโลกได้รับความคุ้มครองอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกันโดยไม่มีข้อจำกัดเรื่องเชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ศาสนา ความเชื่อ ภาษา และวัฒนธรรม

รัฐบาลไทยตระหนักถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวรวมทั้งหน้าที่ของรัฐเองที่ต้องปกป้องและอารังไว้ซึ่งศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แม้บุคคลดังกล่าวจะไม่มีสัญชาติไทย อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติก็มีข้อเรื่องง่ายเนื่องจากสิทธิบางเรื่องของบุคคลบางกลุ่มบางจำพวกอาจได้รับการคุ้มครองไม่เท่ากันไม่ว่าจะโดยกฎหมายระหว่างประเทศหรือภายในประเทศ โดยอาจขึ้นอยู่กับสถานะทางกฎหมาย อายุ และเพศ เช่น เด็กอาจต้องได้รับความคุ้มครองมากกว่าผู้ใหญ่เนื่องจากความรู้ผิดชอบนั้นยังไม่เท่าผู้ใหญ่ ผู้หญิงก็ควรได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษเนื่องจากเป็นกลุ่มที่เปราะบางในการที่จะถูกล่วงละเมิดทางเพศ หรือผู้ที่เกิดในประเทศไทยก็ควรได้รับสิทธิที่จะพัฒนาสถานะให้ได้รับสัญชาติไทยมากกว่าผู้ที่ไม่ได้เกิดในประเทศไทย เป็นต้น

ปัญหาสถานะทางกฎหมายของบุคคลในประเทศไทยเป็นอีกปัญหาที่เรื้อรังมานาน อันสืบเนื่องจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านของไทยที่ทำให้มีบุคคลสัญชาติอื่นเดินทางเข้ามายังประเทศไทยบ้างก็ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศเดิมของตนได้อีกต่อไป บ้างก็ตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทย ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจถึงกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและความสำคัญในการมีสถานะบุคคลของกลุ่มชนบนพื้นที่สูงกลุ่มคนชายขอบ และตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง ทำให้บุคคลจำนวนมากตกสำรวจจากทางราชการ ปัญหาขาดการวางแผนและการจัดเก็บข้อมูลทะเบียนราษฎรที่ดี ปัญหากฎหมายไทยหลายฉบับไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป รวมไปถึงแนวนโยบายของรัฐบาลไทยที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาสถานะของบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย นอกจากนี้ยังรวมถึงปัญหาที่ทั่วโลกกำลังประสบในยุคโลกาภิวัตน์หรือโลกไร้พรมแดน คือ ปัญหาการย้ายถิ่นและการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานข้ามชาติ

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ต่างมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน ทำให้ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในประเทศไทยมีความซับซ้อนมากขึ้น และส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอื่น ๆ ของกลุ่มคนเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในการศึกษา สิทธิในการที่จะได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสมหรือแม้กระทั่งสิทธิในกระบวนการยุติธรรม

ประเทศไทยได้เล็งเห็นว่าสถานภาพการดำรงชีวิตของบุคคลดังกล่าวไม่เอื้ออำนวยต่อความมั่นคงและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และมีแนวโน้มที่จะเป็นปัญหาที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาว และรุนแรงหากไม่ได้รับการแก้ไขที่เหมาะสม เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและการยอมรับในสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มคนดังกล่าว นำมาสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 18 มกราคม 2548

1.2 ยุทธศาสตร์การจัดการและแก้ไขปัญหาสถานะ และสิทธิของบุคคล

1.2.1 ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล

(มติสภาความมั่นคงแห่งชาติเมื่อ 12 มกราคม 2548 / มติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 18 มกราคม 2548)

1. ความสำคัญของปัญหา

1.1 ปัจจุบันประเทศไทยมีกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาเกี่ยวกับสถานะและสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยหลายกลุ่ม ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีทั้งในส่วนที่อาศัยอยู่ดั้งเดิมแต่ตรวจสอบจากทางราชการ และกลุ่มที่อพยพมาจากประเทศเพื่อนบ้านด้วยเหตุผลทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และความไม่ปลอดภัยในชีวิต โดยบางส่วนไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางได้จำนวนประมาณ 1-2 ล้านคนเศษ และมีแนวโน้มจะเพิ่มจำนวนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ สถานภาพการดำรงชีวิตของบุคคลดังกล่าวไม่เอื้อต่อความมั่นคงและสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ดังนั้น หากปล่อยไว้โดยไม่ดำเนินการแก้ไขปัญหา จะส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในระยะยาวอย่างรุนแรงโดยผลกระทบดังกล่าวไม่จำกัดเฉพาะที่จะเกิดจากกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้โดยตรงเท่านั้น แต่จะรวมถึงกลุ่มบุตรหลานที่จะเกิดขึ้นในภายหลังซึ่งจะมีปัญหาด้านสังคมตามมา อันจะเป็นการเพิ่มความรุนแรงของสภาพปัญหาให้มากยิ่งขึ้นอีกด้วย

1.2 อย่างไรก็ตามในช่วงที่ผ่านมาแม้ทางราชการจะได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีความคืบหน้าไประดับหนึ่ง แต่การแก้ไขปัญหายังขาดวิธีการจัดการอย่างเป็นระบบ และยังคงมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการอีกหลายประการ อาทิ ปัญหาในเรื่องกฎระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง รวมถึงปัญหาในเรื่องทัศนคติของเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องทุกฝ่ายต้องร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางดำเนินงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์

1.3 การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหามีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้พื้นฐานของการยอมรับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและการยอมรับในสิทธิขั้นพื้นฐานของคนกลุ่มดังกล่าว โดยจัดทำเป็นยุทธศาสตร์ และมาตรการที่เหมาะสมครอบคลุมในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้อง จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในภาพรวมอย่างเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2. กรอบความคิดในการกำหนดยุทธศาสตร์

2.1 แนวทางตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 ว่า “...ประชาชนที่อยู่ในประเทศเขามานานแล้ว แต่ก็ไม่ใช่คนไทย คือเขาไม่ถือว่าเป็นคนไทยแท้จริง เขาอยู่และเกิดในเมืองไทย แต่ก็ไม่ได้รับประโยชน์ของความเป็นไทย สิ่งนี้เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเหมือนกัน เพราะว่าถ้าหากว่ามีคนที่อยู่ในเมืองไทย และก็มีค่าน้อยใจมาก ไม่มีใครเอาใจใส่ก็จะทำให้ความมั่นคงของประเทศด้อยไป...”

2.2 แนวคิดยุทธศาสตร์สันติวิธีเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขบนพื้นฐานของการยอมรับความจริง เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ทศนคติที่ดีต่อกัน และตระหนักในคุณค่าความหลากหลายของความคิด วิถีชีวิต และวัฒนธรรม

2.3 หลักการเคารพสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลและความมั่นคงของชาติ

2.4 การยอมรับความจริงว่ามีกลุ่มคนที่มีปัญหาสถานะและสิทธิบางกลุ่มที่ไม่สามารถส่งกลับไปยังประเทศต้นทางได้ การบริหารจัดการจึงอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลระหว่างหลักสิทธิมนุษยชน ความมั่นคงของมนุษย์ และความมั่นคงของชาติ

2.5 การรับรองสถานะบุคคลตามกฎหมายไทยแก่กลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติเหมาะสม และให้สอดคล้องกับพันธกรณีที่ผูกพันประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ

2.6 ครอบคลุมการแก้ไขปัญหาทั้งในปัจจุบันและป้องกันปัญหาในอนาคตโดยมีแนวทางการบริหารจัดการที่เป็นระบบชัดเจนและแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

2.7 การมีฐานข้อมูลกลุ่มบุคคลเป้าหมายที่ชัดเจนอันจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีเอกสารแสดงตนเพื่อการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานระหว่างรอการพิสูจน์สถานะ

2.8 การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคม รวมถึงประชาคมระหว่างประเทศและประเทศต้นทาง เข้ามามีส่วนรับรู้และร่วมมือในการแก้ปัญหา

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อเร่งรัดกำหนดสถานะที่เหมาะสมให้แก่กลุ่มคนที่ไม่ได้มีสถานะชัดเจน หรือมีสถานะที่ไม่เอื้อต่อการใช้สิทธิในการพัฒนาที่เหมาะสมตามศักยภาพของตน ทั้งนี้ เพื่อให้กลุ่มคนดังกล่าวสามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงได้รับและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม รวมทั้งสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้ตามศักยภาพที่ตนมี

3.2 เพื่อให้การคุ้มครองดูแลด้านสิทธิมนุษยชนต่อกลุ่มคนที่ไม่ได้มีสถานะใด ๆ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสมดุลทั้งทางด้านความมั่นคงและสิทธิมนุษยชน ไม่เกิดปัญหา ผลกระทบต่อประเทศในระยะยาวในทุกด้าน รวมทั้งนำไปสู่การตัดสินใจทางนโยบายเพื่อกำหนดสถานะ และสิทธิรองรับที่เหมาะสม

3.3 เพื่อให้มีแนวทางการจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลอย่างเป็นระบบ ไม่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

3.4 เพื่อปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่รัฐให้ลดความหวาดระแวง ความไม่ไว้วางใจ จนส่งผลให้เกิดการปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวในเชิงลบ อาทิ การมีทัศนคติว่าบุคคลไร้สถานะส่วนใหญ่จะเกี่ยวพันกับพฤติกรรมในการลักลอบค้ายาเสพติดหรือตัดไม้ทำลายป่า การมองว่าบุคคลไร้สถานะเป็นภาระที่สังคม จะต้องคอยดูแล เป็นต้น

3.5 เพื่อสร้างหลักประกันให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติงานโดยสุจริตให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานและลดโอกาสในการแสวงประโยชน์โดยทุจริตที่อาจเกิดขึ้น

3.6 เพื่อป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่ของกลุ่มคนที่ไม่มีสถานะ โดยการกำหนดมาตรการดำเนินการเชิงสร้างสรรค์ที่ไม่ส่งผลกระทบต่อในด้านสิทธิมนุษยชน ภาพลักษณ์ของประเทศ และสอดคล้องกับสถานการณ์ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านในปัจจุบัน

4. ยุทธศาสตร์

4.1 ยุทธศาสตร์การกำหนดสถานะ

4.1.1 สำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติและเอกสารแสดงตนสำหรับบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนราษฎรเพื่อให้ทราบที่มาและสถานะการดำรงอยู่ของคนกลุ่มนี้ อันจะนำไปสู่การพิจารณากำหนดสถานะที่เหมาะสม

4.1.2 ปรับปรุงแก้ไขหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณากลับกรองคำร้องขออนุมัติสถานะ โดยการลดกระบวนการและขั้นตอนการพิจารณาที่ซ้ำซ้อน รวมทั้งลดการใช้ดุลยพินิจที่เกินส่วนของเจ้าหน้าที่

4.1.3 กำหนดกรอบการพิจารณากำหนดสถานะให้แก่บุคคลที่มีปัญหาในเรื่องสถานะและสิทธิ ดังนี้

1) กรณีบุคคลที่อพยพเข้ามาในประเทศ

(1) ดำเนินการแปลงสัญชาติเป็นไทยให้แก่บุคคลที่มีเชื้อสายไทยที่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

(2) ให้สัญชาติไทยแก่บุตรที่เกิดในประเทศไทยของคนต่างด้าวตามข้อ (1) ที่ได้รับแปลงสัญชาติเป็นไทย หากพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้สืบสายโลหิตของบุคคลดังกล่าว

(3) ให้สถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่บุคคลที่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนซึ่งอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกันเป็นเวลานานไม่ต่ำกว่า 10 ปี จนกลมกลืนกับสังคมไทย และไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทาง หรือไม่มีจุดเกาะเกี่ยวใด ๆ กับประเทศต้นทางตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

(4) ให้สัญชาติไทยแก่บุตรของคนต่างด้าวตามข้อ (3) ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

2) กรณีเด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษาของประเทศไทยแต่ไม่มีสถานะที่ถูกต้องตามกฎหมาย

(1) ให้สัญชาติไทยแก่บุคคลที่เกิดหรืออาศัยอยู่ในประเทศและจบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย ทั้งนี้ กระบวนการให้สัญชาติให้เป็นไปตามกฎหมาย

(2) สำหรับเด็กที่ยังไม่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณากำหนดสถานะตามข้อ 1)

3) กรณีบุคคลที่ไร้รากเหง้าให้สัญชาติไทยแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

(1) บุคคลที่ขาดบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์และมีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนของทางราชการและอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานอย่างน้อย 10 ปี จนกลมกลืนกับสังคมไทย และมีคุณสมบัติอื่น ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด

(2) บุคคลที่ขาดบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งที่ได้รับสถานะเป็นบุตรบุญธรรมตามคำสั่งของศาล เมื่อผู้รับบุตรบุญธรรมเป็นบุคคลที่มีสัญชาติไทย

4) กรณีบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วนแก่ประเทศชาติ

ให้สัญชาติไทยแก่บุคคลซึ่งมีผลงาน/ความรู้ ความเชี่ยวชาญที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศในด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการกีฬา รวมทั้งด้านอื่น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควร

5) กรณีแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่ได้รับการจดทะเบียนแต่ไม่สามารถเดินทางกลับได้ เนื่องจากประเทศต้นทางไม่ยอมรับให้ได้รับสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศชั่วคราวและเข้าสู่กระบวนการพิจารณากำหนดสถานะตามข้อ 1) - 4) หากไม่สามารถกำหนดสถานะได้ให้นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาสถานะโดยกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งมีองค์ประกอบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาคราชการ ภาควิชาการ และภาคประชาชนพิจารณากำหนดแนวทางการให้สถานะที่เหมาะสมตามมาตรการระยะยาวแนบท้ายยุทธศาสตร์นี้

6) กรณีคนต่างด้าวอื่น ๆ ที่ไม่มีคุณสมบัติตามข้อ 1) - 5) และไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทาง ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) ให้สิทธิการอาศัยอยู่ชั่วคราวแก่กลุ่มคนต่างด้าวทั้งในส่วนที่ได้รับการจดทะเบียนไว้แล้วและที่จะมีการสำรวจจดทะเบียนเพิ่มเติม ซึ่งไม่มีคุณสมบัติในการขอรับสถานะตามหลักเกณฑ์ข้างต้นดังกล่าวและไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางได้ โดยบุคคลดังกล่าว ต้องไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคง

(2) กำหนดให้คณะกรรมการซึ่งมีองค์ประกอบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาคราชการ ภาควิชาการ และภาคประชาชน พิจารณากำหนดแนวทางการให้สถานะที่เหมาะสมดังปรากฏตามมาตรการระยะยาวแนบท้ายยุทธศาสตร์ เช่นเดียวกับกรณีในข้อ 5)

4.1.4 ให้ใช้แนวทางการให้สถานะก่อนและให้ดำเนินการถอนสถานะได้ในภายหลังตามกฎหมายปกครองหากมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ

4.1.5 มอบอำนาจในการอนุมัติสถานะลงไปสู่ในระดับที่เหมาะสมเพื่อรองรับในการดำเนินการต่อกลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก

4.1.6 เปิดโอกาสให้ภาควิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนการพิจารณาคำร้องขอสถานะอย่างเป็นระบบในรูปของคณะกรรมการที่มีผู้เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการ

4.1.7 สร้างความเข้าใจทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับนโยบายและมาตรการดำเนินการต่อกลุ่มคนที่ไม่มีสถานะและการได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สามารถอาศัยอยู่ในสังคมไทยได้อย่างสมานฉันท์

4.2 ยุทธศาสตร์การให้สิทธิขั้นพื้นฐานแก่บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิ

4.2.1 กรณีมีชื่ออยู่ในทะเบียนของทางราชการแต่ยังไม่มีสถานะที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือคำร้องขอสถานะอยู่ระหว่างการพิจารณา หรือภาครัฐอยู่ระหว่างการพิจารณากำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยดำเนินการเพื่อให้คนเหล่านี้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐานเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้

4.2.2 กรณีไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนให้ดำเนินการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติควบคุม โดยในเบื้องต้นสมควรให้สิทธิขั้นพื้นฐานเท่าที่จำเป็นตามหลักมนุษยธรรม อย่างไรก็ตาม ในภายหลังเมื่อตรวจพบว่ามิถุนีลำนาคที่ชัดเจนในประเทศต้นทางให้ดำเนินการส่งกลับ แต่ในกรณีไม่สามารถส่งกลับได้ หรืออยู่ระหว่างกระบวนการกำหนดสถานะ หรืออยู่ระหว่างการประสานประเทศต้นทางเพื่อตรวจสอบสถานะและมิถุนีลำนาค ให้พิจารณาให้สิทธิขั้นพื้นฐานเช่นเดียวกันกับกรณี 4.2.1

4.3 ยุทธศาสตร์การดำเนินการเชิงรุกและเชิงสร้างสรรค์เพื่อป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่

4.3.1 ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการพัฒนาคนและชุมชนชายแดนในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ประชาชนชายแดนของประเทศเพื่อนบ้านดำรงชีวิตอยู่ได้ในพื้นที่ถิ่นกำเนิด โดยไม่จำเป็นต้องอพยพเข้ามาในเขตไทย

4.3.2 ใช้ประโยชน์จากบทบาทขององค์กรระหว่างประเทศในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในประเทศต้นทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมกับวิถีชีวิตของชุมชน เพื่อป้องกันการอพยพเข้ามาในประเทศไทย

4.3.3 เพิ่มความเข้มงวดกวดขันในการป้องกันและสกัดกั้นการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยอย่างไม่ถูกต้อง

4.3.4 เพิ่มความเข้มข้นในการปฏิบัติและการควบคุมทางทะเบียนโดยเฉพาะการแจ้งเกิดและการย้ายถิ่นที่อยู่ เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ตัวบุคคลและการกำหนดสถานะในอนาคต

4.4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ

4.4.1 กำหนดให้มีมาตรการรองรับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนบท้ายยุทธศาสตร์นี้

4.4.2 ให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการอำนวยความสะดวก ประสานงาน ติดตาม และประเมินผล รวมทั้งการพัฒนาระบบการปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์นี้

4.4.3 ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลัก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงกลาโหม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประสานการดำเนินการร่วมกัน เพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์

4.4.4 ให้มีคณะทำงานเฉพาะกิจ มีองค์ประกอบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และผู้แทนชุมชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อเร่งพิจารณาดำเนินการให้สถานะตามมาตรการเร่งด่วน แนบท้ายยุทธศาสตร์นี้

4.4.5 กำหนดแผนงาน/โครงการและสร้างระบบติดตามแก้ไขปัญหา รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายการดำเนินการที่ชัดเจน

4.4.6 สร้างระบบเชื่อมโยงข้อมูลสถานะบุคคลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยใช้ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้ครอบคลุมถึงระดับอำเภอและให้มีการจัดจ้างบุคลากรเพื่อพัฒนาระบบ รวมทั้งชุดปฏิบัติการในอำเภอและหน่วยเคลื่อนที่

4.4.7 ปรับทัศนคติของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนโดยการใช้แนวทางตามยุทธศาสตร์สันติวิธีที่อยู่บนพื้นฐาน การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน การมีทัศนคติที่ดีต่อกัน และการให้คุณค่าของความหลากหลายของวิถีชีวิต และวัฒนธรรม

4.4.8 ให้มีแนวทางบริหารจัดการอย่างโปร่งใสที่สามารถตรวจสอบได้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและให้ความคุ้มครองแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานโดยสุจริตมิให้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการ

4.4.9 ให้ประเทศเพื่อนบ้านเห็นความสำคัญในความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาบุคคลที่ไม่มีสถานะ และให้องค์กรระหว่างประเทศให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่ประชาชนและชุมชนชายแดนในประเทศต้นทาง

4.4.10 บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อพยพเข้ามาใหม่และขบวนการนำพา

4.4.11 จัดลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายตามความรุนแรงของปัญหา เพื่อเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

5.1 มีแนวทางการบริหารจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลที่มีประสิทธิภาพครบวงจร ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินการมีการมอบหมายการดำเนินการที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดให้มีแผนงานและงบประมาณรองรับอย่างเหมาะสม และมีเป้าหมายชัดเจน รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

5.2 ดำเนินการให้เกิดการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนการปฏิบัติงานของภาครัฐ โดยภาคเอกชนและภาคประชาชนให้เข้ามาสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ให้บรรลุผล

5.3 รายงานผลการดำเนินการต่อนายกรัฐมนตรีและสภาความมั่นคงแห่งชาติ

หมายเหตุ

สำหรับผู้หนีภัยการสู้รบจำนวน 110,000 คน ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงเพื่อรอการส่งกลับและแรงงานต่างด้าว (พม่า ลาว และกัมพูชา) ที่ได้รับการจดทะเบียน และสามารถปรับเข้าสู่ระบบ การจ้างงานที่ถูกต้อง โดยได้รับการยอมรับจากประเทศต้นทาง จะอยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์นี้เฉพาะข้อ 4.1.1

1.2.2 ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ

1. ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองซึ่งส่วนใหญ่มาจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นปัญหาสำคัญที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวางเนื่องจากส่วนใหญ่ไม่สามารถกลับประเทศและตกค้างอยู่ในประเทศไทยนำมาซึ่งปัญหาความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับสถานภาพตามกฎหมายและสิทธิของบุคคลส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตการถูกล่วงละเมิดสิทธิและปัญหาความมั่นคงต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาด้านสังคมในระยะยาวนอกจากนี้ยังมีส่วนหนึ่งซึ่งเดินทางเข้ามาอย่างถูกต้องแต่อาศัยอยู่เกินกำหนดหรือไม่ยอมเดินทางกลับไปรวมทั้งอีกส่วนหนึ่งที่พยายามลักลอบเข้าประเทศไทยเพื่อขายแรงงานโดยอาศัยช่องว่างของการอนุญาตเข้าเมืองจุดอ่อนในการสกัดกั้นผลักดันและการติดตามตัวบุคคลของเจ้าหน้าที่ทำให้บางส่วนตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์และเชื่อมโยงไปถึงขบวนการอาชญากรรมข้ามชาตินำมาซึ่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยชื่อเสียงเกียรติภูมิและความมั่นคงของประเทศผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เป็นประเด็นปัญหาและผลกระทบต่อประเทศไทยในปัจจุบันคาดว่าจะมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 3 ล้านคน แยกได้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ดังนี้

ประเภทที่ 1 ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติในห้วงเวลาต่าง ๆ รับรองสถานะให้อาศัยอยู่ถาวรในประเทศไทย ประกอบด้วย (1) กลุ่มที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่มานานจำนวน 19 ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติตั้งแต่อดีตจนถึงปี 2542 (2) กลุ่มเด็กนักเรียน (3) บุคคลไร้รากเหง้าและ (4) ผู้ทำคุณประโยชน์ซึ่งได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในช่วงปี 2550 - 2552 จำนวนรวมทั้งหมด 5.6 แสนคนโดยคนกลุ่มนี้จะได้รับสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายกรณีมีเชื้อสายไทยจะได้รับการแปลงสัญชาติเป็นไทยสำหรับบุตรที่เกิดในประเทศไทยสามารถยื่นคำขอมีสัญชาติไทยตามที่กฎหมายกำหนดทั้งนี้ยังมีการสำรวจใหม่ในช่วงปี 2552 - 2554 ตามมติคณะรัฐมนตรี 3 พฤศจิกายน 2552 อีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งกระทรวงมหาดไทยอยู่ระหว่างประมวลผลและจำแนกกลุ่มเป้าหมาย

ประเภทที่ 2 ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ที่คณะรัฐมนตรีผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวและอยู่ระหว่างการแก้ปัญหา ซึ่งได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติในช่วงปี 2550 - 2552 ภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในฐานะกลุ่มที่อพยพเข้ามาและอาศัยอยู่มานานซึ่งไม่สามารถเดินทางกลับประเทศต้นทางได้และตกค้างอยู่ในประเทศไทยจำนวน 1.2 แสนคน ปัจจุบันอยู่ระหว่างการตรวจสอบสถานะที่ชัดเจนและเพิกถอนสถานะบุคคลแอบแฝง

ประเภทที่ 3 กลุ่มที่มีประเด็นปัญหาและผลกระทบด้านความมั่นคงซึ่งมีนโยบายดูแลเป็นการเฉพาะจำนวนประมาณ 2.1 ล้านคน กลุ่มใหญ่ที่สุด คือ กลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาวและกัมพูชา) โดยเป็นผู้ที่ได้รับการจดทะเบียนผ่อนผันให้ทำงานในปี 2554 ประมาณ 1.9 ล้านคนและมีแรงงานลักลอบอีกจำนวนหนึ่งนอกจากนั้นเป็นผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าในพื้นที่พักพิง 9 แห่ง บริเวณชายแดนไทย-พม่าประมาณ 1.2 แสนคน ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงญารวมทั้งผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวเกาหลีเหนืออีกจำนวนหนึ่ง

ประเภทที่ 4 กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองทั่วไป หมายถึง กลุ่มที่ลักลอบเข้าเมืองรายใหม่ ซึ่งจากผลการจับกุมส่งกลับบางปีมีจำนวนถึง 2 - 3 แสนคน กลุ่มที่เข้าเมืองถูกต้องแต่อยู่อาศัยเกินกำหนดบางปีมีจำนวนถึง 4 - 5 หมื่นคน กลุ่มที่ถือบัตรผ่านแดนซึ่งอนุญาตให้เข้ามาเฉพาะพื้นที่ชายแดนแล้วไม่กลับออกไปรวมทั้งกลุ่มที่เดินทางเข้าประเทศโดยการปลอมแปลงเอกสารเดินทางหรือใช้หนังสือเดินทางปลอม

ประเด็นปัญหาผลกระทบที่สำคัญ ดังนี้

1) ผลกระทบด้านบวก การที่ประเทศไทยจ้างแรงงานต่างด้าว ๆ ส่งผลให้เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศขยายตัวมากขึ้นสามารถทดแทนแรงงานไทยที่ขาดแคลนในบางประเภทกิจการโดยเฉพาะงานประเภท 3D (Dirty, Difficult, Dangerous) ซึ่งคนไทยไม่ยอมทำ เช่น งานในภาคอุตสาหกรรมประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่องประมง ซึ่งต้องใช้แรงงานในการผลิตอย่างเข้มข้นหากมองผลดีด้านมูลค่าทางเศรษฐกิจจากข้อมูลสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) เมื่อปี 2546 พบว่าการจ้างแรงงานต่างด้าวประมาณ 4 แสนคนจะทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.64

2) ผลกระทบด้านลบ

(1) ด้านสังคม ปัญหาใหญ่ที่สุด คือ **ปัญหาสถานภาพตามกฎหมายและสิทธิขั้นพื้นฐาน** เริ่มจากสภาพการเข้าเมืองที่ไม่ถูกต้องและไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้นำไปสู่ปัญหาสถานะบุคคลของทั้งตัวเองและบุตรหลานที่เกิดขึ้นภายหลังการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนโดยเฉพาะการถูกกดขี่ข่มเหง ขูดรีด การตกเป็นเหยื่อขบวนการค้ามนุษย์ และการเข้าไม่ถึงสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานที่รัฐจัดให้ปัญหาผลกระทบด้านสังคมรองลงมา คือ **ปัญหาความไม่สงบเรียบร้อยในพื้นที่** โดยเฉพาะจากผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เป็นแรงงานต่างด้าว เนื่องจากมีจำนวนมากอาศัยอยู่อย่างแออัด บางแห่งมีการรวมตัวเป็นชุมชนต่างด้าวขนาดใหญ่นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมปัญหาความไม่ไว้วางใจความขัดแย้งกับคนในพื้นที่นอกจากนั้นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เป็นผู้หนีภัยจากการสู้รบจากพม่า ซึ่งอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวบริเวณชายแดนมีพฤติกรรมลักลอบออกนอกพื้นที่พักพิงการรับจ้างตัดไม้ทำลายป่า ทำลายสิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังมีปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดจากผู้หลบหนีเข้าเมืองประเภทอื่น ๆ ในหลายพื้นที่โดยเฉพาะในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ

(2) ด้านเศรษฐกิจ เกิดการพึ่งพาการใช้แรงงานต่างด้าวราคาถูกทำให้ส่วนหนึ่งส่งผลกระทบต่อ การจ้างแรงงานไทยและไม่ส่งเสริมให้มีการพัฒนาฝีมือทักษะการทำงานรวมทั้งไม่พยายามพัฒนาหรือใช้เทคโนโลยีทันสมัยในการผลิตกระทบต่อความเข้มแข็ง และขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว นอกจากนั้นการใช้แรงงานต่างด้าวโดยขาดการควบคุมดูแลคุ้มครองอย่างเหมาะสม ยังอาจทำให้ไทยถูกกีดกันทางการค้า จากการใช้แรงงานผิดกฎหมายและการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(3) ด้านสาธารณสุข ผู้หลบหนีเข้าเมืองเป็นภาระต่อภาครัฐในการรักษาพยาบาลตามหลักมนุษยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดนทำให้กระทบต่อการดูแลรักษาคนไทยในพื้นที่ นอกจากนั้นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เข้ามาเป็นแรงงานต่างด้าวบางส่วนนำโรคติดต่อเข้ามาในไทย และการที่แรงงานมักอยู่อาศัยอย่างแออัดผิดสุขลักษณะ นำมาซึ่งปัญหาสุขอนามัยสาธารณสุขและการคุมกำเนิด

(4) **ด้านการศึกษา** จากนโยบายของรัฐที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือไม่มีสัญชาติสามารถเข้ารับการศึกษาค่าใช้จ่ายการศึกษาภาคบังคับโดยรัฐจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวในอัตราเดียวกันกับที่จัดสรรให้กับเด็กไทย (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อ 5 กรกฎาคม 2548) ทำให้เกิดปัญหาการค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องจัดหาให้แก่เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยในสถานศึกษาจำนวน 6 หมื่นคนเศษ (สำรวจในช่วงปี 2549 - 2551) กระทบต่อทัศนคติของคนไทยในพื้นที่ที่ไม่ต้องการให้ลูกหลานเข้าเรียนกับเด็กต่างด้าว รวมทั้งกระทบต่อคุณภาพในการเรียนการสอนของสถานศึกษาโดยเฉพาะในพื้นที่ชายแดน

(5) **ด้านการเมืองเกิดปัญหาการเรียกร้องขอมีสถานะและสิทธิ** ภายใต้การสนับสนุนขององค์กรพัฒนาเอกชนนักวิชาการบางส่วนและองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนสร้างความกดดันต่อภาครัฐ ปัญหาภาพลักษณ์ทางลบด้านสิทธิมนุษยชนของไทยในประชาคมโลก เนื่องจากมีกลุ่มคนบางกลุ่มแสวงประโยชน์จากกลุ่มคนหลบหนีเข้าเมืองเหล่านี้โดยเฉพาะขบวนการนำพาขบวนการค้ามนุษย์นายจ้างและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ล่วงละเมิดแรงงาน นอกจากนี้การที่ถูกจำกัดสิทธิบางประการ เช่น การเดินทาง เนื่องจากมีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองมักเป็นประเด็นที่องค์กรด้านสิทธิมนุษยชนหยิบยกขึ้นโจมตีไทยในเวทีประชาคมระหว่างประเทศ

(6) **ปัญหาบริเวณชายแดนที่สำคัญคือความหวาดระแวงของประเทศเพื่อนบ้าน** จากการที่ผู้หลบหนีเข้าเมืองที่พำนักอยู่ในประเทศไทยบางส่วนเป็นกลุ่มต่อต้านหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้าน ได้ใช้ประเทศไทยเป็นฐานในการเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมทั้งการเข้าไปปฏิบัติการในประเทศเพื่อนบ้าน นอกจากนี้การสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยกับกองกำลังของประเทศเพื่อนบ้านที่เกิดขึ้นเป็นระยะก่อให้เกิดปัญหาการรุกรานอธิปไตยและความไม่ปลอดภัยบริเวณชายแดน ทำให้มีผู้หนีภัยการสู้รบอพยพเข้ามาในประเทศไทยจำนวนมาก เป็นภาระที่ไทยต้องดูแลควบคุมและมีปัญหาในการส่งกลับ

กรอบแนวคิดในการกำหนดยุทธศาสตร์

พิจารณากำหนดทิศทางมาตรการที่ชัดเจนในการป้องกันและแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทุกกลุ่มของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสถานการณ์ในห้วงเวลาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติ ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรของประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ผลกระทบด้านความมั่นคงต่าง ๆ รวมทั้งการดูแลสิทธิมนุษยชน ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้นำเสนอต่อที่ประชุมสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2552 มีนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ในขณะนั้นเป็นประธานพิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบความคิดยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบแล้ว ดังนี้

- 1) คำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติภายใต้ความสมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจความมั่นคงและสิทธิมนุษยชน
- 2) บูรณาการทุกภาคส่วนร่วมแก้ปัญหา
- 3) กระจายอำนาจการบริหารจัดการลงสู่ระดับพื้นที่อย่างเหมาะสม
- 4) ดำเนินการทั้งมาตรการเชิงรุกและเชิงรับ
- 5) ป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่อย่างเป็นระบบ
- 6) จัดระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหา

3. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อบูรณาการการบริหารจัดการปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ตกค้างอยู่ในประเทศไทย
- 2) เพื่อลดระดับความรุนแรงของปัญหา ลดผลกระทบด้านความมั่นคงและเสริมสร้างประสิทธิภาพการป้องกันการอพยพเข้ามาใหม่

4. กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายครอบคลุม 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มที่อยู่ในประเทศไทยและกลุ่มที่จะลักลอบเข้ามาใหม่

4.1 กลุ่มที่อยู่ในประเทศไทย

1) กลุ่มที่อาศัยอยู่มานานและมีปัญหาในการส่งกลับส่วนหนึ่งมีความกลมกลืนกับสังคมไทย และส่วนหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับประเทศไทยในอดีต ได้แก่ ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ จำนวน 19 กลุ่มรวมถึงกลุ่มที่มีความเกี่ยวข้องกับ 19 ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ดังกล่าว แต่ตกสำรวจและมีปัญหาสถานะซึ่งยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (มติคณะรัฐมนตรี 18 มกราคม 2548) กำหนดให้สำรวจบุคคลเป้าหมายเฉพาะที่อพยพเข้ามาจนถึง 18 มกราคม 2538 เพื่อจัดทำทะเบียนประวัติแยกประเภทตามยุทธศาสตร์ ฯ และนำเข้าสู่กระบวนการแก้ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์ฯ

2) กลุ่มที่มีความจำเป็นต่อเศรษฐกิจ ได้แก่ กลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา)

3) กลุ่มที่มีปัญหาความมั่นคงเฉพาะ เช่น ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงญาและชาวเกาหลีเหนือ เป็นต้น

4) ผู้หลบหนีเข้าเมืองอื่น ๆ ได้แก่ ผู้ที่เข้าเมืองถูกต้องแต่อยู่เกินกำหนดหรือไม่ยอมกลับออกไปรวมทั้งกลุ่มที่เดินทางเข้ามาโดยปลอมแปลงเอกสารเดินทางหรือใช้หนังสือเดินทางปลอม

4.2 กลุ่มที่จะลักลอบเข้ามาใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านและประเทศใกล้เคียง รวมทั้งผู้ที่จะลักลอบเข้ามาเพื่อต้องการไปประเทศที่สาม และผู้ที่ต้องการเข้ามาเพื่อประกอบธุรกิจผิดกฎหมายในประเทศไทย

5. กลไกบริหารจัดการ กำหนดให้มีองค์กรบริหารจัดการที่ชัดเจนทั้งระดับชาติและระดับพื้นที่ที่สามารถขับเคลื่อนและบูรณาการการแก้ปัญหาอย่างรวดเร็วมีเอกภาพ ดังนี้

5.1 กลไกระดับชาติ คือ คณะกรรมการอำนวยการบริหารยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานและมีสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการบริหารยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้อำนวยการสำนัก

5.2 กลไกระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ ในรูปของคณะกรรมการบริหาร 5 คณะ ได้แก่ 1) คณะกรรมการบริหารการแก้ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลมีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขาธิการ 2) คณะกรรมการบริหารฐานข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมือง มีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขาธิการ 3) คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

มีปลัดกระทรวงแรงงานเป็นประธาน อธิบดีกรมการจัดหางาน เป็นเลขานุการ 4) คณะกรรมการบริหารการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเฉพาะมีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นเลขานุการ และ 5) คณะกรรมการบริหารฐานข้อมูลคนเข้าเมืองมีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นประธาน ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นเลขานุการ

5.3 **กลไกระดับปฏิบัติ** ได้แก่ ศูนย์ประสานงานแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองระดับภาค มีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรรับผิดชอบ ศูนย์สารสนเทศผู้หลบหนีเข้าเมือง มีกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบ ศูนย์สารสนเทศแรงงานต่างด้าวมีกระทรวงแรงงานรับผิดชอบ ศูนย์สารสนเทศข้อมูลสุขภาพแรงงานต่างด้าวมีกระทรวงสาธารณสุขรับผิดชอบ และศูนย์สารสนเทศคนเข้าเมืองมีสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบ

5.4 **กลไกการประสานการปฏิบัติและรายงานผล** มีกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรรับผิดชอบโดยมีการรายงานผลทุก 6 เดือน

6. สาระสำคัญของยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ย่อยรองรับ 4 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทย ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย 1 ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานและกลับประเทศต้นทางไม่ได้ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การกำหนดสถานะกลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและมีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร

ให้มีการเร่งรัดตรวจสอบกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวจากทางราชการภายใต้ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 , 20 กุมภาพันธ์ 2550 และ 3 พฤศจิกายน 2552) และคัดกรองบุคคลเพื่อดำเนินการ ดังนี้

1) **กลุ่มเป้าหมายที่อพยพเข้ามาจนถึงวันที่ 18 มกราคม 2538** ให้เร่งรัดพิจารณากำหนดสถานะภายใต้หลักเกณฑ์การกำหนดสถานะ ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อ 7 ธันวาคม 2553

2) **กลุ่มที่อพยพเข้ามาตั้งแต่ 19 มกราคม 2538 จนถึง 18 มกราคม 2548** หากมีหลักฐานและผ่านกระบวนการตรวจสอบชัดเจนว่าไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้และอาศัยอยู่ในประเทศไทยติดต่อกัน 10 ปี นับจากวันที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัว ฯ ให้กำหนดสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายและบุตรที่เกิดในประเทศไทยสามารถยื่นคำขอมีสัญชาติไทยตามที่กฎหมายกำหนด

3) **กลุ่มที่เข้ามาหลัง 18 มกราคม 2548** ให้ถือว่ามิสถานะเป็นบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ให้มีการประสานประเทศต้นทางอย่างต่อเนื่องเพื่อรับกลับ

**กลยุทธ์ที่ 2 การกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณา
กำหนดสถานะของทางราชการ**

- 1) **สิทธิด้านการศึกษา** ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548 รวมทั้งพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยเข้ามีส่วนร่วม
- 2) **สิทธิด้านสาธารณสุข** พิจารณากำหนดระบบประกันสุขภาพที่เหมาะสมโดยกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมรับผิดชอบ
- 3) **สิทธิด้านการประกอบอาชีพ** ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551
- 4) **สิทธิในการเดินทาง** พิจารณากำหนดพื้นที่ควบคุมเป็นระดับจังหวัดการกำหนดพื้นที่และการเดินทางออกนอกพื้นที่ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
- 5) **สิทธิอื่น ๆ** อาทิ สิทธิในการครอบครองสังหาริมทรัพย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย

**กลยุทธ์ที่ 3 การทบทวนปรับปรุงพัฒนา กำหนดกฎหมาย กฎ ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
กับการกำหนดสถานะและสิทธิ**

- 1) ทบทวนปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่มีอยู่เพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคหรือการขัดกันของกฎระเบียบและหลักเกณฑ์
- 2) ทบทวนปรับปรุงกฎระเบียบและหลักเกณฑ์กระบวนการในการพิสูจน์ตัวบุคคลการจัดทำทะเบียนประวัติการออกบัตรแสดงตนและการบันทึกข้อมูลในระบบทะเบียนราษฎรและซักซ้อมความเข้าใจเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อความชัดเจนและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
- 3) พิจารณาปรับปรุงหรือทบทวนหลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดสถานะให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มเป้าหมาย 2 แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 การปรับนโยบายด้านแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว กัมพูชา)

- 1) นโยบายการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติควรเป็นมาตรการระยะสั้นเฉพาะกิจการที่จำเป็นทางเศรษฐกิจไม่กระทบต่อการจ้างแรงงานไทยและสอดคล้องกับการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและการรักษาความมั่นคงของชาติ รวมทั้งการดูแลสิทธิมนุษยชนให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานสากล
- 2) นโยบายการจ้างแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติควรดำเนินการควบคู่ไปกับการปรับโครงสร้างการผลิตที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรและการผลิตแรงงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานในประเทศเพื่อยกระดับฐานการผลิตให้มีผลิตภาพสูงขึ้น (Productivity) และลดการพึ่งพิงฐานการผลิตและอุตสาหกรรมที่มีลักษณะ 3D ที่ใช้แรงงานไร้ฝีมืออย่างเข้มข้น (Intensive labour)
- 3) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะแรงงานการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานไทยควบคู่กับการส่งเสริมวิจัยและการพัฒนาเทคโนโลยีทดแทนแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสมเพื่อลดการพึ่งพาแรงงานต่างด้าวในระยะยาวโดยผู้ประกอบการมีส่วนร่วม

4) ให้มีการศึกษาวิจัยทางวิชาการเกี่ยวกับความต้องการแรงงานต่างด้าวที่ชัดเจน เพื่อนำไปสู่การกำหนด ทิศทางการกำหนดนโยบายการจ้างแรงงานต่างด้าวในภาคเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติเพื่อการจ้างงานอย่างถูกกฎหมาย

1) การจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติครอบคลุมเฉพาะบุคคลที่เป็นแรงงานต่างด้าวและบุตรของแรงงานดังกล่าวที่อายุไม่เกิน 15 ปี ซึ่งได้รับการจดทะเบียนล่าสุดตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 เมษายน 2554 ภายใต้หลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) เพิ่มประสิทธิภาพการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติเพื่อปรับสภาพให้เป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมายให้แล้วเสร็จในเวลาที่คุณรัฐมนตรีกำหนดโดยปรับปรุงกระบวนการพิสูจน์สัญชาติให้เกิดความรวดเร็วและมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมรวมทั้งพิจารณาสนับสนุนให้มีการเพิ่มจุดพิสูจน์สัญชาติในไทยให้มากขึ้น

3)หารือกับประเทศต้นทางในการทบทวนบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการจ้างงานระหว่างรัฐบาลไทย-พม่า-ไทย-ลาวและไทย - กัมพูชา (MOU) รวมถึงข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์สัญชาติและการนำเข้าแรงงานเพื่อขจัดปัญหาอุปสรรคในการนำแรงงานเข้าสู่ระบบการจ้างงานที่ถูกต้องและการนำเข้าแรงงานตาม MOU รวมทั้งเร่งรัดความร่วมมือในการจัดระบบแรงงานมาเข้า - กลับเย็น และแรงงานตามฤดูกาลให้เป็นไปตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2551

4) หารือประเทศต้นทางในการพิจารณาขยายเวลาการอนุญาตทำงานให้แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติและแรงงานที่นำเข้าอย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศและไม่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง เช่น อาจพิจารณาขยายเวลาการอนุญาตทำงานให้แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติเป็น 3 ปี ต่อได้อีก 2 ครั้งครั้งละ 1 ปี เป็นต้น แต่ทั้งนี้แรงงานต่างด้าวจะต้องกลับประเทศต้นทางอย่างน้อย 1 เดือนจึงจะสามารถกลับมาทำงานได้ใหม่เพื่อป้องกันการตั้งรกรากในประเทศไทย

5) พิจารณาให้มีการแลกเปลี่ยนแรงงานประเภทเดียวกันในสาขาที่มีความขาดแคลนอย่างแท้จริง ได้แก่ สาขาก่อสร้างและสาขาประมง เพื่อให้แรงงานสามารถเคลื่อนย้ายเข้าทำงานในแหล่งหรือบริษัทอื่นในสาขาเดียวกันที่มีความต้องการแรงงานได้อย่างเป็นระบบโดยมีมาตรการควบคุมที่รัดกุมตามระเบียบที่กำหนด

6) ควบคุมให้นายจ้างต้องทำสัญญาจ้างแรงงานต่างด้าวซึ่งกำหนดระยะเวลาการจ้างงานอัตราค่าจ้างและการให้สวัสดิการแก่แรงงานต่างด้าวอย่างชัดเจนและให้นายจ้างรับผิดชอบจัดหาที่อยู่อาศัยให้กับแรงงานต่างด้าวและแจ้งเจ้าหน้าที่ทราบตามกฎหมายเพื่อการตรวจสอบและคุ้มครองดูแล

7) พิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติในการจัดหาแรงงานเพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการค้ามนุษย์ การควบคุมและจัดระเบียบแรงงานประมงที่สอดคล้องกับลักษณะของงานเป็นการเฉพาะโดยให้ผู้ประกอบการร่วมรับผิดชอบ

8) แรงงานต่างด้าวที่ไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติในครั้งแรก เนื่องจากกรอกข้อมูลไม่ถูกต้องให้เจรจากับประเทศต้นทางให้พิสูจน์สัญชาติอีกครั้ง ในระหว่างนั้นแรงงานดังกล่าวรวมทั้งกลุ่มที่อยู่ระหว่างกระบวนการพิสูจน์สัญชาติให้ถือว่ามิสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวเพื่อทำงานได้จนถึงระยะเวลาที่กำหนด ส่วนกลุ่มที่สุดท้ายแล้วไม่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติให้ดำเนินการส่งกลับตามกฎหมาย

9) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจดทะเบียนที่ไม่ยื่นขอพิสูจน์สัญชาติหรือไม่ไปพิสูจน์สัญชาติให้ดำเนินการผลักดันและส่งกลับตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยไม่ใช้ความรุนแรงโดยมีระบบการส่งกลับที่ชัดเจนและโปร่งใสบนพื้นฐานความปลอดภัยและคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนของแรงงาน

กลยุทธ์ที่ 3 การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ ในระบบผ่อนผัน

1) **สิทธิด้านการศึกษา** ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548 รวมทั้งให้พิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทยเข้ามีส่วนร่วม

2) **สิทธิด้านสาธารณสุข** ให้เป็นไปตามระบบประกันสุขภาพที่กำหนด ทั้งนี้ อาจกำหนดให้แรงงานซื้อบัตรประกันสุขภาพให้แก่บุตรตามเงื่อนไขที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

3) **สิทธิในการเดินทาง** พิจารณากำหนดพื้นที่ควบคุมเป็นระดับจังหวัดการกำหนดพื้นที่และการเดินทางออกนอกพื้นที่ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

4) **สิทธิอื่น ๆ** อาทิ สิทธิในการครอบครองสังหาริมทรัพย์ให้เป็นไปตามกฎหมาย

5) กรณีที่พิสูจน์ได้ว่าแรงงานต่างด้าวเป็นผู้เสียหายจากการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551

กลยุทธ์ที่ 4 การใช้กระบวนการชุมชนและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสนับสนุนการแก้ปัญหา

1) ส่งเสริมให้แรงงานต่างด้าวร่วมมือกับชุมชนไทยในการจัดระเบียบและดูแลชุมชนร่วมกัน เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของชุมชนการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการรักษาความมั่นคง

2) เสริมสร้างจิตสำนึกทัศนคติที่ดีและความรับผิดชอบของแรงงานต่างด้าวต่อชุมชนสังคมไทยและประเทศไทยเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบในเชิงสังคมจิตวิทยาและสามารถอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างปกติสุข

3) ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจต่อสาธารณชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อชุมชนนายจ้างและผู้ประกอบการในพื้นที่ให้ตระหนักถึงภัยและผลกระทบที่เกิดจากปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองและการจ้างแรงงานผิดกฎหมาย เพื่อสร้างจิตสำนึกสาธารณะในการสอดส่องเฝ้าระวัง และรับผิดชอบแก้ปัญหา ร่วมกับภาครัฐ

4) นายจ้าง/ผู้ประกอบการแรงงานที่ฝ่าฝืนกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการจ้างแรงงานต่างด้าวรวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐที่ทุจริตประพฤติมิชอบให้ได้รับโทษอย่างเฉียบขาดจริงจัง

กลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มที่มีนโยบายเฉพาะ อาทิ ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่าผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงญา ชาวเกาหลีเหนือ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 การควบคุมทั่วไป

- 1) ผ่อนปรนสถานภาพบุคคลเหล่านี้ให้เป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ชั่วคราวตามหลักมนุษยธรรมเพื่อรอการเดินทางกลับหรือไปประเทศที่สามแล้วแต่กรณี
- 2) ปรับปรุงฐานข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมืองทุกกลุ่มที่มีนโยบายดูแลเป็นการเฉพาะให้มีความถูกต้องเป็นปัจจุบันและสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลอื่น ๆ
- 3) กำหนดมาตรการลงโทษต่อผู้ที่เคลื่อนไหว ซึ่งสร้างผลกระทบต่อประเทศไทยและความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านรวมถึงส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยต่อประชาคมโลก
- 4) ให้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านการรักษาพยาบาลและการศึกษาตามหลักมนุษยธรรม
- 5) สร้างความเข้าใจกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบที่ไทยได้รับและนโยบายของไทยไม่มีการเพิ่มพื้นที่รองรับผู้หนีภัยการสู้รบและผู้หลบหนีเข้าเมืองอื่น ๆ อีก
- 6) พิจารณาเจรจากับประเทศต้นทางและประเทศทางผ่านในระดับทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกันและสกัดกั้นการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย
- 7) เสร็จจากบองค์การพัฒนาเอกชนต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อร่วมมือในการฝึกอาชีพรองรับการเดินทางกลับประเทศ การส่งไปประเทศที่สามและการส่งกลับอย่างปลอดภัย

กลยุทธ์ที่ 2 การควบคุมเป็นการเฉพาะ

- 1) มาตรการต่อผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า
 - (1) ใช้กลไกประชาคมอาเซียนและองค์การระหว่างประเทศผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในเขตพม่าและเจรจากับพม่าให้รับผู้หนีภัยการสู้รบกลับประเทศ โดยมีหลักประกันความปลอดภัย ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการไม่ผลักดัน (Non-refoulement) การให้ความดูแลด้านมนุษยธรรม และการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักสากล
 - (2) ส่งเสริมและสนับสนุนการเดินทางกลับถิ่นฐานเดิมหรือการไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามโดยสมัครใจ โดยประสานองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือดำเนินการ
 - (3) ส่งเสริมการฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อรองรับการทำงานเมื่อเดินทางกลับถิ่นฐานหรือไปตั้งถิ่นฐานในประเทศที่สามและพิจารณาอนุญาตให้ทำงานได้ในพื้นที่พักพิงตามที่กำหนด
 - (4) อนุญาตให้จัดการศึกษาได้ในพื้นที่พักพิงตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548 ภายใต้การควบคุมดูแลของทางการ
- 2) มาตรการต่อผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงญาและชาวเกาหลีเหนือ
 - (1) เพิ่มความเข้มข้นในการสกัดกั้นและป้องกันการหลบหนีเข้าเมืองเป็นพิเศษ
 - (2) ให้มีระบบการตรวจสอบและติดตามการเคลื่อนไหวที่จะมีผลกระทบต่อความมั่นคงและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศอย่างใกล้ชิด
 - (3) ประสานทำความเข้าใจกับประเทศที่เกี่ยวข้องและองค์การระหว่างประเทศเกี่ยวกับการดำเนินการของฝ่ายไทยเพื่อไม่ให้เกิดภาพลักษณ์ทางลบต่อประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชน

กลุ่มเป้าหมาย 4 กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองอื่น ๆ นอกเหนือจากกลุ่มเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ 1 (กลุ่มเป้าหมาย 1 - 3) ประกอบด้วย 3 มาตรการ

- 1) ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองต่อผู้หลบหนีเข้าเมืองผู้ให้ที่พักพิง และขบวนการนำพา รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตอย่างเด็ดขาดจริงจัง
- 2) พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศการตรวจคนเข้าเมืองให้ทันสมัยและเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศระหว่างส่วนราชการไทยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบติดตามบุคคลต่างด้าวที่เดินทางเข้า-ออกและพำนักในประเทศไทย
- 3) ติดตามและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดสำหรับบุคคลจากประเทศที่สามที่ขอรับการตรวจลงตราเพื่อเข้าประเทศไทยโดยเฉพาะจากประเทศเพื่อนบ้านประเทศรอบบ้านและประเทศในกลุ่มแอฟริกา ซึ่งอาจขอรับการตรวจลงตราผิดประเภทหรืออาจอยู่ต่อในประเทศไทยอย่างผิดกฎหมายที่เคยมีฐานข้อมูลการเข้าเมืองอย่างถูกต้องแต่ลักลอบอยู่ต่อและมีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์การป้องกันการลักลอบหลบหนีเข้ามาใหม่

กลุ่มเป้าหมายกลุ่มที่จะลักลอบเข้ามาใหม่ ประกอบด้วย 7 มาตรการ

- 1) เพิ่มความเข้มงวดในการป้องกันและสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมืองอย่างจริงจังและต่อเนื่องพัฒนาระบบสารสนเทศการตรวจคนเข้าเมืองให้ทันสมัยเชื่อมโยงทุกด่าน และสามารถติดตามตรวจสอบตัวบุคคลและการเดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) บังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจังกับผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ลักลอบเข้ามาใหม่ นายจ้างผู้ประกอบการ ผู้ให้ที่พักพิงรวมทั้งขบวนการนำพา ขบวนการค้ามนุษย์และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 3) พิจารณาบททวนและปรับปรุงกฎหมายให้มีบทลงโทษที่ชัดเจนทันสมัยเพื่อเป็นการป้องกันและป้องปรามการกระทำผิดและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่
- 4) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อทุกภาคส่วนโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง
- 5) จัดทำแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลประวัติบุคคลพร้อมลายพิมพ์นิ้วมือและรูปถ่ายของผู้หลบหนีเข้าเมือง (ข้อมูลชีวภาพ) เพื่อตรวจสอบการกลับเข้ามาใหม่และดำเนินการตามกฎหมายโดยให้สามารถแลกเปลี่ยนเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ รวมถึงการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบันตามห้วงเวลา
- 6) พัฒนาระบบการเข้า - ออกบริเวณชายแดนโดยเฉพาะการใช้บัตรผ่านแดน (Border pass) หรือเอกสารผ่านแดนอื่น ๆ เพื่อให้สามารถติดตามตรวจสอบตัวบุคคลและตรวจสอบการเดินทางกลับได้อย่างชัดเจน
- 7) ส่งเสริมและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนและภาคประชาสังคมในพื้นที่ชายแดนและชายฝั่งทะเลในการร่วมมือกับภาครัฐเพื่อป้องกันและสกัดกั้นการลักลอบเข้าเมือง

**ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์การเสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อป้องกันและ
แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง ประกอบด้วย 5 มาตรการ**

- 1) ประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการใช้กลไกระดับภูมิภาคทั้งระดับพหุภาคีและระดับทวิภาคีในระดับชาติและระดับท้องถิ่นที่มีอยู่เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง
- 2) ส่งเสริมความสัมพันธ์ความร่วมมือด้านการข่าวและการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับท้องถิ่นในการป้องกันและแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง
- 3) ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรมนุษย์ของประเทศเพื่อนบ้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชากรของประเทศเพื่อนบ้านดำรงชีวิตอยู่ได้ในถิ่นกำเนิดโดยไม่จำเป็นต้องอพยพเข้ามาในประเทศไทย
- 4) ร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชากรและสภาพแวดล้อมในประเทศต้นทางอย่างเหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานย้ายถิ่นและป้องกันการโยกย้ายถิ่นฐานที่ไม่ปกติเข้ามาในประเทศไทย
- 5) ชี้แจงและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ประชาคมอาเซียน ประชาคมระหว่างประเทศ และองค์กรพัฒนาเอกชนทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากผู้หลบหนีเข้าเมืองรวมถึงการดำเนินการของประเทศไทยเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย

**ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ ดำเนินการในระยะเร่งด่วนและระยะต่อไป ดังนี้
ระยะเร่งด่วน**

- 1) ให้จัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติภายใต้สภามั่นคงแห่งชาติเรียกว่า “คณะกรรมการอำนวยการบริหารยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ” เรียกชื่อย่อว่า กอ.ปร. มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่กำหนดนโยบายมาตรการแนวทางและอำนวยการกำกับดูแลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์รวมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อสภาความมั่นคงแห่งชาติและคณะรัฐมนตรี
- 2) ให้จัดตั้งสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการอำนวยการบริหารยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ เรียกชื่อย่อว่า สอ.ปร. มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นผู้อำนวยการสำนักงานและผู้แทนจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมปฏิบัติงานทำหน้าที่ช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของ กอ.ปร.
- 3) ให้จัดตั้งคณะกรรมการสนับสนุนและช่วยเหลือการปฏิบัติงานของ กอ.ปร. และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวม 5 คณะ คือ

(1) คณะกรรมการบริหารการแก้ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล มีปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธาน อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์มาตรการการแก้ปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลต่อ กอ.ปร. รวมทั้งพิจารณากลับกรองแผนงานงบประมาณตลอดจนอำนวยการให้มีการปฏิบัติตามนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(2) คณะกรรมการบริหารฐานข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมือง มีปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธาน อธิบดีกรมการปกครองเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์และแนวทางการบริหารจัดการในการจัดทำระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สารสนเทศผู้หลบหนีเข้าเมืองศูนย์สารสนเทศแรงงานต่างด้าวศูนย์สารสนเทศข้อมูลสุขภาพแรงงานต่างด้าวและศูนย์ประสานงานแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองระดับกองอำนาจการ รักษาความมั่นคงภายในภาค

(3) คณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง มีปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธาน อธิบดีกรมการจัดหางานเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์แนวทางและมาตรการในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองต่อ กอ.ปร. รวมทั้งประสานงานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนการแก้ปัญหาภายใต้ยุทธศาสตร์ที่กำหนด

(4) คณะกรรมการบริหารการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเฉพาะ มีเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นประธาน รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่เสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์มาตรการการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มเฉพาะต่อ กอ.ปร. รวมทั้งพิจารณากลับกรองแผนงานงบประมาณตลอดจนอำนาจการและประสานงานกับส่วนราชการและภาคส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(5) คณะกรรมการบริหารฐานข้อมูลคนเข้าเมือง มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นประธาน ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเป็นเลขานุการ ทำหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบายยุทธศาสตร์และแนวทางการบริหารจัดการในการจัดทำระบบฐานข้อมูลคนเข้าเมืองให้เป็นปัจจุบัน พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกเชื่อมโยงข้อมูลจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์สารสนเทศผู้หลบหนีเข้าเมืองศูนย์สารสนเทศแรงงานต่างด้าวศูนย์สารสนเทศข้อมูลสุขภาพแรงงานต่างด้าว และศูนย์ประสานงานแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองระดับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค

4) ให้กองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นหน่วยงานหลักในการประสานการปฏิบัติการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์รายงานตรงต่อ กอ.ปร. ทุก 6 เดือนโดยให้จัดตั้งและบริหารจัดการศูนย์ประสานงานแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองระดับกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในภาค 1 - 4 (กอ.รมน. ภาค 1 - 4) ให้สามารถประสานการปฏิบัติกับศูนย์สารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

5) ให้กระทรวงแรงงานจัดตั้งศูนย์สารสนเทศแรงงานต่างด้าว และประสานการปฏิบัติกับศูนย์สารสนเทศอื่น ๆ ของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง และ กอ.รมน. เพื่อสนับสนุนและดำเนินการอย่างประสานสอดคล้องกัน

6) ให้กระทรวงมหาดไทยจัดตั้งศูนย์สารสนเทศผู้หลบหนีเข้าเมืองภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ทำหน้าที่ประมวลรวบรวมข้อมูลผู้หลบหนีเข้าเมือง โดยประสานหน่วยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับและจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลเพื่อสามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลและใช้ประโยชน์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7) ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดตั้งศูนย์สารสนเทศคนเข้าเมือง ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลคนเข้าเมือง
อย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงเพื่อการตรวจสอบและประสานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

8) ให้กระทรวงสาธารณสุขพัฒนาและปรับปรุงศูนย์สารสนเทศข้อมูลสุขภาพแรงงานต่างด้าว
เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ

9) หน่วยงานหลักและหน่วยงานร่วมรับผิดชอบบูรณาการและจัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ
การดำเนินงาน ภายใต้ยุทธศาสตร์โดยกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จที่สามารถประเมินผลได้
อย่างเป็นรูปธรรม

7. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- 1) รัฐบาลให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานรวมทั้งงบประมาณอย่างเหมาะสมเพียงพอ
- 2) หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานอย่างจริงจัง
- 3) มีกลไกที่ชัดเจนในการบูรณาการแผนงานงบประมาณและระบบฐานข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ
ในการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของแต่ละพื้นที่
และมีการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- 4) กฎหมายหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไม่ขัดแย้งกันและเอื้อต่อการแก้ปัญหา
- 5) ความร่วมมือจากประเทศต้นทาง องค์กรระหว่างประเทศ ประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก
ในการป้องกันและแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง

ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ได้กำหนดกรอบการพิจารณากำหนด
สถานะให้แก่บุคคลที่มีปัญหาในเรื่องสถานะและสิทธิไว้ 6 กลุ่ม โดยกลุ่มเด็กและบุคคลที่เรียนอยู่ในสถานศึกษา
ของประเทศไทยแต่ไม่มีสถานะที่ถูกต้องตามกฎหมายเป็นหนึ่งในกลุ่มยุทธศาสตร์ที่สามารถพัฒนาสถานะทาง
กฎหมายได้ มีแนวทาง คือ

(1) ให้สัญชาติไทยแก่บุคคลที่เกิดหรืออาศัยอยู่ในประเทศและจบการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
ของประเทศไทย ทั้งนี้ กระบวนการให้สัญชาติให้เป็นไปตามกฎหมาย

(2) สำหรับเด็กที่ยังไม่จบการศึกษาในระดับอุดมศึกษาให้นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณากำหนด
สถานะตามข้อ (1)

โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์การให้สิทธิขั้นพื้นฐานแก่บุคคลเหล่านี้ตามยุทธศาสตร์ข้อ 4.2 คือ

4.2.1 “...ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วยดำเนินการเพื่อให้คนเหล่านี้ได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน
เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้...”

4.2.2 “...โดยในเบื้องต้นสมควรให้สิทธิขั้นพื้นฐานเท่าที่จำเป็นตามหลักมนุษยธรรม...”

ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่ง คือ เพื่อให้กลุ่มคนดังกล่าวสามารถเข้าถึงสิทธิที่พึงได้รับ
และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม รวมทั้งสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศได้ตามศักยภาพ
ที่ตนมี

ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบ แยกผู้หลบหนีเข้าเมืองที่เป็นประเด็นปัญหาและผลกระทบต่อประเทศไทย เป็น 4 ประเภทใหญ่ โดยในประเภทที่ 1 ชนกลุ่มน้อย/กลุ่มชาติพันธุ์ที่คณะรัฐมนตรีมีมติในห้วงเวลาต่าง ๆ รับรองสถานะให้อาศัยอยู่ถาวรในประเทศไทย ซึ่งหนึ่งในนั้นประกอบด้วย กลุ่มเด็กนักเรียน ได้กำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานและกลับประเทศต้นทางไม่ได้ และการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ (พม่า ลาว และกัมพูชา) ในด้านการศึกษา ให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548 รวมทั้งพิจารณาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยเข้ามามีส่วนร่วมและกลุ่มที่มีนโยบายเฉพาะ อาทิ ผู้หนีภัยการสู้รบจากพม่า ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวโรฮิงญา ชาวเกาหลีเหนือ กำหนดให้สิทธิขั้นพื้นฐานด้านการรักษาพยาบาลและการศึกษาตามหลักมนุษยธรรมและอนุญาตให้จัดการศึกษาได้ในพื้นที่ที่พึงตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548 ภายใต้การควบคุมดูแลของทางการ ซึ่งตรงกับกรอบความคิดยุทธศาสตร์ คือ การคำนึงถึงผลประโยชน์แห่งชาติภายใต้ความสมดุลทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสิทธิมนุษยชน

สิทธิขั้นพื้นฐานด้านการศึกษา นั้น สอดคล้องกับพระราชดำรัสของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงเป็นองค์ปาฐกในงานประชุมสัมมนาซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในฐานะองค์สมาชิกสภากองทุนการศึกษาเพื่อผู้ลี้ภัยว่า

“...ยังมีกลุ่มคนอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งคนกลุ่มนี้ไม่มีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนราษฎร เป็นคนไร้สัญชาติ คนที่ไม่ได้ถือสัญชาติไทย และคนที่ไม่ได้ถือสัญชาติใด ๆ เลย รวมทั้งคนที่มาจากอีกฟากหนึ่งของชายแดน เด็ก ๆ ที่เข้าข่ายกรณีเหล่านี้ไม่สามารถเข้าเรียนในโรงเรียนได้ และถ้าเข้าเรียนได้เขาจะไม่ได้รับใบรับรองจากโรงเรียน หลังจากเรียนจบการศึกษาไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับใดก็ตาม สิ่งเหล่านี้ทำให้ยากต่อการเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาในระดับหลังประถมศึกษา และยากต่อการได้ทำงานที่ดีเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น

การจัดการศึกษาเป็นงานที่ยิ่งใหญ่เกินกว่าจะมีใครสามารถทำคนเดียวตามลำพังได้ เป็นงานที่ต้องใช้ความพยายามอย่างแท้จริงเป็นจิ้งจอกที่สุด พร้อมทั้งความมุ่งมั่นที่มีความตั้งใจจริงจากทุกฝ่าย และสิ่งเหล่านี้จะเป็นจริงได้ต้องอาศัยน้ำใจที่โอบอ้อมอารีและจิตใจที่เอื้ออาทรต่อผู้อื่น ข้าพเจ้าเคยได้ยินทูลกระหม่อมพ่อและสมเด็จพระแม่ตราสว่า จงให้โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง จงเลือกทำในสิ่งที่ดีที่สุด หรือให้ความเอื้ออาทรอย่างดีที่สุดแก่ทุก ๆ คน โดยไม่คำนึงว่าเป็นคนเผ่าพันธุ์ใด ศาสนาใด และมีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างไร ขอให้เราได้ร่วมมือกันเพื่อช่วยกันสรรค์สร้างโลกใบนี้ให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม...”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังทรงมีรับสั่งเกี่ยวกับมุมมองด้านเศรษฐศาสตร์ในการจัดการศึกษาให้กับผู้ลี้ภัยในระดับหลังประถมศึกษา แนวคิดดังกล่าวสามารถนำมาปรับใช้กับการจัดการศึกษาให้กับผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยได้ ดังนี้

“...ในเชิงเศรษฐศาสตร์ การตั้งคำถามเกี่ยวกับการศึกษาในระดับหลังประถมศึกษาคงไม่ใช่ลักษณะคำถามที่ว่า “เราจะมึงงบประมาณมาสนับสนุนหรือไม่” แต่เป็น “เราจะไม่สนับสนุนได้หรือไม่” มากกว่า ในขณะที่ผู้ลี้ภัยอาศัยอยู่ในประเทศที่ดูแลพวกเขา ความรู้สึกถึงคุณค่าในตัวเองของเขาจะสูงขึ้นไปตามสัดส่วนความสามารถของการเรียนรู้ทักษะการทำงานใหม่ ๆ ที่ได้รับ และการยอมรับจากคนในสังคม ในขณะที่ประเทศที่ตนเป็นผู้ดูแลจะได้รับประโยชน์จากการมีจำนวนแรงงานในประเทศเพิ่มมากขึ้น...”

1.3 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548

กระทรวงศึกษาธิการนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตามหนังสือ ที่ ศธ 0208/777 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548 โดยมีเนื้อหา ดังนี้

ที่ ศธ 0208/777

กระทรวงศึกษาธิการ
กทม. 10300

18 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0202/1950 ลงวันที่ 31 มกราคม 2535

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
จำนวน 60 ชุด

2. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึงคณะรัฐมนตรีมีมติ เมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 เห็นชอบการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ทั้งการรับเข้าเรียนและการออกหลักฐานทางการศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา และเห็นชอบระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบ ฯ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นต้นมา นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่าเนื่องจากสภาวการณ์เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าว จึงได้ประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงระเบียบ ฯ และแนวปฏิบัติ และได้จัดทำร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ฯ ที่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ ซึ่งระเบียบ ฯ และแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย เดิมจัดการศึกษาตามกลุ่มชนชาติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และระดับการศึกษาไม่เท่าเทียมกันคือบางกลุ่มให้เรียนได้เพียงระดับการศึกษาภาคบังคับแต่ร่างระเบียบ ฯ และแนวปฏิบัติใหม่เป็นการเปิดโอกาสให้ทั้งบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยศึกษาได้ทุกระดับการศึกษา ทุกประเภท และทุกพื้นที่ (ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบจัดให้เรียนได้ในพื้นที่) อนึ่ง เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงศึกษาธิการได้ขอความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งเห็นด้วยกับประเด็นที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ ดังนี้

1. การขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่เดิมเคยจำกัดไว้ให้บางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียนนักเรียน นักศึกษา และการออกหลักฐานทางการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับตามร่างระเบียบ ฯ และแนวปฏิบัติ

2. การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอัตราเดียวกันกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย

3. ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำฐานข้อมูล (เลขประจำตัว 13 หลัก) เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อประโยชน์ต่อการจำแนกสถานะ รวมทั้งอนุญาตและอำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนที่มีข้อกำหนดระเบียบปฏิบัติ หรือมีกฎหมายควบคุมเฉพาะให้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัยสามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษาระดับนั้น โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราว ยกเว้นผู้หนีภัยจากการสู้รบและบุคคลในความห่วงใย (POC)

4. ให้กระทรวงศึกษาธิการ จัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่หนีภัยจากการสู้รบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์

เนื่องจากร่างระเบียบ ฯ แนวปฏิบัติดังกล่าวเกี่ยวข้องกับส่วนราชการหลายหน่วยงาน เห็นสมควรเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณา ดำเนินการต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิศัย โพธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

โทร. 0-2280-6217

โทรสาร 0-2280-6218

หนังสือของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว อธิบายถึงสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันทำให้การดำเนินการจัดการศึกษาแก่เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยตามมติคณะรัฐมนตรีเดิม ลงวันที่ 28 มกราคม 2535 ที่เห็นชอบระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ ระเบียบฯ ดังกล่าว ตั้งแต่วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2535 เป็นต้นมานั้น ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เนื่องจากมติดังกล่าวอนุญาตให้มีการจัดการศึกษาตามกลุ่มชนชาติที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และจำกัด การให้การศึกษาเพียงบางระดับการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้มีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย สามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา ทั้งการรับเข้าเรียน ลงทะเบียน นักเรียน นักศึกษา และการออกหลักฐานการศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแต่ละระดับตามร่างระเบียบฯ และแนวปฏิบัติ

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอในวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป คือ

คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามมติคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 3.1 (ฝ่ายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม) ที่มีมติอนุมัติหลักการตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอร่างระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... และให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 5 พิจารณาแล้ว ดำเนินการต่อไปได้ และเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มี สัญชาติไทย โดยให้รับประเด็นอภิปรายของคณะกรรมการกลั่นกรอง ฯ ไปดำเนินการ ดังนี้

1. เห็นควรอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเพื่ออุดหนุนจัดการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาในความดูแล ของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นเงิน 6.5 ล้านบาทไปก่อน โดยให้เบิกจ่าย ตามจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่มีตัวเรียนจริง และเมื่อสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติและกระทรวงมหาดไทย ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล และสำรวจจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยแล้วเสร็จ

2. ให้กระทรวงศึกษาธิการรวบรวมเหตุผลและข้อเท็จจริงเพื่อทบทวนมาตรการอุดหนุนงบประมาณ รายการนี้ต่อไป

3. ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเร่งรัดดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การกำหนดสถานะและยุทธศาสตร์การให้สิทธิขั้นพื้นฐานแก่บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิให้สัมฤทธิ์ผลโดยด่วน และให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็กได้รับไปพิจารณาดำเนินการออกระเบียบให้สอดคล้องกับร่างระเบียบ ฯ รวมทั้งให้หน่วยงานฝึกอาชีพของทุกส่วนราชการยอมรับหลักฐานทางการศึกษาที่ออกให้แก่เด็กตามร่างระเบียบฯ

4. ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดสำรวจจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 2 เดือน

5. ให้กระทรวงกลาโหมสำรวจสถานศึกษาที่ตั้งในหน่วยที่มีข้อจำกัดด้านการรักษาความปลอดภัย และมีผลกระทบต่อความมั่นคงเพื่อประสานงานกับกระทรวงศึกษาธิการในการจัดนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาที่เหมาะสม

7 กรกฎาคม 2548

เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน
ในสถานศึกษา พ.ศ... (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย)

เรียน รัฐ-ศธ./กค./กต./ผบ.-ตช./กห/พม/มท/รง/ผอ.-สงป/เลขา-สมช

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการกถนกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 3.1 ด่วนที่สุด ที่ นร 0505
(คกก. 3.1)/6745-6754 ลงวันที่ 30 พฤษภาคม 2548

ตามที่ได้ออกให้ไปชี้แจงหรือส่งผู้แทนไปชี้แจงเกี่ยวกับร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน
วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มี
หลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย) ในที่ประชุมคณะกรรมการกถนกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
คณะที่ 3.1 (ฝ่ายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม) นั้น

ในคราวประชุมคณะกรรมการกถนกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 3.1 (ฝ่ายการศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม) เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2548 ได้พิจารณาแล้วมีประเด็นอภิปรายและมติ ดังนี้

ประเด็นอภิปราย

1. เนื่องจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษา
เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 ได้ใช้มาเป็นเวลานาน สมควรปรับปรุงข้อความให้เหมาะสมกับสถานการณ์
ในปัจจุบันกล่าวคือ

1.1 ปรับปรุงข้อความตามร่างระเบียบข้อ 8 ให้สถานศึกษาไม่ต้องลงรายงานด้วยหมึกสีแดงว่าไม่มี
หลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรไว้ในหลักฐานทางการศึกษาเฉพาะตัวของนักเรียน นักศึกษา
เป็นรายบุคคลเพื่อป้องกันมิให้เป็นการแบ่งแยกให้เกิดความแตกต่างขึ้น

1.2 ยกเลิกเอกสารแนวปฏิบัติทำระเบียบ ฯ พ.ศ. 2535 ที่กำหนดกลุ่มเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร
และเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย รวม 9 กลุ่ม คือ บุตรชาวเขา บุตรชาวลาว ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง
กัมพูชา เนปาลอพยพ ญวนอพยพ จีนฮ่ออพยพ และผู้หลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่าเพราะปัจจุบัน
กลุ่มเด็กเหล่านั้นได้รับการเปลี่ยนแปลงสถานะจากเดิมขณะเดียวกันไทยได้เข้าเป็นภาคีเกี่ยวกับอนุสัญญาสิทธิเด็ก
ซึ่งรับรองการคุ้มครองสิทธิของเด็กทุกคนเรื่องการศึกษาแล้ว

ดังนั้น จึงเห็นควรอนุมัติร่างระเบียบ ฯ ตามข้อเสนอของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ควรขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบ จัดให้เรียนได้ในพื้นที่) ซึ่งจะสอดคล้องกับการเป็นภาคีอนุสัญญาสิทธิเด็ก และเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทย เพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป ทั้งนี้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติเร่งรัดดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 โดยในยุทธศาสตร์ดังกล่าว ประกอบด้วยยุทธศาสตร์การกำหนดสถานะและยุทธศาสตร์การให้สิทธิขั้นพื้นฐานแก่บุคคลที่มีปัญหาสถานะและสิทธิซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยได้เป็นอย่างดี

2.2 ให้กระทรวงมหาดไทยเร่งรัดสำรวจจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งผู้แทนกระทรวงมหาดไทยรายงาน ว่า ขณะนี้กระทรวงมหาดไทยกำลังจะดำเนินการสำรวจร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2548 เพื่อใช้เป็นข้อมูลจัดทำเลขประจำตัว 13 หลัก แยกเป็นอีกประเภทหนึ่งให้แล้วเสร็จ ภายในกำหนด 2 เดือน นอกจากนั้น กระทรวงมหาดไทย จะดำเนินการทำบัตรประจำตัวให้แก่ผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรในขั้นตอนต่อไปด้วย

2.3 ให้กระทรวงกลาโหมสำรวจสถานศึกษาที่ตั้งในหน่วยที่มีข้อจำกัดด้านการรักษาความปลอดภัย และมีผลกระทบต่อความมั่นคงเพื่อประสานงานกับกระทรวงศึกษาธิการในการจัดนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาที่เหมาะสม

3. ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย

4. เนื่องจากขณะนี้มึนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จำนวน 1,269 คนในโรงเรียนเอกชน (ตัวเลขสำรวจในปี พ.ศ. 2548) ซึ่งนับว่ารัฐได้รับประโยชน์จากเอกชน ที่ได้ใช้ทรัพยากรของเอกชนมาช่วยจัดการศึกษาของรัฐ ดังนั้น จึงควรอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมเพื่ออุดหนุนจัดการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาในความดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นเงิน 6.5 ล้านบาทไปก่อน โดยให้เบิกจ่ายตามจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่มีตัวเรียนจริง และเมื่อสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และกระทรวงมหาดไทยได้ดำเนินการตามข้อ 2.1 และ 2.2 ตามลำดับแล้วเสร็จ ให้กระทรวงศึกษาธิการรวบรวมเหตุผลและข้อเท็จจริง เพื่อทบทวนมาตรการอุดหนุนงบประมาณรายการนี้ต่อไป

มติคณะกรรมการกัลนกรองฯ

1. เห็นควรอนุมัติหลักการร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอและให้ส่งคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 5 พิจารณาแล้วดำเนินการต่อไปได้

2. ให้ความเห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย รวม 4 ข้อ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการรับประเด็นอภิปรายตามข้อ 4 ไปดำเนินการด้วย

3. ให้สำนักงานสภาพัฒนาการศึษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามยุทธศาสตร์ตามประเด็นอภิปรายข้อ 2.1 ให้สัมฤทธิ์ผลโดยด่วน

4. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก เช่น กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสภาการศึกษาไทยรับไปพิจารณาดำเนินการออกระเบียบให้สอดคล้องกับร่างระเบียบ ฯ

5. ให้หน่วยงานฝึกอาชีพของทุกส่วนราชการยอมรับหลักฐานทางการศึกษาที่ออกให้แก่เด็กตามร่างระเบียบ ฯ

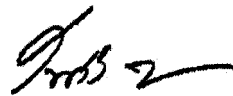
6. ให้กระทรวงมหาดไทยรับประเด็นอภิปรายตามข้อ 2.2 ไปดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนด 2 เดือน

7. ให้กระทรวงกลาโหมรับประเด็นอภิปรายตามข้อ 2.3 ไปดำเนินการโดยด่วนด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 อนุมัติตามมติคณะกรรมการกัลนกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 3.1 (ฝ่ายการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม)

จึงเรียนยืนยันมา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป ทั้งนี้ได้ส่งร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการในเรื่องนี้เพื่อคณะกรรมการตรวจสอบร่างกฎหมายและร่างอนุบัญญัติที่เสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 5 ตรวจสอบพิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางโฉมศรี อารยะศิริ)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. 0-2280-9000 ต่อ 306-7

โทรสาร 0-2280-9058

1.4 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสแก่บุคคลที่ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ประกอบกับมาตรา 5 และมาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิด ในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษา

“หลักฐานทางการศึกษา” หมายความว่า เอกสารอันเป็นหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อใบส่งตัวนักเรียน นักศึกษา หลักฐานแสดงผลการเรียนรู้ ประกาศนียบัตร หรือเอกสารอื่นใดในลักษณะเดียวกัน หรือเอกสารที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นหลักฐานทางการศึกษาตามระเบียบนี้

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ในการที่จะรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในสถานศึกษา

กรณีเด็กย้ายที่อยู่ใหม่ สถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวก และติดตามให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ใกล้กับที่อยู่ใหม่

ข้อ 6 การรับนักเรียน นักศึกษาในกรณีที่ไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษามาก่อน ให้สถานศึกษาเรียกหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับเพื่อนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สุตีบัตร์

(2) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(3) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) หรือ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสาร ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(4) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) (2) และ (3) ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคล หรือองค์กรเอกชนตาม (4) ให้ชักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมา ลงหลักฐานทางการศึกษา

ข้อ 7 ให้สถานศึกษาจัดเก็บสำเนาเอกสารหลักฐานตามข้อ 6 (1) (2) และ (3) ซึ่งได้รับรอง ความถูกต้องแล้วไว้เป็นหลักฐาน และคืนต้นฉบับแก่ผู้ปกครอง

สำหรับหลักฐานบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามข้อ 6 (4) และ (5) ให้เก็บต้นฉบับไว้ที่สถานศึกษานั้น

ข้อ 8 ในขณะที่นักเรียน นักศึกษายังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เมื่อปรากฏว่ามีหลักฐานตามกฎหมาย ว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมาแสดงภายหลัง ให้สถานศึกษาแก้ไขหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักฐาน ดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนั้น

ข้อ 9 การบันทึกในหลักฐานทางการศึกษา ให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้

(1) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้ เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษาโดยบันทึก ลงในช่องหมายเหตุพร้อมกับลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

ข้อ 10 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและ วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2548

(ลงชื่อ) จาตุรงค์ ฉายแสง

(นายจาตุรงค์ ฉายแสง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

บันทึกแจ้งประวัติบุคคล

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....เกี่ยวกับผู้สมัครเข้าเรียนในฐานะ.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

ขอแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติบุคคล เพื่อการสมัครเข้าเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ดังต่อไปนี้

1. ชื่อ-สกุล ผู้สมัครเรียน.....เกิดวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....เกิดที่ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ประเทศ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

2. ชื่อ-สกุลบิดา.....อาชีพ.....เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ประเทศ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

3. ชื่อ-สกุลมารดา.....อาชีพ.....เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ประเทศ.....เลขประจำตัวประชาชน.....

4. ชื่อ-สกุลผู้ปกครอง.....เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....อาชีพ.....ความสัมพันธ์กับผู้สมัคร.....อยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....

ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เลขประจำตัวประชาชน.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

5. ชื่อองค์กรเอกชนที่ให้การอุปการะผู้สมัคร.....

สำนักงานตั้งอยู่ที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....

ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้แจ้งไว้ข้างต้น เป็นความจริงทุกประการ

รูปถ่าย
ผู้สมัคร
เข้าเรียน

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา
หรือหัวแม่มือซ้าย
ของผู้สมัครเข้าเรียน

(ลงชื่อ).....ผู้แจ้ง/ผู้เรียน
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้รับแจ้ง
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้พิมพ์ลายมือชื่อ
(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน
(.....)

หมายเหตุ : ระบุเท่าที่ทราบ

สรุปสาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

สรุปสาระสำคัญของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน
ในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548

1. ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษา
เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 และแนวปฏิบัติที่แนบท้าย

2. เพื่อเปิดโอกาสแก่ทุกคนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

- ทุกคนต้องได้เรียน
- เรียนได้ถึงระดับอุดมศึกษา
- เรียนแล้วต้องได้หลักฐานทางการศึกษา
- สถานศึกษาได้ค่าใช้จ่ายรายหัว
- ขออนอกเขตกำหนดครั้งเดียวเรียนได้ตลอดหลักสูตร

3. ขยายโอกาสทางการศึกษาของบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยในประเทศสามารถ
เข้าเรียนได้ โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นกลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบ จัดให้เรียนได้
ในพื้นที่พักพิง)

4. เงินอุดหนุนการศึกษา

จัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคล
ที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย
ในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้แก่เด็กไทย

5. การขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่

กรณีมีกฎหมายควบคุมเฉพาะให้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัยสามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลา
ตามหลักสูตรการศึกษาระดับนั้น โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราว หลักเกณฑ์การออกนอกเขตเป็นไปตาม
ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

6. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดำเนินการออกระเบียบให้สอดคล้องกับระเบียบ
กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

7. หน่วยงานฝึกอาชีพ

ให้หน่วยงานฝึกอาชีพทุกส่วนราชการยอมรับหลักฐานทางการศึกษาที่ออกให้แก่เด็กตามระเบียบ ฯ

8. การรับนักเรียน นักศึกษาในกรณีที่ไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษามาก่อน ให้สถานศึกษาเรียกหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับเพื่อนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สูติบัตร

(2) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(3) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) หรือ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(4) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) (2) และ (3) ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชนทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตาม (4) ให้ชักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

9. การแก้ไขหลักฐานตามทะเบียนราษฎร

ในขณะที่นักเรียน นักศึกษายังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เมื่อปรากฏว่ามีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมาแสดงภายหลัง ให้สถานศึกษาแก้ไขหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักฐานดังกล่าวโดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนั้น

10. หน้าที่ของสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ในการที่จะรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษภาคบังคับเข้าเรียนในสถานศึกษา

11. สถานศึกษาที่อยู่ในบังคับของระเบียบ ฯ

สถานศึกษาที่อยู่ในบังคับของระเบียบ ฯ คือ สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

12. หลักฐานทางการศึกษา

ได้แก่ เอกสารอันเป็นหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ ใบส่งตัวนักเรียน นักศึกษา หลักฐานแสดงผลการเรียน ประกาศนียบัตร หรือเอกสารอื่นใดในลักษณะเดียวกัน หรือเอกสารที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้เป็นหลักฐานทางการศึกษาตามระเบียบนี้

13. การบันทึกหลักฐานทางการศึกษา

การบันทึกในหลักฐานทางการศึกษา ให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้

(1) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียนนักศึกษา ทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษาโดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมกับลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

14. องค์กรเอกชน

องค์กรเอกชน หมายความว่า สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

15. กรณีนักเรียน นักศึกษาย้ายที่อยู่

สถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวกและตามให้เด็กได้เข้าเรียน

1.5 ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การรับนักเรียน นักศึกษา ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

โดยที่ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และเปิดกว้างให้ทุกคนเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่ และได้ประสานการดำเนินการแก้ปัญหาการกำหนดสถานะของนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษาร่วมกับกระทรวงมหาดไทยมาอย่างต่อเนื่อง

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาสถานะทางทะเบียนราษฎรของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศไว้ให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป ดังนี้

1) ให้สถานศึกษารับเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และตรวจสอบเอกสาร หลักฐานทางทะเบียนราษฎรของเด็กหรือบุคคลที่สมัครเข้าเรียน หากมีเอกสารหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเลขประจำตัว 13 หลัก ให้ดำเนินการตามขั้นตอนปกติของสถานศึกษา หากไม่มีเอกสารหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือเลขประจำตัว 13 หลัก ให้ปฏิบัติตามขั้นตอนในการกำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด (G,P หรืออื่น ๆ) และให้ใช้เลขรหัสประจำตัวนั้น (G,P หรืออื่น ๆ) ไปจนกว่าจะได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎร และได้เลขประจำตัว 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

2) ให้สถานศึกษาประสานผู้ปกครองของเด็กหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรและเลขประจำตัว 13 หลัก เพื่อรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ประสานกับสำนักทะเบียนอำเภอ/สำนักทะเบียนท้องถิ่น เพื่อแจ้งขอจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวในระบบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และนำเลขประจำตัว 13 หลักนั้น มาใช้เป็นฐานข้อมูลผู้เรียนในกรณีตรวจสอบแล้วพบว่าบุคคลที่ไม่สามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรได้ อาทิ กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศหรือเดินทางไปกลับบริเวณชายแดนหรือเป็นบุคคลที่ไม่มีตัวตน ให้สถานศึกษากำหนดรหัสประจำตัวผู้เรียนตามที่ต้นสังกัดกำหนด (G,P หรืออื่น ๆ)

3) เมื่อนักเรียน นักศึกษาได้รับการจัดทำเอกสารทะเบียนราษฎร และบัตรประจำตัวในระบบฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร (ได้รับเลขประจำตัว 13 หลัก) เรียบร้อยแล้ว ให้สถานศึกษาแก้ไขข้อมูลในทะเบียนนักเรียนที่เป็นตัวอักษรสีแดงออก

ประกาศ ณ วันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2561

(ลงชื่อ) อีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์
(นายอีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

1.6 การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล มติคณะรัฐมนตรี ลงวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 และระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

หน่วยงาน	การดำเนินการ
<p>กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 ลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2553 และ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2559)</p>	<p>1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว เพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดให้สามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษา ระดับนั้น ๆ โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้ง ๆ ไป โดยมีแนวทางดังนี้ คือ</p> <p>1.1 การยื่นคำร้อง กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร: โดยสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดอื่น: ที่ว่าการอำเภอ/กิ่งอำเภอที่ผู้ร้อง มีภูมิลำเนาโดยผู้ร้องต้องแจ้งสถานที่ที่จะประสงค์ขอเดินทางไปศึกษา ชื่อสถานศึกษา ชื่อหลักสูตร ระยะเวลา ที่ศึกษาตามหลักสูตร ระยะเวลาที่ขออนุญาต และสถานที่พักอาศัยระหว่างศึกษา พร้อมเอกสารดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว 2) หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษา 3) รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป 4) หลักฐานทางการศึกษาอื่น ๆ (ถ้ามี) <p>(การขออนุญาตออกนอก เขตอำเภอ/กิ่งอำเภอ ให้ยื่นก่อนวันเดินทาง อย่างน้อย 5 วันทำการ หากเป็นการขออนุญาตออกนอกเขตจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นก่อน วันเดินทางอย่างน้อย 10 วันทำการ)</p> <p>1.2 การอนุญาตให้ออกนอกเขต ผู้มีอำนาจให้อนุญาต 1.2.1 ออกนอกเขตกรุงเทพมหานคร-อธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้ซึ่งอธิบดี มอบหมายออกนอกเขตอำเภอ/กิ่งอำเภอ-นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำ กิ่งอำเภอ 1.2.3 ออกนอกเขตจังหวัด - ผู้ว่าราชการจังหวัด (โดยการเสนอของอำเภอ/กิ่งอำเภอ) ระยะเวลาในการอนุญาต ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจอนุญาต โดยให้พิจารณา จากระยะเวลาที่ผู้นั้นศึกษาตามหลักสูตรและระยะเวลาเดินทางไป-กลับเป็นสำคัญ</p>

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<p>กรณีจำเป็นและมีเหตุผลพิเศษ เช่น กรณีขอออกนอกเขตเกินกว่าระยะเวลาตามหลักสูตรให้ผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาเป็นราย ๆ ไป</p> <p>การออกหนังสืออนุญาต หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำสมุดบันทึกควบคุมการอนุญาตออกนอกเขต เพื่อกรอกรายละเอียดต่าง ๆ พร้อมทั้งมีช่องหมายเหตุสำหรับผู้ได้รับอนุญาตลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ เมื่อเดินทางกลับมารายงานตัวตามแบบแนบท้ายแนบปฏิบัติ</p> <p>1.3 การรายงานตัว</p> <p>1.3.1 ผู้ได้รับอนุญาตต้องนำหนังสืออนุญาตและบัตรประจำตัวพกพา ติดตัวไปด้วยเพื่อแสดงต่อเจ้าหน้าที่ระหว่างเดินทางออกนอกเขต</p> <p>1.3.2 การรายงานตัวเมื่อไปถึงท้องที่อันเป็นสถานที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษ</p> <p>กรณีที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร - กรมการปกครอง โดยสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กระทรวงมหาดไทย</p> <p>กรณีที่พักอาศัยในเขตอำเภอ/กิ่งอำเภอ - นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ</p> <p>1.3.3 กรณีได้รับอนุญาตออกนอกเขต ฯ เกินกว่า 1 ปี ต้องรายงานตัว ทุก 6 เดือน นับแต่วันรายงานตัวครั้งแรก</p> <p>1.3.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดทำสมุดบันทึกควบคุมการรายงานตัว เพื่อกรอกรายละเอียดต่าง ๆ พร้อมทั้งมีช่องหมายเหตุสำหรับผู้มารายงานตัว ลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือตามแบบแนบท้ายแนบปฏิบัติ ฯ นี้</p> <p>1.3.5 กรณีเปลี่ยนแปลงที่พักอาศัย ให้แจ้งท้องที่ที่ผู้รายงานตัวมารายงานตัวเดิมทราบ เพื่อที่ท้องที่ดังกล่าวจะได้ออกหนังสือ เพื่อให้ผู้แจ้งนำไปแจ้งท้องที่อันเป็นสถานที่พักอาศัยระหว่างการศึกษานใหม่ทราบ นอกจากนี้ ท้องที่อันเป็นสถานที่พักอาศัยอยู่เดิมต้องแจ้งท้องที่อันเป็นสถานที่พักอาศัยระหว่างการศึกษานใหม่ รวมทั้งจังหวัดอันเป็นเขตควบคุมของผู้ที่ได้รับอนุญาต ออกนอกเขตฯ ทราบ สำหรับผู้ที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขต ฯ มีหน้าที่ดำเนินการ ตาม 1.3.2</p> <p>1.3.6 เมื่อระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตฯ สิ้นสุดลง ผู้ที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขต ฯ ต้องกลับไปรายงานตัว ณ ท้องที่ที่ตนยื่นคำร้องขอออกนอกเขต ฯ ไว้</p> <p>(หมายเหตุ: รายละเอียดของเขตควบคุมของนักเรียน นักศึกษา ที่เป็นบุตรชนกลุ่มน้อย และไม่มีสัญชาติไทยซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว ให้เป็นไปตามเขตควบคุมแบบท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่แนบท้ายแนบปฏิบัติ ฯ นี้</p> <p>สำหรับเขตควบคุมของนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มอื่น ๆ ที่ไม่ใช่บุตรชนกลุ่มน้อย รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและได้สำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามระเบียบ สำนักทะเบียนกลางที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ได้แก่ ท้องที่ อำเภอ หรือกรุงเทพมหานคร ที่ได้สำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎร ให้แก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย)</p>

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<p>1.4 บทลงโทษผู้ฝ่าฝืน</p> <p>กรณีนักเรียน นักศึกษาได้เดินทางออกนอกเขตควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ไปรายงานตัวตามที่กำหนดเมื่อไปถึงท้องที่อันเป็นสถานที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษ หรือเมื่อเปลี่ยนแปลงสถานที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษแห่งใหม่ หรือเมื่อกลับถึงเขตควบคุมภายในกำหนดเวลาแล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นผู้ออกนอกเขตควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีความผิดตามกฎหมาย</p> <p>2. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม กำหนดให้การออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตเข้ามาอยู่ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวให้ถือปฏิบัติ ดังนี้</p> <p>2.1 การยื่นคำขอ</p> <p>(1) ในเขตท้องที่จังหวัด ให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนา</p> <p>(2) ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง</p> <p>(การยื่นคำขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ตาม (1) หรือ (2) ต้องมายื่นก่อนวันที่จะออกนอกพื้นที่อย่างน้อย 3 วันทำการในเวลาราชการตามแบบที่กำหนด และแนบรูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 2 รูป พร้อมแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อใช้ประกอบการอนุญาต)</p> <p>2.2 การอนุญาตให้ออกนอกเขต</p> <p>(1) กรณีเมื่อมีเหตุจำเป็นต้องออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว เพื่อปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ เป็นพยานศาล ได้รับหมายเรียกจากพนักงานสอบสวน มีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐเพื่อการรักษาพยาบาล หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น จะอนุญาตให้ออกนอกพื้นที่ได้ครั้งละไม่เกิน 15 วัน</p> <p>(กรณีขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกิน 15 วัน ให้นายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนาในเขตท้องที่จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร พิจารณาอนุญาตเป็นรายๆ ไป ส่วนในกรณีเพื่อการรักษาพยาบาลให้เป็นไปตามความเห็นของแพทย์ที่ทำการรักษา)</p> <p>(2) กรณีออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเพื่อไปทำงาน ระยะเวลาในการอนุญาตให้อยู่ในดุลพินิจของนายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนาในเขตท้องที่จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายในกรมการปกครอง ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร โดยให้พิจารณาจากระยะเวลาที่ผู้นั้นได้รับอนุญาตให้ทำงานจากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (พิจารณาจากประเภทของการทำงานและฐานะการดำรงชีพของผู้ขอเป็นสำคัญ)</p>

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<p>(3) การอนุญาตออกนอกเขตควบคุมคนต่างด้าวนอกเหนือ (1) และ (2) ให้เสนอปลัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณาเป็นราย ๆ ไป</p> <p>(4) กรณีระยะเวลาการขออนุญาตสิ้นสุด หากประสงค์จะอาศัยอยู่ต่อเนื่องด้วยเหตุจำเป็นให้ขออนุญาตต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ไปพักอาศัยอยู่หรือผู้อำนวยการสำนักงานกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กรณีอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ อนุญาตได้ครั้งเดียวและไม่เกิน 15 วัน</p> <p>2.3 การรายงานตัว</p> <p>(1) กรณีออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกิน 7 วัน ให้ไปรายงานตัวภายใน 48 ชั่วโมง นับตั้งแต่ที่เดินทางไปถึง ต่อผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้</p> <p>(ก) จังหวัดอื่นให้รายงานตัวต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ไปพักอาศัยอยู่</p> <p>(ข) กรุงเทพมหานคร ให้รายงานตัวต่อผู้อำนวยการสำนักงานกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง</p> <p>(2) กรณีได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกิน 6 เดือน ให้รายงานตัวต่อผู้มีอำนาจตาม (1) ทุก 6 เดือน</p> <p>(3) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวให้กลับไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจที่ออกหนังสืออนุญาตภายใน 3 วันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการอนุญาต</p> <p>2.4 ข้อกำหนดในการอนุญาต</p> <p>คนต่างด้าวที่ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวโดยไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้อาจเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง</p>
<p>กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (ตามหนังสือ มท ที่ 0309/ว 3993 ลงวันที่ 28 ก.พ. 2560 เรื่อง การปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทย ตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 และหนังสือ มท. ที่ 0309/ว3008 ลงวันที่ 1 มิ.ย. 2560 เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคล และสัญชาติของเด็กนักเรียน นักศึกษา ที่ไร้สัญชาติไทย)</p>	<p>3. หนังสือ มท ที่ 0309/ว 3993 ลงวันที่ 28 ก.พ. 2560 เรื่อง การปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559</p> <p>ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 อนุมัติหลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทย สำหรับเด็กนักเรียน นักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรไทย</p> <p>1. หลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทย</p> <p>1.1 การได้สัญชาติไทยของกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรและอยู่ต่อเนื่องเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันที่บุตรยื่นคำขอมิสัญชาติไทย ซึ่งหมายความรวมถึงบิดาหรือมารดาที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและต่อมาได้เสียชีวิตในราชอาณาจักรภายหลังบุตรเกิด หรือถูกจำหน่ายรายการทะเบียนราษฎร โดยไม่ได้เกิดจากการทุจริตหรือการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมายด้วย</p>

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<p>1.2 การได้สัญชาติไทยของกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่น จะขึ้นอยู่กับสถานะของบุคคลและการศึกษาเล่าเรียนของผู้ที่จะขอมีสัญชาติไทยเป็นสำคัญ โดยผู้ที่ได้รับสัญชาติไทยจะต้องเป็นผู้ที่เกิดและอาศัยอยู่ในราชอาณาจักร และศึกษาเล่าเรียนในราชอาณาจักรจนจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรอง</p> <p>2. สถานที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย</p> <p>2.1 ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอที่อำเภอท้องที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.13) หรือทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 หรือ ท.ร. 38 ก แล้วแต่กรณี</p> <p>2.2 ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายชื่อผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอที่ส่วนการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน ชั้น 3 อาคารกรมการปกครอง (คลอง 9) อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี</p> <p>3. ผู้มีอำนาจพิจารณาคุณสมบัติและอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทย</p> <p>3.1 นายอำเภอ และผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน แล้วแต่กรณี เป็นผู้อนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย</p> <p>3.2 ผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีกรมการปกครอง แล้วแต่กรณี เป็นผู้อนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอที่มีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย</p> <p>4. ระยะเวลาดำเนินการ</p> <p>4.1 ขั้นตอนในความรับผิดชอบของอำเภอ ตั้งแต่การรับคำขอมีสัญชาติไทย จนถึงการส่งคำขอมีสัญชาติไทยให้จังหวัดหรือสำนักบริหารการทะเบียน ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน หากมีเหตุจำเป็นสามารถขยายระยะเวลาได้อีก 30 วัน รวมไม่เกิน 120 วัน</p> <p>4.2 ขั้นตอนในความรับผิดชอบของจังหวัด กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน หากมีเหตุจำเป็นสามารถขยายระยะเวลาได้อีก 30 วัน รวมไม่เกิน 90 วัน</p> <p>4.3 ขั้นตอนในความรับผิดชอบของสำนักบริหารการทะเบียน ตั้งแต่การรับคำขอจากอำเภอหรือจังหวัด จนถึงการแจ้งเลขประจำตัวประชาชน กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน</p>

หน่วยงาน	การดำเนินการ
	<p>หนังสือ มท. ที่ 0309/ว3008 ลงวันที่ 1 มิ.ย. 2560 เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและสัญชาติของเด็กนักเรียน นักศึกษาที่ไร้สัญชาติไทย</p> <p>กระทรวงมหาดไทยได้เร่งรัดการดำเนินงานตามโครงการการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่เด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาเล่าเรียน โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทยแก่เด็กนักเรียน นักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 ได้ขอให้จังหวัดส่งการทุกอำเภอดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.ให้นำบัญชีรายชื่อเด็กนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีสัญชาติไทยตามที่อยู่ที่ได้รับจากกรมการปกครอง หรือโรงเรียนหรือสถานศึกษาในพื้นที่ กลับมาตรวจสอบใหม่ โดยเฉพาะรายการบุคคลที่เคยพิจารณาว่าไม่มีคุณสมบัติที่จะได้สัญชาติไทยตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เพื่อตรวจสอบว่าเป็นบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 หรือไม่ อย่างไร 2.ให้อำเภอแจ้งประชาสัมพันธ์ เรื่อง การปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง และให้นำายอำเภอจัดทำแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาสัญชาติของกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนและเหมาะสม

บทที่ 2

แนวทางในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร
หรือไม่มีสัญชาติไทย แยกตามระดับและประเภทการศึกษา

แนวทางในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐาน
ทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
แยกตามระดับและประเภทการศึกษา

เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาให้กับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548 และเพื่อขจัดปัญหาความไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติและให้การศึกษาของบุคคลเหล่านี้ ดำเนินไปได้ราบรื่น ต่อเนื่องและรวดเร็ว จึงได้กำหนดแนวทางดำเนินการแยกตามระดับและประเภทการศึกษา ดังนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานสากลกับกฎหมาย และนโยบายของรัฐบาลไทย

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรฐานสากลกับกฎหมาย และนโยบายของรัฐบาลไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้รับรองเรื่องสิทธิทางการศึกษาไว้ในหมวดที่ 5 ดังนี้

มาตรา 54 รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุน ให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการและตรวจสอบ การดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติด้วย

การศึกษาที่พึงประสงค์มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตาม ความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

ในการดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาตามวรรคสอง หรือให้ประชาชนได้รับการ ศึกษาตามวรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่าย ในการศึกษาตามความถนัดของตน

ซึ่งบทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวสอดคล้องกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic Social and Cultural Rights-ICESCR) ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีโดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2542 และมีผลบังคับใช้กับประเทศไทย เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2542 ดังนี้

ข้อ 13

1. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนในการศึกษา รัฐภาคีเห็นพ้องกันว่าการศึกษาจะต้องมุ่งให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ และความสำนึกในศักดิ์ศรีของตนอย่างบริบูรณ์ และจะต้องเพิ่มพูนการเคารพในสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน รัฐภาคีเห็นพ้องกันว่าการศึกษาจะต้องทำให้ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องส่งเสริมความเข้าใจ ความอดกลั้นและมิตรภาพระหว่างชาติ และกลุ่มเชื้อชาติ ชนกลุ่มน้อย หรือกลุ่มศาสนาทั้งปวงและสานต่อไปถึงกิจกรรมของสหประชาชาติในการธำรงไว้ซึ่งสันติภาพ

2. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองว่าเพื่อที่จะทำให้สิทธินี้เป็นจริงโดยบริบูรณ์

(ก) การศึกษาขั้นประถมจะต้องเป็นการศึกษาภาคบังคับและจัดให้ทุกคนแบบให้เปล่า

(ข) จะต้องจัดการศึกษาขั้นมัธยมในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษามัธยมทางเทคนิคศึกษา และอาชีวศึกษาให้มากขึ้นโดยทั่วไป และให้ทุกคนมีสิทธิได้รับโดยวิธีการที่เหมาะสมทุกทาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการนำการศึกษาแบบให้เปล่ามาใช้้อย่างค่อยเป็นค่อยไป

(ค) ทุกคนจะต้องสามารถได้รับการศึกษาขั้นอุดมศึกษาอย่างเท่าเทียมกันบนพื้นฐานของความสามารถ โดยวิธีการที่เหมาะสมทุกทาง และโดยเฉพาะอย่างยิ่งโดยการนำการศึกษาแบบให้เปล่ามาใช้้อย่างค่อยเป็นค่อยไป

(ง) การศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับหรือเรียนไม่ครบตามช่วงระยะเวลาทั้งหมดของการศึกษาขั้นประถม

(จ) จะต้องดำเนินการพัฒนาระบบโรงเรียนทุกระดับอย่างแข็งขัน ให้มีระบบทุนการศึกษาที่เพียงพอและปรับปรุงสภาพของวัสดุประกอบการสอนของครูอย่างต่อเนื่อง

3. รัฐภาคีทั้งหลายแห่งกติกานี้รับที่จะเคารพเสรีภาพของบิดามารดาและผู้ปกครองตามกฎหมายในกรณีที่มีในการเลือกโรงเรียนสำหรับเด็กของตน นอกจากที่จัดตั้งโดยเจ้าหน้าที่รัฐ เช่นที่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำที่รัฐกำหนดไว้หรือให้ความเห็นชอบ เพื่อประกันให้การศึกษาทางศาสนาและศีลธรรมของเด็กเป็นไปโดยสอดคล้องกับความเชื่อถือของตน

4. ไม่มีส่วนใดของข้อนี้จะแปลไปในทางก้าวท้าวเสรีภาพของปัจเจกชนและองค์กรในการจัดตั้งและดำเนินการสถาบันการศึกษา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตามหลักการที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้ และข้อกำหนดที่ว่าการศึกษาในสถาบันเช่นว่าจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำตามที่รัฐได้กำหนดไว้

นอกจากนี้ ประเทศไทยก็มีหน้าที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child-CRC) ที่ประเทศไทยเข้าเป็นภาคีอนุสัญญานี้โดยการภาคยานุวัติ เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2535 และมีผลใช้บังคับกับประเทศไทย เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2535 โดยอนุสัญญาฉบับดังกล่าวเล็งเห็นถึงความสำคัญในการให้การคุ้มครองเป็นพิเศษแก่เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี โดยให้เหตุผลว่า

“เด็กโดยเหตุที่ไม่เติบโตเต็มที่ทั้งร่างกายและจิตใจ จึงต้องการการพิทักษ์และดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการการคุ้มครองตามกฎหมายที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการเกิด” ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ คือ

ข้อที่ 1

เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็ก หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น

ข้อที่ 2

1. รัฐภาคีจะเคารพและประกันสิทธิตามที่กำหนดไว้ในอนุสัญญานี้แก่เด็กแต่ละคนที่อยู่ในเขตอำนาจของตน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติไม่ว่าชนิดใด ๆ โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ สีผิว ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก หรือบิดามารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมาย ฯลฯ

ข้อ 28

1. รัฐภาคียอมรับสิทธิของเด็กที่จะได้รับการศึกษา และเพื่อที่จะให้สิทธินี้บังคับผลตามลำดับและบนพื้นฐานของโอกาสที่เท่าเทียมกัน รัฐภาคีจะ

(ก) จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นภาคบังคับที่เด็กทุกคนสามารถเรียนได้ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

(ข) สนับสนุนการพัฒนาของการศึกษาระดับมัธยมในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการศึกษาสายสามัญและสายอาชีพ จัดการศึกษาให้แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน และดำเนินมาตรการที่เหมาะสม เช่น การนำมาใช้ซึ่งการศึกษาแบบให้เปล่า และการเสนอให้ความช่วยเหลือทางการเงินในกรณีจำเป็น

(ค) ทำให้การศึกษาในระดับสูงเปิดกว้างแก่เด็กทุกคนบนพื้นฐานของความสามารถ โดยทุกวิธีการที่เหมาะสม

(ง) ทำให้ข้อมูลข่าวสารและการแนะแนวทางการศึกษาและอาชีพเป็นที่แพร่หลายและเปิดกว้างแก่เด็กทุกคน

(จ) ดำเนินมาตรการเพื่อสนับสนุนการเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ และลดอัตราการออกจากโรงเรียนกลางคัน

2. รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมที่จะประกันว่า ระเบียบวินัยของโรงเรียนได้กำหนดขึ้นในลักษณะที่สอดคล้องกับศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเด็กและสอดคล้องกับอนุสัญญา

3. รัฐภาคีจะส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อที่จะเกื้อกูลต่อการขจัดความเหลื่อมล้ำและการไม่รู้หนังสือทั่วโลก และเอื้ออำนวยให้ได้รับความรู้ทางวิชาการและทางเทคนิค และวิธีการสอนสมัยใหม่เกี่ยวกับเรื่องนี้ ความต้องการของประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

ข้อ 29

1. รัฐภาคีตกลงว่า การศึกษาของเด็กจะมุ่งไปสู่

(ก) การพัฒนาบุคลิกภาพ ความสามารถพิเศษ และความสามารถทางด้านร่างกาย และจิตใจของเด็กให้เต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน

(ข) การพัฒนาความเคารพต่อสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน และต่อหลักการที่วางไว้ในกฎบัตรสหประชาชาติ

(ค) การพัฒนาความเคารพต่อบิดามารดาของเด็ก เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา และค่านิยมของเด็กนั่นเอง ค่านิยมของชาติที่เด็กนั้นอาศัยอยู่ ค่านิยมของชาติถิ่นกำเนิดของเขา และต่ออารยธรรมอื่น ๆ ที่แตกต่างไปจากของเขาเอง

(ง) การเตรียมเด็กให้มีชีวิตที่มีความรับผิดชอบในสังคมที่เสรีด้วยจิตสำนึกแห่งความเข้าใจกัน สันติภาพ ความอดกลั้น ความเสมอภาคทางเพศ และมีมิตรภาพในหมู่มวลมนุษย์ทุกกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มคนชาติ กลุ่มศาสนา ตลอดจนในหมู่คนพื้นเมืองดั้งเดิม

(จ) การพัฒนาความเคารพต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ

2. ไม่มีความตอนใดในข้อนี้หรือในข้อ 28 ที่ได้รับการตีความให้เป็นการก้าวท้าวเสรีภาพของบุคคลและองค์กรในการจัดตั้งและอำนวยความสะดวกสถาบันทางการศึกษา แต่ทั้งนี้จะต้องเคารพหลักการที่ระบุไว้ในวรรค 1 ของข้อนี้เสมอ และต่อเงื่อนไขที่ว่าการศึกษาที่ให้ในสถาบันเหล่านั้นต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่รัฐได้วางไว้

จากบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายประกอบกับข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งสองฉบับสามารถสรุปได้ว่า เด็กที่อายุไม่เกิน 18 ปี ที่อยู่ในเขตอำนาจของรัฐไทย ต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยห้ามเลือกปฏิบัติ เพราะเหตุเชื้อชาติ สีผิว ภาษา ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมืองหรือทางอื่น ต้นกำเนิดทางชาติ ชาติพันธุ์ หรือสังคม ทรัพย์สิน ความทุพพลภาพ การเกิดหรือสถานะอื่น ๆ ของเด็ก โดยเด็กนั้นต้องได้รับการรับรองสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งก็รวมไปถึงการได้รับสิทธิตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี อย่างมีคุณภาพตามแนวนโยบายของรัฐบาลด้านการศึกษาที่จัดให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาฟรี 15 ปี ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เกิดความเสมอภาคและเป็นธรรมในโอกาสทางการศึกษาแก่ประชากรในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ทั้งผู้ยากไร้ ผู้พิการ หรือทุพพลภาพ ผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ผู้บกพร่องทางร่างกายและสติปัญญาและชนต่างวัฒนธรรม รวมทั้งยกระดับการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กในชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความสำคัญ ดังนี้

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ฯลฯ

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545

“เด็ก” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็กที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่เด็กอยู่รับใช้การงาน

ฯลฯ

มาตรา 5 ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา **รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบก่อน เด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี**

มาตรา 6 ให้ผู้ปกครองส่งเด็กนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา

เมื่อผู้ปกครองร้องขอให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

ฯลฯ

มาตรา 13 ผู้ปกครองที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ฯลฯ

มาตรา 15 ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เด็กมิได้เรียนในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

จากบทบัญญัติดังกล่าวทำให้หน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษาในทุกสังกัด ทุกระดับต้องดำเนินการให้เด็กได้รับสิทธิด้านการศึกษา

1.2 แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

การดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2546 สำหรับเด็กไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือไม่มีสัญชาติไทย จะมีการดำเนินการเช่นเดียวกับเด็กที่มีสัญชาติไทยทั่วไป รวมทั้งแนวปฏิบัติพิเศษ เพื่อการจัดการศึกษาแก่บุคคลเหล่านี้ ให้มีความเหมาะสม ซึ่งจำแนกได้เป็น 4 เรื่อง ดังนี้

- 1.2.1 วิธีการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา
- 1.2.2 ระหว่างนักเรียนอยู่ในสถานศึกษา
- 1.2.3 การย้ายที่เรียนระหว่างปี
- 1.2.4 เมื่อจบการศึกษา

1.2.1 วิธีการรับนักเรียนเข้าเรียนในสถานศึกษา

ก. การวางแผนการรับนักเรียนและการส่งเด็กเข้าเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ สถานศึกษาในสังกัดและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาภาคบังคับทราบ แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่างสถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยมีการปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี (มาตรา 5 พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. การวางแผนการรับนักเรียน

- 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียน
- 2) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แจ้งนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับนักเรียนให้สถานศึกษาในสังกัดและหน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษาภาคบังคับทราบ
- 3) คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด จัดทำแผนที่การศึกษา (Education Mapping) และสถานศึกษาจัดทำแผนที่สถานศึกษา (School Mapping)

4) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ จัดตั้งเครือข่ายสถานศึกษาในสังกัดทุกหมู่บ้านทุกตำบล ที่รับผิดชอบจัดการศึกษาทุกระดับชั้น ตั้งแต่ปฐมวัย ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยใช้บัญชีแสดงพื้นฐานที่เขตบริการของสถานศึกษาหรือแบบ พฐ. 01

5) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ จัดทำสำมะโนนักเรียน โดยใช้แบบสำรวจข้อมูลประชากร วัยเรียนก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับหรือแบบ พฐ. 02 (สำหรับเด็กที่ไม่มีหลักฐานการเกิด (สูติบัตร) หรือหลักฐานทางทะเบียนราษฎรซึ่งอาจเป็นการตกสำรวจ เด็กที่บิดามารดาไม่ได้แจ้งเกิด หรือเด็กที่เป็นบุตร ผัวพวยพหนีเข้าเมืองให้ทำเครื่องหมาย / ในช่องไม่มีหลักฐาน ท.ร. 14)

6) สถานศึกษาสรุปข้อมูลจากแบบ พฐ. 02 ลงในบัญชีรายชื่อเด็กที่มีอายุก่อนเกณฑ์ภาคบังคับ เข้าเรียนตาม พ.ร.บ. การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 หรือแบบ พฐ. 03 (กรณีที่ได้กยังไม่มีเลขประจำตัว 13 หลัก ให้โรงเรียนกำหนดรหัส G และตามด้วยเลข 12 หลัก)

7) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ จัดทำประกาศ การรับนักเรียนในระดับเขตพื้นที่ โดยประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบล่วงหน้า 1 ปีการศึกษา (ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545)

8) สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษารายงานผลการจัดทำแผนการรับนักเรียนให้สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การส่งเด็กเข้าเรียน

2.1 การส่งเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

2.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบรายชื่อเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนที่สถานศึกษาจัดส่งตามแบบ พฐ. 03 ภายในเดือนมีนาคม ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน 1 ปี

2.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาโดยให้ ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสถานศึกษาภายในเดือนเมษายน ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน 1 ปี ตามแบบประกาศเรื่องให้ผู้ปกครองส่งเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์บังคับเข้าเรียนในสถานศึกษา (แบบ พฐ. 04)

2.1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี แจกเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองตามแบบหนังสือแจ้งผู้ปกครอง ส่งเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเข้าเรียนในสถานศึกษา (แบบ พฐ. 06) ทราบภายในเดือนเมษายน ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน 1 ปี โดยผู้ปกครองแจ้งการส่งเด็กเข้าเรียน (แบบ พฐ. 08) ก่อนปีการศึกษา ที่เด็กจะเข้าเรียน และสถานศึกษารับแจ้งการส่งเด็ก (แบบ พฐ. 08/1)

2.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ และสถานศึกษาประชาสัมพันธ์รายละเอียดการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา ทั้งเด็กมีสัญชาติไทย เด็กไม่มีสัญชาติไทย และเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ อย่างหลากหลาย เช่น ป้ายโฆษณา วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว แผ่นพับ เอกสาร วารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุมชี้แจงผู้ประกอบการ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

2.1.5 ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาที่กำหนดในวันเปิดภาคต้นของปีการศึกษา

2.1.6 สถานศึกษารายงานผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ทั้งในพื้นที่เขตบริการและนอกพื้นที่ เขตบริการของสถานศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แจ้งคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดและรายงานต้นสังกัด (แบบ พฐ. 09) ในวันทำการแรกของเดือนมิถุนายนของทุกปี

2.1.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาแจ้งรายชื่อนักเรียนนอกเขตบริการ ที่เข้าเรียนให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของนักเรียนทราบ (แบบ พฐ. 09/3) กรณีที่เป็นเด็ก มาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับนักเรียนนอกเขตบริการไว้แจ้ง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดที่โรงเรียนที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของนักเรียนนั้นทราบ เพื่อดำเนินการแจ้ง โรงเรียนในสังกัดต่อไป สำหรับกรณีสถานศึกษารับเด็กนอกเขตบริการ แต่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกัน ให้สถานศึกษาที่รับเด็กนอกเขตบริการมาเข้าเรียนแจ้งสถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของนักเรียนทราบ

2.1.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี ประสานสถานศึกษาดำเนินการติดตามเด็กเข้าเรียน (แบบ พฐ. 11)

2.1.9 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สรุปผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน รายงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบบ พฐ. 09/5)

2.2 การจัดสรรโอกาสเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.2.1 สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนถึงชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ส่งรายชื่อ นักเรียนที่คาดว่าจะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี ภายในเดือนมกราคมก่อนปีการศึกษาที่นักเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (แบบ พฐ. 10)

2.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดสรรโอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่าง สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับและสถานศึกษาภายในเดือนเมษายน ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน 1 ปี (แบบ พฐ. 05)

2.2.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี แจกเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองนักเรียนที่คาดว่าจะจบการศึกษาตามข้อ 1 ในสถานศึกษาที่มีได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทราบภายในเดือนเมษายน ก่อนปีการศึกษาที่เด็กจะเข้าเรียน (แบบ พฐ. 07) และผู้ปกครองแจ้งการส่งเด็กเข้าเรียน (แบบ พฐ. 08) ทั้งนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับแล้วแต่กรณี อาจมอบให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการดำเนินการแทนได้

2.2.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ และสถานที่ประชาสัมพันธ์รายละเอียดการจัดสรรโอกาสเข้าเรียนในสถานศึกษาทั้งเด็กมีสัญชาติไทย เด็กไม่มีสัญชาติไทย และเด็กไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างหลากหลาย เช่น ป้ายโฆษณา วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว แผ่นพับ เอกสารวารสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประชุมชี้แจง ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ

2.2.5 ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาที่กำหนดในวันเปิดภาคต้นของปีการศึกษา

2.2.6 สถานศึกษารายงานผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ทั้งในพื้นที่เขตบริการและนอกพื้นที่ที่เขตบริการของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. 09) และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสรุปผลการรับนักเรียน (แบบ พฐ. 09/6) แจกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและรายงานหน่วยงานต้นสังกัดในวันทำการแรกของเดือนมิถุนายนของทุกปี(แบบ พฐ. 09/6)

2.2.7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาแจ้งรายชื่อเด็กนอกเขตบริการที่เข้าเรียนให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของนักเรียนทราบ (แบบ พฐ. 09/3) กรณีที่เป็นเด็กมาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับนักเรียนนอกเขตบริการไว้แจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่โรงเรียนที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของนักเรียนนั้นทราบ เพื่อดำเนินการแจ้งโรงเรียนในสังกัดต่อไป สำหรับกรณีสถานศึกษารับเด็กนอกบริการ แต่อยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาเดียวกันให้สถานศึกษาที่รับเด็กนอกเขตบริการมาเข้าเรียน แจ้งสถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของนักเรียนทราบ

2.2.8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสรุปการรับเด็กเข้าเรียน รายงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบบ พฐ. 09/6)

ข. หน้าที่และแนวปฏิบัติของสถานศึกษา

1. กรณีนักเรียนไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษาใดมาก่อน

1. ศึกษากฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542, พ.ร.บ. การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 , ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 เป็นต้น

2. ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องการรับนักเรียน

2.1 จัดทำแผนการรับนักเรียน

ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี

2.2 ประกาศการรับนักเรียน

ประชาสัมพันธ์รายละเอียดการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา

2.3 แต่งตั้งคณะกรรมการการรับนักเรียน

วิธีดำเนินการให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติของแต่ละสถานศึกษา

2.4 สํารวจเด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับที่ไม่มีชื่อใน ท.ร. 14 ท.ร. 13 (ทะเบียนราษฎร) ของนักเรียนที่อยู่ในชุมชนและในเขตพื้นที่บริการสถานศึกษาสรุปข้อมูลจากแบบ พฐ. 02 ลงในบัญชีรายชื่อเด็กที่มีอายุก่อนเกณฑ์ภาคบังคับเข้าเรียนตาม พ.ร.บ. การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 (แบบ พฐ. 03)

2.5 ดำเนินการรับนักเรียน

การนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้นับตั้งแต่วันที่เด็กเกิดไปจนถึงวันแรกของการเปิดภาคเรียนที่ 1 โดยรับเด็กที่มีอายุไม่น้อยกว่า 3 ปีบริบูรณ์ (ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) และการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้นับตามปีปฏิทินหากเด็กอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ในปีใดให้นับว่าเด็กมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดในปีนั้น (กฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545)

2.6 ตรวจสอบหลักฐานต่าง ๆ

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2545 ข้อ 6 ดังนี้

(1) สูติบัตร

(2) กรณีไม่มีหลักฐานตาม (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาบัตรทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(3) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ (1) หรือ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(4) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) (2) และ (3) ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบทำเยียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตาม (4) ให้ซักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายงานบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบทำเยียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

2.7 การลงทะเบียนนักเรียน

ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 9 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ในกรณีที่หลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่หลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษา โดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

3. รายงานการรับนักเรียน

สถานศึกษารายงานผลการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ทั้งในพื้นที่เขตบริการและนอกพื้นที่ที่ เขตบริการของสถานศึกษา ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่จัดการศึกษาภาคบังคับแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และรายงานต้นสังกัด (แบบ พฐ. 09) ในวันทำการแรกของเดือนมิถุนายนของทุกปี

2. กรณีที่นักเรียนไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เคยเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่นมาก่อน โดยที่หลักฐานทางทะเบียนหรือหลักฐานทางการศึกษาไม่สมบูรณ์หรือไม่สามารถหาได้

1. ศึกษาและตรวจเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 6 ดังนี้

(1) สูติบัตร

(2) กรณีไม่มีหลักฐานตาม (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาบัตรทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน (ซึ่งรวมถึง ท.ร. 14, ท.ร. 13 เป็นต้น)

(3) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ (1) หรือ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้ เช่น ท.ร. 38/1 (ทะเบียนประวัติของผู้ติดตาม ท.ร. 1/1 (หนังสือรับรองการเกิด) แบบ 88/1 (ใบตอบรับการสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นต้น)

(4) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) (2) และ (3) ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบท้ายระเบียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตาม (4) ให้ซักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายงานบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบท้ายระเบียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

2. การลงทะเบียนนักเรียน

ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 9 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ในกรณีที่หลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่หลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษา โดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

3. การสอบและประเมินเทียบความรู้ขั้นตอนการเทียบโอนความรู้

3.1 การเทียบโอนความรู้กรณีนักเรียน นักศึกษาไม่มีหลักฐานทางการศึกษาใด ๆ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาเกี่ยวกับการเทียบโอนความรู้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเทียบความรู้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ หากผ่านให้ผู้บริหารอนุมัติเข้าเรียนได้และดำเนินการรายงานต้นสังกัด

(**ทั้งนี้ ในระหว่างดำเนินการเทียบความรู้ให้จัดนักเรียนเข้าชั้นเรียนได้ก่อนตามความเหมาะสม**)

3.2 กรณีเทียบโอนผลการเรียนกรณีมีหลักฐานทางการศึกษา ดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

ก. ใช้สำหรับกรณีการย้ายสถานศึกษา การเปลี่ยนรูปแบบการศึกษา การย้ายหลักสูตร การออกกลางคัน และขอกลับเข้ารับการศึกษาต่อ การศึกษาจากต่างประเทศ และขอกลับเข้าศึกษาต่อในประเทศ ซึ่งนอกจากนี้ยังสามารถเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เช่น สถานประกอบการ สถาบันศาสนา สถาบันการฝึกอบรมอาชีพ สถาบันการศึกษาในครอบครัว

ข. การเทียบโอนผลการเรียนควรดำเนินการในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนหรือต้นภาคเรียนที่สถานศึกษารับผู้ขอเทียบโอนเป็นผู้เรียน ทั้งนี้ ผู้เรียนที่ได้รับการเทียบโอนผลการเรียน ต้องศึกษาต่อเนื่องในสถานศึกษาที่รับเทียบโอน อย่างน้อย 1 ภาคเรียน โดยสถานศึกษาที่รับเทียบโอนควรกำหนดรายวิชา/จำนวนหน่วยกิต ที่รับเทียบโอนตามความเหมาะสม

การพิจารณาการเทียบโอน สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

1. พิจารณาจากหลักฐานการศึกษาและเอกสารอื่น ๆ ที่ให้ข้อมูลแสดงความรู้ความสามารถของผู้เรียน

2. พิจารณาจากความรู้และความสามารถของผู้เรียน โดยการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งภาคความรู้และภาคปฏิบัติ

3. พิจารณาจากความสามารถและปฏิบัติจากสภาพจริง

การเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นไปตามประกาศหรือแนวปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับการเทียบโอนเข้าสู่สถานศึกษาในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ค. การผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

ตามประกาศคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2546

1. ประเภทการผ่อนผัน การผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับมี 2 ประเภทคือ

1.1 การขอผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนอายุอย่างเข้าปีที่เจ็ด

1.2 การขอผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนหลังจากที่เด็กมีอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์

2. ลักษณะที่สามารถผ่อนผัน

2.1 การขอผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ต่อเมื่อ

2.1.1 เด็กเรียนจบการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

2.1.2 ในกรณีที่เด็กไม่จบการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหรือเทียบเท่าแต่ผู้ปกครองร้องขอและผ่านการประเมินความพร้อมทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ตามประกาศของคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด

2.2 ขอผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ต่อเมื่อ

2.2.1 เด็กป่วยด้วยโรคติดต่อร้ายแรงและเป็นอุปสรรคในการเรียน หรืออยู่ระหว่างต้องพักรักษาตัวไม่สามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลานาน ซึ่งผ่อนผันได้จนกว่าเด็กจะสามารถมาเรียนตามปกติ

2.2.2 กรณีมีเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัยอื่นใด ที่เด็กไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามปกติได้ ทั้งนี้ การผ่อนผันตามข้อนี้ต้องไม่ทำให้เด็กที่มีอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเสียสิทธิในการเข้าเรียนในสถานศึกษานั้น ซึ่งต้องผ่อนผันได้ตามความจำเป็นและหากต้องผ่อนผันเป็นเวลานานเกินไปจนเกิดเป็นผลเสียแก่เด็ก ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในรูปแบบและวิธีที่เหมาะสม เพื่อประกันโอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษาภาคบังคับ

3. การขอผ่อนผัน ให้ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอผ่อนผันตามแบบ พฐ. 16 ต่อผู้บริหารสถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการ ก่อนวันเปิดภาคเรียนแรกของปีการศึกษาที่ต้องเข้าเรียน

4. การพิจารณาขอผ่อนผัน ให้สถานศึกษาตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นประธาน ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หนึ่งคน และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสองคน โดยให้มีกรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการ รองผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา ให้ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งครูคนหนึ่งทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ การวินิจฉัยของคณะกรรมการให้ถือเสียงข้างมาก

5. การแจ้งการผ่อนผัน ให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองทราบและรายงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (แบบ พฐ. 17 และ พฐ. 18)

ง. การติดตามเด็กเข้าเรียน

กรณีที่ผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียน

เมื่อสถานศึกษาตรวจสอบพบว่าผู้ปกครองไม่ส่งเด็กที่มีอายุถึงเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 หรือไม่ส่งเด็กที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากสถานศึกษาที่มีได้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับกำหนด ในวันเปิดภาคเรียนภาคต้น มีแนวทางดำเนินการติดตามเด็กเข้าเรียน ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาที่รับผิดชอบพื้นที่เขตบริการของเด็กตรวจสอบ ติดตามให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน

2. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันเปิดภาคเรียนภาคต้น ถ้าผู้ปกครองยังไม่ส่งเด็กเข้าเรียน ให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อนำเด็กมาเข้าเรียนโดยส่งทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับ หรือให้ผู้ปกครองลงชื่อรับหนังสือโดยตรง (แบบ พฐ. 11) ถ้าผู้ปกครองไม่ส่งนักเรียนเข้าเรียนให้รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. 12)

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี แจ้งเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ เตือนให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนโดยพลัน (แบบ พฐ. 11)

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี ประสานกับพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามผลการส่งเด็กเข้าเรียน (แบบ พฐ. 13)

5. ภายหลังจากผู้ปกครองได้รับหนังสือแจ้งเตือนให้ส่งเด็กเข้าเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับแล้ว ผู้ปกครองยังไม่ส่งเด็กเข้าเรียนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน 2546 ดำเนินการตรวจสอบคนเข้าเรียน พิจารณาตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 มาตรา 7 (แบบ พฐ. 30 และแบบ พฐ. 31)

6. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับรับทราบ และพิจารณาดำเนินการตามมาตรา 13 - 16 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545

1.2.2 ระหว่างนักเรียนอยู่ในสถานศึกษา

ระหว่างที่นักเรียนผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยอยู่ในสถานศึกษาให้สถานศึกษาปฏิบัติดังนี้

ก. ลงหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียน

ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 9 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ในกรณีที่ เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น แบบรายงานประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่ เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษา โดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

ข. ดำเนินการเพิ่มเติมหรือแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด

กรณีที่มีเอกสารหลักฐานใหม่มาแสดง ตามข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดนักเรียน พ.ศ. 2547 มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนผิดพลาดไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วยเหตุที่

1. เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาเขียนผิดพลาดหรือเขียนตก ให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้แก้ไขถูกต้องตามความเป็นจริงในหลักฐาน และการแก้ไขเพิ่มเติมให้ชัดเจนด้วยหมึกสีแดงโดยประณีตแล้วเขียนเติมลงใหม่ด้วยเส้นหมึกสีแดง โดยลงนามผู้แก้และวัน เดือน ปีย่อกำกับไว้ด้วยทุกแห่ง

2. ในกรณีวัน เดือน ปีเกิดของนักเรียน นักศึกษาผิดพลาดและมีผู้ร้องขอให้แก้ ผู้ร้องขอจะต้องส่งคำร้องตามแบบทำเย็บระเบียบนี้ และเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยวัน เดือน ปีเกิดตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ

(ก) สูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิด

(ข) ถ้าหากเอกสารหลักฐานตามข้อ (ก) สูญหายหรือถูกทำลายก็ให้ส่งเอกสารอื่น ๆ ที่หน่วยราชการออกให้ เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนทหาร ทะเบียนคนต่างด้าว บัตรประจำตัวประชาชน

(ค) ในกรณีที่ปรากฏว่าเอกสารหลักฐานตามข้อ (ข) ที่หน่วยราชการออกให้ นั้น วัน เดือน ปีเกิดไม่ตรงกัน ให้พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป

3. เมื่อทางสถานศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยเอกสารตามข้อ 2 (ก) หรือ 2 (ข) หรือได้ทำการสอบสวนตามข้อ 2 (ค) แล้วปรากฏขัดแย้งว่า วัน เดือน ปีเกิดผิดพลาด ไม่ตรงกับหลักฐานความเป็นจริงให้ทำรายงานส่งคำร้องขอแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด พร้อมด้วยเอกสารดังกล่าวข้างต้น และสำเนารายการสอบสวน (ถ้ามี) ไปตามระเบียบราชการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแก้ไขเป็นราย ๆ ไป

(หมายเหตุ : กรณีเพิ่มเติมวัน เดือน ปีเกิดของนักเรียน ให้นำเอาการดำเนินการตามข้อ 2 มาใช้โดยอนุโลม)

ค. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมของนักเรียน นักศึกษา ที่ได้รับจากผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องการจัดทำทะเบียนประวัติและเพิ่มเติมแก้ไขทะเบียนประวัติของนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น สมุดประจำตัวกรณีมีการเปลี่ยนแปลงหลักฐานเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนให้บันทึกลงในสมุดหมายเหตุรายวันตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสมุดหมายเหตุประจำวัน พ.ศ. 2549 โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เรื่องที่จะลงสมุดหมายเหตุรายวันตามข้อ 13 แห่งระเบียบว่าด้วยสมุดหมายเหตุประจำวันฯ ได้แก่ ประวัติ ระเบียบ หรือข้อบังคับ การเปลี่ยนแปลง การระดมทรัพยากร ผลการเรียนรู้ การแก้ไขหลักฐานทางทะเบียน การมาปฏิบัติงานและบำเหน็จความชอบของบุคลากร การลงโทษนักเรียนและเหตุภัยอันตรายอื่น ๆ

2. เฉพาะบุคคลดังต่อไปนี้มีอำนาจลงชื่อกำกับ

2.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายลงชื่อกำกับ

2.2 สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายเมืองพัทยา นายองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อกำกับ

2.3 สถานศึกษา นอกจาก 2.1 และ 2.2 ให้หัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัด หรือผู้กำกับดูแล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อกำกับ

ง. การออกบัตรประจำตัวนักเรียน นักศึกษาที่เข้าเรียนใหม่ สถานศึกษาทุกสถานศึกษาสามารถออกบัตรนักเรียน นักศึกษาได้โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการทำบัตรประจำตัวนักเรียน และนักศึกษา พ.ศ. 2534

จ. ประเมินความรู้เพื่อเลื่อนชั้นเรียนระหว่างปี

ดำเนินการเช่นเดียวกับนักเรียนไทยโดยดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ฉ. ดำเนินการช่วยเหลือและให้ความสะดวกในกรณีที่บุคคลดังกล่าวต้องขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่

1. เพื่อไปศึกษาต่อตามหลักสูตร

ยึดแนวปฏิบัติตามหนังสือ ที่ มท 0308.4/ว 795 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2550 เรื่องการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เกี่ยวกับการอนุญาตให้นักเรียน นักศึกษาที่เป็นบุคคลไม่มีสัญชาติไทยเดินทางออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว เพื่อรับการศึกษาในสถานศึกษา

2. เพื่อร่วมกิจกรรมตามหลักสูตรเป็นการชั่วคราว ให้นำแนวปฏิบัติตามหนังสือ ที่ มท 0308.4/ว 795 ลงวันที่ 7 มีนาคม 2550 มาใช้โดยอนุโลม

ข. ติดตามเด็กเข้าเรียน

กรณีนักเรียนขาดเรียน

1. เมื่อนักเรียนหยุดเรียนติดต่อกันเกิน 5 วัน หรือหยุดเรียนเกิน 7 วัน ในหนึ่งเดือนให้สถานศึกษาแจ้งเป็นหนังสือเตือนให้ผู้ปกครองนำเด็กมาเข้าเรียนโดยพลัน โดยส่งไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับหรือให้ผู้ปกครองลงชื่อรับหนังสือโดยตรง โดยแจ้งเตือน 2 ครั้ง (แบบ พฐ. 14)

2. ถ้าผู้ปกครองไม่ส่งเด็กเข้าเรียนภายหลังจากได้รับแจ้งเป็นหนังสือตามข้อ 1 แล้วสถานศึกษารายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณีรับทราบ (แบบ พฐ. 15)

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี ดำเนินการตรวจสอบติดตามเพื่อให้เด็กได้เข้าเรียนหรือดำเนินการตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545

1.2.3 การย้ายที่เรียนระหว่างปี

“กรณีที่เด็กย้ายที่อยู่ใหม่ สถานศึกษาต้องอำนวยความสะดวก และติดตามให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษาที่ใกล้ที่อยู่ใหม่” ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 5 วรรคสอง สถานศึกษาต้องไปปฏิบัติ ดังนี้ ในกรณีที่มีการย้ายที่เรียนระหว่างปี

ก. ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอย้ายต่อสถานศึกษา (แบบ พฐ. 19)

ข. สถานศึกษาทำหนังสือส่งนักเรียนขอย้ายไปเข้าเรียนในสถานศึกษาที่ขอย้ายเข้า (แบบ พฐ. 20) พร้อมทั้งส่งเอกสารดังต่อไปนี้

1. ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ. 1)
2. ระเบียบสะสม
3. แบบรายงานประจำตัวนักเรียน
4. ฯลฯ

ค. สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายออก ขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด แล้วแต่กรณี (แบบ พฐ. 21)

ง. สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายเข้า รับเอกสารหลักฐานของนักเรียนที่ย้ายมาเข้าเรียนจัดให้นักเรียนเข้าเรียน และแจ้งการรับย้ายนักเรียนไปให้สถานศึกษาเดิมทราบ (แบบ พฐ. 23) พร้อมทั้งรายงานต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับที่สังกัด (แบบ พฐ. 22)

จ. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แจ้งการรับนักเรียนไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับที่นักเรียนย้ายออกทราบ (แบบ พฐ. 24) เพื่ออนุญาตจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

ฉ. สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายเข้าเรียนรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด แล้วแต่กรณี และแจ้งการรับนักเรียนให้สถานศึกษาที่นักเรียนขอย้ายออกทราบ (แบบ พฐ. 22 และ 23)

ข. กรณีที่ผู้ปกครองขอย้ายเด็กไปเข้าเรียนในสถานศึกษาที่อยู่ต่างสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหรือสังกัดอื่น ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานที่นักเรียนย้ายออกทราบ (แบบ พฐ. 22 และ 23)

ข. กรณีผู้ปกครองไม่พานักเรียนไปเข้าเรียนในสถานศึกษาที่ขอย้ายไปเข้าเรียน ให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกแห่งติดตามให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียน และประสานแจ้งผลการติดตามให้ทราบซึ่งกันและกัน (แบบ พฐ. 25 และ พฐ. 26)

ฉ. จำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียนหากมีสาเหตุดังต่อไปนี้ การจำหน่ายนักเรียน หมายถึง การดำเนินการให้นักเรียนพ้นสภาพการเป็นนักเรียนจากสถานศึกษาที่เรียนอยู่

สาเหตุที่จะจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียนได้ มีอยู่ 5 สาเหตุ คือ

1. นักเรียนย้ายสถานศึกษา
2. นักเรียนถึงแก่กรรม
3. นักเรียนหยุดเรียนติดกันเป็นเวลานาน ไม่มีตัวตนผู้ปกครอง และนักเรียนอยู่ในพื้นที่แล้ว ไม่แจ้งย้ายที่อยู่
4. นักเรียนอายุพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ
5. นักเรียนจบการศึกษากรณีใดกรณีหนึ่งต่อไปนี้ (รายละเอียดนำไปไว้ในหมวด 4 กรณีจบการศึกษา)

5.1 กรณีนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สำหรับสถานศึกษาที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

5.2 กรณีนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การจำหน่ายนักเรียนมีสาเหตุและแนวปฏิบัติ ดังนี้ (ไม่รวมกรณีจบการศึกษา)

1. นักเรียนย้ายสถานศึกษา

1.1 สถานศึกษาขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่ขอย้ายไปเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่นต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ (แบบ พฐ.21)

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับที่กำกับดูแลสถานศึกษาที่นักเรียนย้ายออก แจ้งผลการพิจารณาอนุญาตจำหน่ายนักเรียนให้สถานศึกษาทราบ (แบบ พฐ.28)

อนุญาต กรณีได้รับรายงานจากสถานศึกษาที่นักเรียนย้ายเข้า (กรณีย้ายภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือภายในสังกัดเดียวกัน) หรือได้รับแจ้งจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ (กรณีย้ายต่างเขตพื้นที่การศึกษาหรือต่างสังกัด) ว่านักเรียนที่ขอย้ายได้เข้าเรียนแล้ว

ไม่อนุญาต กรณีได้รับรายงานจากสถานศึกษาที่นักเรียนย้ายเข้า (กรณีย้ายภายในเขตพื้นที่การศึกษาหรือภายในสังกัดเดียวกัน) หรือได้รับแจ้งจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ (กรณีย้ายต่างเขตพื้นที่การศึกษาหรือต่างสังกัด) ว่านักเรียนที่ขอย้ายไม่ได้เข้าเรียนแล้ว

สถานศึกษาจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนกรณีได้รับอนุญาต

สถานศึกษาที่นักเรียนย้ายออกติดตาม เด็กเข้าเรียน

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษา ภาคบังคับไม่อนุญาตจำหน่ายนักเรียนเนื่องจากไม่ไปเข้าเรียนตามที่ขอย้ายเข้า หากไม่สามารถติดตามนักเรียน มาเข้าเรียนได้ให้ดำเนินการขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน ด้วยเหตุนักเรียนไม่มีตัวตน อยู่ในพื้นที่

2. นักเรียนถึงแก่กรรม

2.1 สถานศึกษาขอสำเนาใบมรณบัตรของนักเรียนที่ถึงแก่กรรมจากผู้ปกครองโดยตรวจสอบกับ สำเนาเอกสารฉบับจริงก่อนดำเนินการ

2.2 สถานศึกษาขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่ถึงแก่กรรมต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี (แบบ พฐ. 21)

2.3 สถานศึกษาขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่ถึงแก่กรรมต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุญาตจำหน่ายนักเรียน และแจ้งผลการพิจารณาให้สถานศึกษาทราบ (แบบ พฐ. 28)

2.4 สถานศึกษาจำหน่ายนักเรียนที่ถึงแก่กรรมออกจากทะเบียนนักเรียนของผู้ปกครองและนักเรียน

3. นักเรียนหยุดเรียนติดต่อกันเป็นเวลานาน ไม่มีตัวผู้ปกครอง และนักเรียนอยู่ในพื้นที่แล้วไม่แจ้ง ย้ายที่อยู่

3.1 สถานศึกษาขอหนังสือรับรองการไม่มีตัวตนของผู้ปกครองและนักเรียนจากผู้ใหญ่บ้านหรือ จากนายอำเภอ/กิ่งอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณี (แบบ พฐ. 27)

3.2 สถานศึกษาขออนุญาตจำหน่ายนักเรียนที่หยุดเรียนเป็นเวลานาน ผู้ปกครอง และนักเรียน ไม่มีตัวตนในพื้นที่ต่อสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษา ภาคบังคับ แล้วแต่กรณี (แบบ พฐ. 21)

3.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษา ภาคบังคับ แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุญาตจำหน่ายนักเรียน และแจ้งผลการพิจารณาให้สถานศึกษาทราบ (แบบ พฐ. 28)

3.4 สถานศึกษาจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

4. นักเรียนอายุพ้นเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ

4.1 เมื่อนักเรียนมีอายุพ้นเกณฑ์ภาคบังคับและผู้ปกครองไม่ประสงค์จะให้นักเรียนอยู่ในสถานศึกษา ต่อไป ให้สถานศึกษาพิจารณาจำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน แล้วรายงานสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ. 29)

4.2 เด็กพ้นเกณฑ์ที่ไม่ประสงค์จะเรียนในสถานศึกษาภาคบังคับสามารถเข้าศึกษาต่อในการศึกษา นอกระบบ (กศน.)

1.2.4 เมื่อจบการศึกษา

ก. ออกหลักฐานการจบหลักสูตรให้กับนักเรียน โดยกรณีเป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น ระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ (ปพ.1) แบบรายงานประจำตัวนักเรียน ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ ตามข้อ 9 (1) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้ไขตรวจสอบข้อมูลนักเรียนให้ถูกต้อง โดยยึดตามทะเบียนนักเรียน ดังนี้

- ชื่อสกุล
- เลขประจำตัวนักเรียน
- วัน เดือน ปี เกิด
- ชื่อบิดามารดา หรือผู้ปกครอง

โดยการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบและคำสั่ง ดังต่อไปนี้

(1) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 616/2552 เรื่อง การจัดทำระเบียบแสดงผลการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.1)

(2) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 617/2552 เรื่อง การจัดทำประกาศนียบัตรหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.2)

(3) คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สพฐ. 618/2552 เรื่อง การจัดทำแบบรายงานผู้สำเร็จการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ปพ.3)

(4) แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ข. จำหน่ายนักเรียน แบ่งเป็น 2 กรณี คือ

1. กรณีนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เปิดสอนระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น เมื่อสถานศึกษาได้อนุมัติตัดสินผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วให้แจ้งรายชื่อนักเรียนดังกล่าวไปยังสถานศึกษาที่เปิดสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในเขตพื้นที่บริการ เพื่อเรียนต่อแล้วจึงดำเนินการ คือ

1.1 จำหน่ายนักเรียนออกจากทะเบียนนักเรียน

1.2 รายงานสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่ จัดการศึกษาภาคบังคับ แล้วแต่กรณีทราบ (แบบ พฐ.29)

2. กรณีนักเรียนเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 เมื่อสถานศึกษาได้รับอนุมัติตัดสินผลการเรียนที่ เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ค. รายงานให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือต้นสังกัดทราบพร้อมจัดส่ง แบบรายงานผู้สำเร็จ การศึกษา (ปพ.3)

2. การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย

ความเป็นมา : พ.ร.บ. ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551

>> ความเป็นมา

การประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ มีหลักการจัดการศึกษาให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน และให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และมาตรา 5 เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ให้บุคคลได้รับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ซึ่งมาตรา 14 ให้มีสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยขึ้นในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเรียกโดยย่อว่า “สำนักงาน กศน.” โดยมีเลขาธิการ กศน. ซึ่งมีฐานะเป็นอธิบดีเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(1) เป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และรับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ

(2) จัดทำข้อเสนอแนะ นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต่อคณะกรรมการ

(3) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ การวิจัย การพัฒนาหลักสูตรและนวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากร และระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(4) ส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ รวมถึงการเทียบระดับการศึกษา

(5) ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่นรวมตัวกันเป็นภาคีเครือข่าย เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(6) จัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์เครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสถานีวิจัยโทรทัศน์เพื่อการศึกษา วิจัยชุมชน ศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และแหล่งการเรียนรู้อื่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องของประชาชน

(7) ดำเนินการเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(8) ปฏิบัติงานอื่นใดพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นที่บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน กศน. หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

และมาตรา 7 การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษานอกระบบ ให้ดำเนินการเพื่อเป้าหมาย ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาศักยภาพกำลังคนและสังคมที่ใช้ความรู้ และภูมิปัญญาเป็นฐานในการพัฒนา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง และคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ ตามแนวทางการพัฒนาประเทศ

(2) ภาครัฐเครือข่ายเกิดแรงจูงใจและมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพื่อจัดกิจกรรมการศึกษา

พันธกิจ ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ดังนี้

1. จัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษา พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมทุกช่วงวัยและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ส่งเสริม สนับสนุนและประสานการมีส่วนร่วมของภาครัฐเครือข่ายและชุมชนในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตของชุมชน รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ

3. ส่งเสริมและพัฒนากำหนดเทคโนโลยีทางการศึกษาและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง

4. พัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทคโนโลยี สื่อและนวัตกรรมการวัดและประเมินผล ในทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน

5. พัฒนาบุคลากรและระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเพื่อบริการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม

>> นิยามศัพท์

การศึกษานอกระบบ หมายความว่า กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและมีวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัด และระยะเวลาเรียนหรือการฝึกอบรมที่ยืดหยุ่น หลากหลาย ตามสภาพความต้องการ และศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมาย และมีวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐาน เพื่อรับรองวุฒิทางการศึกษาหรือเพื่อจัดระดับผลการเรียน

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายความว่า กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

การเทียบโอนผลการเรียน หมายความว่า การนำเอาผลการเรียนซึ่งเป็นความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของผู้เรียนที่เกิดจากการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบมาประเมินเป็นส่วนหนึ่งของผลการเรียนตามหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง

สถานศึกษา หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ภาคีเครือข่าย หมายความว่า บุคคล ครอบครัวยุ ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และองค์กรอื่น รวมทั้งสถานศึกษาอื่นที่มีได้ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีส่วนร่วมหรือวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หมายความว่า ผู้ที่ไม่มีเอกสารหลักฐานที่แสดงถึงสัญชาติ วัน เดือน ปีเกิด ถิ่นที่อยู่ ที่ทางราชการออกให้

บุคคลไม่มีสัญชาติไทย หมายความว่า ผู้ที่ไม่มีสูติบัตร และทะเบียนบ้านของบุคคลที่มีสัญชาติไทย (ท.ร.14) หรือทะเบียนประวัติของชนกลุ่มน้อย/ทะเบียนสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน/มีบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อย (บัตรสี) และมีหนังสือรับรองการเกิดที่ทางราชการออกให้และเอกสารอื่น ๆ ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

กิจกรรมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การดำเนินงานตามพันธกิจของสำนักงาน กศน. จัดในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย มีกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมการศึกษานอกระบบ มี 3 ประเภท คือ

1) การศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มี 3 ระดับ คือ ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) การศึกษาตามหลักสูตรการรู้หนังสือไทย พุทธศักราช 2557 เป็นการจัดการศึกษาให้กับผู้ไม่รู้หนังสือ หรือประชาชนที่ลืมหนังสือ

3) การศึกษานอกระบบประเภทการศึกษาต่อเนื่อง เป็นการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างอาชีพการพัฒนา คุณภาพชีวิต และการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยจัดรูปแบบชั้นเรียนวิชาชีพ กลุ่มสนใจและการฝึกอบรม

กิจกรรมการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่

1. ห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ ห้องสมุดประชาชนจังหวัด ห้องสมุดประชาชนอำเภอ
2. บ้านหนังสือชุมชน เป็นที่อ่านหนังสือที่ตั้งอยู่ในระดับหมู่บ้าน ตามพื้นที่ที่ประชาชนต้องการ
3. นิทรรศการทางวิทยาศาสตร์ ฐานการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์
4. การจัดค่ายวิทยาศาสตร์
5. การจัดรายการวิทยุศึกษา
6. การจัดรายการโทรทัศน์เพื่อการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เช่น รายการ Tutor
7. การจัดสื่อ Online ทั้งตามหลักสูตรและสื่อความรู้ทั่ว ๆ ไป

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มชาวไทยภูเขา กลุ่มคนไร้สัญชาติ กลุ่มคนที่มีสัญชาติไทย เป็นต้น

>> แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

การจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ดำเนินการโดยแยกตามกลุ่มอายุผู้เรียน ดังนี้

1. กลุ่มผู้ใหญ่ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (แรงงานต่างด้าว) อายุ 16 ปีขึ้นไป
 - 1.1 ผู้สมัครเรียนต้องผ่านการศึกษามาตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย 200 ชั่วโมง ได้รับวุฒิบัตร และสามารถนำวุฒิบัตรมาสมัครเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ
 - 1.2 ผู้สมัครเรียนต้องมีทักษะความรู้พื้นฐาน การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ผ่านเกณฑ์การประเมินด้วยเครื่องมือการประเมินตามที่สถานศึกษากำหนด
2. กลุ่มเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (ลูกหลานแรงงานต่างด้าว) อายุ 8 - 15 ปี
 - 2.1 ผ่านการศึกษาตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เน้นพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินทักษะความรู้พื้นฐาน การฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทย ผ่านเกณฑ์การประเมินด้วยเครื่องมือที่สถานศึกษากำหนดสามารถสมัครเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้
 - 2.2 ผู้เรียนที่มีความประสงค์เข้าเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 - 2.3 วิธีจัดการเรียนรู้ ใช้วิธีการรู้แบบชั้นเรียน สัปดาห์ละไม่น้อยกว่า 4 วัน วันละไม่เกิน 6 ชั่วโมง
 - 2.4 ใช้ระยะเวลาเรียน ไม่เกิน 5 ปี แต่ทั้งนี้ต้องไม่จบการศึกษาเร็วกว่าการเรียนในภาคปกติ (อายุครบ 12 ปีบริบูรณ์) สำหรับระดับประถมศึกษา จึงจะสามารถจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

แนวปฏิบัติในการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การเข้าเรียนในสถานศึกษา
 - 1.1 การประชาสัมพันธ์ สถานศึกษาจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยใช้สื่อตามความเหมาะสม ทั้งสื่อเอกสาร สื่อบุคคลและอื่น ๆ การประชาสัมพันธ์สามารถดำเนินการได้ตลอดปี
 - 1.2 แนะนำการศึกษา สถานศึกษาจัดให้มีการแนะนำ เพื่อเป็นการแนะนำ การชี้ช่องทาง ให้ผู้ไม่รู้ ไม่แน่ใจ ได้รับรู้ เข้าใจและมั่นใจที่จะดำเนินการแนะนำการจัดการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเจ้าหน้าที่แนะนำต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่จัดการศึกษานอกระบบทุกคน ได้แก่ ครู กศน. ตำบล ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ครูประจำกลุ่มครูอาสาสมัคร กศน. โดยมีขั้นตอนการแนะนำที่ถูกต้องเป็นระบบ

1.3 การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา ผู้ที่ประสงค์จะสมัครเป็นผู้เรียนต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้เรียน โดยสถานศึกษามีหน้าที่เปิดรับขึ้นทะเบียนเป็นผู้เรียนทุกภาคเรียน ซึ่งหลักฐานการสมัครเรียน (ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และหนังสือที่ ศธ 0210.03/6217 เรื่อง การรับสมัครและออกหลักฐานการศึกษาของผู้ไม่มีสัญชาติไทย ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549) ประกอบด้วย

1.3.1 ใบสมัคร

1.3.2 รูปถ่าย 1 นิ้ว 2 รูป หน้าตรง ไม่สวมแว่นตาดำ ไม่สวมหมวก และสวมเสื้อสีขาวมีปก

1.3.3 ทะเบียนบ้าน พร้อมตัวจริง (ถ้ามี)

1.3.4 สำเนาหนังสือแสดงวุฒิ พร้อมฉบับจริง หรือหลักฐานอื่นที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ.2548 ข้อ 6 ได้แก่

1. สูติบัตร

2. กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1 ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

3. กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1 และ 2 ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

4. กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1, 2 และ 3 ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

5. กรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตามข้อ 4 ให้ชักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะมาลงหลักฐานทางการศึกษา

1.4 การลงทะเบียนเรียน การลงทะเบียนเรียนควรให้ผู้เรียนมาลงทะเบียนด้วยตนเอง เพื่อไม่ให้ผิดพลาดในการลงทะเบียนเรียน จะส่งผลต่อการจบหลักสูตรของผู้เรียนในโอกาสต่อไป ซึ่งจำนวนรายวิชาที่ลงทะเบียนในแต่ละระดับ ดังนี้

1.4.1 ระดับประถมศึกษา ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 14 หน่วยกิต รวมทั้งการลงทะเบียนรายวิชาที่ได้ผลการเรียนเป็น 0 แต่ไม่นับรายวิชาที่นำมาเทียบโอนผลการเรียน

1.4.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 17 หน่วยกิต รวมทั้งการลงทะเบียนรายวิชาที่ได้ผลการเรียนเป็น 0 แต่ไม่นับรายวิชาที่นำมาเทียบโอนผลการเรียน

1.4.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนสามารถลงทะเบียนได้ภาคเรียนละไม่เกิน 23 หน่วยกิต รวมทั้งการลงทะเบียนรายวิชาที่ได้ผลการเรียนเป็น 0 แต่ไม่นับรายวิชาที่นำมาเทียบโอนผลการเรียน

1.5 การทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนได้ลงทะเบียนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวนไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง โดยเขียนโครงการ/กิจกรรมเสนอสถานศึกษาให้เห็นชอบ และอนุมัติโครงการเพื่อดำเนินการต่อไป

1.6 การลงทะเบียนเทียบโอนการศึกษา (การเทียบโอนผลการเรียน) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรูปแบบการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนมาเทียบโอนรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งได้

1.6.1 ขอบข่ายการเทียบโอนผลการเรียน

1. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ
2. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษานอกระบบที่จัดเป็นหลักสูตรเฉพาะ
3. การเทียบโอนผลการเรียนจากหลักสูตรต่างประเทศ
4. การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น ทหารกองประจำการ อาสาสมัครสาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่น เป็นต้น
5. การเทียบโอนผลการเรียนจากการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาอาชีพ

1.6.2 วิธีการเทียบโอนผลการเรียน

1. การเทียบโอนผลการเรียนจากการศึกษาในระบบและนอกระบบ
2. การเทียบความรู้และประสบการณ์ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนตามแนวทางที่สำนักงาน กศน. กำหนด

1.7 การลงทะเบียนรักษาสถานภาพ กรณีที่ผู้เรียนไม่สามารถลงทะเบียนในภาคเรียนใดจะต้องลงทะเบียนรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษาในภาคเรียนนั้น หากไม่สามารถลงทะเบียนรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษาในภาคเรียนใดได้ จะต้องลงทะเบียนรักษาสถานภาพการเป็นนักศึกษาย้อนหลังทุกภาคเรียนติดต่อกันได้ไม่เกิน 6 ภาคเรียน

2. ระหว่างนักศึกษาอยู่ในสถานศึกษา

ยึดหลักความเสมอภาค คำนึงถึงสิทธิส่วนบุคคล เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้เรียน จัดให้มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน อาทิ

1. ให้บริการคำปรึกษา คำแนะนำ
2. จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดคล้องกับสภาพและวิถีชีวิตของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งด้านวิชาการและด้านทักษะชีวิต
4. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน
5. จัดกิจกรรมร่วมกับสถานศึกษา เครือข่าย หรือหน่วยงานอื่น ๆ
6. จัดกิจกรรมโดยนักศึกษาเอง ทั้งแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม
7. มีการฝึกอบรมวิชาชีพ (หลักสูตรระยะสั้น)
8. อื่น ๆ

3. การย้ายสถานศึกษาของนักศึกษา

การย้ายสถานศึกษาสามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ

1. การย้ายสถานศึกษาโดยการลาออก ปฏิบัติดังนี้

1.1 ผู้เรียนยื่นใบคำร้องขอลาออกจากสถานศึกษา พร้อมรูปถ่ายขนาด 4 x 5 ซม. 2 รูป ติดต่อสถานศึกษาด้วยตนเอง กรณีมาด้วยตนเองไม่ได้ทำหนังสือมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้

1.2 สถานศึกษาตรวจเอกสาร หลักฐานผลการเรียนให้ถูกต้อง และออกหลักฐานผลการเรียน ให้ผู้เรียน

1.3 ให้สถานศึกษาระบุเหตุผลที่ลาออกในหลักฐานการศึกษา “ลาออกเพื่อไปศึกษาต่อที่อื่น”

2. การย้ายสถานศึกษาระหว่างภาคเรียน ผู้เรียนมีความจำเป็นสามารถดำเนินการย้ายสถานศึกษา ที่เรียนจากที่เดิมระหว่างภาคเรียนและยังคงสถานภาพการเป็นผู้เรียนของสถานศึกษาเดิมปฏิบัติดังนี้

2.1 ผู้เรียนยื่นใบคำร้องต่อสถานศึกษาเดิม เพื่อขอย้ายสถานที่เรียน

2.2 สถานศึกษาเดิมพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้ย้ายได้ โดยทำหนังสือส่งตัวผู้เรียนพร้อมเอกสารสรุปผลการประเมินระหว่างภาคเรียน และกิจกรรม กพข. รวมทั้งผลการเรียนอื่นๆ ในภาคเรียนนั้นไปยังสถานศึกษาแห่งใหม่ตามแบบที่สำนักงาน กศน. กำหนด

2.3 สถานศึกษาแห่งใหม่รับตัวผู้เรียนไว้ และแจ้งผลการรับผู้เรียนให้สถานศึกษาเดิมทราบ

2.4 สถานศึกษาแห่งใหม่จัดให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาต่อเนื่องจากสถานศึกษาเดิม

2.5 ส่งผลการเรียนกลับมาที่สถานศึกษาเดิมเมื่อสิ้นสุดภาคเรียนนั้น

2.6 สถานศึกษาเดิมได้รับผลการเรียนแล้วจัดเก็บเอกสารหลักฐานและบันทึกผลการเรียนไว้เป็นหลักฐาน

อนึ่ง ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เช่น ย้ายไปปฏิบัติงาน กลับภูมิลำเนา สามารถขอย้ายสถานที่เรียนชั่วคราวได้ 1 ภาคเรียน หากเกิน 1 ภาคเรียนสถานศึกษาควรแนะนำให้ผู้เรียนใช้วิธีการลาออกจากสถานศึกษาเดิมไปเป็นผู้เรียนของสถานศึกษาแห่งใหม่และศึกษาต่อเนื่องจากจบหลักสูตร

4. การบันทึกหลักฐานทางการศึกษาของนักศึกษา ปฏิบัติดังนี้

4.1 การบันทึกหลักฐานทางการศึกษาของผู้เรียน ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 9 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษาทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียนนักศึกษา โดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

4.2 ดำเนินการเพิ่มเติมหรือแก้วัน เดือน ปีเกิด

กรณีที่มีเอกสารหลักฐานใหม่มาแสดงตามข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้วัน เดือน ปีเกิดนักเรียน พ.ศ. 2547 มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแก้วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนผิดพลาด ไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วยเหตุที่

1. เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาเขียนผิดพลาดหรือเขียนตกให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้แก้ไขถูกต้องตามความเป็นจริงในหลักฐาน และการแก้ไขตกเติมให้ชัดเจนด้วยเส้นหมึกสีแดงโดยประณีตแล้วเขียนเติมลงใหม่ด้วยเส้นหมึกสีแดง โดยลงนามผู้แก้และวัน เดือน ปี ย่อกำกับไว้ด้วยทุกแห่ง

2. ในกรณีที่วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนและนักศึกษาผิดพลาดและมีผู้ร้องขอให้แก้ไข ผู้ร้องขอจะต้องส่งคำร้องตามแบบทำระเบียบ ฯ และเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย วัน เดือน ปีเกิด ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ

(ก) สูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิด

(ข) ถ้าหากเอกสารหลักฐานตามข้อ (ก) สูญหายหรือถูกทำลายก็ให้ส่งเอกสารอื่น ๆ ที่หน่วยราชการออกให้ เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนทหาร ทะเบียนคนต่างด้าว บัตรประจำตัวประชาชน

(ค) ในกรณีที่ปรากฏว่าเอกสารหลักฐานตามข้อ (ข) ที่หน่วยราชการออกให้ในวัน เดือน ปีเกิด ไม่ตรงกัน ให้ยึดเอกสารของกรมการปกครองเป็นหลักและให้พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป

3. เมื่อทางสถานศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยเอกสารตามข้อ 5 (2) (ก) หรือข้อ 5 (2) (ข) หรือได้ทำการสอบสวนตามข้อ 5 (2) (ค) แล้ว ถ้าปรากฏชัดเจนว่า วัน เดือน ปีเกิดผิดพลาด ไม่ตรงกับหลักฐานความเป็นจริง ให้ทำรายงานส่งคำร้องขอแก้วัน เดือน ปีเกิด พร้อมด้วยเอกสารดังกล่าวข้างต้น และสำเนาการสอบสวน (ถ้ามี) ไปตามระเบียบราชการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแก้ไขเป็นราย ๆ ไป

(หมายเหตุ : กรณีเพิ่มเติม วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียน ให้นำเอาการดำเนินการตามข้อ 2 มาใช้โดยอนุโลม)

5. การรายงานข้อมูลผู้เรียน

สถานศึกษาต้องรายงานข้อมูลผู้เรียนให้ต้นสังกัดทราบตามลำดับ ดังนี้

5.1 รายงานผู้ลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคเรียน ไปยังสำนักงาน กศน. เพื่อขอรับเงินอุดหนุนรายหัว ภายในระยะเวลาที่สำนักงาน กศน. กำหนด

5.2 รายงานผู้จบหลักสูตรในแต่ละภาคเรียนให้ดำเนินการหลังจากการอนุมัติผลการจบหลักสูตร ภายใน 30 วัน และควรจัดทำสำเนาไฟล์ข้อมูลส่งให้สำนักงาน กศน. จังหวัด/กทม. เพื่อเก็บไว้เป็นข้อมูลอีกทางหนึ่ง

5.3 รายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

6. เกณฑ์การจบหลักสูตร

6.1 เกณฑ์การจบหลักสูตรแต่ละระดับการศึกษา มีดังนี้

6.1.1 ผ่านเกณฑ์การประเมินการเรียนรู้อย่างไรก็ตามในแต่ละระดับการศึกษา ตามโครงสร้างหลักสูตร คือ

1) **ระดับประถมศึกษา** ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 36 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

2) **ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น** ไม่น้อยกว่า 56 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 40 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 16 หน่วยกิต

3) **ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย** ไม่น้อยกว่า 76 หน่วยกิต แบ่งเป็นวิชาบังคับ 44 หน่วยกิต และวิชาเลือกไม่น้อยกว่า 32 หน่วยกิต

6.1.2 ผ่านเกณฑ์การประเมินกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต (กพช.) จำนวนไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง

6.1.3 ผ่านการประเมินคุณธรรม ในระดับพอใช้ขึ้นไป

6.1.4 เข้ารับการประเมินคุณภาพการศึกษานอกระบบระดับชาติ

7. หลักฐานการขอจบหลักสูตร

7.1 เมื่อผู้เรียนผ่านระดับการศึกษาและจบหลักสูตรแต่ละระดับแล้ว ต้องยื่นคำร้องขอจบการศึกษาพร้อมหลักฐาน ดังนี้

7.1.1 ใบคำร้องขอจบหลักสูตร

7.1.2 รูปถ่าย 4 x 5 เซนติเมตร จำนวน 2 รูป สวมเสื้อเชิ้ตสีขาว ไม่สวมหมวก ไม่สวมแว่นตาดำ ถ่ายไว้ไม่เกิน 6 เดือน ไม่เป็นรูปประเภทโพลาลอยด์

7.1.3 สำเนาทะเบียนบ้าน (ถ้ามี)

7.1.4 สำเนาหนังสือสำคัญแสดงวุฒิเดิมก่อนเข้าเรียน

7.1.5 สำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ใบเปลี่ยนชื่อ - เปลี่ยนสกุล ใบทะเบียนสมรส อื่น ๆ (ถ้ามี)

7.2 เอกสารหลักฐานการศึกษาที่นักศึกษาจะได้รับ

7.2.1 ระเบียบแสดงผลการเรียน (กศน. 1)

7.2.2 หลักฐานแสดงวุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตร

(กรณีเป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใดๆ ตามข้อ 9 (1) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548)

3. การอาชีวศึกษา

ให้ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติในการรับนักศึกษาตามระเบียบและข้อบังคับของสถาบันอาชีวศึกษา นั้น ๆ ในการจัดการการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

สถาบันการอาชีวศึกษาเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ดังนี้ คือ (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ โดยคณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

“การอาชีวศึกษา” หมายความว่า กระบวนการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี

ฯลฯ

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการอบรมวิชาชีพให้จัดได้ โดยรูปแบบ ดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคล แต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

แนวทางปฏิบัติในการจัดการการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 3.1 วิธีการรับนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา
- 3.2 ระหว่างนักศึกษาเรียนอยู่ในสถานศึกษา การย้ายที่เรียนระหว่างปี เมื่อจบการศึกษา
- 3.3 ตรวจสอบหลักฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน
- 3.4 นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

3.1 วิธีการรับนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา

ตรวจสอบหลักฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนสถานศึกษา พ.ศ. 2548

1. สูติบัตร
2. กรณีไม่มีหลักฐานตามข้อ 1 ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน
3. กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1 และ 2 ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้
4. กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1, 2 และ 3 ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา
5. กรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตามข้อ 4 ให้ซักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

หมายเหตุ : กรณีที่นักศึกษายังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และปรากฏว่ามีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร มาแสดงภายหลัง ให้สถานศึกษาแก้ไขหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักฐานดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนั้น โดยให้นำเอาแนวปฏิบัติของการศึกษาขั้นพื้นฐานมาใช้โดยอนุโลม

3.2 ระหว่างนักศึกษาเรียนอยู่ในสถานศึกษา

ระหว่างที่นักศึกษาผู้ที่ไม่ใช่หลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยศึกษาอยู่ให้สถานศึกษาปฏิบัติ ดังนี้

ก. ลงหลักฐานทางการศึกษาของนักศึกษา

ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 9 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษาโดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

ข. ดำเนินการเพิ่มเติมหรือแก้วัน เดือน ปีเกิด

กรณีที่มีเอกสารหลักฐานใหม่มาแสดงตามข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้วัน เดือน ปีเกิดนักเรียน พ.ศ. 2547 มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแก้วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนผิดพลาด ไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วยเหตุที่

1. เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาเขียนผิดพลาดหรือเขียนตกให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้แก้ไขถูกต้องตามความเป็นจริงในหลักฐาน และการแก้ไขเพิ่มเติมให้ขีดฆ่าด้วยเส้นหมึกสีแดงโดยประณีตแล้วเขียนเติมลงใหม่ด้วยเส้นหมึกสีแดง โดยลงนามผู้แก้และวัน เดือน ปีย่อกำกับไว้ด้วยทุกแห่ง

2. ในกรณีที่วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนและนักศึกษาผิดพลาดและมีผู้ร้องขอให้แก้ ผู้ร้องขอจะต้องส่งคำร้องตามแบบทำระเบียบนี้ และเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อสถานศึกษา เพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยวัน เดือน ปีเกิดตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ

(ก) สูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิด

(ข) ถ้าหากเอกสารหลักฐานตามข้อ (ก) สูญหายหรือถูกทำลายก็ให้ส่งเอกสารอื่น ๆ ที่หน่วยราชการออกให้ เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนทหาร ทะเบียนคนต่างด้าว บัตรประจำตัวประชาชน

(ค) ในกรณีที่ปรากฏว่าเอกสารหลักฐานตามข้อ (ข) ที่หน่วยราชการออกให้ในวัน เดือน ปีเกิดไม่ตรงกัน ให้พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป

3. เมื่อทางสถานศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยเอกสารตามข้อ 2 (ก) หรือ 2 (ข) หรือได้ทำการสอบสวนตามข้อ (ค) แล้วถ้าปรากฏชัดแจ้งว่า วัน เดือน ปีเกิดผิดพลาด ไม่ตรงกับหลักฐานความเป็นจริง ให้ทำรายงานส่งคำร้องขอแก้วัน เดือน ปีเกิด พร้อมด้วยเอกสารดังกล่าวข้างต้น และสำเนาการสอบสวน (ถ้ามี) ไปตามระเบียบราชการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแก้ไข เป็นราย ๆ ไป

(หมายเหตุ: กรณีเพิ่มเติมวัน เดือน ปีเกิดของนักเรียน ให้นำเอาการดำเนินการตามข้อ 2 มาใช้โดยอนุโลม)

3.3 การย้ายที่เรียนระหว่างปี

ก. สถานศึกษาจะต้องอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่มีความประสงค์ขอย้ายที่เรียน มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีความประสงค์ขอย้ายที่เรียน จะต้องติดต่อกานทะเบียนของสถานศึกษาขอรับผลการเรียนเพื่อนำไปติดต่อขอเข้ารับกับสถานศึกษาแห่งใหม่
2. สถานศึกษาแห่งใหม่ต่อการรับการศึกษาให้ให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลาออก พร้อมทั้งขอใบรับรองผลการเรียนของสถานศึกษา

(กรณีเป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัวประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ ตามข้อ 9 (1) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย หลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548)

3.4 เมื่อจบการศึกษา

ดำเนินการออกหลักฐานทางการศึกษาให้นักศึกษาที่จบการศึกษาตามหลักสูตรเช่นเดียวกับนักศึกษาผู้มีสัญชาติไทยตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยใบสุทธิของสถานศึกษาและหนังสือรับรองความรู้ของสถานศึกษา พ.ศ. 2547 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการออกประกาศนียบัตร พ.ศ. 2539

กรณีเป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษาใบส่งตัวประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ ตามข้อ 9 (1) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

4. การอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แบ่งการศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็นสองระดับ คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาและระดับปริญญา ซึ่งแนวทางปฏิบัติในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในระดับอุดมศึกษาแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- 3.1 วิธีการรับนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา
- 3.2 ระหว่างนักศึกษาเรียนอยู่ในสถานศึกษา
- 3.3 การย้ายที่เรียนระหว่างปี
- 3.4 เมื่อจบการศึกษา

4.1 วิธีการรับนักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา

ดำเนินการรับนักศึกษาตามระเบียบและข้อบังคับของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งทั้งการจัดการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีเท่าที่ไม่ขัดกับแนวปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

ก. คุณสมบัติของนักศึกษาแรกเข้าในระบบกลาง

1. ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งหลักฐานต่าง ๆ ให้ดำเนินการตามข้อ 6 แห่งระเบียบ ฯ ดังนี้

1.1 สูติบัตร

1.2 กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1.1 ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

1.3 กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1.1 และ 1.2 ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสาร ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

1.4 กรณีที่ไม่มีหลักฐานตามข้อ 1.1, 1.2 และ 1.3 ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

1.5 กรณีที่ไม่มีบุคคลหรือองค์กรเอกชนตามข้อ 1.4 ให้ซักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

หมายเหตุ : กรณีที่นักศึกษายังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา และปรากฏว่ามีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมาแสดงภายหลังให้สถานศึกษาแก้ไขหลักฐานทางการศึกษาให้เป็นไปตามหลักฐานดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนั้น โดยให้นำเอาแนวปฏิบัติของการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้โดยอนุโลม

2. สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรอง หรือ
3. สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่า หรือระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง
4. เป็นผู้มีร่างกายแข็งแรงและไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงที่ส่งผลกระทบต่อร่างกาย อันเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา
5. ไม่เป็นคนวิกลจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
6. ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี ปฏิบัติตนตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามและเคารพกฎหมาย
7. มีคุณสมบัติในด้านความรู้ ความสามารถตามข้อกำหนดเฉพาะของแต่ละสาขาวิชา

ข. การเข้าเป็นนักศึกษา

การสอบคัดเลือกหรือคัดเลือกผู้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าเข้าเป็นนักศึกษานั้นให้ดำเนินการตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเท่าที่ไม่ขัดกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

ค. การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

ให้ดำเนินการตามประกาศของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

4.2 ระหว่างนักศึกษาเรียนอยู่ในสถานศึกษา

ระหว่างที่นักศึกษาผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยศึกษาอยู่ให้สถานศึกษาปฏิบัติดังนี้

ก. ลงหลักฐานทางการศึกษาของนักศึกษา

ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน ในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 9 (1) และ (2) ดังนี้

(1) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ

(2) ในกรณีที่เป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นหลักฐานรวมที่ใช้บันทึกข้อมูลของนักเรียน นักศึกษา ทั้งชั้นเรียนหรือจำนวนมากกว่าหนึ่งคน เช่น ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ เป็นต้น ให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมายบันทึกไว้เฉพาะในสมุดทะเบียนนักเรียน นักศึกษาโดยบันทึกลงในช่องหมายเหตุพร้อมลงนามกำกับข้อความว่า “ไม่มีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร”

ข. ดำเนินการเพิ่มเติมหรือแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด

กรณีที่มีเอกสารหลักฐานใหม่มาแสดงตามข้อ 5 แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้ไข วัน เดือน ปีเกิดนักเรียน พ.ศ. 2547 มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

กรณีแก้ไขวัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนผิดพลาด ไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วยเหตุที่

1. เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาเขียนผิดพลาดหรือเขียนตกให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้แก้ไขถูกต้องตามความเป็นจริงในหลักฐาน และการแก้ไขตกเติมให้ชัดเจนด้วยเส้นหมึกสีแดงโดยประณีตแล้วเขียนเติมลงใหม่ด้วยเส้นหมึกสีแดง โดยลงนามผู้แก้และวัน เดือน ปีย่อกำกับไว้ด้วยทุกแห่ง

2. ในกรณีที่วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียนและนักศึกษาผิดพลาดและมีผู้ร้องขอให้แก้ ผู้ร้องขอต้องส่งคำร้องตามแบบทำระเบียบนี้ และเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยวัน เดือน ปีเกิดตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ

(ก) สูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิด

(ข) ถ้าหากเอกสารหลักฐานตามข้อ (ก) สูญหายหรือถูกทำลายก็ให้ส่งเอกสารอื่นๆ ที่หน่วยราชการออกให้ เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนทหาร ทะเบียนคนต่างด้าว บัตรประจำตัวประชาชน

(ค) ในกรณีที่ปรากฏว่าเอกสารหลักฐานตามข้อ (ข) ที่หน่วยราชการออกให้ในวัน เดือน ปีเกิดไม่ตรงกัน ให้พิจารณาข้อเท็จจริง เป็นราย ๆ ไป

3. เมื่อทางสถานศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยเอกสารตามข้อ 2 (ก) หรือ 2 (ข) หรือได้ทำการสอบสวนตามข้อ 2 (ค) แล้วถ้าปรากฏชัดเจนว่า วัน เดือน ปีเกิดผิดพลาด ไม่ตรงกับหลักฐานความเป็นจริง ให้ทำรายงานส่งคำร้องขอแก้ไข วัน เดือน ปีเกิด พร้อมด้วยเอกสารดังกล่าวข้างต้น และสำเนาการสอบสวน (ถ้ามี) ไปตามระเบียบราชการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบแก้ไขเป็นราย ๆ ไป

(หมายเหตุ : กรณีเพิ่มเติมวัน เดือน ปีเกิดของนักเรียน ให้นำเอาการดำเนินการตามข้อ 2 มาใช้โดยอนุโลม)

4.3 การย้ายที่เรียนระหว่างปี

ก. สถานศึกษาจะต้องอำนวยความสะดวกให้กับนักศึกษาที่มีความประสงค์ขอย้ายที่เรียน มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. นักศึกษาที่มีความประสงค์ขอย้ายที่เรียน จะต้องติดต่อกองทะเบียนของสถานศึกษา ขอรับผลการเรียนเพื่อนำไปติดต่อขอเข้ารับกับสถานศึกษาแห่งใหม่

2. สถานศึกษาแห่งใหม่ตอบรับการเข้าเรียนให้นักศึกษายื่นคำร้องขอลาออก พร้อมทั้งขอใบรับรองผลการเรียนของสถานศึกษา

(กรณีเป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ใบส่งตัว ประกาศนียบัตร เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ ตามข้อ 9 (1) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548)

4.4 เมื่อจบการศึกษา

ปฏิบัติตามข้อบังคับ ว่าด้วย การศึกษา ระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษาของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา กรณีเป็นหลักฐานทางการศึกษาเป็นรายบุคคล เช่น ประกาศนียบัตร หรือหลักฐานการจบหลักสูตรใบแสดงผลการเรียน เป็นต้น ไม่ต้องบันทึกหมายเหตุใด ๆ ตามข้อ 9 (1) แห่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

5. สถานศึกษาอื่น ๆ

กรณีสถานศึกษาอื่น นอกเหนือจาก 4 ประเภทข้างต้น หากเป็นสถานศึกษาในความหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

ฯลฯ

มาตรา 4

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ฯลฯ

มาตรา 21

กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ อาจจัดการศึกษาเฉพาะทาง ตามความต้องการและความชำนาญของหน่วยงานนั้นได้ โดยคำนึงถึงนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ซึ่งวิธีการปฏิบัติในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถานศึกษานั้น และให้นำแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ประเภทข้างต้นมาใช้โดยอนุโลม

สถานะและสิทธิทางกฎหมาย
ของบุคคลที่ไม่มีหลักฐาน
ทางทะเบียนราษฎรหรือ
ไม่มีสัญชาติไทย

1. สถานะของบุคคลตามกฎหมายรัฐธรรมนูญและกฎหมายระหว่างประเทศ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560

ฯลฯ

มาตรา 4

ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา 27

บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายมีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน... การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าจะด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิดเชื้อชาติ... สถานะของบุคคล... จะกระทำมิได้

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ค.ศ. 1948

ฯลฯ

ข้อ 6

“บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นบุคคลตามกฎหมายในทุกสถานที่”

ฯลฯ

ประเทศไทยยอมรับปฏิญญานี้ ตั้งแต่ในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2491 (ค.ศ. 1948)

กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 (ICCPR)

ฯลฯ

ข้อ 24

1. เด็กทุกคนย่อมมีสิทธิในมาตรการต่าง ๆ เพื่อการคุ้มครองเท่าที่จำเป็นแก่สถานะแห่งผู้เยาว์ ในส่วนของครอบครัวของตน สังคม และรัฐ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากเชื้อชาติ ผิว เพศ ภาษา ศาสนา เผ่าพันธุ์แห่งชาติหรือสังคม ทรัพย์สิน หรือกำเนิด
2. เด็กทุกคนย่อมมีหลักฐานทางทะเบียนทันทีที่ถือกำเนิดและย่อมได้รับการตั้งชื่อ
3. เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับสัญชาติ

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989

ฯลฯ

ข้อ 7

1. เด็กจะได้รับการจดทะเบียนทันทีหลังการเกิด และจะมีสิทธิที่จะมีชื่อนับแต่เกิด และสิทธิที่จะได้สัญชาติ และเท่าที่จะเป็นไปได้ สิทธิที่จะรู้จักและได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากบิดามารดาของตน
2. รัฐภาคีจะประกันให้มีการปฏิบัติตามสิทธิเหล่านี้ตามกฎหมายภายในและพันธกรณีของรัฐภาคี ที่มีอยู่ภายใต้ตราสารระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่ได้กจะตกอยู่ในสถานะไร้สัญชาติ

ฯลฯ

2. สถานะและสิทธิของบุคคลตาม พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 และ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551

2.1 การรับรองการเกิด

2.1.1 รับรองขณะเกิด (มาตรา 23)

ท.ร. 1/1 = หนังสือรับรองการเกิดที่ผู้ทำคลอดออกให้กับเด็กทุกคน ทุกสัญชาติ ที่เกิดในสถานพยาบาล ไม่ว่าจะป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน

2.1.2 รับรองหลังเกิด (มาตรา 20/1)

ท.ร. 20/1 = หนังสือรับรองการเกิดที่นายทะเบียนออกให้คนที่มิชื่อในทะเบียนบ้าน หรือทะเบียนประวัติ แต่ไม่มีสูติบัตร และมีเหตุจำเป็นต้องใช้หลักฐานการเกิด

2.2 ประเภทของทะเบียนบ้าน

2.2.1 ท.ร. 14 สำหรับลงรายการบุคคลสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยเป็นการถาวร ในประเทศไทย (ต่างด้าวมีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญคนต่างด้าว)

2.2.2 ท.ร. 13 สำหรับลงรายการคนต่างด้าว 2 ประเภทได้แก่

- คนที่เข้าเมืองถูกต้องและได้รับอนุญาตให้อยู่ชั่วคราว
- คนที่ได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง เฉพาะกลุ่มที่ รว.มท.

ประกาศกำหนด (มาตรา 38 วรรคแรก)

2.3 การจัดทำทะเบียนประวัติของบุคคล

ก. ทะเบียนประวัติบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

1. กลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง 3 สัญชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรี
2. กลุ่มคนต่างด้าวและบุตรคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทย

ข. ทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

“บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน” หมายถึง บุคคลที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักร แต่ไม่มีรายการในทะเบียนราษฎร

1. กลุ่มบุคคลตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติ คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 จำนวน 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

- กลุ่ม 1 ชนกลุ่มน้อยที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานแต่ตกการสำรวจ
- กลุ่ม 2 เด็กนักเรียน นักศึกษาที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน
- กลุ่ม 3 กลุ่มบุคคลที่ไร้รากเหง้าไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง
- กลุ่ม 4 บุคคลที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ
- กลุ่ม 5 แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่มีปัญหาไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทาง
- กลุ่ม 6 คนต่างด้าวอื่น นอกจากกลุ่ม 1 - 5

2. กลุ่มที่ไม่อาจรับแจ้งการเกิดตามมาตรา 19 มาตรา 19/1 และ มาตรา 19/3 เนื่องจากไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้
3. กลุ่มที่อ้างว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย ขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน แต่ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้
4. กลุ่มคนที่ไม่ใช่สัญชาติไทยอื่น ๆ ตามมาตรา 38 วรรคสอง ของพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2551

2.4 การบันทึกสถานะของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร

การทะเบียนราษฎร หมายถึง การบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ของบุคคล เช่น ชื่อ ที่อยู่ วัน เดือน ปีเกิด สัญชาติ เป็นต้น เพื่อเป็นหลักฐานแสดงข้อเท็จจริงและตัวตนในทางกฎหมาย โดยการบันทึกจะเริ่มนับตั้งแต่เกิด จนถึงแก่ความตาย

การบันทึกในทะเบียนบ้าน/ทะเบียนประวัติ

○ คนสัญชาติไทยและคนต่างด้าวได้รับสิทธิอาศัยอยู่ถาวร (ใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) ได้รับการบันทึกในทะเบียนบ้านเล่มปกน้ำเงิน (ท.ร. 14)

○ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่เป็นการชั่วคราว (พาสปอร์ต วีซ่า) หากประสงค์ก็สามารถขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ท.ร. 13)

○ คนต่างด้าวได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นกรณีพิเศษหากผ่อนผันมีระยะเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป หรือกรณีส่งกลับประเทศต้นทางไม่ได้ ต้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเล่มปกสีเหลือง (ท.ร. 13)

○ หากผ่อนผันต่ำกว่า 5 ปี จะได้รับการบันทึกเข้าในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38, ท.ร. 38 ก) แล้วแต่กรณี คนต่างด้าวเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมายจะได้รับการบันทึกในทะเบียนประวัติประเภท ท.ร. 38 ก

3. แนวทางการเข้าถึงสถานะและสิทธิของบุคคล

3.1 การแจ้งการเกิด

3.1.1 เด็กที่เกิดในสถานพยาบาล ต้องทำอย่างไร?

พ่อหรือแม่ของเด็กติดต่อขอหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. 1/1) จากโรงพยาบาล สถานีนอนามัย หรือคลินิก (ทั้งรัฐและเอกชน) ที่เด็กเกิด พ่อหรือแม่ของเด็กนำสำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาทะเบียนประวัติ บัตรประจำตัว และหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. 1/1) ไปยื่นเรื่องขอแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด โดยถ้าโรงพยาบาล สถานีนอนามัย หรือคลินิกที่เด็กเกิดตั้งอยู่ในเขตอำเภอหรือเทศบาลใด ก็ไปยื่นเรื่องที่อำเภอ หรือเทศบาลนั้น เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้วจะออกสูติบัตร (ใบเกิด) ให้

3.1.2 เด็กที่เกิดนอกสถานพยาบาล ต้องทำอย่างไร?

พ่อหรือแม่หรือเจ้าบ้านที่มีการเกิดเป็นผู้แจ้งการเกิด

ถ้าเด็กเกิดในท้องที่หมู่บ้านไหนให้แจ้งการเกิดต่อผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านนั้นภายใน 15 วัน นับแต่วันที่เด็กเกิด และขอรับใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร. 1 ตอนหน้า) ไปยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนที่อำเภอ เพื่อรับแจ้งการเกิด และออกสูติบัตร (ใบเกิด) ให้ถ้าเด็กเกิดในเขตเทศบาลที่มีผู้ใหญ่บ้านให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ เด็กที่เกิดในหมู่บ้าน

ถ้าเด็กเกิดในเขตเทศบาลที่ไม่มีผู้ใหญ่บ้าน ให้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนของเทศบาลนั้น โดยนำสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติ บัตรประจำตัว และควรรนำผู้ทำคลอดหรือพยานบุคคลที่ เห็นการเกิดของเด็กไปด้วย เพื่อให้ นายทะเบียนรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร (ใบเกิด) ให้

3.1.3 ผู้ที่ไม่ได้แจ้งการเกิดและต้องการแจ้งการเกิด ต้องทำอย่างไร?

เจ้าตัว (ที่บรรลุนิติภาวะ) พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือเจ้าบ้านที่มีการเกิดเป็นผู้แจ้งการเกิด นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถื่นออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร. 100) ให้ผู้แจ้งนายทะเบียน รวบรวม หลักฐานเสนอให้นายอำเภอพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ

- ถ้ามีสัญชาติไทย ให้ออกสูติบัตร (ท.ร.2) ให้แก่ผู้แจ้ง และเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14)
- ถ้าไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดหรือสัญชาติได้ให้จัดทำทะเบียน ประวัติสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

3.2 การออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. 20/1)

(สำหรับผู้ที่ไม่มีสูติบัตรและมีความจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด)

หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการร้องขอ

3.2.1 เกิดในประเทศไทย แต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือแจ้งการเกิดแล้วแต่ไม่ได้สูติบัตร หรือสูติบัตร ชำรุดสูญหาย และไม่สามารถคัดสำเนาได้

3.2.2 มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

พยานหลักฐานที่ใช้

1. สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14 หรือ ท.ร. 13) หรือสำเนาทะเบียนประวัติ (เช่น ท.ร. 38 ท.ร. 38/1, ท.ร. 38 ก, ท.ร. 38 ข เป็นต้น)
2. เอกสารหลักฐานแสดงว่าเกิดในประเทศไทย (ถ้ามี)
3. พยานบุคคลผู้นำเชื้อถือ 2 คน
4. รูปถ่าย ขนาด 2 นิ้ว 2 รูป

ยื่นที่ไหน

สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ผู้ยื่นเกิด หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านทะเบียนประวัติ หรือมีภูมิลำเนาปัจจุบัน ทั้งนี้ ระยะเวลาในการดำเนินการไม่เกิน 105 วัน

3.3 การมีชื่อในทะเบียนบ้านของคนสัญชาติไทย

3.3.1 การมีชื่อโดยผ่านการแจ้งการเกิด

เมื่อบุคคลได้รับแจ้งการเกิดและได้รับสูติบัตรแล้วนายทะเบียนจะเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยคนที่เกิดในท้องที่ตามทะเบียนบ้านของพ่อแม่จะได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านนั้น แต่ถ้าเกิดต่างท้องที่จะได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน กรณีนี้พ่อแม่จะต้องขอแจ้งย้ายออกเพื่อนำใบแจ้งการย้ายไปแจ้งย้ายเข้าทะเบียนบ้านที่อาศัยอยู่จริง

3.3.2 การมีชื่อโดยผ่านการยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อ

3.3.2.1 ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535

สำหรับบุคคลทั่วไปที่ไม่ได้แจ้งการเกิดและไม่ได้รับการบันทึกการเกิดบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร หรือบุคคลที่เคยแจ้งการเกิดหรือเคยมีชื่อในทะเบียนบ้านแล้วแต่เป็นทะเบียนรุ่นที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ซึ่งจำแนกประเภทของบุคคลที่สามารถยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านได้ดังนี้

1. คนไทยที่ตกสำรวจทางทะเบียนราษฎร เมื่อปี พ.ศ. 2499 (เกิดก่อนวันที่ 1 มิถุนายน 2499)
2. คนที่มีสูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านฉบับที่ไม่มีเลข 13 หลัก
3. คนไทยที่ไปอยู่ต่างประเทศเป็นเวลานานหรือเกิดต่างประเทศแล้วกลับเข้ามาในประเทศไทย
4. คนไทยที่ไม่มีหลักฐานเอกสารราชการอะไรเลยที่จะยืนยันสถานะของตนเอง
5. เด็กอนาถาหรือเด็กที่ถูกทอดทิ้งซึ่งอยู่ในอุปการะของบุคคลหรือหน่วยงานต่างๆ
6. คนที่มีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด
7. คนที่ได้รับสัญชาติไทยโดยผลของกฎหมาย เช่น ได้ถือสัญชาติไทยตามสามีได้แปลงสัญชาติเป็นไทย หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้สัญชาติไทย เป็นต้น ยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร. 31 ที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนา เว้นแต่กรณีคนที่มีสูติบัตรหรือทะเบียนบ้านฉบับที่ไม่มีเลข 13 หลักให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรหรือตามทะเบียนบ้านแล้วแต่กรณี

หลักฐานที่จะต้องใช้ประกอบการยื่นคำร้อง

1) หลักฐานเอกสารราชการที่มีรายการบุคคลของผู้ที่จะขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี)
เช่น หนังสือรับรองการเกิด ทะเบียนนักเรียน ส.ด. 9 ส.ด. 43 หนังสือเดินทาง หนังสือสำคัญการแปลงสัญชาติ เป็นต้น

2) ทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) ของบ้านที่จะเพิ่มชื่อ

3) บัตรประจำตัวประชาชนหรือบัตรประจำตัวอย่างอื่นที่ทางราชการออกให้ของบิดามารดา (ถ้ามี)

4) ผลการตรวจดีเอ็นเอ (ถ้ามี)

5) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การรับรอง และยืนยันตัวบุคคลได้ บุคคลที่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) จะได้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 5 เว้นแต่คนที่ได้รับสัญชาติไทยโดยผลของกฎหมายตาม (7) จะได้เลข 13 หลัก ที่ขึ้นต้นด้วยเลข 8

3.3.2.2 ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการ สถานะบุคคล ในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543

สำหรับชาวเขา 9 เผ่าดั้งเดิม (กะเหรี่ยง ม้ง ลีซอ อาข่า ลาหู่ เมี่ยน ลัวะ ขมุ และมลาบรี) ใน 20 จังหวัดพื้นที่สูง ที่มีข้อเท็จจริงตามกฎหมายอันทำให้ได้สัญชาติไทย

ยื่นคำร้องขอลงรายการสัญชาติตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543 ณ ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งตนเองมีภูมิลำเนาอยู่ตามทะเบียนประวัติ ฯ โดยใช้แบบคำร้องขอลงรายการในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. 2543

หลักฐานที่จะต้องใช้ประกอบการยื่นคำร้อง

1) สำเนาบัตรประจำตัวของบิดาและมารดา

2) สำเนาทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ฯ ของบิดาและมารดา

3) สำเนาบัตรประจำตัว หรือสำเนาทะเบียนประวัติ ฯ ของบุคคลที่จะขอลงรายการสัญชาติ

4) หนังสือรับรองการเกิดซึ่งออกโดยโรงพยาบาล สูติบัตร หนังสือรับรองสถานที่เกิดของบิดาและมารดา รวมทั้งของบุคคลที่จะขอลงรายการสัญชาติ ทะเบียนสำรวจบัญชีบุคคลในบ้าน (ท.ร.ชข.) รับรองสำเนาโดยศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาหรือศูนย์พัฒนาสังคม

5) เอกสารยืนยันตัวบุคคลอื่น ๆ เช่น บัตรประจำตัวนักเรียน บัตรประจำตัวลูกเสือชาวบ้าน เป็นต้น

6) พยานบุคคลที่สามารถยืนยันข้อเท็จจริงอันทำให้ได้สัญชาติไทย เช่น ยืนยันว่าผู้ร้องเกิดในไทย

3.3.3 การมีชื่อโดยผ่านการเปลี่ยนแปลงสถานะ (ตามมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551)

บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 ได้แก่ ผู้ที่เกิดในประเทศไทย ก่อนวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 โดยขณะเกิดมีพ่อแม่เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่เพียงชั่วคราว (มีพาสปอร์ต วีซ่า) หรือได้รับผ่อนผันให้อาศัยอยู่ได้เป็นกรณีพิเศษ (ชนกลุ่มน้อย) รวมถึงบุตรของบุคคลนั้นที่เกิดในประเทศไทย ก่อนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 และไม่ได้สัญชาติไทยเนื่องจากพ่อแม่ไม่ได้สัญชาติไทย โดยกฎหมายกำหนดเงื่อนไขว่าผู้ที่จะได้สัญชาติไทยต้องมีรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในประเทศไทยและมีความประพฤติดี หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศ

ยื่นคำร้องตามแบบคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

หลักฐานที่จะต้องใช้ประกอบการยื่นคำร้อง

- 1) สูติบัตรหรือหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. 1/1, ท.ร. 20/1) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด
- 2) ทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14 หรือ ท.ร. 13) หรือทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38, ท.ร. 38/1, ท.ร. 38 ก หรือ ท.ร. 38 ข)
- 3) รูปถ่ายขนาด 2 นิ้ว จำนวน 1 รูป
- 4) บัตรประจำตัวที่สำนักทะเบียนออกให้ (ถ้ามี)
- 5) เอกสารที่หน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ ออกให้เพื่อรับรองความประพฤติ หรือการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม (ถ้ามี)
- 6) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้

เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านพร้อมด้วยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์คุณสมบัติของผู้ขอตามกฎหมายกำหนดแล้ว จะรวบรวมนำเสนอนายอำเภอเพื่อพิจารณา หากได้รับอนุญาตให้ลงรายการสัญชาติไทยตามที่ขอ คำขอนั้นจะถูกส่งไปให้กรมการปกครองกำหนดเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักให้ โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ จากนั้นนายทะเบียนจะทำการเปลี่ยนสถานะของบุคคลโดยจำหน่ายรายการเดิมที่ไม่ได้สัญชาติไทยแล้วเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) ลงรายการสัญชาติเป็น “ไทย” สำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป จะต้อง ยื่นขอทำบัตรประจำตัวประชาชนด้วย

บุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 นี้จะได้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลักขึ้นต้นด้วยเลข 8 และเลขในหลักที่ 6 และหลักที่ 7 จะเป็นเลข 73

3.4 การแก้ไขปัญหาเรื่องสถานะของบุคคลตามกฎหมายในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ได้แก่ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง และคนไร้รากเหง้า สามารถดำเนินการได้หลายวิธีเพื่อให้มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรตามกฎหมาย

3.4.1 พบเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาอายุประมาณไม่เกิน 7 ปี ถูกทอดทิ้ง ให้ผู้พบนำตัวเด็กไปส่งให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (ปลัดอำเภอ) หรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ท้องที่ที่พบเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กได้รับแจ้งการเกิดโดยเจ้าหน้าที่ พม. เป็นผู้แจ้งการเกิดที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่พบเด็ก

3.4.2 ผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาอายุประมาณไม่เกิน 7 ปี ถูกทอดทิ้งก็สามารถยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านได้ที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนา

3.4.3 เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งมีอายุไม่เกิน 18 ปี ถ้าเด็กอยู่ในการอุปการะดูแลของสถานสงเคราะห์ของทางราชการ หรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนตามรายชื่อที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ สามารถจะแจ้งการเกิดได้โดยหัวหน้าหน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้แจ้งการเกิดที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่หน่วยงานนั้นตั้งอยู่ หรือถ้าไม่อาจแจ้งได้ด้วยตนเองก็สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นแจ้งการเกิดแทนได้

3.4.4 สถานสงเคราะห์ของเอกชนที่ให้การสงเคราะห์ดูแลเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ไม่มีรายชื่ออยู่ในประกาศกระทรวงมหาดไทย จะไม่สามารถแจ้งการเกิดให้กับเด็กในการสงเคราะห์ได้ แต่หัวหน้าหน่วยงานสามารถยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านของสถานสงเคราะห์ได้ที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนา

3.4.5 คนเร่ร่อนไร้บุพการี หรืออาจเรียกว่า “คนไร้รากเหง้า”ไม่ว่าจะอยู่ในการสงเคราะห์ดูแลของบุคคลหรือหน่วยงานใดหรือไม่ ก็สามารถมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรได้เพราะกลุ่มคนไร้รากเหง้าจัดอยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาเรื่องสิทธิและสถานะบุคคลที่จะต้องได้รับการแก้ไขตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เพียงแต่จะต้องผ่านการสำรวจตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และภายในห้วงระยะเวลาที่กรมการปกครองกำหนด โดยผู้ที่ได้รับการสำรวจจะได้จัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ให้

หมายเหตุ เด็กกลุ่มตามข้อ 3.4.1 และกลุ่มตามข้อ 3.4.3 ถ้ามีหลักฐานว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะออกสูติบัตรหรือใบเกิดให้ และเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน แต่ถ้าไม่มีหลักฐานพิสูจน์ว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักให้

เด็กกลุ่มตามข้อ 3.4.2 และกลุ่มตามข้อ 3.4.4 ถ้ามีหลักฐานว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน แต่ไม่ได้สูติบัตรหรือใบเกิด แต่ถ้าไม่มีหลักฐานพิสูจน์ว่า เด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักให้

หลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการยื่นคำร้องตามข้อ 3.4.2 - 3.4.4

- 1) บันทึกการรับตัวเด็ก (กรณีการแจ้งการเกิดเด็กไร้เดียงสาถูกทอดทิ้ง)
- 2) หลักฐานการรับตัวเด็กไว้ในการอุปการะดูแล (กรณีเด็กอยู่ในการอุปการะของสถานสงเคราะห์)
- 3) หลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ทั้งพยานเอกสารและวัตถุพยาน (ถ้ามี)
- 4) รูปถ่ายของเด็ก ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูป
- 5) ทะเบียนบ้านและบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้งการเกิดหรือผู้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อ

- 6) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้
- 7) หนังสือมอบหมายให้แจ้งแทน (ถ้ามี)

เด็กที่ได้รับแจ้งการเกิดในสถานะเป็นคนสัญชาติไทย จะได้เลขประจำตัวประชาชนที่ขึ้นต้นด้วยเลข 2 ถ้าเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยจะได้เลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข 7 ส่วนเด็กที่ไม่ได้แจ้งการเกิดแต่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านในสถานะเป็นคนสัญชาติไทย จะได้เลขประจำตัวที่ขึ้นต้นด้วยเลข 5 และถ้าไม่สามารถพิสูจน์สถานะและสัญชาติได้จะเป็นผู้ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติจะได้เลขประจำตัวที่ขึ้นต้นด้วยเลข 0

ผู้ด้อยโอกาสกลุ่มคนไร้สัญชาติ คนเร่ร่อน จะได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพและการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิตามที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550

3.5 ผู้ถือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว

คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยแล้วไม่ว่าจะเคยมีสัญชาติของประเทศเดิมหรือไร้สัญชาติ

1. ดำเนินการเพื่อรับเอกสารที่แสดงว่ามีสิทธิอาศัยในประเทศไทยอย่างถาวรและถูกต้องโดยขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ (ตม. 16) ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งที่ตนยื่นคำร้อง และขอมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวที่สถานีตำรวจท้องที่มีภูมิลำเนา

2. ขอมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) และทำบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรพลาสติกแข็ง สีชมพู โดยเสียค่าธรรมเนียม 60 บาท) ที่สำนักทะเบียน

3. เดินทางได้ทั่วราชอาณาจักรไทย โดยไม่ต้องขออนุญาต หากย้ายภูมิลำเนาต้องแจ้งย้ายที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน และใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวต่อสำนักทะเบียน และสถานีตำรวจท้องที่ที่ไปอยู่ใหม่ตามลำดับ เพื่อแก้ไขเอกสารให้ถูกต้อง

4. เดินทางไปต่างประเทศได้โดยขอมีหนังสือเดินทาง (พาสปอร์ตเล่มสีเหลือง)

5. เมื่ออาศัยอยู่ในประเทศมีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้าน (ท.ร. 13, ท.ร. 14) ต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 5 ปี มีสิทธิยื่นคำร้องขอแปลงสัญชาติเป็นสัญชาติไทยหากได้รับสัญชาติไทยครบ 5 ปีจะมีสิทธิเลือกตั้ง

- คนต่างด้าวทั่วไป ถ้าอยู่ต่างจังหวัดยื่นคำร้องได้ที่กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดทั่วประเทศ และถ้าอยู่ในกรุงเทพมหานคร ยื่นได้ที่กองบัญชาการตำรวจสันติบาล

- คนต่างด้าวที่เป็นชนกลุ่มน้อย ซึ่งรัฐบาลมีนโยบายให้อยู่ถาวรแล้ว ถ้าอยู่ต่างจังหวัดยื่นคำร้องได้ที่อำเภอตามภูมิลำเนาและถ้าอยู่ในกรุงเทพมหานคร ยื่นได้ที่กรมการปกครอง

6. บุตรที่เกิดในประเทศไทยหลังจากที่บิดาและมารดาได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย จะมีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน

7. บุตรที่เกิดต่างประเทศ สามารถแจ้งการเกิดที่สถานทูตหรือสถานกงสุลไทย ณ ประเทศที่เกิดแต่ไม่ได้สัญชาติไทย

3.6 ผู้ถือบัตรประจำตัวซึ่งไม่มีสัญชาติไทย (บัตรสีเดม)

3.6.1 กลุ่มบุคคลที่มีนโยบายให้สิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย ส่วนบุตรที่เกิดในไทย ให้ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ พ.ร.บ. สัญชาติ มี 14 กลุ่ม

กลุ่มเชื้อสายไทย ได้แก่ กลุ่มผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา และกลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย สามารถแปลงสัญชาติแบบพิเศษ (ลดเงื่อนไข เช่น การมีถิ่นที่อยู่ติดต่อกัน 5 ปี และยกเว้นค่าธรรมเนียม)

กลุ่มอื่น ๆ ได้แก่ (1) กลุ่มอดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพพลเรือน (2) กลุ่มไทยลี้ภัย (3) กลุ่มเวียดนามอพยพ (4) กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า (5) กลุ่มจีนฮ่ออิสระ (6) กลุ่มชาวเขา (7) กลุ่มบุคคลบนพื้นที่สูง (8) กลุ่มเนปาลอพยพ (9) กลุ่มชาวลาวภูเขากอพยพ (10) กลุ่มอดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มลายา (11) กลุ่มม้ง ถ้ากระบอก (12) กลุ่มมอแกน

3.6.2 กลุ่มซึ่งอยู่ในระหว่างรอการกำหนดหลักเกณฑ์ยื่นคำร้องขอสถานะ ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายให้สิทธิอาศัยอยู่ชั่วคราว ได้แก่ (1) กลุ่มลาวอพยพ (2) กลุ่มบุคคล/ชุมชนบนพื้นที่สูงอพยพเข้ามาหลัง 3 ตุลาคม 2528 (3) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (ทำงาน/มีถิ่นที่อยู่) เข้าเมืองหลัง 9 มีนาคม 2519 (4) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า (ทำงาน/อยู่กับนายจ้าง) เข้าเมืองหลัง 9 มีนาคม 2519 (5) กลุ่มผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชาเข้าเมืองหลัง 15 พฤศจิกายน 2520

แบบบัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

รูปถ่ายขนาด 2.5 x 3 ซม.	บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย 0-0000-000000-0	สำนักทะเบียนกลาง
	ชื่อ ชื่อสกุล เกิดวันที่ ที่อยู่ 	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อพึงปฏิบัติสำหรับผู้ถือบัตรประจำตัว 1. บัตรนี้มิใช่บัตรประจำตัวประชาชน 2. ให้ใช้บัตรนี้ทุกครั้งในการติดต่อสำนักทะเบียน ส่วนราชการหรือหน่วยงานรัฐ
..... วันออกบัตร วันบัตรหมดอายุ ผู้อำนวยราชการกองทะเบียน

แบบบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

3.7 ผู้ถือบัตรไม่มีสถานะทางทะเบียน

หมายถึง บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ประกอบด้วย

1. กลุ่มบุคคลตามยุทธศาสตร์จัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548)
2. บุคคลที่อ้างว่ามีสัญชาติไทย ขอแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน แต่ยังไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้
 - สิทธิอาศัยและสถานะบุคคลอยู่ระหว่างการกำหนดภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ฯ ซึ่งในปัจจุบันบุคคลเหล่านี้มีสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับตามประเทศ กระทั่งกรมมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552
 - เรียนหนังสือได้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษา เข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และสามารถขออนุญาตเดินทางออกนอกพื้นที่เพื่อไปศึกษา
 - แม้บัตรผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนจะกำหนดอายุไว้ 10 ปี แต่สิทธิตามบัตรไม่ใช่ 10 ปี แต่ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับสถานะและการอยู่อาศัยในประเทศไทยของแต่ละกลุ่มบุคคล
 - การกำหนดและการพัฒนาสถานะบุคคลจะเป็นไปตามกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลต่อไป

3.8 ผู้ไม่มีเอกสารประจำตัวใด (บัตรสีเดิม)

1. เตรียมพยานหลักฐาน (ถ้ามี) และอาจขอคำแนะนำจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 2. การดำเนินการเพื่อมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรกรณีอ้างว่าเป็นคนไทยสามารถขอแจ้งการเกิด ขอมือชื่อในทะเบียนบ้านต่อสำนักทะเบียน โดยต้องมีพยานบุคคล (ดูหัวข้อ “คนไทยขอมือชื่อ”) หากพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติไม่ได้ จะได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 0
- ยื่นคำร้องต่อสำนักทะเบียน โดยถ้ามีพยานหลักฐานที่พิสูจน์ได้ว่าเป็นกลุ่มคนต่างด้าวที่สามารถมีชื่อในทะเบียนบ้านได้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย (เป็นกลุ่มคนที่ไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางและได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยไม่น้อยกว่า 5 ปี) จะได้รับการเพิ่มชื่อใน ท.ร. 13 แต่ถ้าไม่มีพยานหลักฐานพิสูจน์ว่าเป็นกลุ่มดังกล่าว จะได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 0
- กรณีเป็นบุคคลตามกลุ่มยุทธศาสตร์ ฯ ให้เข้ารับการสำรวจหรือรอการสำรวจและจัดทำบัตรประจำตัวตามยุทธศาสตร์ ฯ

3.9 ผู้ถือบัตรแรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ (พม่า กัมพูชา และลาว)

คนต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ผู้ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยในประเทศไทยได้เป็นชั่วคราวระหว่างรอการส่งกลับโดยมติ ครม. โดยใช้อำนาจตามมาตรา 17 ของ พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยได้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว โดยผู้ที่ได้รับอนุญาต จะต้องไปรายงานตัวต่อสำนักทะเบียนเพื่อมีรายชื่อในแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของคนต่างด้าว ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยในประเทศไทยได้เป็นกรณีพิเศษ (ท.ร. 38/1) โดยผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยในประเทศไทยได้เป็นกรณีพิเศษ หรือมี ท.ร. 38/1 นี้จะต้องขอรับใบอนุญาตทำงานในกิจการที่ได้รับอนุญาตตามมติ ครม.

โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. รายงานตัวเพื่อขอรับ ท.ร. 38/1 ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตในพื้นที่ที่ทำงาน ในระยะเวลาที่กำหนด

2. ตรวจสอบสุขภาพและทำบัตรประกันสุขภาพตามโรงพยาบาลที่กำหนดไว้ในแต่ละจังหวัด โดยค่าใช้จ่าย ในการตรวจสอบสุขภาพและทำบัตรประกันสุขภาพ 1,900 บาท

3. นำใบรับรองแพทย์และ ท.ร. 38/1 ที่สำนักงานจัดหางานในแต่ละพื้นที่เพื่อขอรับใบอนุญาต โดยมีค่าใช้จ่ายในการทำ 1,900 บาท

ในปัจจุบันบัตรประจำตัวแรงงานต่างด้าวสามสัญชาติจะมีอายุสองปี

ผู้ถือบัตรแรงงานต่างด้าวจะต้องเข้าสู่กระบวนการพิสูจน์สัญชาติของประเทศต้นทางเสียก่อน หากไม่ผ่านจึงจะสามารถเข้าสู่กระบวนการพัฒนาสถานะได้

ชนกลุ่มน้อยที่สำคัญผิดในข้อเท็จจริง โดยได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติแรงงานต่างด้าว (ท.ร. 38/1) สามารถยื่นคำร้องเพื่อให้สำนักทะเบียนแก้ไขปรับปรุงฐานข้อมูลให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

3.10 การให้เลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

บุคคลที่ได้รับการบันทึกรายการลงในเอกสารทะเบียนราษฎร จะได้รับการกำหนดเลข 13 หลัก โดยเลขหลักแรกจะมีความหมายบ่งบอกประเภทของบุคคลที่เข้าสู่ระบบทะเบียนราษฎรและสัญชาติ

เลข 1 หมายถึง คนสัญชาติไทยที่แจ้งการเกิดภายใน 15 วัน นับแต่วันเกิด

เลข 2 หมายถึง คนสัญชาติไทยที่แจ้งการเกิดเกินระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

เลข 3 หมายถึง คนสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีชื่อในทะเบียนบ้านก่อนการให้เลข 13 หลัก

เลข 4 หมายถึง คนสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านด้วยใบแจ้งย้ายในช่วงการให้ เลข 13 หลัก

เลข 5 หมายถึง คนสัญชาติไทยที่มีชื่อในทะเบียนบ้านโดยการเพิ่มชื่อภายหลังช่วงการให้ เลข 13 หลัก

เลข 6 หมายถึง คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (กลุ่มที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในประเทศไทยชั่วคราว และได้รับผ่อนผันให้อยู่เป็นกรณีพิเศษ)

เลข 7 หมายถึง บุตรของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทย

เลข 8 หมายถึง คนที่ได้สัญชาติไทยตามกฎหมายและคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

เลข 0 หมายถึง คนซึ่งไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ได้รับสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติ ครม. 18 มกราคม 2548 และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 13) ตามมาตรา 38 วรรคสอง

เลข 00 หมายถึง แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชาที่ได้รับ การจัดทำ ทะเบียนประวัติและได้รับอนุญาตให้ทำงานตามมติ ครม. รวมถึงผู้ติดตามแรงงาน

การมีสถานะเกี่ยวกับสัญชาติของบุคคลย่อมบ่งบอกถึงความเป็นตัวตนในทางกฎหมายที่จะ ส่งผลต่อ การมีสิทธิหน้าที่ที่แตกต่างกัน หากแบ่งคนในประเทศไทยจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ คนสัญชาติไทย กับคนไม่มีสัญชาติไทย

4. การได้สัญชาติไทยตาม พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2535

การได้สัญชาติไทยตามกฎหมายสัญชาติ มี 2 ประการ คือ

1. ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2535

ฯลฯ

มาตรา 7 บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

- (1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
- (2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคลตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง

คำว่าบิดาตาม (1) ให้ความหมายรวมถึงผู้ ซึ่งได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นบิดาของผู้เกิดตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง แม้ผู้นั้นจะมีได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาของผู้เกิด และมีได้จดทะเบียนรับรองผู้เกิดเป็นบุตรก็ตาม

ซึ่งผู้มีสัญชาติไทยโดยหลักการเกิด แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดโดยหลักสายโลหิต คือ หากมีพ่อหรือแม่เป็นไทย ลูกก็ได้ไทยตามพ่อหรือแม่

1.2 ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดโดยหลักดินแดน คือ ใครก็ตามที่เกิดในประเทศไทยย่อมได้สัญชาติไทยเกิดในประเทศไทย เว้นแต่จะเป็นบุคคลที่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง คือ พ่อและแม่เป็นคนต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายหรือมีสิทธิอยู่ในประเทศไทยได้ชั่วคราว (ถือพาสปอร์ต วีซ่า บัตรคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรแรงงานต่างด้าว) ที่ลูกเกิดในประเทศไทยจะไม่ได้สัญชาติไทยตามหลักดินแดนดังบัญญัติไว้ในมาตรา 7 ทวิ ดังนี้

มาตรา 7 ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิ ได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น

- (1) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- (2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ
- (3) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ในกรณีที่เห็นสมควร รัฐมนตรีจะพิจารณาและสั่งเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไปให้บุคคลตามวรรคหนึ่ง ได้สัญชาติไทยก็ได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งจะอยู่ในราชอาณาจักรไทยในฐานะใด ภายใต้เงื่อนไขใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและสิทธิมนุษยชนประกอบกัน ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ข้อสังเกต: ก่อนที่จะมีการประกาศใช้ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 (ปว. 337) ที่มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ประเทศไทยมีการยึดถือหลักการได้สัญชาติโดยหลักดินแดน โดยไม่มี ข้อยกเว้นใด ๆ โดย ปว. 337 มีใจความสำคัญดังนี้ คือ

“บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทย โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย โดยได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่เพียงชั่วคราวหรือเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย บุคคลเหล่านี้แม้จะมีสัญชาติไทย แต่ก็ได้มีความจงรักภักดีต่อประเทศไทย เพื่อป้องกันและรักษาความมั่นคงแห่งชาติ สมควรมิให้บุคคลดังกล่าวมีหรือได้สัญชาติไทยอีกต่อไป”

ซึ่งนอกจาก ปว. 337 จะมีผลทำให้บุคคลที่เกิดในประเทศไทยโดยพ่อหรือแม่เป็นต่างด้าวที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือมีสิทธิอาศัยชั่วคราว ไม่ได้สัญชาติไทยแล้วยังมีผลย้อนหลังไปถอนสัญชาติไทยของบุคคลที่เกิดในประเทศไทยที่เกิดจากพ่อหรือแม่เป็นต่างด้าวที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือมีสิทธิอาศัยชั่วคราวอีกด้วย ซึ่งต่อมา ปว. 337 ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535 ซึ่งต่อมากลุ่มที่ถูกถอนสัญชาติหรือไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยผลของ ปว. 337 นั้นได้รับสัญชาติ โดยผลของมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2551 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551 ซึ่งถือว่าบุคคลกลุ่มนี้มีสัญชาติไทยนับแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นต้นไป รายละเอียด จะได้กล่าวต่อไป

2. ได้สัญชาติไทยภายหลังการเกิด

การได้สัญชาติไทยภายหลังการเกิด คือ ขณะเกิดไม่ได้สัญชาติไทยแล้วมาขอภายหลัง แบ่งออกเป็น

การขอถือสัญชาติโดยการสมรสเฉพาะฝ่ายหญิงเท่านั้นที่ขอมีสัญชาติไทยตามสามีได้

การขอแปลงสัญชาติ จะขอได้ต้องมีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนด เช่น อยู่ในประเทศไทย ต่อเนื่องกว่า 5 ปี มีอาชีพมั่นคง เป็นต้น

นอกจากนี้กฎหมายสัญชาติยังกำหนดวิธีการได้สัญชาติไทยของบุคคลที่เกิดในประเทศไทยเพิ่มเติม อีก 2 ประการ คือ

1. ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะรายหรือเป็นการทั่วไป ตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง

2. ให้สัญชาติไทยให้กลุ่มบุคคลที่เสียสัญชาติไทยเพราะผลของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 โดยมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ.สัญชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2551 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

“บรรดาบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยเพราะเกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พุทธศักราช 2515 ข้อ 1 และผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย แต่ไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พุทธศักราช 2515 ข้อ 2 รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและไม่ได้สัญชาติไทย

ตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ถ้าบุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยติดต่อกันโดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเป็นผู้มีความประพฤติดี หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทยให้ได้สัญชาติไทย ตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่ผู้ซึ่งรัฐมนตรีมีคำสั่งอันมีผลให้เป็นผู้มีสัญชาติไทยแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ผู้มีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่งยื่นคำขอลงรายการสัญชาติในเอกสารการทะเบียนราษฎรต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาในปัจจุบัน”

หมวดที่ 1 นโยบายของรัฐบาลไทย

1. มีมาตรการใดของรัฐบ้างในการแก้ไขปัญหาคกรณที่เด็กนักเรียนไม่มีนามสกุล

ตอบ เด็กที่ไม่มีนามสกุล เกิดได้จากสาเหตุหลายประการ และเกิดได้ทั้งกับเด็กสัญชาติไทย และเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย เช่น กรณเด็กที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี ซึ่งอยู่ในการอุปการะดูแลของบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ หรืออยู่ในสถานสงเคราะห์ เพราะตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และ พ.ร.บ. ชื่อบุคคล พ.ศ. 2505 ล้วนกำหนดหลักการเรื่องการใช้ชื่อสกุลไว้ ซึ่งสรุปว่า บุตรมีสิทธิใช้ชื่อสกุลของบิดาหรือมารดา ซึ่งรวมถึงบิดามารดาบุญธรรมด้วย หรืออาจจะใช้ชื่อสกุลร่วมกับผู้อื่นก็ได้แต่จะต้องได้รับความยินยอมจากผู้ที่เป็นเจ้าของนามสกุลนั้น และจะต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ดังนั้น ถ้าเด็กไม่มีบิดามารดาที่ไม่รู้ว่าจะใช้ชื่อสกุลใด เว้นแต่เด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์ ซึ่งบางแห่งจะมีการจดทะเบียนตั้งนามสกุลกลางของสถานสงเคราะห์ไว้ หัวหน้าสถานสงเคราะห์ก็สามารถให้เด็กในการอุปการะใช้นามสกุลของสถานสงเคราะห์ได้

นอกจากนี้ยังมีปัญหาที่เกิดกับลูกของคนต่างด้าวบางคนที่ยังไม่มีนามสกุล ลูกก็จะไม่มีนามสกุลไปด้วย ส่วนที่เห็นว่าเด็กต่างด้าวบางคนมีนามสกุลและเป็นนามสกุลไทย ๆ ด้วยนั้น สืบเนื่องมาจากในขั้นตอนการสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลนั้น เจ้าหน้าที่จะจดบันทึกชื่อ นามสกุล และประวัติตามที่ได้รับแจ้งจากผู้ถูกสำรวจซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนที่ไม่มีหลักฐานอ้างอิง ถ้าบอกว่านามสกุลอะไรก็จดไปตามนั้น แต่เมื่อจดบันทึกเป็นทะเบียนแล้วจะมาขอเปลี่ยนนามสกุลใหม่ กรณีนี้จะต้องมีหลักฐานมาพิสูจน์ข้อเท็จจริงก่อนจึงจะแก้ไขได้ สำหรับวิธีการแก้ไขปัญหาคกรณที่ต้องการมีนามสกุลนั้นมีหลายวิธี เช่น ถ้าพบว่าพ่อ หรือแม่ผู้ให้กำเนิดเป็นคนที่มีนามสกุลก็ไปขอแก้ไขเพิ่มเติมทะเบียนราษฎรให้มีนามสกุลตามพ่อหรือแม่ได้ หรือถ้าเป็นบุตรบุญธรรมของใครก็สามารถขอใช้นามสกุลตามพ่อหรือแม่บุญธรรมได้ หรือคนที่จดทะเบียนสมรสแล้วก็สามารถขอใช้นามสกุลตามสามีหรือภรรยาได้เช่นกัน หรือคนต่างด้าวที่กำลังขอสัญชาติไทย ก็สามารถยื่นเรื่องขอตั้งนามสกุลไว้ก่อนก็ได้ แต่ยังไม่ได้จนกว่าจะได้รับสัญชาติไทยแล้ว จึงจะยื่นเรื่องขอใช้นามสกุลได้ แต่ถ้าจะให้คนต่างด้าวในทะเบียนราษฎรสามารถเปลี่ยนชื่อตัว ตั้งนามสกุลใหม่ หรือขอใช้นามสกุลร่วมกับคนอื่น ได้อย่างคนไทยก็คงต้องเสนอแก้ไขกฎหมายว่าด้วยชื่อบุคคล

2. กรณเด็กที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนไทย เช่น เด็กชาวเขมรที่เดินข้ามชายแดนมาเรียนแบบไปกลับ เพราะติดตามพ่อแม่หรือผู้ปกครองมาฝั่งไทยมาขอเข้าเรียนอย่างนี้ ถือว่าเป็นเด็กที่ได้รับคุ้มครองตามกฎหมายไทยในเรื่องการจัดการศึกษาหรือไม่

ตอบ เด็กที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนในสถานศึกษาและได้รับการสนับสนุนทางการศึกษา

(มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย)

เห็นควรขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยในประเทศสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นผู้ที่หนีภัยจากการสู้รบ จัดให้เรียนได้ในพื้นที่) ซึ่งจะสอดคล้องกับการเป็นภาคีอนุสัญญาสิทธิเด็ก และเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทยเพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป)

3. การให้การศึกษาแก่เด็ก กับเรื่องสถานะบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

ตอบ สถานะบุคคลต้องได้รับตามที่เป็นจริง การไม่ได้รับการศึกษา หรือได้รับการศึกษาไม่ทำให้สถานะบุคคลของเด็กเปลี่ยนแปลง แต่ครูอาจารย์และผู้บริหารสถานศึกษาควรช่วยเหลือเด็กที่ยังไม่มีสถานะบุคคล ให้ได้รับสถานะบุคคลตามที่เป็นจริง

4. โรงเรียนหรือผู้บริหารโรงเรียน หรือวัด หากรับนักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จะมีความผิดตามกฎหมายคนเข้าเมืองฐานให้ที่พักพิงคนต่างด้าวหรือไม่

ตอบ ความผิดฐานให้ที่พักพิงคนต่างด้าว ตามมาตรา 64 พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนา “เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม” การรับนักเรียนอย่างเปิดเผย บันทึกรายการนักเรียน หลักฐานการศึกษา และให้การศึกษาตามปกติ ไม่เป็นการช่วยให้เด็กพ้นจากการจับกุม โรงเรียนหรือผู้บริหาร หรือวัดจึงไม่มีความผิด

(พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช 2522

ฯลฯ

มาตรา 64 ผู้ใดรู้ว่าคนต่างด้าวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้น หรือช่วยด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท)

หมวดที่ 2 การจัดการศึกษา

5. กรณีโรงเรียนที่ไม่ได้ให้หลักฐานใด ๆ เลย แต่ที่ผ่านมาก็ให้เรียนไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีการบันทึกประวัตินักเรียน อย่างนี้จะมีผลกระทบอย่างไร

ตอบ ถือว่าไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบต้องมีการสำรวจจัดทำและบันทึกประวัตินักเรียนตลอดจนออกหลักฐานการศึกษา

6. หากนักเรียนไม่มีหลักฐานยืนยันว่ามีสัญชาติใดควรกรอกในเรื่องสัญชาติอย่างไร

ตอบ ควรใส่ตามจริงว่าไม่ทราบสัญชาติ หรือทำเครื่องหมาย “ - ” เพราะการที่ผู้ใดจะมีสัญชาติใดได้นั้นต้องมีเอกสารที่รัฐชาตินั้นออกมาให้เท่านั้น

7. ในการกรอกข้อมูลของเด็ก หากผู้แจ้งแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ เจ้าหน้าที่หรือครูในสถานศึกษาที่บันทึกข้อมูลนั้นมีความผิดหรือไม่อย่างไร

ตอบ การจดข้อมูลตามที่ได้รับแจ้ง ถือเป็นการ “จดตามแจ้ง” เจ้าหน้าที่หรือครูผู้จดตามแจ้งไม่มีความผิด

8. เด็กที่ผ่านการศึกษามาจากโรงเรียนชั่วคราวหรือศูนย์การเรียนของเอกชนต้องการมาเรียนต่อในโรงเรียนของรัฐ จะสามารถเข้าเรียนได้หรือไม่ และสามารถเทียบโอนความรู้หรือเทียบโอนผลการเรียน หรือเทียบระดับการศึกษาได้หรือไม่อย่างไร

ตอบ ได้ โดยดูจากหลักสูตร หากหลักสูตรถูกต้องก็สามารถเทียบโอนได้ เมื่อไม่มีกฎหมายห้าม

(ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง “การเทียบผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญา” และแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง “แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่การศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน”)

9. หากนักเรียนที่เคยเข้าเรียนหรือเรียนจบไปแล้ว แต่ไม่เคยได้รับหลักฐานใด ๆ มาขอรับหลักฐานการศึกษาย้อนหลังจากโรงเรียนสามารถทำได้หรือไม่

ตอบ ได้ เนื่องจากเด็กนักเรียนดังกล่าวได้ลงหลักฐานในทะเบียนนักเรียนของโรงเรียนและมีผลการเรียนของเด็กทุกคนเก็บไว้เป็นหลักฐานอยู่แล้ว

10. เด็กนักเรียนไร้สัญชาติที่มีความสามารถทางกีฬา สามารถเป็นตัวแทนโรงเรียนเข้าร่วมแข่งขันกีฬาหรือไม่

ตอบ เด็กนักเรียนไร้สัญชาติสามารถเป็นตัวแทนโรงเรียนเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโรงเรียนได้

(ระเบียบสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการว่าด้วยการแข่งขันกีฬาโรงเรียน พ.ศ. 2550)

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“โรงเรียน” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย และสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่จัดการสอนในสายสามัญหรือสายอาชีวศึกษา ทั้งของรัฐบาลและเอกชน

“นักเรียน” หมายความว่า บุคคลที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน)

11. หากนักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ ซึ่งมีเป็นจำนวนมากในจังหวัดสมุทรสาคร หากทางโรงเรียนต้องการให้ทาง กศน. ช่วยจัดทำหลักสูตรให้กับเด็กกลุ่มนี้ จะมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และผู้ใดควรเป็นผู้อนุมัติผลการศึกษา

ตอบ สามารถทำได้ โดยโรงเรียนจะต้องทำบันทึกความเข้าใจ เพื่อขอความร่วมมือและแบ่งภารกิจกับ กศน. ในพื้นที่ ผู้อนุมัติผลการศึกษา คือ หน่วยงานที่เด็กลงทะเบียนเรียน

12. นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีเลขประจำตัว 13 หลัก จะสามารถดำเนินการกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้หรือไม่

ตอบ ไม่ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษา (กยศ.) พ.ศ. 2560 กำหนดคุณสมบัติของผู้กู้ยืมตามมาตรา 39 ว่าจะต้องมีสัญชาติไทย

13. บุตรของแรงงานต่างด้าว เด็กเร่ร่อนไร้สัญชาติ ไม่มีข้อมูลเอกสารใดๆเลย และไม่มีผู้ปกครอง ไม่ทราบวัน เดือน ปีเกิด จะรับเข้าเรียนได้หรือไม่

ตอบ บุตรของแรงงานต่างด้าว เด็กเร่ร่อน ไม่มีข้อมูลเอกสารใด ๆ เลย ถือเป็นบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย มีสิทธิเรียนอย่างเสมอภาคกับผู้มีสัญชาติไทย กรณีไม่มีเอกสารใด ๆ เลย และไม่มีพ่อแม่หรือไม่มีผู้ปกครอง ให้องค์กรเอกชนทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคลเป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา หากไม่มีองค์กรเอกชนให้ (เจ้าหน้าที่สถานศึกษา) ชักถามประวัติบุคคล ผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบทำระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 เป็นหลักฐานที่จะนำมาลง หลักฐานทางการศึกษา

(มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย หลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... (การจัดการศึกษาแก่ บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย)

ฯลฯ

เห็นควรขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยในประเทศสามารถ เข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นผู้ที่หนีภัยจากการสู้รบจัดให้เรียนได้ในพื้นที่) ซึ่งจะสอดคล้องกับการเป็นภาคีอนุสัญญาสิทธิเด็ก และเพื่อให้ นักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นมีความเข้าใจ มีทัศนคติ ที่ดีต่อประเทศไทยเพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับ นักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

ฯลฯ

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ ในการที่จะรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนในสถานศึกษา

ข้อ 6 การรับนักเรียน นักศึกษาในกรณีที่ไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษามาก่อน ให้สถานศึกษา เรียกหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับเพื่อนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สูติบัตร

(2) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนา ทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(3) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) หรือ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือ เอกสาร ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(4) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) (2) และ (3) ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชน ทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคล ตามแบบแนบทำระเบียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคล หรือองค์กรเอกชนตาม (4) ให้ชักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบทำระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมา ลงหลักฐานทางการศึกษา

14. นักเรียน นักศึกษาสามารถออกนอกเขตควบคุมเพื่อไปร่วมกิจกรรมทางการศึกษา หรือไปศึกษาต่อในสถานศึกษาอื่น จะทำได้หรือไม่อย่างไร

ตอบ สามารถขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว ตามแนวทางปฏิบัติในการอนุญาตออกนอกเขตควบคุมชั่วคราว เพื่อเข้ารับการศึกษานในสถานศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติไทย

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม)

15. ในกรณีที่สถานที่เรียนและครูไม่เพียงพอที่จะรับเด็กไร้สัญชาติหรือเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรเข้าเรียนเพิ่ม จะทำอย่างไร

ตอบ ให้เสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณและอัตราจากหน่วยงานต้นสังกัด และขอรับการสนับสนุนช่วยเหลือจากองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กไร้สัญชาติในพื้นที่

16. หากสถานศึกษาบางแห่งไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 จะทำอย่างไร

ตอบ สถานศึกษามีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 หากไม่ปฏิบัติถือเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย

(มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย)

ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของเด็ก เช่น กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร กระทรวงกลาโหม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสภาการศึกษาไทย รับไปพิจารณาดำเนินการออกระเบียบให้สอดคล้องกับร่างระเบียบนั้น ๆ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

ข้อ 4 สถานศึกษา หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กประถมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบันมหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

ข้อ 5 ให้สถานศึกษาถือเป็นที่ในการที่จะรับเด็กที่อยู่ในวัยการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับ เข้าเรียนในสถานศึกษา

ข้อ 6 การรับนักเรียน นักศึกษาในกรณีที่ไม่เคยเข้าเรียนในสถานศึกษามาก่อน ให้สถานศึกษาเรียกหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งตามลำดับเพื่อนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สูติบัตร

(2) กรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) ให้เรียกหนังสือรับรองการเกิด บัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน หรือหลักฐานที่ทางราชการจัดทำขึ้นในลักษณะเดียวกัน

(3) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) หรือ (2) ให้เรียกหลักฐานที่ทางราชการออกให้ หรือเอกสารตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้ได้

(4) ในกรณีที่ไม่มีหลักฐานตาม (1) (2) และ (3) ให้บิดามารดา ผู้ปกครอง หรือองค์กรเอกชนทำบันทึกแจ้งประวัติบุคคล ตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้ เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา

(5) ในกรณีที่ไม่มีบุคคล หรือองค์กรเอกชนตาม (4) ให้ซักถามประวัติบุคคลผู้มาสมัครเรียน หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำลงรายการบันทึกแจ้งประวัติบุคคลตามแบบแนบท้ายระเบียบนี้เป็นหลักฐานที่จะนำมาลงหลักฐานทางการศึกษา)

17. สิทธิของเด็กที่สามารถเข้าเรียน นั้นรวมไปถึงสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการของหน่วยงานราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยหรือไม่

ตอบ กรณีเด็กลงทะเบียนเป็นนักเรียนของโรงเรียนโดยยังมีสิทธิที่จะร่วมกิจกรรมของโรงเรียนนั้นไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมภายในหรือนอกโรงเรียน

18. การประเมินมาตรฐานการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐาน สมศ. นั้น โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร จะใช้เกณฑ์การประเมินเหมือนกับโรงเรียนปกติทั่วไปหรือไม่

ตอบ โดยหลักแล้วต้องมีการปฏิบัติเช่นเดียวกัน

19. โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับเด็กกลุ่มนี้สามารถใช้วิธีการจัดการศึกษาทั้ง 3 แบบ คือเรียนในระบบ โรงเรียนนอกระบบ และการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ในโรงเรียนเดียวกันได้หรือไม่

ตอบ ได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อม และความเหมาะสมของโรงเรียนมาตรา 15 การจัดการศึกษามีสามรูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

(1) การศึกษาในระบบเป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมายวิธีการศึกษาหลักสูตรระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

(2) การศึกษานอกระบบเป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมายรูปแบบวิธีการจัดการศึกษาระยะเวลาของการศึกษาการวัดและประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษาโดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจศักยภาพความพร้อมและโอกาสโดยศึกษาจากบุคคลประสบการณ์สังคมสภาพแวดล้อมสื่อหรือแหล่งความรู้อื่น ๆ สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้ (ตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542)

20. การแจกจ่าย อาหารเสริม (นม) ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้นักเรียนดื่มนมทุกวัน วันละ 1 ครั้งต่อวันนั้น นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนหรือไม่มีสัญชาติไทย มีสิทธิเท่า เด็กไทยหรือไม่ หากกรณีงบประมาณไม่พอ จะต้องรอให้เด็กไทยได้รับก่อน แล้วที่เหลือค่อยจัดสรรให้กับเด็กไม่มีหลักฐานทางทะเบียนหรือไม่มีสัญชาติไทยหรือไม่

ตอบ ได้ หากการสนับสนุนนั้นมาจากกระทรวงศึกษาธิการ เพราะเด็กที่ลงทะเบียนของโรงเรียน นั้น ทุกคนมีสิทธิได้รับการสนับสนุนเช่นเดียวกัน ไม่สามารถเลือกปฏิบัติได้ แต่หากเป็นการดำเนินการของ อบต. ก็อาจต้องดูนโยบายของ อบต. นั้น ๆ

21. ในการจัดการศึกษาให้เด็กที่ไม่สามารถพูดภาษาไทยได้นั้น หากทางโรงเรียนต้องการปรับพื้นฐานทางภาษาไทยให้นักเรียนสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ หากจะมีการจ้างครูที่เป็นแรงงานข้ามชาติมาทำงานที่พูดไทยได้ แต่ไม่มีวุฒิปริญญาตรี จะทำได้หรือไม่

ตอบ สามารถทำได้ในรูปของวิทยากร หรือครูจ้างสอนพิเศษที่ไม่ต้องอยู่ในเงื่อนไขต้องมีวุฒิหรือใบประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

22. การจัดการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช พ.ศ. 2551 ในระดับประถมศึกษา นั้นจะมีการสอนภาษาเดิมของนักเรียน เช่น การสนทนาและการเขียนภาษาถิ่นของเด็ก นอกเหนือจากเวลาที่หลักสูตรกำหนดได้หรือไม่

ตอบ สามารถทำได้ในรูปของหลักสูตรสถานศึกษา หรือกิจกรรมเสริม หรือสาระเพิ่มเติมตามที่โรงเรียนเห็นสมควร และตามสภาพของนักเรียน

23. กรณีที่กลุ่มแรงงานข้ามชาติจัดการศึกษาตนเอง จะเป็นในหมู่บ้านหรือชุมชนที่เขาคาศัยอยู่หรือรวมกลุ่มกันจัดการศึกษาให้กับเด็กตั้งแต่ 3- 5 ปี ในวัดต่าง ๆ นั้นทำได้หรือไม่

ตอบ สามารถทำได้ เนื่องจากรัฐมีหน้าที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาโดยบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 12)

24. กรณีนโยบาย เรียนฟรี 15 ปี จะครอบคลุมถึงเด็กกลุ่มนี้หรือไม่อย่างไร

ตอบ ครอบคลุม (ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 28/2559 เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย)

25. การจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวให้กับเด็กไร้สัญชาติ หรือไร้สถานะทางทะเบียนกลุ่มนี้มีวิธีการอย่างไร และการออกเลขประจำตัว 13 หลักนั้น มีแนวปฏิบัติอย่างไร

ตอบ การจัดสรรค่าใช้จ่ายรายหัวของเด็กไร้สัญชาติ หรือไร้สถานะทางทะเบียน หากขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของโรงเรียนแล้วสามารถเบิกจ่ายได้เท่ากับเด็กไทยทุกคน ส่วนการลงเลขประจำตัวให้ดำเนินการตามที่สำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยกำหนด

26. บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย ถือ Passport Visitor ที่เข้ามาทำงานหรืออาศัยอยู่ในประเทศไทย มาสมัครเรียนเป็นนักเรียนนักศึกษา แล้วขอหนังสือรับรองว่าเป็นนักเรียนนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา นำไปขอวีซ่า หรือเป็นข้ออ้างอยู่ในประเทศไทย เพื่อเรียนให้จบหลักสูตร

1. สถานศึกษาออกหนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษาถูกต้องหรือไม่ หรือต้องปฏิบัติอย่างไร
2. ใบรับรองเป็นเหตุให้ผู้เรียนขออยู่ประเทศไทยต่อไปได้หรือไม่

ตอบ เมื่อนักเรียน นักศึกษามาขอหนังสือรับรอง สถานศึกษามีหน้าที่ออกหนังสือรับรองตามความเป็นจริง ตามแบบฟอร์มหนังสือรับรองสถานภาพการเป็นนักเรียน ส่วนจะมีผลให้สามารถขออยู่ในประเทศไทยได้หรือไม่ นั้น เป็นเรื่องของการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

27. เด็กได้สัญชาติไทยแล้ว จะต้องเอาหมายเหตุสีแดงที่บอกว่าไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ออกหรือไม่

ตอบ ต้องเอาออก เนื่องจากในขณะที่นักเรียน นักศึกษายังศึกษาอยู่ในสถานศึกษา เมื่อปรากฏว่ามีหลักฐานตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรมาแสดงภายหลัง ให้สถานศึกษาแก้ไขหลักฐานทางการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักฐานดังกล่าว โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการนั้น (ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548)

28. ชนกลุ่มน้อย หรือคนที่ถือบัตรบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือถือบัตรบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ต้องขออนุญาตออกนอกเขตควบคุม เพื่อไปศึกษาต้องทำอย่างไรบ้าง

ตอบ พื้นที่ควบคุมของคนกลุ่มนี้ คือ จังหวัด หากต้องเดินทางออกนอกจังหวัด เพื่อไปศึกษา ต้องขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ (ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม)

29. เด็กที่ออกจากศูนย์พักพิงชั่วคราวโรงเรียนต้องรับเข้าเรียนหรือไม่

ตอบ กรณีเด็กอาศัยอยู่ในพื้นที่พักพิงชั่วคราวจะจัดให้เรียนได้ในพื้นที่พักพิงชั่วคราว ส่วนเด็กที่อาศัยอยู่นอกพื้นที่พักพิงชั่วคราวสามารถเข้าเรียนได้ทุกระดับการศึกษา ทุกประเภท และทุกพื้นที่ (ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2548)

หมวดที่ 3 การพัฒนาสถานะทางกฎหมายและการคุ้มครองสิทธิของนักเรียนนักศึกษา ในความดูแลของสถานศึกษา

30. เด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยซึ่งไม่มีหลักฐานเอกสารใด ๆ เลย จะมีแนวทางช่วยเหลืออย่างไรบ้าง

ตอบ 1. ผู้ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในประเทศไทยสามารถจดทะเบียนการเกิดและได้สูติบัตรทุกคน

(พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มาตรา 20 และหนังสือสั่งการที่ มท 0309.1/ว 8 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 : เรื่อง การแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2552)

2. ผู้ที่มีสัญชาติไทยแต่ไม่มีหลักฐานเอกสารสามารถใช้พยานบุคคลมายืนยันเพื่อเพิ่มชื่อเข้าในระบบทะเบียนราษฎรในฐานะผู้มีสัญชาติไทยได้

(ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 ข้อ 97)

31. กรณีที่นักเรียนเคยเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่นมาก่อนและไม่มีหลักฐานใด ๆ เลยแม้แต่หลักฐานทางการศึกษา จะต้องทำอย่างไร

ตอบ ให้ดำเนินการบันทึกใหม่ในโรงเรียนปัจจุบัน โดยดำเนินการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 ข้อ 6

32. มีระเบียบใดบ้างที่สามารถใช้อ้างอิงในการออกบัตรประจำตัวนักเรียน

ตอบ การออกบัตรนักเรียนนั้นสามารถทำได้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการทำบัตรประจำตัวนักเรียน นักศึกษา พ.ศ. 2534 นอกจากนี้สถานศึกษายังถือเป็นนิติบุคคล สามารถออกใบประกาศและใบรับรองต่าง ๆ ได้ตั้งนั้น การออกบัตรประจำตัวนักเรียนจึงสามารถทำได้เช่นเดียวกัน

33. หลักฐานทางการศึกษาเป็นเอกสารทางราชการหรือไม่

ตอบ เป็นเอกสารราชการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548

34. กรณีการเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษานั้น เนื่องจากในการศึกษาในชั้นที่สูงขึ้นนี้มีลักษณะแข่งขันและเด็กที่มีสัญชาติไทยบางคนก็ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างนี้หากมีการให้เด็กที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือไม่มีสัญชาติได้เข้าเรียนได้นั้นจะมีผลกระทบต่องบประมาณของประเทศหรือไม่ นอกจากนี้การเปิดโอกาสดังกล่าว โดยไม่มีการกำหนดกลุ่มที่ชัดเจนจะทำให้เกิดการฉวยโอกาส และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศหรือไม่

ตอบ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. (การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย)

เห็นควรขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งเดิมเคยจำกัดไว้ให้เฉพาะบางกลุ่ม บางระดับการศึกษา เป็นการเปิดกว้างให้ทุกคนที่อาศัยในประเทศสามารถ เข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นผู้ที่หนีภัยจากการสู้รบ จัดให้เรียนได้ในพื้นที่) ซึ่งจะสอดคล้องกับการเป็นภาคีอนุสัญญาสิทธิเด็ก และเพื่อให้นักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นมีความเข้าใจ มีทัศนคติที่ดีต่อประเทศไทยเพื่อการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป

35. ควรมีการแนะแนวการศึกษาแก่เด็กอย่างไร เช่น การศึกษาต่อ และการทำงานเมื่อจบการศึกษา

ตอบ ควรแนะนำว่าเด็กสามารถศึกษาต่อได้จนถึงระดับสูงสุด คือ ระดับปริญญาเอก และสามารถ ทำงานตามวุฒิการศึกษาที่จบได้ (ยกเว้นงานบางประเภทที่ระบุไว้ว่าต้องมีสัญชาติไทย)

36. หากพบปัญหาในการเลือกปฏิบัติจากหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐที่มีผลกระทบต่อสิทธิต่าง ๆ ของนักเรียน นักศึกษาในความดูแลหรือต้องการร้องเรียนจะอย่างไร

ตอบ ปรีกษาหรือร้องเรียนได้ที่

- 1) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดทุกจังหวัด
- 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่ง
- 3) สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ถนนราชดำเนินนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ฯ 10300
โทรศัพท์ 0-2628-6399 , 0-2628-6400 โทรสาร 0-2628-6399
- 4) สายด่วนกระทรวงศึกษาธิการ หมายเลข 1579 ตลอด 24 ชั่วโมง

หนังสือเสนอความเห็น
จากหน่วยงาน กฎหมาย
กฏระเบียบ หนังสือ ประกาศ
และคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

ด่วนมาก

ที่ กต 0304/7359

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. 10400

27 พฤษภาคม 2548

เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน
ในสถานศึกษา พ.ศ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0503/ว (ล) 3395 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2548

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่น
ที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐมนตรีเกี่ยวกับร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐาน
วัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศได้พิจารณาร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวแล้ว เห็นด้วยกับ
กระทรวงศึกษาธิการเสนอให้ขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย
ให้เข้าเรียนได้ทุกระดับ ทุกประเภทการศึกษา และในทุกพื้นที่การศึกษา ยกเว้นกลุ่มผู้หนีภัย จากการสู้รบในศูนย์
พื้นที่พักพิง และบุคคลในความห่วงใย (POC) ในความดูแลของ UNHCR โดยเห็นควรจัดสรรงบประมาณเป็นรายหัว
ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในอัตราเดียวกับค่าใช้จ่ายรายหัวที่จัดสรรให้เด็กไทย

สำหรับการจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนของครอบครัวผู้หนีภัยการสู้รบ ซึ่งพำนักอยู่ใน พื้นที่พักพิงนั้น
กระทรวงการต่างประเทศเห็นด้วยที่กระทรวงศึกษาธิการจะจัดการศึกษาให้ในรูปแบบที่เหมาะสม เนื่องจากการ
อนุญาตให้ผู้หนีภัยการสู้รบพำนักอยู่ในประเทศไทยเป็นการให้พักพิงชั่วคราว โดยมีเจตนารมณ์ให้
มีการดำเนินการส่งกลับประเทศต้นทางในโอกาสแรกที่สถานการณ์เอื้ออำนวย ดังนั้น จึงควรเน้นการจัดการศึกษา
ในรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพเงื่อนไขในพื้นที่และความจำเป็น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายกันตธีร์ ศุภมงคล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมการกงสุล

กองสัญชาติและนิติกรณ์

โทร. 02-575-1057, โทรสาร 02-575-1054

ด่วนที่สุด

ที่ รง 0204.1/1341

กระทรวงแรงงาน

ถนนมิตรไมตรี ดินแดง กรุงเทพฯ 10400

17 มกราคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึงกระทรวงศึกษาธิการได้ขอความร่วมมือกระทรวงแรงงานเสนอ ความเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ความละเอียด แจ่มแล้ว นั้น

กระทรวงแรงงานได้พิจารณาประเด็นต่าง ๆ แล้ว เห็นด้วยกับการขยายโอกาสการศึกษา สำหรับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยที่ปรากฏในร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและแนวปฏิบัติ ซึ่งตามหลักมนุษยธรรมสากลและสิทธิมนุษยธรรมแล้วเห็นว่าควรให้โอกาสแก่บุคคลเหล่านี้ได้ และยังเห็นว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันกับคนไทยอีกด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นางอุไรวรรณ เทียนทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์

โทร. 0-2232-1287, 1158 โทรสาร 0-2232-1290

ด่วนมาก

ที่ นร 0804/9622

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

30 ธันวาคม 2547

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการขอให้สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นต่อกรณีข้อเสนอแนวทางการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

สำนักงานฯ พิจารณาแล้วเห็นด้วยในหลักการตามข้อเสนอของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งกำหนดแนวทางและระเบียบที่ชัดเจนในการบริหารจัดการ รวมทั้งการขยายโอกาสและสิทธิให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยให้สามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับประเภทหรือพื้นที่การศึกษา โดยเห็นว่าเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชน อย่างไรก็ตาม เนื่องจากบุคคลเป้าหมายดังกล่าวเป็นบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรและส่วนหนึ่ง มีสถานะเป็นบุคคลเข้าเมืองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย หรืออยู่ระหว่างกระบวนการยื่นคำร้องเพื่อพิสูจน์และรับรองสถานะ ซึ่งยังมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมดูแลให้อยู่ในพื้นที่ที่กำหนด ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงควรประสานกับกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติในการควบคุมกลุ่มคนดังกล่าวอย่างเหมาะสมโดยเฉพาะการอนุญาตให้ออกนอกพื้นที่และการจัดทำฐานทะเบียนประวัติบุคคล อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อความมั่นคงโดยรวม นอกจากนี้การจัดสรร งบประมาณอุดหนุนรายหัวให้แก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาแก่กลุ่มคนดังกล่าวจะต้องไม่เป็นภาระและกระทบต่อคนไทย และควรมีการกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้แนวทางการขยายโอกาสทางการศึกษา ดังกล่าวเป็นปัจจัยดึงดูดหรือสร้างความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนอันจะเป็นเหตุให้มีการลักลอบหลบหนีเข้าเมืองมากขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(วินัย ภัททิยกุล)

เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

สำนักความมั่นคงกิจการภายในประเทศ

โทร. 0-2629-8000 ต่อ 3705

โทรสาร 0-2629-8058

ด่วนที่สุด

ที่ กท 0207/172

กระทรวงกลาโหม

ถนนสนามไชย กรุงเทพฯ 10200

25 มกราคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการขอให้กระทรวงกลาโหมพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และแนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในประเด็นหลัก 4 ประเด็น เพื่อรวบรวมนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กระทรวงกลาโหมพิจารณาแล้ว ดังนี้

1. เห็นด้วยกับการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร หรือไม่มีสัญชาติไทย เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญ โดยมีข้อสังเกตเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 การดำเนินการดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงผลกระทบในเรื่องของความปลอดภัย อาทิ กรณีโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่หน่วยทหาร เช่น โรงเรียนสศทหีบ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของกองทัพเรือ จึงควรกำหนดให้มีข้อยกเว้นการรับเข้าศึกษาในโรงเรียนที่มีพื้นที่ตั้งอยู่ในหน่วยที่มีข้อจำกัดด้านการรักษาความปลอดภัย และมีผลกระทบต่อความมั่นคง

1.2 การจัดการศึกษาตามหลักสูตร ควรพิจารณาจัดชั่วโมงการสอนเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษ เพื่อเสริมสร้างทัศนคติ แนวความคิด รวมทั้งปลูกฝังอุดมการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยที่เป็นแผ่นดินที่อยู่อาศัย

1.3 การขยายโอกาสทางการศึกษาในทางปฏิบัติภาครัฐควรจะต้องจัดการศึกษาให้แก่ เด็กไทยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายก่อน หากครบถ้วนสมบูรณ์และมีงบประมาณเพียงพอการขยายโอกาสทางการศึกษาให้ครอบครัวก็สามารถทำได้

2. การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาในอัตราเดียวกันกับ นักเรียนที่มีสัญชาติไทยมีความเหมาะสม

3. การจัดทำฐานข้อมูล (เลขประจำตัว 13 หลัก) เพื่อจำแนกสถานะรวมทั้งมาตรการข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัตินับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ รัดกุม รวมทั้งควรมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้การควบคุมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

การจัดการศึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่หนีภัยจากการสู้รบ เป็นสิ่งที่สมควรดำเนินการตามหลักมนุษยธรรม โดยควรพิจารณาจัดชั่วโมงการสอนเพิ่มเติมเป็นกรณีพิเศษเพื่อเสริมสร้างทัศนคติแนวความคิด รวมทั้งปลูกฝัง อดมการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยที่เป็นแผ่นดินที่อยู่อาศัย
จึงเรียนมาเพื่อกรุณาทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(สัมพันธ์ บุญญานันต์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม

สำนักนโยบายและแผนกลาโหม

โทร. 0-2222-8159 โทรสาร 0-2226-1839

ด่วนมาก

ที่ มท 0308.4/1368

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

9 กุมภาพันธ์ 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการขอให้กระทรวงมหาดไทยให้ความเห็นเกี่ยวกับการจัดทำร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและแนวทางปฏิบัติที่มีการประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นั้น กระทรวงมหาดไทยได้ตรวจสอบและพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

1. กรณีการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย นั้น เมื่อเปรียบเทียบระหว่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2535 กับร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... นั้น ตามหลักการเดิมและหลักการใหม่มีความแตกต่างกันในเรื่องของการรับนักเรียน นักศึกษา กล่าวคือ ในตัวระเบียบเดิม ให้จัดการศึกษาแก่เด็กไม่มีสัญชาติไทยตามกลุ่มชนชาติ (ที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้แล้ว) แต่ในระเบียบใหม่นั้นเปิดเป็นกรณีทั่วไป ให้เด็กทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยสามารถเรียนได้ แต่ยังมีข้อยกเว้น เฉพาะกลุ่มผู้หนีภัยจากการสู้รบที่อาศัยอยู่ใน ศูนย์พักพิงและบุคคลในความห่วงใย (POC) ที่จะจัดการศึกษาให้เฉพาะในศูนย์เท่านั้น เป็นการเปิดกว้างให้คนที่อยู่ในประเทศไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เนื่องจากเหตุผลที่ว่าการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและทำให้เกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน คนที่ได้รับการศึกษาย่อมสื่อสารทำความเข้าใจกันได้ และการศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน ที่มนุษย์ทุกคนพึงได้รับ เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพ การสร้างสมานฉันท์ และความเข้าใจอันดีต่อกันของคนในชาติ อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในการป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ซึ่งหน่วยงานความมั่นคงแห่งชาติได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่แยกประเด็นกับเรื่องการให้สถานะบุคคลอีกทั้งยังเป็นการปฏิบัติตามหลักการ “Education For All” แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนและหลักการแห่งปฏิญญาสากล ว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ ซึ่งประเทศไทยเป็นภาคีด้วย จึงเห็นด้วยกับการขยายการศึกษาดังกล่าว

2. กรณีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับกลุ่มที่จะเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยในความดูแลของสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวน 1,269 คน ซึ่งจะได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวในอัตราเดียวกับนักเรียนที่มีสัญชาติไทย โดยจะต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้นประมาณ 6.5 ล้านบาท นั้น เมื่อกระทรวงมหาดไทย เห็นด้วยกับการขยายการศึกษาตามข้อ 1 แล้ว งบประมาณเป็นเรื่องที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้แต่ต้องอยู่บนฐานที่ไม่สร้างภาระให้กับงบประมาณของประเทศมากนัก หากเกิดมีจำนวนกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น ก็ควรมีการบริหารจัดการที่เหมาะสมในอนาคต

3. สำหรับการจัดทำฐานข้อมูล (เลขประจำตัว 13 หลัก) เกี่ยวกับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย และอำนวยความสะดวกให้กลุ่มที่ได้รับการศึกษาตามร่างระเบียบดังกล่าว เดินทางออกไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษา โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราว ยกเว้นผู้หนีภัย จากการสู้รบ และบุคคลในความห่วงใย (POC) เห็นว่าเรื่องดังกล่าวเกี่ยวข้องกับสิทธิที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตจากการจัดทำฐานข้อมูล (เลขประจำตัว 13 หลัก) จะเท่ากับเป็นการยอมรับถึงสิทธิอาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างถูกต้องด้วย ซึ่งต้องเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลโดยความเห็นของคณะรัฐมนตรี ประกอบกับการที่จะควบคุมบุคคลเหล่านี้ กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองได้วางหลักการไว้ ทั้งนี้ เพื่อความจำเป็นของความมั่นคงของชาติ จึงควรนำเข้าหารือกับสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติในโอกาสต่อไปก่อน

4. กรณีที่กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็ก และเยาวชนที่หนีภัยจากการสู้รบ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์นั้นถือว่าเป็นการดำเนิน การในเชิงรุก เพื่อจะทำให้รัฐสามารถกำหนดหลักสูตร เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลเหล่านี้ที่มีอยู่ในประเทศไทยตามแนวทางที่รัฐกำหนดจึงเห็นชอบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายโกคิน พลกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักกิจกรรมความมั่นคงภายใน

โทร./โทรสาร 0-2223-6740

ด่วนที่สุด

ที่ กค 0409.6/7070

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม 6 กทม. 10400

25 เมษายน 2548

เรื่อง ร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียน
ในสถานศึกษา พ.ศ.
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี
อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0503/ว (ล) 3395 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2548

ตามที่ขอให้เสนอความเห็นกรณีกระทรวงศึกษาธิการเสนอร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานวัน เดือน ปีเกิดในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. ... และแนวทางปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย นั้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับหลักการตามที่เสนอ แต่เนื่องจากสถานศึกษาที่จัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคลดังกล่าว มีทั้งในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน สถานศึกษาเอกชน กรุงเทพมหานคร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการยังไม่สามารถประมาณการวงเงินงบประมาณได้ ดังนั้น การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่กลุ่มบุคคลดังกล่าว จึงควรเป็นไปตามความเห็นของสำนักงบประมาณ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง

กลุ่มกฎหมายและระเบียบด้านค่าใช้จ่ายในการบริหาร

โทร. 0-2273-9573

ด่วนที่สุด
ที่ พม 0207/1163

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
อาคารชั้นทาวเวอร์ส ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตจตุจักร กทม. 10900

12 มกราคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งเรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยมาเพื่อให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี นั้น

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้พิจารณาแล้ว มีความเห็น ดังนี้

1. เห็นด้วยกับร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการและแนวปฏิบัติที่มีการปรับปรุงใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้แก่เด็กและบุคคลทุกคนมีสิทธิได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยไม่มีการแบ่งแยก ทั้งยังเป็นการเอื้อให้นโยบายการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสไปปฏิบัติให้เห็นผลเด่นชัดขึ้นในด้านความเสมอภาคทางการศึกษา

2. สำหรับการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายหัวให้แก่สถานศึกษาขอให้ พิจารณาประเด็นการเข้าถึงทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาของเด็กที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เนื่องจากเด็กส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ควรเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างเท่าเทียมโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสรอรรถ กลิ่นประทุม)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
โทร./โทรสาร 0-2612-8841, 0-2612-8718

ด่วนมาก

ที่ นร 0706/5610

สำนักงบประมาณ

ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

31 มกราคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงศึกษาธิการขอให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็น เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อรวบรวมในการนำเสนอคณะรัฐมนตรี สำหรับการจัดทำร่างระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ และแนวปฏิบัติที่มีการปรับปรุงแก้ไขใหม่ในประเด็นหลัก 4 ประเด็น ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงบประมาณพิจารณาแล้วขอเรียน ดังนี้

1. การขยายโอกาสทางการศึกษาดังกล่าว เป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้ทุก ๆ คน ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนโดยไม่จำกัดระดับ ประเภท หรือพื้นที่การศึกษา และครอบคลุม ถึงเด็กที่ไม่มีทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยหลักการแล้วเป็นเรื่องที่ดีและเป็นการสร้างความเสมอภาค ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่กลุ่มบุคคลดังกล่าว อันเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงของชาติ ทั้งนี้ การเปิดโอกาสกว้างควรจะต้องควบคุมและตรวจสอบให้ชัดเจนทั้งจำนวนคน ความต้องการในอนาคต ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานที่มีส่วนในการจัดการศึกษา เพื่อการวางแผนการจัดการศึกษา โดยผลการดำเนินงานดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ เพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจ ของประเทศ

2. การเปิดโอกาสทางการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ควรกำหนดขอบเขตเฉพาะบุคคลที่อยู่ในวัยเรียนเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันกลุ่มบุคคลดังกล่าวสามารถเข้าศึกษาในสถานศึกษาของรัฐได้ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 มกราคม 2535 และขณะนี้ มีจำนวนประมาณ 50,000 คน ที่รัฐได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดสรรงบประมาณผ่านทางสถานศึกษาของรัฐอยู่แล้ว แต่เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับคนไทยที่จัดอยู่ในขณะนี้ยังไม่เพียงพอที่จะจัดให้ได้คุณภาพเท่าเทียมกันทุกแห่ง ประกอบกับงบประมาณของประเทศมีจำนวนจำกัดและมีภาระข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายตามกฎหมายอีกมาก หากรัฐต้องดำเนินการให้การศึกษาแก่บุคคลดังกล่าว เพื่อสร้างความสมานฉันท์และความเข้าใจอันดี

ต่อกันของทุกคนในชาติ อันเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยเฉพาะปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของชาตินั้น ก็เห็นควรที่จะสนับสนุนให้เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาตรีของสถานศึกษาของรัฐเท่านั้น สำหรับสถานศึกษาของเอกชนที่รับบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยเข้าศึกษาในปัจจุบัน จำนวน 1,269 คน ซึ่งผู้ปกครองมีฐานะเพียงพอที่จะสนับสนุนค่าใช้จ่ายอยู่แล้ว เห็นสมควรให้ผู้ปกครองยังคงรับผิดชอบค่าใช้จ่ายเช่นเดิม

3. เพื่อประโยชน์ต่อการจำแนกสถานะ รวมทั้งอนุญาตและอำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนที่มีข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัติ หรือมีกฎหมายควบคุมเฉพาะให้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัยสามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษา สำหรับกรณีบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เห็นควรให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำฐานข้อมูล (เลขประจำตัว 13 หลัก) โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศด้วย

4. การที่กระทรวงศึกษาธิการขอจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมแก่เด็กและเยาวชนที่หนีภัยจากการสู้รบ ขอเรียนว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันนั้นจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย หากเห็นความจำเป็นในการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มบุคคลดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการควรจัดการศึกษาให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 โดยคำนึงถึงหลักประหยัดและมีประสิทธิภาพด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์)

ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ

สำนักจัดทำงบประมาณด้านสังคม 1

โทร. 0-2273-9266-80 ต่อ 1305

โทรสาร 0-2273-9928

ที่ ตช 0024.552/203

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
1279 ถนนพหลโยธิน กรุงเทพฯ 10400

18 มกราคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนมาก ที่ ศธ 0208/6030 ลงวันที่ 3 ธันวาคม 2547

ตามหนังสือที่อ้างถึง กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดนพิจารณาและมีความเห็น สอดคล้องกับ
แนวทาง รายละเอียด การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานปลัดกระทรวงฯ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ ได้สรุปนำเสนอ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกประการ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจตรี **เอียร์ชัย เอี่ยมรักษา**
(เอียร์ชัย เอี่ยมรักษา)

รองผู้บัญชาการฯ ปฏิบัติราชการแทน
ผู้บัญชาการ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน

แผนก 2 กองกำกับการ 5 กองบังคับการอำนวยการตำรวจตระเวนชายแดน

โทร. 0-2279-9520-34 ต่อ 353

โทรสาร 0-22279-9520-34 ต่อ 336

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว
เพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา
พ.ศ. 2553

โดยที่คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2549 ให้ความคุ้มครองดูแลกลุ่มบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ได้รับการสำรวจตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล เพื่อให้สามารถอยู่ในประเทศไทย โดยถูกต้องตามกฎหมายและมีสิทธิต่าง ๆ ตามสถานะที่ได้รับรวมทั้งที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ชนกลุ่มน้อยกลุ่ม ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย (เข้ามาหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519) ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา (เข้ามาหลังวันที่ 15 พฤศจิกายน 2520) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชา ลาว อพยพ และผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า โดยให้กลุ่มบุคคลดังกล่าวได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและอนุญาตให้ออกนอกเขตที่อยู่อาศัย เพื่อไปทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 โดยอาศัยอำนาจ ตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ไปแล้ว และคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เห็นชอบแนวปฏิบัติการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทยโดยให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตและอำนวยความสะดวกให้เด็กและเยาวชนที่มีข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัติหรือมีกฎหมายควบคุมเฉพาะให้จำกัดพื้นที่อยู่อาศัย สามารถเดินทางไปศึกษาได้เป็นระยะเวลาตามหลักสูตรการศึกษาระดับนั้น โดยไม่ต้องขออนุญาตเป็นครั้งคราวยกเว้น ผู้หนีภัยจากการสู้รบอาศัยอำนาจตามมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2553”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศใดที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตออกนอกเขตควบคุม เป็นการชั่วคราว เพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทย” หมายความว่า นักเรียน นักศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) นักเรียน นักศึกษา ที่เป็นชนกลุ่มน้อยและไม่มีสัญชาติไทย ซึ่งได้จัดทำทะเบียนประวัติ และบัตรประจำตัวไว้แล้ว รวม 15 กลุ่ม คือ อดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ ไทยลื้อ เวียดนามอพยพ ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย จีนฮ่ออิสระ เนปาลอพยพ บุคคลบนพื้นที่สูง และชุมชนบนพื้นที่สูงมั่งในที่พักสงฆ์ถ้ากระบอก อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มาลายา ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัด เกาะกง กัมพูชา ลาวอพยพ ผู้หลบหนีเข้าเมืองเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา ผู้หลบหนีเข้าเมืองจาก กัมพูชา และผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า ที่ประสงค์จะเข้าเรียนในสถานศึกษา

(2) นักเรียน นักศึกษา ที่ไม่มีสัญชาติไทยกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยตาม (1) รวมถึง นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน และได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติ และบัตรประจำตัว ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่ประสงค์จะเข้าเรียน ในสถานศึกษา

“เขตควบคุม” หมายความว่า อาณาบริเวณที่กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดให้อยู่อาศัย ตามระเบียบ ประกาศและคำสั่ง ซึ่งเป็นไปตามบัญชีเขตควบคุมท้ายระเบียบนี้ รวมถึงท้องที่อำเภอ จังหวัดหรือกรุงเทพมหานคร ที่ได้สำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางที่ออกตามกฎหมาย ว่าด้วยการทะเบียนราษฎรให้แก่ นักเรียน นักศึกษา

“ทะเบียนประวัติ” หมายความว่า เอกสารทะเบียนราษฎรที่นายทะเบียนจัดทำขึ้นตามกฎหมาย ว่าด้วยการทะเบียนราษฎร สำหรับบันทึกรายการบุคคลของคนไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลไม่มีสถานะ ทางทะเบียน เช่น ทะเบียนบ้าน (ทร.13) แบบรับรองรายการทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ทร.38 ข) เป็นต้น

“จังหวัด” หมายความว่า จังหวัดที่เป็นเขตควบคุมตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

“อำเภอ” หมายความว่า อำเภอและกิ่งอำเภอที่เป็นเขตควบคุมตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษา

“หลักฐานทางการศึกษา” หมายความว่า เอกสารอันเป็นหลักฐานทางการศึกษาของนักเรียน นักศึกษา ได้แก่ ทะเบียนนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำตัวนักเรียน นักศึกษา สมุดประจำชั้น บัญชีเรียกชื่อ ไปส่งตัวนักเรียน นักศึกษา หลักฐานแสดงผลการเรียน ประกาศนียบัตร หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษาของสถาบันการศึกษา หรือเอกสารอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

“หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษา” หมายความว่า หนังสือซึ่งหัวหน้าสถานศึกษา ออกให้แก่ นักเรียน นักศึกษา เพื่อแสดงว่าบุคคลนั้นได้เป็นนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษาดังกล่าวจริง โดยระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรไว้ด้วย

ข้อ 5 การขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวของนักเรียน นักศึกษา ให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ขออนุญาตต่ออธิบดีกรมการปกครอง โดยยื่นคำขอ ตามแบบทำยระเบียบนี้ ณ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(2) กรณีมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

(ก) กรณีออกนอกเขตจังหวัด ให้ขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยยื่นคำขอตามแบบที่กำหนด ทำยระเบียบนี้ ณ ที่ทำการปกครองอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ผู้ยื่นคำขอมิมีภูมิลำเนาและให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อพิจารณาต่อไป

(ข) กรณีออกนอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ให้ขออนุญาตต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำอำเภอหรือกิ่งอำเภอ โดยยื่นคำขอตามแบบทำยระเบียบนี้ ณ ที่ทำการปกครองอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ผู้ยื่นคำขอมิมีภูมิลำเนา

ข้อ 6 ในการขออนุญาตออกนอกเขตควบคุม ให้ผู้ยื่นคำขอแจ้งสถานที่ที่ประสงค์จะเดินทางไปศึกษา ชื่อสถานศึกษา ชื่อหลักสูตร ระยะเวลาที่ศึกษาตามหลักสูตร ระยะเวลาที่ขออนุญาต และสถานที่ที่พักอาศัย ระหว่างการศึกษาให้ชัดเจน พร้อมแนบเอกสารประกอบการยื่นคำขอ ประกอบด้วย สำเนาทะเบียนประวัติ หรือบัตรประจำตัว หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษา ของสถานศึกษา รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป และหลักฐานอื่น ๆ ในการขออนุญาตออกนอกเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัดให้ผู้ยื่นคำขอยื่นขออนุญาต ก่อนกำหนดวันเดินทางไม่น้อยกว่าสิบวันทำการในการขออนุญาตออกนอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอให้ผู้ยื่น คำขอยื่นขออนุญาตก่อนกำหนดวันเดินทางไม่น้อยกว่าห้าวันทำการ

ข้อ 7 ระยะเวลาในการอนุญาต ให้อยู่ในดุลพินิจของอธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี โดยให้พิจารณาจากระยะเวลาที่ผู้นั้น ศึกษาตามหลักสูตรและระยะเวลาในการเดินทางไปและเดินทางกลับเป็นสำคัญ

กรณีจำเป็นและมีเหตุผลพิเศษ เช่น กรณีขอออกนอกเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัด อำเภอ หรือกิ่งอำเภอ เกินกว่าระยะเวลาที่ผู้นั้นศึกษาตามหลักสูตรให้อธิบดีกรมการปกครอง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี พิจารณาเป็นรายกรณีไป

การขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมนอกเหนือจากตามบัญชีเขตควบคุมทำยระเบียบนี้ ให้เสนอ ปลัดกระทรวงมหาดไทย พิจารณาเป็นรายกรณีไป

ในการอนุญาตให้นักเรียน นักศึกษา ออกนอกเขตควบคุมชั่วคราวตามระเบียบนี้ ให้หมายความรวมถึง การอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุมเพื่อไปยังเขตท้องที่อื่นอันเป็นท้องที่ที่สถานศึกษาได้กำหนดให้เป็นท้องที่ที่นักเรียน นักศึกษา ต้องดำเนินกิจกรรมตามหลักสูตรที่กำหนด

ข้อ 8 เมื่อได้อนุญาตให้นักเรียน นักศึกษา ออกนอกเขตควบคุมชั่วคราว ให้ออกหนังสืออนุญาตตามแบบทำยระเบียบนี้ให้กับผู้ที่ได้รับอนุญาตนั้น และให้จัดทำสมุดบันทึกควบคุมการอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุมตามแบบทำยระเบียบนี้ไว้ด้วย โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาต สถานศึกษา ระยะเวลาที่อนุญาต สถานที่ที่เดินทางไปศึกษา สถานที่ที่พักอาศัยระหว่างศึกษา และช่องหมายเหตุสำหรับให้ผู้ได้รับอนุญาต ลงชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือ เมื่อเดินทางกลับมารายงานตัว

เมื่อได้รับรายงานตัวจากผู้ที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมแล้วให้จัดทำสมุดบันทึกควบคุมการรายงานตัวตามแบบทำยระเบียบไว้ด้วย โดยให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาต สถานศึกษา ระยะเวลาที่อนุญาต สถานที่ที่เดินทางไปศึกษา สถานที่ที่พักอาศัยระหว่างศึกษา กำหนดวันรายงานตัว และช่องหมายเหตุสำหรับให้ผู้ที่มารายงานตัวลงชื่อ หรือพิมพ์ลายนิ้วมือ

ข้อ 9 ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุม ต้องนำหนังสืออนุญาตและบัตรประจำตัว พกพาติดตัวไปด้วยระหว่างเดินทางออกนอกเขต และเมื่อไปถึงท้องที่อื่นเป็นสถานที่ที่พักอาศัย อยู่ระหว่างการศึกษา ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมไปรายงานตัว ดังนี้

(1) กรณีที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษายู่ในเขตกรุงเทพมหานครให้ไปรายงานตัวต่ออธิบดีกรมการปกครองหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และให้อธิบดีกรมการปกครองแจ้งผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทราบ

(2) กรณีที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษายู่ในจังหวัดอื่น ให้ไปรายงานตัวต่อนายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแจ้งหัวหน้าสถานีตำรวจในท้องที่นั้นทราบ แล้วแต่กรณี

(3) กรณีที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมเกินกว่าหนึ่งปี ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมไปรายงานตัวต่ออธิบดีกรมการปกครอง นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกหกเดือนนับแต่วันรายงานตัวครั้งแรก โดยให้อธิบดีกรมการปกครอง นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอแจ้งผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหัวหน้าสถานีตำรวจในท้องที่ทราบ แล้วแต่กรณี

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุมแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตกลับไป รายงานตัวยังท้องที่ที่ผู้ได้รับอนุญาตนั้นได้ยื่นคำขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมไว้

หากมีเหตุจำเป็นอันเกี่ยวเนื่องกับการศึกษา ให้ผู้มีอำนาจในการอนุญาตออกนอกเขตควบคุมตามข้อ 10 สามารถขยายระยะเวลาได้ตามสมควรแก่กรณี

ข้อ 10 เมื่อผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุม มีความประสงค์เปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัย ระหว่างการศึกษาให้ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ขออนุญาตต่ออธิบดีกรมการปกครอง โดยยื่นคำขอตามแบบท้ายระเบียบนี้ ณ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(2) กรณีท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมอยู่ในจังหวัดอื่น

(ก) กรณีออกนอกเขตจังหวัดให้ขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัดโดยยื่นคำขอตามแบบ ท้ายระเบียบนี้ ณ ที่ทำการปกครองอำเภอหรือที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอที่ผู้ยื่นคำขอได้พักอาศัย อยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิม และให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดเพื่อพิจารณาต่อไป

(ข) กรณีออกนอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอให้ขออนุญาตต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอ ผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ โดยยื่นคำขอตามแบบท้ายระเบียบนี้ ณ ที่ทำการปกครองอำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ผู้ยื่น คำขอได้พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิม

ในการขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ยื่นคำขอแนบเอกสารการยื่นคำขอ ประกอบด้วย สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว หนังสือรับรองการเป็นนักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษา รูปถ่าย ขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป และหนังสืออนุญาตให้นักเรียนนักศึกษาออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว เพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา

เมื่อท้องที่ได้ได้อนุญาตให้นักเรียนนักศึกษาเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยระหว่างการศึกษาดังเดิม ให้ออกหนังสืออนุญาตการเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยระหว่างการศึกษาดังเดิมให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตนั้น เพื่อให้ผู้นั้น นำไปแจ้งท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมทราบ และให้ท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมแจ้งท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัย อยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมรวมถึง ผู้อนุญาตเดิมทราบ ทั้งนี้ เมื่อไปถึงท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัย อยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมให้ผู้ที่ได้รับ อนุญาตออกนอกเขตควบคุมไปรายงานตัวตามข้อ 9

ข้อ 11 กรณีนักเรียน นักศึกษาได้เดินทางออกนอกเขตควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือไม่ไปรายงานตัว ต่ออธิบดีกรมการปกครอง นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อไปถึงท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษา หรือเมื่อเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษแห่งใหม่ หรือเมื่อกลับถึงเขตควบคุม ภายในกำหนดเวลาแล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นผู้ออกนอกเขตควบคุม โดยไม่ได้รับอนุญาต และมีความผิดตามกฎหมาย

ข้อ 12 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจวินิจฉัยตีความการปฏิบัติตาม ระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

ชวรัตน์ ชาญวีรกูล
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หนังสืออนุญาต
ให้นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย
ออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อรับการศึกษาในสถานศึกษา

ติดรูป

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อนุญาตให้.....อายุ.....ปี หมายเลขประจำตัว.....
ชื่อหมู่บ้าน.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด/กรุงเทพฯ.....ซึ่งมีหลักฐาน ดังนี้

1. สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว
2. หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษา
3. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป
4. หลักฐานทางการศึกษาอื่น ๆ

เดินทางออกนอกเขตอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด/กรุงเทพฯ.....เป็นการชั่วคราว
เพื่อเดินทางไป..... (อำเภอ จังหวัด หรือกรุงเทพฯ).....เพื่อเข้าเรียน ณ..... (ชื่อสถานศึกษา).....
หลักสูตร.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ระยะเวลา.....(วัน เดือน ปี).....โดยระหว่างเข้าเรียนในสถานศึกษาอนุญาตให้พักอาศัยอยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....

โดยให้ผู้นับรับอนุญาตปฏิบัติตามเงื่อนไขทำหนังสือนี้อย่างเคร่งครัด

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

(ลงชื่อ)

ตำแหน่ง.....

(ประทับตราประจำตำแหน่ง)

ลงชื่อ.....

(ผู้ได้รับอนุญาต)

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

เงื่อนไข

1. ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุม ต้องนำหนังสืออนุญาตและบัตรประจำตัวพกพาติดตัวไปด้วยระหว่างเดินทางออกนอกเขต และเมื่อไปถึงท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาก็ให้ผู้ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมไปรายงานตัว ดังนี้

(1) กรณีที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษายู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ไปรายงานตัวต่ออธิบดีกรมการปกครอง หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายและให้อธิบดีกรมการปกครองแจ้งผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติทราบ

(2) กรณีที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษายู่ในจังหวัดอื่น ให้ไปรายงานต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย และให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แจ้งหัวหน้าสถานีตำรวจในท้องที่นั้นทราบ แล้วแต่กรณี

(3) กรณีที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมเกินกว่าหนึ่งปี ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตออกนอกเขตควบคุมไปรายงานตัวต่ออธิบดีกรมการปกครอง นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายทุกๆ หกเดือน นับแต่วันรายงานตัวครั้งแรก โดยให้อธิบดีกรมการปกครอง นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แจ้งผู้บัญชาการกองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติหรือหัวหน้าสถานีตำรวจในท้องที่ทราบ แล้วแต่กรณี

เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุมแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตกลับไปรายงานตัวยังท้องที่ที่ผู้ได้รับอนุญาตนั้นได้ยื่นคำขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมไว้

2. เมื่อผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตควบคุม มีความประสงค์เปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาก็ดำเนินการ ดังนี้

(1) กรณีท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ขออนุญาตต่ออธิบดีกรมการปกครอง ณ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

(2) กรณีท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิมอยู่ในจังหวัดอื่น

(ก) กรณีออกนอกเขตจังหวัดให้ขออนุญาตต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ณ ที่ทำการปกครองอำเภอหรือที่ทำการปกครองกิ่งอำเภอที่ผู้ยื่นคำขอได้พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิม และให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเสนอความเห็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาต่อไป

(ข) กรณีออกนอกเขตอำเภอหรือกิ่งอำเภอให้ขออนุญาตต่อนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ณ ที่ทำการปกครองอำเภอหรือกิ่งอำเภอที่ผู้ยื่นคำขอได้พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาดังเดิม

3. นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติไทยได้เดินทางออกนอกเขตควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ไปรายงานตัวต่ออธิบดีกรมการปกครอง นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อไปถึงท้องที่อันเป็นสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาหรือเมื่อเปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยอยู่ระหว่างการศึกษาใหม่ หรือเมื่อกลับถึงเขตควบคุมภายในกำหนดเวลา แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นผู้ออกนอกเขตควบคุมโดยไม่ได้รับอนุญาต และมีความผิดตามกฎหมาย

แบบคำร้องขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว

แบบคำขอ
ออกนอกเขตอำเภอ

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

1) เรื่อง ขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อรับการศึกษาในสถานศึกษา

เรียน นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ.....

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว, เด็กชาย, เด็กหญิง ระบุ).....อายุ.....ปี

หมายเลขประจำตัว..... ชื่อหมู่บ้าน..... บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ได้แนบหลักฐาน

ประกอบดังนี้

1. สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว

2. หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษา

3. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป

4. หลักฐานอื่นๆ

ขออนุญาตเดินทางออกนอกเขตอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัด.....

เป็นการชั่วคราวไปยัง.....อำเภอ/เขต.....(อำเภอ จังหวัด หรือกรุงเทพฯ).....

เพื่อเข้าเรียน ณ.....(ชื่อสถานศึกษา).....หลักสูตร.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.รวมระยะเวลา.....วัน.....เดือน.....ปี โดยระหว่างการเข้าเรียน

ในสถานศึกษา ข้าพเจ้าขออนุญาตพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้กับข้าพเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) (ผู้ขออนุญาต)

(.....)

2) ความเห็นของผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน

.....
.....

(ลงชื่อ) (ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

3) ความเห็นของเจ้าพนักงาน/นายอำเภอ

.....
.....

(ลงชื่อ) (ปลัดอำเภอ/นายอำเภอ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบคำร้องขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

1) เรื่อง ขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อรับการศึกษาในสถานศึกษา
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด
ด้วยข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี หมายเลขประจำตัว.....
ชื่อหมู่บ้าน.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....ได้แนบหลักฐานประกอบดังนี้

1. สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว
2. หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษา
3. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป
4. หลักฐานอื่นๆ

ขออนุญาตเดินทางออกนอกเขต จังหวัด.....เป็นการชั่วคราวไปยังตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เพื่อเข้ารับการศึกษ ณ.....(ชื่อสถานศึกษา).....
หลักสูตร.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
รวมระยะเวลา.....วัน.....เดือน.....ปี โดยระหว่างรับการศึกษาในสถานศึกษาข้าพเจ้าได้ขออนุญาตพักอาศัย
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัดรายละเอียด
ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้แก่ข้าพเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ).....(นายอำเภอ/ปลัดอำเภอ)
(.....)

2) ความเห็นของผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน

.....
(ลงชื่อ).....(นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

3) ความเห็นของเจ้าพนักงาน/นายอำเภอ

.....
(ลงชื่อ).....(นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

4) ความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัด

.....
(ลงชื่อ).....(ผู้ว่าราชการจังหวัด)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบคำร้องขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

1) เรื่อง ขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อรับการศึกษาในสถานศึกษา
เรียน อธิบดีกรมการปกครอง

ด้วยข้าพเจ้า (นาย, นาง, นางสาว, เด็กชาย, เด็กหญิง ระบุ).....อายุ.....ปี
หมายเลขประจำตัว.....ชื่อหมู่บ้าน.....เลขที่.....หมู่ที่.....
แขวง.....เขต.....กรุงเทพมหานคร ได้แนบหลักฐาน
ประกอบดังนี้

1. สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว
2. หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษา
3. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป
4. หลักฐานอื่นๆ

ขออนุญาตเดินทางออกนอกแขวงเขตกรุงเทพมหานครเป็นการชั่วคราวไปยังตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....เพื่อเข้าเรียน ณ.....(ชื่อสถานศึกษา)
หลักสูตร.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....รวมระยะเวลา.....วัน.....เดือน.....ปี โดยระหว่างการเข้าเรียน
ในสถานศึกษา ข้าพเจ้าขออนุญาตพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาออกหนังสืออนุญาตให้กับข้าพเจ้าต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)..... (ผู้ขออนุญาต)
(.....)

2) ความเห็นของผู้อำนวยการส่วนประสานราชการ สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

.....
.....

(ลงชื่อ)..... (ผู้อำนวยการส่วนประสานราชการ)
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

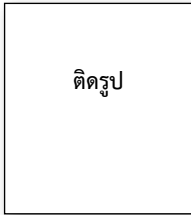
3) ความเห็นของผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

(ลงชื่อ)..... (ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน)
(.....)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

แบบบันทึกควบคุมการขออนุญาตออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว
 ของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลไม่มีสัญชาติไทย

ลำดับ ที่	ชื่อ-ชื่อสกุล ที่อยู่ หมายเลขประจำตัว	สถานศึกษา/ ที่ตั้งสถานศึกษา	สถานที่พักอาศัย ระหว่างเข้ารับ การศึกษา	ระยะเวลา ที่อนุญาต	ลายมือชื่อ ผู้บันทึก	หมายเหตุ

หมายเหตุ ช่องหมายเหตุสำหรับให้ผู้ได้รับอนุญาตลงชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือ เมื่อเดินทางกลับมารายงานตัว
 ภายหลังสิ้นสุดระยะเวลาที่ได้อนุญาตให้ออกนอกเขตฯ

ติดรูป

หนังสืออนุญาตให้เปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยระหว่างศึกษา
ของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อนุญาตให้.....อายุ.....ปี หมายเลขประจำตัว.....
ชื่อหมู่บ้าน.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด/กรุงเทพฯ.....ซึ่งมีหลักฐาน ดังนี้

1. สำเนาทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัว
2. หนังสือรับรองการเป็นนักเรียน นักศึกษา
3. รูปถ่ายขนาด 1 นิ้ว จำนวน 4 รูป
4. หนังสืออนุญาตให้นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราว
เพื่อรับการศึกษาในสถานศึกษา

เปลี่ยนแปลงสถานที่ที่พักอาศัยระหว่างการศึกษา จากบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด/กรุงเทพฯ.....เป็นบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด/กรุงเทพฯ.....
ตั้งแต่วันที่.....เดือน..... พ.ศ. เป็นต้นไป

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ประทับตราประจำตำแหน่ง)

(ลงชื่อ)	
(.....)	
ผู้ได้รับอนุญาตและผู้แจ้งขอเปลี่ยนแปลง สถานที่ที่พักอาศัยระหว่างศึกษา	
ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย	ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวก
ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม

เพื่อดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2555 เรื่อง ยุทธศาสตร์แก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งระบบที่ให้กระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ในประเทศไทย กลุ่มชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่เป็นเวลานานและกลับประเทศต้นทางไม่ได้ โดยให้กำหนดสถานะแก่กลุ่มเป้าหมายที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานและมีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร และกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณากำหนดสถานะของทางราชการ เกี่ยวกับสิทธิในการเดินทางโดยให้พิจารณากำหนดเขตพื้นที่ควบคุมเป็นระดับจังหวัด การกำหนดเขตพื้นที่และการเดินทางออกนอกเขตพื้นที่ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและสนับสนุนการแก้ปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมืองกลุ่มอื่นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 87/2557 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมผู้รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจและมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2555 ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 คนต่างด้าวบางจำพวกที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามประกาศนี้ หมายถึง คนต่างด้าวที่อพยพเข้ามาในประเทศไทยและอาศัยอยู่เป็นเวลานานที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 และบุตรหลานที่เกิดในประเทศไทยที่ไม่ได้สัญชาติไทย ดังต่อไปนี้

(1) คนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรและได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัว ดังนี้

- (ก) เวียดนามอพยพ
- (ข) อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มาลายา
- (ค) อดีตทหารจีนคณะชาติ
- (ง) จีนฮ่ออพยพพลเรือน
- (จ) ไทยลื้อ
- (ฉ) จีนฮ่ออิสระ

- (ข) ชาวเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูง
- (ค) เนปาลอพยพ
- (ฅ) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า
- (ง) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า
- (จ) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย
- (ฉ) ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา
- (ช) ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวกัมพูชา
- (ฌ) ลาวอพยพ
- (ฏ) ชาวลาวภูเขอพยพ
- (ฎ) ม้งถ้ากระบอก

ทั้งนี้ โดยมีรายละเอียดของกลุ่มคนต่างด้าวตามบัญชีท้ายประกาศ

(2) กลุ่มชาวมอแกนที่ประสบภัยสึนามิที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548

(3) คนต่างด้าวที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548 ดังนี้

(ก) ประเภทกลุ่มบุคคลที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานานที่มีหรือไม่มี ความเกี่ยวข้องกับผู้ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยไว้เดิมแต่ตกสำรวจ

(ข) ประเภทกลุ่มเด็กและบุคคลทั้งที่กำลังเรียนอยู่ในสถานศึกษาและจบการศึกษาแล้วแต่ไม่มีสถานะที่ถูกต้องตามกฎหมาย

(ค) ประเภทกลุ่มบุคคลไร้รากเหง้า

(ง) ประเภทกลุ่มบุคคลที่ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศ

(4) คนต่างด้าวที่ได้รับการสำรวจเพื่อจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548

ข้อ 2 บรรดาระเบียบประกาศคำสั่งหรือหนังสือสั่งการใด ๆ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ให้ใช้ประกาศนี้

ข้อ 3 “เขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว” หมายถึง กรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอันเป็นพื้นที่ที่ได้ดำเนินการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวของคนต่างด้าวตามข้อ 1 และตามบัญชีเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว ท้ายประกาศนี้

ข้อ 4 ให้คนต่างด้าวอยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวและให้มีการรายงานตัวเพื่อการควบคุมตรวจสอบตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

เมื่อมีเหตุจำเป็นต้องออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับเป็นพยานศาลได้รับหมายเรียกจากพนักงานสอบสวนมีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐเพื่อการศึกษาหรือการรักษาพยาบาลหรือเหตุจำเป็นอื่นคนต่างด้าวจะออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวได้โดยยื่นคำขอออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวต่อผู้มีอำนาจเว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นโดยเร่งด่วนและไม่อาจรอการขออนุญาตได้ให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมได้แต่จะต้องแจ้งให้ผู้มีอำนาจทราบโดยด่วน

การอนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวนอกเหนือข้างต้นต้องได้รับอนุญาตจากปลัดกระทรวงมหาดไทย

การเปลี่ยนแปลงหรือย้ายภูมิลำเนาเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวให้กระทำได้เฉพาะกรณีต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายหรือตามนโยบายที่ทางราชการกำหนด

ข้อ 5 คนต่างด้าวจะออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวได้เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (1) นายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนาในกรณีออกนอกพื้นที่จังหวัด
- (2) ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กรณีออกนอกเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร
- (3) ปลัดกระทรวงมหาดไทยกรณีออกนอกราชอาณาจักรและให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้อีก ทั้งนี้

ให้เป็นไปตามแนวทางการขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวตามประกาศกระทรวงมหาดไทยท้ายประกาศนี้

ข้อ 6 ให้สิทธิอาศัยในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวสิ้นสุดเป็นการเฉพาะรายในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) ได้รับโทษจำคุกตามคำพิพากษาถึงที่สุดเว้นแต่ความผิดซึ่งได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (2) คนต่างด้าวตามข้อ 1 (4) มิได้ผ่านกระบวนการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะ

ทางทะเบียนตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548 หรือ

(3) เดินทางไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามที่กฎหมายกำหนดเมื่อการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวของคนต่างด้าวสิ้นสุดเป็นการเฉพาะรายให้คนต่างด้าวผู้นั้นส่งคืนหลักฐานแสดงตนหรือหนังสืออนุญาตต่อผู้มีอำนาจในเขตท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นมีภูมิลำเนาหรือได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวและให้ผู้มีอำนาจแจ้งนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นมีภูมิลำเนาเพื่อจำหน่ายชื่อออกจากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรหรือแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้วแต่กรณี

ข้อ 7 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการชั่วคราวของคนต่างด้าวในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) กรณีที่หน่วยงานด้านความมั่นคงหรือการรักษาความสงบเรียบร้อยรายงานว่าคนต่างด้าวดังกล่าว มีพฤติการณ์ที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนหรือมีพฤติการณ์น่าเชื่อว่าเป็นภัยต่อสังคมหรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชนหรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร

(2) ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวโดยไม่ได้รับอนุญาตตามแนวทางท้ายประกาศ

(3) ไม่มารายงานตัวตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อ 8 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศนี้และให้มีอำนาจวินิจฉัยสั่งการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามประกาศนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2559

ประกาศ ณ วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีคนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยตาม ข้อ 1

เขตพื้นที่ควบคุมของคนต่างด้าวบางจำพวกที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้แล้ว ดังนี้

(1) คนต่างด้าวซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีรายการในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรและได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวโดยมีรายละเอียดของกลุ่มคนต่างด้าว

(ก) เวียดนามอพยพอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2537 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตที่พักอาศัยคนญวนอพยพ ลงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2537 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 14 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดนครพนม
- 2) จังหวัดบึงกาฬ
- 3) จังหวัดปราจีนบุรี
- 4) จังหวัดพัทลุง
- 5) จังหวัดมุกดาหาร
- 6) จังหวัดยโสธร
- 7) จังหวัดสกลนคร
- 8) จังหวัดสระแก้ว
- 9) จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 10) จังหวัดหนองคาย
- 11) จังหวัดหนองบัวลำภู
- 12) จังหวัดอุดรธานี
- 13) จังหวัดอำนาจเจริญ
- 14) จังหวัดอุบลราชธานี

(ข) อดีตโจรคอมมิวนิสต์มาลาयाอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2533 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 3 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดนราธิวาส
- 2) จังหวัดยะลา
- 3) จังหวัดสงขลา

(ค) อดีตทหารจีนคณะชาติอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2527 และเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนและการควบคุมอดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ พ.ศ. 2528 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 3 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดเชียงราย
- 2) จังหวัดเชียงใหม่
- 3) จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(ง) จีนฮ่ออพยพพลเรือนอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2527 และเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2528 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนและการควบคุมอดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ พ.ศ. 2528 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 3 จังหวัดตามข้อ (ค)

(จ) ไทยลี้ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ลับ ด่วนมาก ที่มท 0204/ว83 ลงวันที่ 29 เมษายน 2537 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนและการควบคุมอดีตทหารจีนคณะชาติและจีนฮ่ออพยพ พ.ศ. 2528 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 3 จังหวัดได้แก่

- 1) จังหวัดเชียงราย
- 2) จังหวัดเชียงใหม่
- 3) จังหวัดพะเยา

(ฉ) จีนฮ่ออิสระอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2531 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการทะเบียนและการควบคุมจีนฮ่ออิสระ พ.ศ. 2533 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 5 จังหวัดได้แก่

- 1) จังหวัดเชียงราย
- 2) จังหวัดเชียงใหม่
- 3) จังหวัดตาก
- 4) จังหวัดพะเยา
- 5) จังหวัดแม่ฮ่องสอน

(ช) ชาวเขาหรือบุคคลบนพื้นที่สูงและชุมชนบนพื้นที่สูงอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2546 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0310.1/ว3408 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2543 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 20 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดกาญจนบุรี
- 2) จังหวัดกำแพงเพชร
- 3) จังหวัดเชียงราย
- 4) จังหวัดเชียงใหม่
- 5) จังหวัดตาก
- 6) จังหวัดน่าน
- 7) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 8) จังหวัดพิษณุโลก
- 9) จังหวัดเพชรบุรี
- 10) จังหวัดเพชรบูรณ์
- 11) จังหวัดแพร่
- 12) จังหวัดพะเยา
- 13) จังหวัดแม่ฮ่องสอน

- 14) จังหวัดราชบุรี
- 15) จังหวัดลำปาง
- 16) จังหวัดลำพูน
- 17) จังหวัดเลย
- 18) จังหวัดสุโขทัย
- 19) จังหวัดสุพรรณบุรี
- 20) จังหวัดอุทัยธานี

(ซ) เนปาลอพยพตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0202/694 ลงวันที่ 9 ตุลาคม 2529 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี

(ฅ) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำทะเบียนและบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า พ.ศ. 2522 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 9 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดกาญจนบุรี
- 2) จังหวัดชุมพร
- 3) จังหวัดเชียงราย
- 4) จังหวัดเชียงใหม่
- 5) จังหวัดตาก
- 6) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 7) จังหวัดแม่ฮ่องสอน
- 8) จังหวัดระนอง
- 9) จังหวัดราชบุรี

(ญ) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่าอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวในจังหวัดตามข้อ (ฅ)

(ฎ) ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทยอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 4 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดชุมพร
- 2) จังหวัดตาก
- 3) จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4) จังหวัดระนอง

(ฎ) ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง กัมพูชา อาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว ได้แก่ จังหวัดตราด

(ฐ) ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากกัมพูชาอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม คนต่างด้าว ได้แก่ จังหวัดตราด

(ฑ) ลาวอพยพอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม คนต่างด้าว 10 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดเชียงราย
- 2) จังหวัดนครพนม
- 3) จังหวัดน่าน
- 4) จังหวัดบึงกาฬ
- 5) จังหวัดพะเยา
- 6) จังหวัดมุกดาหาร
- 7) จังหวัดเลย
- 8) จังหวัดหนองคาย
- 9) จังหวัดอุดรดิษฐ์
- 10) จังหวัดอุบลราชธานี

(ฒ) ชาวลาวภูเขาลาวอพยพอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม พ.ศ. 2534 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 3 จังหวัด ได้แก่

- 1) จังหวัดน่าน
- 2) จังหวัดพะเยา
- 3) จังหวัดเลย

(ณ) มั่งถ้ำกระบอกอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2546 หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 031.1/ว3408 ลงวันที่ 21 พฤศจิกายน 2543 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม คนต่างด้าวในจังหวัดตามข้อ (ข)

(2) กลุ่มชาวมอแกนที่ประสบภัยสึนามิที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548 โดยอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว 6 จังหวัดชายฝั่งอันดามัน ได้แก่

- 1) จังหวัดกระบี่
- 2) จังหวัดตรัง
- 3) จังหวัดพังงา
- 4) จังหวัดภูเก็ต
- 5) จังหวัดระนอง
- 6) จังหวัดสตูล

(3) กลุ่มบุคคลผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียน (เลขประจำตัว 0-xxxx-89xxx-xx-x) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548 โดยอาศัยอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2549 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับและกำหนดเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2552 โดยกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว ได้แก่ เขตท้องที่จังหวัดที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวทุกจังหวัดทั่วประเทศ

แนวทางการขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม

การออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตเข้ามาอยู่ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. การยื่นคำขอ

(1) ในเขตท้องที่จังหวัดให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนา

(2) ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานครให้ยื่นคำขอต่อผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายในกรมการปกครอง

การยื่นคำขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ตาม (1) หรือ (2) ต้องมายื่นก่อนวันที่จะออกนอกพื้นที่อย่างน้อย 3 วันทำการในเวลาราชการตามแบบที่กำหนดและแนบรูปถ่ายขนาด 1 นิ้วจำนวน 2 รูป พร้อมแสดงหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แก่เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบเพื่อใช้ประกอบการอนุญาต

ในกรณีการยื่นคำขออนุญาตออกนอกราชอาณาจักรและให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้อีกให้ยื่นคำขอต่อบุคคลตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณีแล้วเสนอคำขอตามขั้นตอนราชการให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาอนุญาตภายใน 30 วันนับแต่วันรับคำขอ

2. การอนุญาตให้ออกนอกเขต

(1) กรณีเมื่อมีเหตุจำเป็นต้องออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับเป็นพยานศาลได้รับหมายเรียกจากพนักงานสอบสวนมีหนังสือเรียกตัวจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อการรักษาพยาบาลหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นจะอนุญาตให้ออกนอกพื้นที่ได้ครั้งละไม่เกิน 15 วัน กรณีขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกิน 15 วัน ให้นายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนาในเขตท้องที่จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร พิจารณาอนุญาตเป็นราย ๆ ไป ส่วนในกรณีเพื่อการรักษาพยาบาลให้เป็นไปตามความเห็นของแพทย์ที่ทำการรักษา

(2) กรณีออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเพื่อไปทำงาน ระยะเวลาในการอนุญาตให้อยู่ในดุลพินิจของนายอำเภอที่ผู้ขออนุญาตมีภูมิลำเนาในเขตท้องที่จังหวัด ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร โดยให้พิจารณาจากระยะเวลาที่ผู้นั้นได้รับอนุญาตให้ทำงานจากกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน (พิจารณาจากประเภทของการทำงานและฐานะการดำรงชีพของผู้ขอเป็นสำคัญ)

(3) การอนุญาตออกนอกเขตควบคุมคนต่างด้าวนอกเหนือ (1) และ (2) ให้เสนอปลัดกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเป็นราย ๆ ไป

(4) กรณีระยะเวลาการขออนุญาตสิ้นสุดหากประสงค์จะอาศัยอยู่ต่อเนื่องด้วยเหตุจำเป็น ให้ขออนุญาตต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ไปพักอาศัยอยู่ หรือผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง กรณีอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ขออนุญาตได้ครั้งเดียวและไม่เกิน 15 วัน สำหรับการขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา

3. การรายงานตัว

(1) กรณีออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกิน 7 วัน ให้ไปรายงานตัวภายใน 48 ชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่เดินทางไปถึงต่อผู้มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(ก) จังหวัดอื่นให้รายงานตัวต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ไปพักอาศัยอยู่

(ข) กรุงเทพมหานครให้รายงานตัวต่อผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

(2) กรณีได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกิน 6 เดือน ให้รายงานตัวต่อผู้มีอำนาจตาม (1) ทุก 6 เดือน

(3) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวให้กลับไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจที่ออกหนังสืออนุญาตภายใน 3 วัน นับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการอนุญาต

สำหรับการรายงานตัวของผู้ที่ขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยออกนอกเขตควบคุมเป็นการชั่วคราวเพื่อเข้าเรียนในสถานศึกษา

4. ข้อกำหนดในการอนุญาต

คนต่างด้าวที่ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวโดยไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้อาจเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

5. คำขอและหนังสืออนุญาต

(1) คำขอและหนังสืออนุญาตอาจดำเนินการด้วยการพิมพ์หนังสือธรรมดาหรือบันทึกการด้วยระบบคอมพิวเตอร์

(2) กรณีระบบคอมพิวเตอร์ไม่สามารถให้บริการได้ ให้ดำเนินการด้วยการพิมพ์หนังสือธรรมดาให้กับผู้ขออนุญาตโดยอนุโลมและให้ดำเนินการบันทึกการด้วยระบบคอมพิวเตอร์ภายหลังทันทีที่สามารถใช้ระบบคอมพิวเตอร์ได้

คำขออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวตามประกาศกระทรวงมหาดไทย
เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมของคนต่างด้าวบางจำพวก
ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เลขที่/(พ.ศ.).....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรียน

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี

บัตรประจำตัวเลขที่.....ออกให้ ณ.....

เมื่อ.....วันหมดอายุ.....อยู่บ้านเลขที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด/กรุงเทพฯ.....หมายเลขโทรศัพท์.....

ขออนุญาตเดินทางออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพมหานคร.....

ที่พักอาศัยเป็นการชั่วคราวไปยัง.....เพื่อ.....

มีกำหนด.....วัน ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยพักอาศัยอยู่ที่.....หมายเลขโทรศัพท์.....กรณีไปทำงานชื่อสถานที่ทำงาน

.....ตั้งอยู่ที่.....หมายเลขโทรศัพท์.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่ารายละเอียดดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงและขอรับรองว่าจะปฏิบัติตามประกาศ
เกี่ยวกับการอนุญาตอย่างเคร่งครัด

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(.....)

(ผู้ขออนุญาต)

ความเห็นของนายอำเภอ/ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

อนุญาต

ไม่อนุญาต

ควรส่งเรื่องไปยังกระทรวงมหาดไทย

อื่นๆ

(ลงชื่อ)

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ความเห็นของปลัดกระทรวงมหาดไทย

(ลงชื่อ)

(.....)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

รูปถ่ายจากข้อมูล
ทะเบียน

หนังสืออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร
เป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อนุญาตให้.....อายุ.....ปีกลุ่มสัญชาติ/ชาติพันธุ์.....
หมายเลขประจำตัว.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด/กรุงเทพฯ.....หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....
เดินทางออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพฯ.....
เป็นการชั่วคราวไปยัง.....เพื่อ.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... รวมระยะเวลา.....วัน.....เดือน.....ปีโดยพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด/กรุงเทพฯ.....
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ

โดยให้ผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติตามเงื่อนไขท้ายหนังสือนี้อย่างเคร่งครัด

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)(ผู้อนุญาต)

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ประทับตราประจำตำแหน่งกรณีออกนอกเขตจังหวัด)

(ลงชื่อ)

(ผู้ได้รับอนุญาต)

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือชาย

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

หน่วยงาน.....

โทร/โทรสาร.....

เงื่อนไข

- (1) กรณีออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกินเจ็ดวันให้ไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจตั้งต่อนี้ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่เดินทางไปถึง
 - (ก) จังหวัดอื่นให้รายงานตัวต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ไปพักอาศัย
 - (ข) กรุงเทพมหานครให้รายงานตัวต่อผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
- (2) กรณีได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกินหกเดือนให้รายงานตัวต่อผู้มีอำนาจตาม (1) ทุกหกเดือน
- (3) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวให้กลับไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจที่ออกหนังสืออนุญาตภายในสามวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการอนุญาต
- (4) คนต่างด้าวที่ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวโดยไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้อาจเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

รูปถ่ายจากข้อมูล
ทะเบียน

หนังสืออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร
เป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อนุญาตให้..... อายุ.....ปีกลุ่มสัญชาติ/ชาติพันธุ์.....
หมายเลขประจำตัว.....บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด/กรุงเทพฯ.....หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....

เดินทางออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพฯ.....เป็นการชั่วคราวเพื่อไปทำงาน
ณ(ชื่อสถานที่ทำงาน)..... ตั้งอยู่เลขที่.....
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
รวมระยะเวลา.....วัน.....เดือน.....ปี โดยพักอาศัยอยู่บ้านเลขที่..... หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....

โดยให้ผู้ได้รับอนุญาตปฏิบัติตามเงื่อนไขท้ายหนังสือนี้อย่างเคร่งครัด

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)(ผู้อนุญาต)

(.....)

ตำแหน่ง.....

(ประทับตราประจำตำแหน่งกรณีออกนอกเขตจังหวัด)

(ลงชื่อ)

(ผู้ได้รับอนุญาต)

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

หน่วยงาน.....

โทร/โทรสาร.....

เงื่อนไข

- กรณีออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกินเจ็ดวันให้ไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจตั้งต่อนี้ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับตั้งแต่วันที่เดินทางไปถึง
 - จังหวัดอื่นให้รายงานตัวต่อนายอำเภอแห่งท้องที่ที่ไปพักอาศัย
 - กรุงเทพมหานครให้รายงานตัวต่อผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
- กรณีได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวเกินหกเดือนให้รายงานตัวต่อผู้มีอำนาจตาม (1) ทุกหกเดือน
- เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวให้กลับไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจที่ออกหนังสืออนุญาตภายในสามวันนับแต่วันสิ้นสุดระยะเวลาการอนุญาต
- คนต่างด้าวที่ออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวโดยไม่ปฏิบัติตามประกาศนี้อาจเป็นความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

คำขออนุญาตอาศัยอยู่ต่อเนื่องด้วยเหตุจำเป็นเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าว
บางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม
ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ที่/.....

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรียน

ตามที่ข้าพเจ้านาย/นาง/นางสาว.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวเลขที่.....ได้รับอนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว ตามหนังสืออนุญาต
เลขที่...../.....ออกให้ ณเพื่อมา.....
ตั้งอยู่เลขที่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต.....จังหวัด/กรุงเทพฯ.....
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. นั้น
ข้าพเจ้ามีความจำเป็นต้องอาศัยอยู่ต่อเนื่องจาก

ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. รวมระยะเวลา.....วัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ)

(.....)

(ผู้ขออนุญาต)

ความเห็นของนายอำเภอ/ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

อนุญาต

ไม่อนุญาตเนื่องจาก

(ลงชื่อ)

(.....)

นายอำเภอ/ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

รูปถ่ายจากข้อมูล
ทะเบียน

หนังสืออนุญาตให้อาศัยอยู่ต่อเนื่องด้วยเหตุจำเป็นเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าว
บางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม
ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

ที่...../.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

อนุญาตให้นาย/นาง/นางสาว.....ชื่อสกุล.....อายุ.....ปี
บัตรประจำตัวเลขที่.....ตามหนังสืออนุญาตออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าว
เลขที่/.....ออกให้ ณ เพื่อมา.....
ตั้งอยู่เลขที่.....ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด/กรุงเทพฯ.....
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อ.....สามารถอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพฯ.....
ได้ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ถึงวันที่..... เดือน.....พ.ศ..... รวมระยะเวลาวัน
ทั้งนี้ เมื่อระยะเวลาที่ขออนุญาตสิ้นสุดลงให้กลับไปรายงานตัวต่อผู้มีอำนาจออกหนังสืออนุญาต
ณ ภูมิลำเนา

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

(ลงชื่อ)(ผู้อนุญาต)

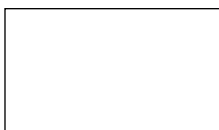
(.....)

ตำแหน่ง.....

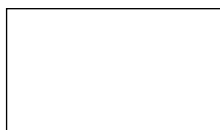
(ประทับตราประจำตำแหน่ง)

(ลงชื่อ)

(ผู้ได้รับอนุญาต)

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือซ้าย

ลายพิมพ์นิ้วหัวแม่มือขวา

หน่วยงาน.....

โทร/โทรสาร.....

แบบรับรายงานตัวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมคนต่างด้าวจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าว
บางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม
ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

เลขที่รับรายงานตัว	
--------------------	--

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขประจำตัว

ได้มรายงานตัวต่อนายอำเภอ...../ผู้อำนวยการสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง
เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

- มารายงานตัวปกติ
- ไม่ปกติเนื่องจาก.....
- มารายงานตัวล่าช้าเกินกว่าเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร
- ไม่ใช่กรณีมาทำงานหรือกรณีจำเป็นอย่างอื่น
- อื่นๆ

-
- ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตไม่เกิน 6 เดือน
 - ได้รับอนุญาตให้ออกนอกเขตเกิน 6 เดือนขึ้นไป
 - มารายงานตัวครั้งที่ (รายงานตัวครั้งต่อไปภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....)

(ลงชื่อ)
(.....)
ตำแหน่ง.....
(ผู้รับรายงานตัว)

ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว
ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย

โดยที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 อนุมัติหลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทย
เพื่อการแก้ไขปัญหาเด็กนักเรียนนักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรตามที่กระทรวงมหาดไทย
เสนอโดยให้บุตรของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เกิดในราชอาณาจักรหรือเด็กและบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียน
อยู่ในสถาบันการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาแล้วที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่น
ที่ไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ตามที่กระทรวงมหาดไทยจัดทำทะเบียนประวัติหรือไม่ปรากฏบิดามารดา
หรือถูกบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งแก้ไข
เพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม
พ.ศ. 2553 เรื่อง อนุมัติหลักเกณฑ์การกำหนดสถานะบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหา
สถานะและสิทธิของบุคคลและมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การ
ได้สัญชาติไทยของคนต่างด้าวที่เกิดในประเทศไทยเพื่อแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลของเด็กนักเรียน
นักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

(1) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทย
โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย
ลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2555

(2) ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทย
โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย
(ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2558

ข้อ 2 ให้บุตรของคนที่ยอพยพเข้ามาในราชอาณาจักรและอาศัยอยู่เป็นเวลานานครอบคลุมกลุ่ม
ชนกลุ่มน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติไว้เดิมรับรองสถานะให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักร อาทิ
กลุ่มเวียดนามอพยพ อติตทหารจีน คณะชาติจีนฮ่ออพยพ พลเรือนจีนฮ่ออิสระ ไทยลื้อ ผู้อพยพเชื้อสายไทยจาก
จังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เนปาลอพยพ ชาวเขา

บุคคลบนพื้นที่สูงหรือชุมชนบนพื้นที่สูง ลาวภูเขอพยพ ม้งถ้ากระบอก ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า อดีตโจรจีน คอมมิวนิสต์ มาลาया ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวกัมพูชา ชาวมอร์แกน และคนที่อพยพเข้ามาในราชอาณาจักร และอาศัยอยู่เป็นเวลานานที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 ให้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(1) บิดาหรือมารดาที่อพยพเข้ามาในราชอาณาจักรและอาศัยอยู่เป็นเวลานานตามวรรคหนึ่งต้องมีหรือเคยมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนประวัติหรือเอกสารการทะเบียนราษฎรมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรและต้องเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี นับถึงวันที่ บุตรยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนเพื่อขอมีสัญชาติไทย

(2) มีหลักฐานแสดงว่าเกิดในราชอาณาจักรได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนการเกิด หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.20/1) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด และต้องมีรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้วแต่กรณี

(3) ไม่ปรากฏหลักฐานการมีและใช้สัญชาติอื่น

(4) พูดและฟังภาษาไทยเข้าใจได้ ยกเว้นเด็กที่มีอายุต่ำกว่าเจ็ดปี

(5) มีความจงรักภักดีและเลื่อมใสระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(6) มีความประพฤติดีไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและถ้าเคยรับโทษคดีอาญาต้องพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ

ข้อ 3 ให้เด็กและบุคคลที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถาบันการศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาแล้วโดยบิดาหรือมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่นที่ไม่ใช่ชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ ตามข้อ 2 หรือไม่ปรากฏบิดามารดาหรือบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ให้ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(1) มีหลักฐานแสดงว่าเกิดในราชอาณาจักร ได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนการเกิด หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.20/1) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิดและต้องมีรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้วแต่กรณี

(2) ไม่ปรากฏหลักฐานการมีและใช้สัญชาติอื่น

(3) พูดและฟังภาษาไทยเข้าใจได้

(4) มีความจงรักภักดีและเลื่อมใสระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(5) มีความประพฤติดีไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและถ้าเคยรับโทษคดีอาญาต้องพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ

(6) มีหลักฐานแสดงว่าจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการรับรองวิทยฐานะ แต่ถ้าเป็นผู้ที่เรียนจบการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าจากสถาบันในต่างประเทศ จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงานของรัฐ

(7) สำหรับเด็กและบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ 3 (1) - (5) และอยู่ระหว่างการศึกษาในสถาบันการศึกษา หากมีความจำเป็นต้องขอมีสัญชาติไทยต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อน

(8) สำหรับเด็กและบุคคลที่มีคุณสมบัติตามข้อ 3 (1) - (5) และเป็นผู้ที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ ถ้าไม่จบการศึกษาตาม (6) ต้องมีหนังสือรับรองความเป็นคนไร้รากเหง้าจากหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และต้องมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าสิบปี นับถึงวันที่ผู้นั้นยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนเพื่อขอมีสัญชาติไทย

ข้อ 4 ให้ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ จนเป็นที่ประจักษ์ให้ได้รับสัญชาติไทยเป็นการเฉพาะรายภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(1) มีหลักฐานแสดงว่าเกิดในราชอาณาจักร ได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนการเกิด หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.20/1) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด

(2) มีภูมิลำเนาอยู่ต่อเนื่องในราชอาณาจักรโดยมีรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรแล้วแต่กรณี

(3) ไม่ปรากฏหลักฐานการมีและใช้สัญชาติอื่น

(4) มีความจงรักภักดีและเลื่อมใสระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

(5) มีความประพฤติดีไม่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงและถ้าเคยรับโทษคดีอาญาต้องพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี นับถึงวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทยเว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ

(6) ประกอบอาชีพสุจริตและ

(7) เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ต่อประเทศโดยมีผลงานหรือความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องโดยมีหนังสือรับรองการทำคุณประโยชน์หรือผลงานในสาขาต่างๆ จากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐระดับกรมหรือเทียบเท่ากรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(ก) การศึกษาหรือการกีฬา

(ข) ศิลปวัฒนธรรม

(ค) วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือ

(ง) สาขาที่ขาดแคลนหรือสาขาอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเห็นสมควร

ข้อ 5 ให้ผู้ดำรงตำแหน่งต่อไปนี้เป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติและสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎรของผู้ที่จะได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปตามข้อ 2 และข้อ 3 ของประกาศนี้

(1) ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎรอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมการปกครอง เป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติ และสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยสำหรับผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย และให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง เป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติและสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยสำหรับผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย

(2) ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนราษฎรอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติและสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยสำหรับผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีอายุเกินกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย และให้นายอำเภอเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติและสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยสำหรับผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์ ในวันที่ยื่นคำร้องขอมีสัญชาติไทย

ในกรณีผู้ขอมีสัญชาติไทยตามข้อ 2 หรือข้อ 3 แล้วแต่กรณีมีคุณสมบัติครบถ้วนก่อนหรือในวันที่มีประกาศนี้ให้บุคคลนั้นได้สัญชาติไทยนับตั้งแต่วันที่ประกาศนี้มีผลใช้บังคับสำหรับผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีคุณสมบัติครบถ้วนหลังจากวันที่มีประกาศนี้ให้บุคคลนั้นได้สัญชาติไทยนับตั้งแต่วันที่บุคคลตาม (1) หรือ (2) มีคำสั่งให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนราษฎร

ข้อ 6 หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีสัญชาติไทยการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทย และแบบพิมพ์ที่ใช้เพื่อการปฏิบัติตามประกาศฉบับนี้ให้เป็นไปตามที่อธิบดีกรมการปกครองประกาศกำหนด โดยให้กำหนดระยะเวลาดำเนินการแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน ทั้งนี้ ให้ยกเว้นการตรวจคุณสมบัติในเรื่องความประพฤติ การกระทำความผิดที่เป็นโทษทางอาญาและพฤติการณ์ที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐสำหรับผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

ข้อ 7 ผู้ใดได้รับสัญชาติไทยตามประกาศนี้แล้วภายหลังปรากฏว่าการได้มาซึ่งสัญชาติไทยไม่เป็นไปตามลักษณะหรือเงื่อนไขตามประกาศนี้หรือบุคคลดังกล่าวกระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐหรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติหรือกระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติที่ทราบเหตุแห่งพฤติการณ์ดังกล่าว รายงานต่ออธิบดีกรมการปกครอง เพื่อดำเนินการถอนสัญชาติไทยของผู้นั้นตามกฎหมาย

ข้อ 8 บรรดาคำร้องขอมีสัญชาติไทยที่ได้ยื่นไว้ก่อนประกาศนี้และคณะอนุกรรมการกั้นกรองการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ชนกลุ่มน้อยหรือคณะอนุกรรมการกั้นกรองการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อยระดับจังหวัดตามข้อ 5/1 ของประกาศกระทรวงมหาดไทยเรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะรายลงวันที่ 26 กันยายน พ.ศ. 2555 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้บุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักรไทยโดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2558 ได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วให้ดำเนินการต่อไปจนเสร็จสิ้นตามประกาศดังกล่าว

สำหรับคำร้องขอมีสัญชาติไทยที่ได้ยื่นไว้ก่อนประกาศนี้ และคณะอนุกรรมการฯ ตามวรรคหนึ่งยังไม่ได้พิจารณาหรือเคยมีคำแนะนำให้แก้ไขให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในประกาศนี้

ข้อ 9 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามประกาศฉบับนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาและแก้ไขอุปสรรคเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

พลเอกอนุพงษ์ เผ่าจินดา
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ด่วนมาก

ที่ มท 0309.1/ ว 3993

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

28 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง การปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 และมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560
 2. ประกาศกรมการปกครอง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีสัญชาติไทยและการตรวจคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 อนุมัติหลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทยสำหรับเด็กนักเรียน นักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักร โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ให้กับบุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ นั้น

บัดนี้ กระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 และกรมการปกครองได้ออกประกาศกรมการปกครอง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีสัญชาติไทยและการตรวจคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาคนไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักร ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึง และสามารถแก้ไขปัญหาได้รวดเร็วยิ่งขึ้นตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทย จึงขอให้จังหวัดทุกจังหวัดแจ้งอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบให้ศึกษาทำความเข้าใจและ

ถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกรมการปกครองทั้งสองฉบับที่ส่งมาพร้อมนี้ และเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ กรมการปกครองขอสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ก. กลุ่มบุคคลเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ประกอบด้วย

(1) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่กระทรวงมหาดไทยจัดทำทะเบียนประวัติไว้ ได้แก่ กลุ่มเวียดนามอพยพ อดีตทหารจีนคณะชาติ จีนฮ่อ อพยพพลเรือน จีนฮ่ออิสระ ไทยลื้อ ผู้อพยพเชื้อสายไทยจากจังหวัดเกาะกง ประเทศกัมพูชา ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่าเชื้อสายไทย ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า เนปาลอพยพ ชาวเขา บุคคลบนพื้นที่สูงหรือชุมชนบนพื้นที่สูง ลาวอพยพ ม้งถ้ากระบอ ก ผู้หลบหนีเข้าเมืองจากพม่า อดีตโจรจีนคอมมิวนิสต์มาลายา ผู้หลบหนีเข้าเมืองชาวกัมพูชา และชาวมอร์แกน โดยคนกลุ่มนี้จำแนกได้เป็น 2 จำพวก ได้แก่

(1.1) บุคคลที่มีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติกลุ่มต่าง ๆ หรือมีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.13 มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 6 และเลขหลักที่หกและเจ็ดเป็นเลข 50 ถึงเลข 72 (6 XXXX 50XXX XX X จนถึง 6 XXXX 72XXX XX X) รวมถึงคนที่มีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมติคณะรัฐมนตรี (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่) มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.14 มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 5 หรือเลข 8 ด้วย

(1.2) บุคคลที่มีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่อพยพเข้ามาในราชอาณาจักรและอาศัยอยู่เป็นเวลานานแต่ตรวจสอบ ไม่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติในอดีต และได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน กลุ่มที่หนึ่งตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548 รวมถึงชาวมอร์แกน โดยคนกลุ่มนี้จะมีชื่อในทะเบียนประวัติ ท.ร.38 ก มีเลขประจำตัวประชาชน 18 หลัก ที่ขึ้นต้นหลักแรกด้วยเลข 0 และเลขหลักที่หกและ เจ็ดเป็นเลข 89 (0 XXXX 89XXX XX X)

(2) บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่นที่มีใช้บุคคลตาม (1.1) และ (1.2) อาทิ คนที่มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวหรือคนที่มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่อพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานาน แต่ไม่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนประวัติชนกลุ่มน้อยตาม (1.1) และบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตาม (1.2) หรือคนที่มีบิดามารดาเป็นคนไร้รัฐไร้สัญชาติ เป็นต้น โดยบิดาและหรือมารดาอาจจะเป็นคนต่างด้าวที่ไม่มีเอกสารการทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก เช่น เด็กไร้สัญชาติที่ถูกทอดทิ้งทั้งที่อยู่ในการอุปการะของสถานสงเคราะห์หรือบุคคลทั่วไป เป็นต้น

ข. หลักเกณฑ์การได้สัญชาติไทยของกลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 มีดังนี้

(1) การได้สัญชาติไทยของกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาหรือมารดาเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่กระทรวงมหาดไทยจัดทำทะเบียนประวัติไว้ตามข้อ ก (1) จะขึ้นอยู่กับบิดาหรือมารดาจะต้องเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรและอยู่ต่อเนื่องเป็นเวลานานไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันที่บุตรยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ซึ่งหมายความรวมถึงบิดาหรือมารดาที่ได้รับการจัดทะเบียนประวัติและ

ต่อมาได้เสียชีวิตในราชอาณาจักรภายหลังบุตรเกิด หรือถูกจำหน่ายรายการทะเบียนราษฎรโดยไม่ได้รับเกิดจากการทุจริตหรือการกระทำโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

(2) การได้สัญชาติไทยของกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่นตามข้อ ก (2) จะขึ้นอยู่กับสถานะของบุคคลและการศึกษาเล่าเรียนของผู้ที่จะขอมีสัญชาติไทยเป็นสำคัญ โดยผู้ที่ได้รับสัญชาติไทยจะต้องเป็นผู้ที่เกิดและอาศัยในราชอาณาจักร และศึกษาเล่าเรียนในราชอาณาจักร จนจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรอง โดยมีข้อยกเว้น ได้แก่

(2.1) บุคคลที่เรียนจบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ จะต้องเป็นกรณีที่ได้รับทุนการศึกษาจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐไทย

(2.2) บุคคลที่อยู่ระหว่างการศึกษาในสถาบันการศึกษาและยังไม่จบปริญญาตรี ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องขอมีสัญชาติไทย จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีฯ ก่อนจึงจะขอมีสัญชาติไทยได้

(2.3) บุคคลที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ หรือไม่ปรากฏบิดามารดา ถ้าเรียนไม่จบปริญญาตรี จะต้องเป็นผู้ที่เกิดและอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย และจะต้องมีหนังสือรับรองว่าเป็นผู้ที่ถูกบิดามารดาทอดทิ้งตั้งแต่วัยเยาว์ หรือไม่ปรากฏบิดามารดาจริง ออกให้โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ค. สถานที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย ได้แก่

(1) ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในจังหวัดอื่นนอกกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอมีสัญชาติไทยที่อำเภอท้องที่ที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.13) หรือทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 หรือ ท.ร. 38 ก แล้วแต่กรณี

(2) ผู้ขอมีสัญชาติไทยที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นคำขอมีสัญชาติไทยที่ส่วนการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน ชั้น 3 อาคารกรมการปกครอง (คลอง 9) อำเภอหลักจุกกา จังหวัดปทุมธานี

ง. ผู้มีอำนาจพิจารณาคุณสมบัติและอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทย ได้แก่

(1) นายอำเภอ และผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียน แล้วแต่กรณี เป็นผู้อนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอที่มีอายุไม่เกิน 18 ปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย

(2) ผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีกรมการปกครอง แล้วแต่กรณี เป็นผู้อนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอที่มีอายุเกินกว่า 18 ปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำขอมีสัญชาติไทย โดยไม่ต้องเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อยระดับจังหวัด หรือคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาให้สัญชาติไทยแก่ชนกลุ่มน้อยแล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณา

จ. ระยะเวลาดำเนินการ ประกอบด้วย

(1) ขั้นตอนในความรับผิดชอบของอำเภอ ตั้งแต่การรับคำขอมีสัญชาติไทยจนถึงการส่งคำขอมีสัญชาติไทยให้จังหวัดหรือส่งให้สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน แต่หากมีเหตุจำเป็นสามารถขยายระยะเวลาได้อีก 30 วัน รวมแล้วต้องไม่เกิน 120 วัน

(2) ขั้นตอนในความรับผิดชอบของจังหวัด ตั้งแต่การรับคำขอมีสัญชาติไทยจากอำเภอจนถึงการส่งคำขอมีสัญชาติไทยให้สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน แต่หากมีเหตุจำเป็นสามารถขยายระยะเวลาได้อีก 30 วัน รวมแล้วต้องไม่เกิน 90 วัน

(3) ขั้นตอนในความรับผิดชอบของสำนักบริหารการทะเบียน ตั้งแต่การรับคำขอมีสัญชาติไทยจากอำเภอหรือจังหวัด แล้วแต่กรณี จนถึงการแจ้งเลขประจำตัวประชาชนที่กำหนดให้ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ลงรายการสัญชาติไทยให้อำเภอที่เกี่ยวข้อง กำหนดให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน

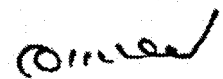
ทั้งนี้ การดำเนินการในขั้นตอนของอำเภอและจังหวัดที่จะต้องประสานการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยกับหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจภูธรจังหวัด ตำรวจสันติบาล สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ขอให้อำเภอและจังหวัดแจ้งขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตรวจสอบโดยเร็วภายในระยะเวลาที่กำหนดด้วย

อนึ่ง สำหรับคำขอมีสัญชาติไทยที่อำเภอและจังหวัดได้รับเรื่องไว้แล้วก่อนวันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยที่อ้างถึงข้างต้นจะมีผลใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปโดยการปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทยนั้นให้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับนี้ เว้นแต่คำขอมีสัญชาติไทยที่ผ่านการพิจารณาให้ความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการกลั่นกรองการพิจารณาให้สัญชาติไทยและให้สถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายแก่ชนกลุ่มน้อยระดับจังหวัดแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปจนเสร็จสิ้นกระบวนการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(นายอาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. 0-2791-7314-6

ด่วนมาก

ที่ มท 0309.1/ ว 3008

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

1 มิถุนายน 2560

เรื่อง การแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและสัญชาติของเด็กนักเรียน นักศึกษาที่ไร้สัญชาติ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง 1. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0309.1/ว 1186 ลงวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2559 เรื่อง โครงการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติ
2. มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 7 ธันวาคม 2559 เรื่อง การแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติและสถานะบุคคลของเด็กนักเรียน นักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรไทย
3. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

ตามที่กระทรวงมหาดไทยได้แจ้งจังหวัดให้เร่งรัดการดำเนินงานตามโครงการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติอย่างจริงจัง ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างครบถ้วนโดยเร็ว เนื่องจากเป็นงานที่กระทรวงมหาดไทยให้ความสำคัญและจะต้องดำเนินการให้เป็นตามกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่เด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาเล่าเรียน เป็นงานที่มีส่วนสนับสนุนงานตามโครงการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความละเอียดแจ้งตามหนังสือที่อ้างถึงนั้น

เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลได้อนุมัติหลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทยแก่เด็กนักเรียน นักศึกษาและบุคคลไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 ซึ่งเป็นการแก้ไขปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2553 ทำให้กลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติเพิ่มมากขึ้น กล่าวคือ (1) ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งเป็นบุตรของชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์เดิมกำหนดให้บิดาหรือมารดาจะต้องเป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาอาศัยในราชอาณาจักรไทยภายในวันที่ 18 ธันวาคม 2538 ได้ปรับหลักเกณฑ์ใหม่เป็น บิดาหรือมารดาที่เป็นชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์จะต้องเข้ามาอาศัยในราชอาณาจักรไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 15 ปี นับถึงวันที่บุตรยื่นคำขอมิสัญชาติไทย (2) เด็กนักเรียน นักศึกษา เดิมกำหนดให้ขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 สำหรับผู้ที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายกำหนด ส่วนผู้ที่ไม่มีความสมบูรณ์ ให้ขอสถานะตามบิดามารดาได้ปรับหลักเกณฑ์ใหม่เป็นให้สัญชาติไทยกับผู้ที่ยื่นจบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปจากสถาบันการศึกษาในประเทศไทย แต่ถ้าเรียนจบจากต่างประเทศจะต้องเป็นกรณีได้รับทุนการศึกษาจากหน่วยงานของรัฐ ส่วนเด็กนักเรียน นักศึกษาที่ยังไม่จบปริญญาตรีและมีความจำเป็นต้องมีสัญชาติไทยต้องได้รับความเห็นชอบจาก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยก่อนจึงจะสามารถขอมีสัญชาติไทยได้ และ (3) คนไร้รากเหง้า เดิมกำหนดให้เฉพาะคนที่ได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนระหว่างปี พ.ศ. 2550 - 2552 ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี ได้ปรับหลักเกณฑ์ใหม่เพื่อให้สัญชาติไทยกับคนไร้รากเหง้าที่เกิดในราชอาณาจักรไทย กำลังเรียนหรือเคยศึกษาเล่าเรียนและอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยไม่มีเงื่อนไข เรื่องระยะเวลาการสำรวจจัดทำทะเบียนและเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี กระทรวงมหาดไทยได้ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 ซึ่งได้แจ้งจังหวัดทราบแล้ว ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติเป็นไปด้วยความถูกต้องบุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่ปรับปรุงใหม่ได้รับการแก้ไขปัญหาสัญชาติอย่างครบถ้วน จึงขอให้จังหวัดส่งนายอำเภอทุกอำเภอดำเนินการดังนี้

1. ให้นำบัญชีรายชื่อเด็กนักเรียน นักศึกษาที่ไม่มีสัญชาติไทยตามที่อำเภอได้รับจากกรมการปกครองหรือโรงเรียนหรือสถานศึกษาในพื้นที่ กลับมาตรวจสอบใหม่โดยเฉพาะรายการบุคคลที่เคยพิจารณาว่าไม่มีคุณสมบัติที่จะได้สัญชาติไทยตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี เพื่อตรวจสอบว่าเป็นบุคคลกลุ่มเป้าหมายตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 หรือไม่ อย่างไร แล้วรายงานจังหวัดทราบโดยจำแนกให้ชัดเจนว่ารายการบุคคลที่ตรวจสอบ (rechecked) จำนวนกี่ราย เป็นผู้ที่มีคุณสมบัติที่จะได้รับสัญชาติไทยกี่ราย ไม่มีคุณสมบัติที่รายแล้วให้จังหวัดสรุปข้อมูลเป็นภาพรวมของจังหวัดแจ้งกระทรวงมหาดไทยภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2560

2. ให้อำเภอแจ้งประชาสัมพันธ์ เรื่อง การปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สัญชาติไทยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2559 ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ผ่านช่องทางของสื่อต่าง ๆ ที่มีในพื้นที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงโรงเรียนและสถาบันการศึกษา และให้นายอำเภอจัดทำแผนปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาสัญชาติของกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจนและเหมาะสมโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับพื้นที่ดำเนินงาน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลาดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานดังกล่าวอย่างจริงจังด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเกษฎา บุญราช)

อธิบดีกรมการปกครอง

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร 0 2791 7358-60

โทรสาร 0 2906 9296

ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง

ว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 เห็นชอบยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลไร้สถานะที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยทุกกลุ่มโดยให้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนบุคคลที่ไม่มีชื่ออยู่ในระบบทะเบียนราษฎร อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 8 (1) วรรคสอง และมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนราษฎรไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียน สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. 2548”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2548 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ในระเบียบนี้

“บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน” หมายถึง บุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแต่ไม่มีรายการในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 13 และ ท.ร. 14) เนื่องจากไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันถิ่นกำเนิดหรือประวัติของบุคคล หรือมีหลักฐานไม่เพียงพอที่นายทะเบียนจะพิจารณาเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ทั้งนี้ ไม่รวมถึงคนต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายที่ไม่อยู่ในความควบคุมของทางราชการ หรือรัฐไม่มีนโยบายผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ

“ทะเบียนประวัติ” หมายความว่า ทะเบียนสำหรับลงรายการของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งจัดทำเป็นรายหมู่บ้านหรือชุมชน

“บัตรประจำตัว” หมายความว่า เอกสารที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นออกให้กับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ได้จัดทำทะเบียนประวัติแล้ว สำหรับใช้เป็นหลักฐานแสดงตัว

ข้อ 4 ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นจัดให้มีการสำรวจและจัดทำทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ขณะสำรวจอยู่ในเขตของสำนักทะเบียนนั้น ๆ ตามแบบ ท.ร. 38 ก และบันทึกข้อมูลไว้ในระบบคอมพิวเตอร์ของสำนักทะเบียน

ข้อ 5 การลงรายการในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ให้นายทะเบียนจดบันทึกโดยละเอียด ตามที่ได้รับแจ้ง รายการใดไม่ทราบให้เขียนข้อความว่า “ไม่ทราบ” แต่อย่างน้อยต้องมีรายการชื่อตัว ชื่อสกุล (ถ้ามี) ที่อยู่ เลขประจำตัว และวัน เดือน ปีเกิด หรืออายุ (ถ้าทราบ)

รายการชื่อตัว ชื่อสกุล และวัน เดือน ปีเกิด หรืออายุของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน กลุ่มที่มีความผิดปกติหรือพิการทางสมอง ให้ลงรายการตามที่ผู้อุปการะดูแลแจ้ง

รายการที่อยู่ตามวรรคหนึ่ง ให้ลงเลขที่บ้านของบ้านซึ่งบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนพักอาศัย ในช่วงเวลาที่มีการสำรวจหรือยื่นคำร้องขอลงทะเบียน ไม่ว่าจะเป็นการพักอาศัยเป็นประจำหรือชั่วคราว สำหรับบุคคลซึ่งไม่มีที่พักอาศัยเป็นหลักแหล่งให้ลงรายการเฉพาะชุมชน หรือหมู่บ้าน ตำบล

ข้อ 6 เพื่อความสะดวกในการจัดทำทะเบียนประวัติหรือปรับปรุงฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้นายทะเบียนอำเภอและนายทะเบียนท้องถิ่นกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนคนละหนึ่งเลขไม่ซ้ำกัน

เลขประจำตัวของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ประกอบด้วยเลข 13 หลักตามที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดไว้ท้ายระเบียบนี้

ข้อ 7 เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้จัดทำทะเบียนประวัติตามข้อ 4 แล้ว ให้จัดทำบัตรประจำตัวตามแบบท้ายระเบียบนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด มอบให้บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเก็บไว้เป็นหลักฐานแสดงตัว

ข้อ 8 ให้สำนักทะเบียนกลางจัดเก็บข้อมูลทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนไว้ในระบบคอมพิวเตอร์โดยแยกต่างหากจากฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรของคนที่มิชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 13 และ ท.ร. 14) รายการทะเบียนประวัติที่จัดเก็บในฐานข้อมูลอย่างน้อยต้องมีรายการตามทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ลายพิมพ์นิ้วมือ และภาพใบหน้า และจะมีข้อมูลที่จำเป็นอื่น ๆ อีกก็ได้

กรณีหน่วยงานของรัฐมีความจำเป็นต้องการใช้ข้อมูลทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน สามารถร้องขอเชื่อมโยงข้อมูลได้ ทั้งนี้ ตามวิธีการที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ข้อ 9 การรับแจ้งการเกิดบุตรของคนที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้นายทะเบียนเรียกหลักฐาน เพื่อตรวจสอบว่าเด็กที่เกิดได้สัญชาติไทยหรือไม่ หากพบว่าเป็นคนสัญชาติไทยหรือเป็นคนไม่มีสัญชาติไทยให้ปฏิบัติในการรับแจ้งการเกิดและเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำหรับทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำ ทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 แต่หากไม่สามารถวินิจฉัยสัญชาติของเด็กได้ ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรให้ตามแบบ ท.ร. 031 และเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ฉบับที่บิดาหรือมารดาของเด็กมีชื่ออยู่

กรณีเด็กเกิดต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งออกสูติบัตรตามแบบ ท.ร. 031ให้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คัดสำเนารายการสูติบัตรฉบับดังกล่าวแจ้งไปยังนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บิดาหรือมารดาของเด็กมีชื่ออยู่เพื่อดำเนินการเพิ่มชื่อเด็กลงในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ฉบับเดียวกับบิดาหรือมารดาของเด็ก

ข้อ 10 การรับแจ้งการตายของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้ใช้แบบพิมพ์รับแจ้งการตาย (ท.ร. 4 ตอนหน้า) และเมื่อรับแจ้งการตายแล้วให้นายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรให้ผู้แจ้งตามแบบ ท.ร. 051 และจำหน่ายรายการของบุคคลที่ตายในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ที่ผู้นั้นเคยมีชื่ออยู่

กรณีการตายต่างท้องที่ เมื่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งออกมรณบัตรให้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คัดสำเนารายการมรณบัตรฉบับดังกล่าว แจ้งไปยังนายทะเบียนประจำสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่ผู้ตายมีชื่ออยู่เพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคลในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก)

ข้อ 11 กรณีการตายของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติหรือเกิดจากโรคติดต่ออันตราย ให้นายทะเบียนถือปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณีของคนไทยหรือคนไม่มีสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535

ข้อ 12 บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนที่ประสงค์จะย้ายที่อยู่ ถ้าเป็นผู้ที่อยู่ในการสงเคราะห์ดูแลของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานเอกชนหรือบุคคลใด จะต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยงาน หรือบุคคลที่ทำหน้าที่สงเคราะห์หรือดูแลบุคคลดังกล่าวโดยในการแจ้งย้ายที่อยู่สำหรับบุคคลที่ป่วยเป็นโรคทางจิต ประสาทหรือพิการทางสมอง หรือเด็ก ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายหรือผู้อุปการะ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ที่ทำหน้าที่แจ้งย้าย

ข้อ 13 การรับแจ้งการย้ายที่อยู่ของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้นายทะเบียนผู้รับแจ้ง ย้ายออกแล้วย้ายเข้าดำเนินการ ดังนี้

ก. การย้ายออก

(1) ให้เรียกตรวจหลักฐานของผู้แจ้งและผู้ที่จะย้ายที่อยู่ ได้แก่ บัตรประจำตัวผู้แจ้งหลักฐานการยินยอมให้ย้ายที่อยู่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี) บัตรประจำตัวหรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ข) ของบุคคลที่จะย้ายที่อยู่ และหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

(2) ตรวจสอบรายการบุคคลผู้แจ้ง และบุคคลที่จะย้ายที่อยู่จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในระบบคอมพิวเตอร์

(3) เมื่อพบว่าบุคคลดังกล่าวมีรายการถูกต้อง ให้ออกใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร. 071 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 มอบให้แก่ผู้แจ้ง

(4) หมายเหตุการแจ้งย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ของสำนักทะเบียน

(5) เมื่อได้รับใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร. 071 ตอนที่ 2 จากสำนักทะเบียนปลายทาง ให้จำหน่ายรายการของบุคคลที่ย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ของสำนักทะเบียน

ข. การย้ายเข้า

(1) ให้เรียกตรวจหลักฐานใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ ท.ร. 071 ตอนที่ 1 และตอนที่ 2 จากผู้แจ้ง บัตรประจำตัวผู้แจ้ง บัตรประจำตัวหรือแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ข) ของบุคคลที่ย้ายที่อยู่ หลักฐานการยินยอมให้อาศัยอยู่ในบ้านจากเจ้าบ้าน (ถ้ามี)

(2) เพิ่มรายการบุคคลของผู้ย้ายที่อยู่ในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) ของสำนักทะเบียน

(3) ส่งใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ ท.ร. 071 ตอนที่ 2 คืนสำนักทะเบียนต้นทาง

ข้อ 14 บุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนผู้ใดได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร. 13 หรือ ท.ร. 14 แล้วแต่กรณี ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการบุคคลและเลขประจำตัวของผู้นั้นในทะเบียนประวัติ (ท.ร. 38 ก) และฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์

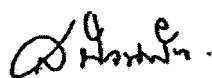
ข้อ 15 ให้นายทะเบียนตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลทะเบียนประวัติให้ถูกต้องเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ หากตรวจพบหรือได้รับแจ้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่ารายการในทะเบียนประวัติของผู้ใดไม่ถูกต้อง หรือมีการแจ้งรายการซ้ำซ้อนให้นายทะเบียนแก้ไขเพิ่มเติมจำหน่ายหรือดำเนินการอื่นใดให้ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้อง

ข้อ 16 การจำหน่ายชื่อและรายการบุคคล และการแก้ไขรายการในทะเบียนประวัติเอกสาร การทะเบียนราษฎรอื่นและฐานข้อมูลทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนให้นายทะเบียนปฏิบัติ ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 โดยในส่วนของทะเบียนประวัติ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับทะเบียนบ้าน

ข้อ 17 บัตรประจำตัวของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและแบบพิมพ์การทะเบียนราษฎรสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้ ดังนี้

- (1) ท.ร. 031 เป็นสูติบัตร ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (2) ท.ร. 051 เป็นมรณบัตร ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (3) ท.ร. 071 เป็นใบแจ้งการย้ายที่อยู่ใช้สำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (4) ท.ร. 38 ก เป็นทะเบียนประวัติสำหรับลงรายการบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
- (5) ท.ร. 38 ข เป็นแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ซึ่งคัดจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ประกาศ ณ วันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2548

(นายสุจริต ปัจฉินันท์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ด่วนมาก

ที่ ศธ 0208.1/11263

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปท. 12150

27 ตุลาคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน กระทรวงทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ศธ 0209/10138 ลงวันที่ 26 กันยายน 2548

สิ่งที่แนบมาด้วย สำเนามติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 จำนวน 1 ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงศึกษาธิการได้ส่งระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 เพื่อให้ท่านพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่าจากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งในหลักการคือให้จัดการศึกษาให้บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ได้ทุกประเภทและทุกระดับการศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วสามารถออกหลักฐานทางการศึกษา ได้เช่นเดียวกับนักเรียนที่มีสัญชาติไทยทั่วไปและสามารถได้รับเงินอุดหนุนรายหัว ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเช่นเดียวกัน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วยโดยขอความกรุณาท่านพิจารณาดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบ กฎเกณฑ์ หรือประกาศ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่าน เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการ และขอความกรุณาส่งเอกสารที่ท่านปรับปรุงแก้ไขแล้วให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2548 เพื่อรวบรวมรายงานต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

กลุ่มกิจการพิเศษ

โทร / โทรสาร 0-2280-6217-8

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มกิจการพิเศษ โทร. 0-2280-6217-8 ภายใน 1267

ที่ ศธ 0208.1/11264

วันที่ 27 ตุลาคม 2548

เรื่อง การจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงาน กศน. และ สช.

ด้วยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 เห็นชอบให้กระทรวงศึกษาธิการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยให้จัดการศึกษาให้แก่ทุกคนโดยไม่จำกัดระดับประเภท หรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้นผู้หนีภัยจากการสู้รบ ให้จัดการศึกษาภายในศูนย์พักพิง) การจัดทำฐานข้อมูลเลขประจำตัว 13 หลัก และการอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัวเท่ากับเด็กที่มีสัญชาติไทย ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งในส่วนที่สังกัด สช. ด้วย รายละเอียดดังแนบ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียน ดังนี้

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการรับนักเรียนนักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 แล้วเมื่อวันที่ 5 กันยายน 2548 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2548 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 กันยายน 2548 เป็นต้นไป

2. ขอให้สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงระเบียบ กฎ หรือ ประกาศที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานท่านให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงดังกล่าว โดยขอให้ส่งเอกสารที่แก้ไขปรับปรุงแล้วให้สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการภายใน วันที่ 30 ธันวาคม 2548 เพื่อรวบรวมรายงานต่อคณะรัฐมนตรี ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุเด็กเพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับ

พ.ศ. 2545

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 17 และมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

การนับอายุเด็ก เพื่อเข้ารับการศึกษาภาคบังคับในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้นับตามปีปฏิทิน หากเด็กอายุครบเจ็ดปีบริบูรณ์ในปีใด ให้นำนับว่าเด็กมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดในปีนั้น

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545

สุวิทย์ คุณกิตติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด ต้องเข้าเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับ และกำหนดให้การนับอายุของเด็กดังกล่าว ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

[รก. 2545/20ก/5/25 กุมภาพันธ์ 2545]

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการแก้วัน เดือน ปีเกิด ของนักเรียนและนักศึกษา
พ.ศ. 2547

โดยที่เห็นสมควรปรับปรุงระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้วัน เดือน ปีเกิด ของนักเรียน และนักศึกษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้วัน เดือน ปีเกิดของนักเรียน และนักศึกษา พ.ศ. 2547”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแก้วัน เดือน ปีเกิด ของนักเรียนและนักศึกษา พ.ศ. 2525

ข้อ 4 ในระเบียบนี้ คำว่า “สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และให้หมายความรวมถึงสถานศึกษาที่อยู่ในกำกับดูแลและหรืออยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการด้วย

ข้อ 5 การขอแก้วัน เดือน ปีเกิด ของนักเรียนและนักศึกษาให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) ในกรณี วัน เดือน ปีเกิด ของนักเรียนและนักศึกษาผิดพลาดไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วยเหตุที่เจ้าหน้าที่ของสถานศึกษาเขียนผิดพลาดหรือเขียนตกให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้แก้ไขให้ถูกต้องตามที่เป็นจริง ในหลักฐาน และการแก้ไขตกเติมให้ขีดฆ่าด้วยเส้นหมึกสีแดงโดยประณีตแล้วเขียนเติมลงใหม่ด้วยเส้นหมึกสีแดง โดยลงนามผู้แก้ และวัน เดือน ปี ย่อกำกับไว้ด้วยทุกแห่ง

(2) ในกรณี วัน เดือน ปีเกิด ของนักเรียนและนักศึกษาผิดพลาดและมีผู้ร้องขอให้แก้ ผู้ร้องจะต้อง ส่งคำร้องตามแบบทำระเบียบนี้ และเอกสารหลักฐานมาแสดงต่อสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัย วัน เดือน ปีเกิด ตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ คือ

(ก) สูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิด

(ข) ถ้าหากเอกสารหลักฐานตามข้อ (ก) สูญหายหรือถูกทำลายก็ให้ส่งเอกสารอื่น ๆ ที่หน่วยราชการ ออกให้ เช่น สำเนาทะเบียนบ้าน ทะเบียนทหาร ทะเบียนคนต่างด้าว บัตรประจำตัวประชาชน

(ค) ในกรณีที่ปรากฏว่าเอกสารหลักฐานตามข้อ (ข) ที่หน่วยราชการออกให้ในวัน เดือน ปีเกิด ไม่ตรงกัน ให้พิจารณาข้อเท็จจริงเป็นราย ๆ ไป

(3) เมื่อทางสถานศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยเอกสารตามข้อ 5 (2) (ก) หรือข้อ 5 (2) (ข) หรือ ได้ทำการสอบสวนตามข้อ 5 (2) (ค) แล้ว ถ้าปรากฏชัดแจ้งว่า วัน เดือน ปีเกิดผิดพลาดไม่ตรงกับหลักฐาน ความเป็นจริง ให้ทำรายงานส่งคำร้องขอแก้วัน เดือน ปีเกิด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานดังกล่าวข้างต้น และสำเนาการสอบสวน (ถ้ามี) ไปตามระเบียบราชการเพื่อให้ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งเป็นผู้พิจารณา ให้ความเห็นชอบแก้ไข เป็นราย ๆ ไป

ข้อ 6 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2547

(นายอดิศัย โปธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยสมุดหมายเหตุรายวัน
พ.ศ. 2549

โดยที่เห็นสมควรปรับปรุงข้อบังคับกระทรวงธรรมการว่าด้วยสมุดหมายเหตุรายวันให้มีความเหมาะสมกับการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

- ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยสมุดหมายเหตุรายวัน พ.ศ. 2549”
- ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
- ข้อ 3 ให้ยกเลิกข้อบังคับกระทรวงธรรมการว่าด้วยสมุดหมายเหตุรายวัน
- ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“หัวหน้าสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ลักษณะเดียวกับครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการหรือผู้รักษาราชการแทน

- ข้อ 5 สถานศึกษาต้องใช้สมุดหมายเหตุรายวันตามแบบทำยระเบียบนี้
- ข้อ 6 สถานศึกษาต้องรักษาสมุดหมายเหตุรายวันนี้ไว้ให้ดี อย่าให้ฉีกขาดสูญหาย
- ข้อ 7 ให้สถานศึกษาเขียนชื่อสถานศึกษาและลงรายการต่าง ๆ ที่หน้าปกสมุดหมายเหตุรายวันให้บริบูรณ์ไม่ย่อ ไม่ตัด และในใบหน้าต้องลงวัน เดือน ปี ที่เริ่มใช้สมุดหมายเหตุรายวันเป็นตัวอักษร

ข้อ 8 สมุดหมายเหตุรายวัน สถานศึกษาต้องให้บุคคลต่อไปนี้ ลงชื่อกำกับ

(1) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อกำกับ

(2) สถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา นายองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อกำกับ

(3) สถานศึกษา นอกจาก (1) และ (2) ให้หัวหน้าส่วนราชการต้นสังกัดหรือผู้กำกับดูแล หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายลงชื่อกำกับ

ข้อ 9 สมุดหมายเหตุรายวันต้องให้มีเลขที่เป็นลำดับไปทุกหน้าห้ามมิให้แทรกหน้าหรือฉีกหน้าออกเป็นอันขาดและห้ามมิให้เว้นที่ว่างไว้

ข้อ 10 การลงหมายเหตุในสมุดหมายเหตุรายวันให้ลงเป็นปัจจุบันทุกวัน ข้อความที่ลงแล้วจะคัดลอกขึ้นหน้าใหม่ หรือขึ้นเล่มใหม่ไม่ได้ นอกจากได้รับอนุญาตจากบุคคลตามข้อ 8

ข้อ 11 การลงสมุดหมายเหตุรายวัน ต้องลงด้วยเส้นหมึกสีดำหรือสีน้ำเงิน ถ้ามีผิดพลาดที่ใด ห้ามชุด ลบ เพิ่มเติม แต่ให้ขีดฆ่าด้วยเส้นหมึกสีแดงโดยประณีต แล้วเขียนเติมลงใหม่ด้วยเส้นหมึกสีแดงเช่นเดียวกัน การแก้ไขจากเดิมแห่งใด ผู้แก้ต้องลงชื่อและวัน เดือน ปีย่อกำกับไว้ที่ริมกระดาษทุกแห่ง ถ้ามีข้อความตกเติม ให้ผู้ตกเติมลงลายมือชื่อหรือชื่อย่อไว้เป็นสำคัญ

ข้อ 12 ให้หัวหน้าสถานศึกษามีหน้าที่จดข้อความลงในสมุดหมายเหตุรายวัน

ข้อ 13 เรื่องที่จะเขียนลงในสมุดหมายเหตุรายวันได้แก่ ประวัติ ระเบียบหรือข้อบังคับ การเปลี่ยนแปลงการระดมทรัพยากร ผลการเรียน การแก้ไขหลักฐานทางทะเบียน การมาปฏิบัติงานและบำเหน็จความชอบของบุคลากร การลงโทษนักเรียนและเหตุภัยอันตรายอื่น ๆ

นอกจากนี้ เรื่องอื่น ๆ ที่จะเขียนลงในสมุดหมายเหตุรายวันให้เป็นดุลยพินิจของหัวหน้าสถานศึกษา ถ้าวันใดไม่มีเหตุการณ์อะไร ก็ให้ลงว่า “ปกติ” ต้องเขียนวัน เดือน ปี และลงชื่อหัวหน้าสถานศึกษากำกับไว้ด้วย

ข้อ 14 สมุดหมายเหตุรายวันที่ใช้อยู่ก่อนระเบียบนี้ ให้ยังคงใช้เป็นสมุดหมายเหตุรายวันของ สถานศึกษาตามระเบียบนี้ต่อไป

ข้อ 15 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 28 กันยายน พ.ศ. 2549

(คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อรุรยา)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ผู้ใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ มท 0309.1/ว8

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. 12150

17 กุมภาพันธ์ 2552

- เรื่อง การแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติ
การทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551
- เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร
- อ้างถึง 1. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551
2. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตรา
ค่าธรรมเนียม พ.ศ. 2551
3. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดทำทะเบียนบ้านและการจัดทำทะเบียนประวัติ
สำหรับบุคคลซึ่งไม่มีสัญชาติไทยตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551
4. ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2551
- สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางสรุปการจัดทำสูติบัตรและทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายฯ

ตามที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2551 เป็นต้นมา โดยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก้ไขเพิ่มเติมหลักการของพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 หลายประการ รวมถึงเรื่องการแก้ไขปัญหาการไร้สถานะทางทะเบียนของบุคคลที่อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยในเรื่องการรับแจ้งการเกิดและการจัดทำเอกสารการทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการประชากรของประเทศ การตรวจสอบ ควบคุมและพิสูจน์ทราบตัวบุคคล และเป็นการสอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับหลักสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคี อาทิ อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง เป็นต้น รวมทั้งได้มีการออกกฎกระทรวง ประกาศกระทรวงมหาดไทย และระเบียบสำนักทะเบียนกลางเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งได้แจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งทราบและถือปฏิบัติตามเอกสารที่อ้างถึง นั้น

นับแต่พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 มีผลใช้บังคับ สำนักทะเบียนกลางได้รับการสอบถามปัญหาและข้อหารือจำนวนมาก เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการรับ แจ้งการเกิด และจัดทำสูติบัตร รวมถึงการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยประเภทต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย โดยสำนักทะเบียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจไม่ตรงกัน ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

และไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความถูกต้องและชัดเจน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งชักชวนความเข้าใจให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติ ดังนี้

ก. การรับแจ้งการเกิดและการออกสูติบัตร

(1) กรณีการแจ้งการเกิดภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด นายทะเบียนผู้รับแจ้งสามารถรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับเด็กทุกคนที่เกิดในราชอาณาจักรไม่ว่าบิดามารดาของเด็กที่เกิดจะเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามกฎหมาย หรือเป็นคนหลบหนีเข้าเมือง หรือเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร และไม่ว่าบิดามารดาของเด็กที่เกิดจะมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักหรือไม่ก็ตาม โดยประเภทของสูติบัตรที่ออกให้แก่เด็กย่อมขึ้นอยู่กับสิทธิและสถานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรของบิดามารดาของเด็กที่เกิดเป็นสำคัญ เช่น บิดาเป็นชนกลุ่มน้อยที่มีเลขประจำตัวประชาชน ประเภท 0 มารดาเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว (ถือหนังสือเดินทาง) บุตรจะได้สูติบัตร ท.ร. 3 เลขประจำตัวประชาชนประเภท 7 หรือกรณีบิดาเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าที่เคยขึ้นทะเบียนเป็นบุคคลประเภท 00 แต่ระยะเวลาการได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดแล้วเนื่องจากไม่ไปขออนุญาตทำงาน ส่วนมารดาได้รับการสำรวจบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นบุคคลประเภท 0 บุตรจะได้สูติบัตร ท.ร. 031 เลขประจำตัวประชาชนประเภท 0 หรือกรณีบิดาเป็นคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองไม่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก มารดาเป็นบุตรของชนกลุ่มน้อยที่ตกรสำรวจไม่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักเช่นกัน บุตรจะได้สูติบัตร ท.ร. 031 เลขประจำตัวประชาชนประเภท 0 เป็นต้น รายละเอียดปรากฏตามตารางสรุปการจัดทำสูติบัตรและทะเบียนประวัติบุคคลไม่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ที่ส่งมาพร้อมนี้

(2) กรณีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดของเด็กที่เป็นบุตรของคนต่างด้าว นายทะเบียนผู้รับแจ้งสามารถรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้ได้โดยปฏิบัติตามข้อ 58 แห่งระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 ซึ่งกำหนดให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ 57 โดยนายทะเบียนจะต้องพิจารณาสถานะของบิดามารดาของเด็กที่แจ้งการเกิดว่าในขณะที่เด็กเกิด บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวกลุ่มใดประเภทใด แล้วออกสูติบัตรให้ตามสถานะของบิดามารดาในขณะนั้นเช่นเดียวกับการแจ้งการเกิดในระยะเวลาที่กำหนดอาทิ บิดาที่สถานะปัจจุบันเป็นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ มีเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท 8 มารดาเป็นผู้ที่ได้รับการสำรวจบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นบุคคลประเภท 0 แต่ปรากฏว่าในขณะที่บุตรเกิดบิดามีสถานะเป็นผู้ที่ได้รับการสำรวจบุคคลไม่มีสถานะทางทะเบียนเป็นบุคคลประเภท 0 ฉะนั้น การรับแจ้งการเกิดเกินกำหนดสำหรับกรณีนี้ นายทะเบียนผู้รับแจ้งต้องออกสูติบัตร ท.ร. 031 กำหนดเลขประจำตัวประชาชนประเภท 0 เป็นต้น ทั้งนี้ การแจ้งเกิดเกินกำหนดตามข้อนี้ให้หมายรวมถึงกรณีบุตรของคนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักร ก่อนพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ใช้บังคับด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าเด็กที่ขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดจะต้องเป็นบุคคลที่ยังไม่ได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎรและไม่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก

ข. การจัดทำทะเบียนประวัติและการเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติ สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ที่ไม่อาจเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14 และ ท.ร. 13)

(1) การเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติอันเนื่องมาจากการแจ้งการเกิดสำหรับเด็กที่ได้รับสูติบัตร ท.ร. 031 เลขประจำตัวประชาชนประเภท 0 แบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

1.1 กรณีการรับแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดในท้องที่สำนักทะเบียนที่บิดาหรือมารดามีชื่อ ในทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก โปรแกรมการปฏิบัติงานจะกำหนดนายทะเบียนเพิ่มชื่อเด็กที่เกิดในทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก. เลขที่เดียวกับบิดาหรือมารดา

1.2 กรณีการรับแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดต่างท้องที่ สำนักทะเบียนที่บิดามารดามีชื่อ ในทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก โปรแกรมการปฏิบัติงานจะกำหนดให้ออกสูติบัตร ท.ร. 031 พร้อมสำเนาอีก 1 ฉบับ ให้นายทะเบียนมอบสูติบัตรให้กับผู้แจ้งการเกิด ส่วนสำเนาสูติบัตรให้ส่งไปยังสำนักทะเบียนแห่งที่บิดาหรือมารดา มีชื่อในทะเบียนประวัติ เพื่อให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก เลขที่เดียวกับบิดาหรือมารดา โดยไม่ต้องออกไปรับแจ้งการย้ายที่อยู่

1.3 กรณีการรับแจ้งการเกิดของเด็กที่บิดาและมารดาไม่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติกลาง ท.ร. 38 ก ของสำนักทะเบียนชั้น 1 ฉบับ โดยใช้เลขที่ 0/89 หมู่ที่ตามเลขที่หมู่ของทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน เช่น หมู่ที่ 77 เป็นต้น แล้วให้เพิ่มชื่อเด็กตามรายการในสูติบัตร ลงในทะเบียนประวัติฉบับนั้น หากต่อมาบิดาหรือมารดาของเด็กได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎร และมีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ให้ดำเนินการแจ้งย้ายชื่อเด็กไปเข้าในทะเบียนประวัติเลขที่เดียวกับบิดาหรือมารดา

(2) กรณีนายอำเภอ ผู้อำนวยการเขต นายทะเบียนอำเภอ หรือนายทะเบียนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่แจ้งการเกิด ในกรณีการแจ้งการเกิดเกินกำหนดตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 57 และข้อ 58 การแจ้งการเกิดสำหรับเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้ง และเด็กเร่ร่อนหรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 59 และข้อ 59/1 ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้านของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง หรือเลขที่ตามทะเบียนบ้านของสถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท 0 ให้กับเด็กดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ 89 ไว้เป็นหลักฐาน)

(3) กรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคนไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ข้อ 93 และข้อ 97 แต่หลักฐานไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียน ประวัติ ท.ร. 38 ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท 0 ให้กับบุคคลดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ 89 ไว้เป็นหลักฐาน)

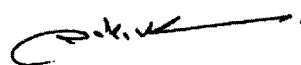
(4) กรณีบุคคลหรือสถานสงเคราะห์เอกชนขอเพิ่มชื่อเด็กก่อนอายุในการอุปการะเลี้ยงดู
เข้าในทะเบียนบ้านตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 98 ให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณี
พิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กเช่นเดียวกับการแจ้งการเกิดเกินกำหนด ถ้าไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิด
และสัญชาติของเด็กที่ขอเพิ่มชื่อได้ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก ใช้เลขที่ตามทะเบียนบ้าน
ที่จะขอเพิ่มชื่อหรือของสถานสงเคราะห์ แล้วแต่กรณี กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท 0
ให้กับเด็กดังกล่าวโดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ 89 ไว้เป็นหลักฐาน)

(5) กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่นายทะเบียนไม่อาจจัดทำทะเบียนบ้าน (ท.ร. 13) ให้ได้
ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ ข้อ 105 ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ก ใช้เลขที่
ตามทะเบียนบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท 0 ให้กับบุคคลดังกล่าว
โดยดำเนินการเช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ต้องทำแบบ 89 ไว้เป็นหลักฐาน)

**ค. การกำหนดเลขประจำตัวประชาชนสำหรับบุคคลที่ได้รับแจ้งการเกิดตามข้อ ก และได้รับการ
การจัดทำทะเบียนประวัติตามข้อ ข จะได้เลข 13 หลักเป็นบุคคลประเภท 0 กลุ่มทั่วไป กล่าวคือ เลขหลักที่หก
และหลักที่เจ็ดเริ่มต้นเป็นเลข 00 (0 XXXX 00 XXX XX X) ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มบุคคลที่ไม่มีสถานะ
ทางทะเบียน ซึ่งได้รับการสำรวจจัดทำทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล
ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2548 ซึ่งจะเป็นบุคคลประเภท 0 กลุ่ม 89 (เลขหลักที่หก
และหลักที่เจ็ดเป็นเลข 89)**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดแจ้งให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. 0-2791-7313-6

ที่ ศธ 0231/509

กระทรวงศึกษาธิการ

กทม. 10300

7 กุมภาพันธ์ 2550

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานรับนักเรียนเข้าเรียนต่อในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบึงด้อย
สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนฯ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนด้านชนชาติ ผู้ไร้สัญชาติ แรงงาน
ข้ามชาติ และผู้พลัดถิ่น สภานายความ ได้รับการร้องเรียนกรณีนักเรียนห้าคนของโรงเรียนบึงด้อย ซึ่งโรงเรียน
ดังกล่าวแจ้งว่าไม่สามารถรับเด็กทั้งห้าคนเข้าทะเบียนโรงเรียนได้เนื่องจากขาดหลักฐานการจบการศึกษาระดับ
ชั้นประถมศึกษาปีที่สี่ ความละเอียดทราบแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ ขอเรียนว่าได้ดำเนินการประสานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เพื่อพิจารณากรณีดังกล่าวจากหลักฐานต่าง ๆ ที่โรงเรียน (ชั่วคราว) บ้านปลือกคี ออกให้นักเรียนเพื่อเป็น
หลักฐานในการจบการศึกษาแล้ว แจ้งว่าโรงเรียนบึงด้อยสามารถรับเด็กทั้งห้าคนเข้าเรียนในสถานศึกษาได้
โดยให้สถานศึกษาดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนเพื่อรับเข้าเรียนตามความเหมาะสมของผู้เรียนตามประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2546 และเอกสารแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเทียบโอนผลการเรียนเข้าสู่
สถานศึกษาในระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และดำเนินการต่อไป ผลเป็นประการใดกรุณาแจ้งให้กระทรวงศึกษาธิการ
ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายบุญรัตน์ วงศ์ใหญ่)

รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ

โทร./โทรสาร 0-2628-6398, 0-2628-6399

ที่ ศธ 0210.03/6217

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กทม. 10300

6 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การรับสมัครและออกหลักฐานการศึกษาของผู้ไม่มีสัญชาติไทย
เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนกรุงเทพมหานคร/จังหวัดทั่วประเทศ
สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักกิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ
ที่ ศธ 0231/9277 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2549

ตามที่ มีสถานศึกษาหลายแห่งได้ขอหารือเกี่ยวกับแนวทางในการรับสมัครและการออกหลักฐานการศึกษาให้นักศึกษาที่ไม่มีสัญชาติไทย ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ได้เปิดกว้างให้เด็กทุกคนที่อาศัยในประเทศไทยสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดประเภทหรือพื้นที่การศึกษา (ยกเว้น กลุ่มที่หลบหนีภัยจากการสู้รบ จัดให้เรียนได้ในพื้นที่) นั้น

สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ขอแจ้งให้ทราบว่า สถานศึกษาสามารถรับสมัครและออกหลักฐานการศึกษาให้เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทยได้ตามระเบียบดังกล่าว ดังหนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักกิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ ที่ ศธ 0231/2977 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2549 ดังแนบมานี้
จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) ทิพวัลย์ มาแสง

(นางทิพวัลย์ มาแสง)

ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์
รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน

กลุ่มพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน

โทร. 0-2282-2853, 0-2282-1895

โทรสาร 0-2281-3732

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ 28/2559

เรื่อง ให้จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปีโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ตามที่กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้รัฐต้องจัดให้บุคคลได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายนั้น รัฐบาลที่ผ่านมามีนโยบายจัดการศึกษาดังกล่าวโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายเป็นเวลา 15 ปี ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 13 มกราคม 2552 โดยขออนุมัติตั้งงบประมาณเป็นรายปีและขยายขอบเขตการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลแต่ละคณะมาเป็นลำดับ หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าโดยที่เรื่องนี้สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและนโยบายปฏิรูปการศึกษาของรัฐบาลทั้งสามารถลดความเหลื่อมล้ำสร้างโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรมในสังคมแก้ปัญหาความยากจนตลอดจนส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน จึงสมควรยืนยันแนวทางดังกล่าวและพัฒนาต่อไปด้วยการยกระดับจากการเป็นโครงการตามนโยบายของแต่ละรัฐบาลให้เป็นหน้าที่ของรัฐและมาตรการตามกฎหมายเพื่อเป็นหลักประกันความยั่งยืน มั่นคง และเพื่อให้สามารถจัดงบประมาณสนับสนุนได้อย่างต่อเนื่อง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 44 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในคำสั่งนี้

“ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา” หมายความว่า งบประมาณที่รัฐจัดสรรให้แก่หรือผ่านทางสถานศึกษา หรือผู้จัดการศึกษาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี” หมายความว่า การศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล) (ถ้ามี) ระดับประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช. 3) หรือเทียบเท่าและให้หมายความรวมถึงการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์ด้วย

“การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้แก่บุคคลซึ่งมีความผิดปกติอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งจำเป็นต้องจัดการศึกษาให้เป็นรูปแบบโดยเฉพาะและอาศัยเทคนิคต่างๆ ในการสอนตามลักษณะความต้องการ และความจำเป็นของแต่ละบุคคล

“การศึกษาสงเคราะห์” หมายความว่า การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบากหรืออยู่ในสถานภาพที่ด้อยกว่าเด็กทั่วไปหรือที่มีลักษณะเป็นการกุศลเพื่อให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีพัฒนาการที่ถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

ข้อ 2 ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเตรียมการเพื่อจัดให้เด็กเล็กก่อนวัยเรียนได้รับการดูแลและพัฒนาทางร่างกายจิตใจวินัยอารมณ์สังคมและสติปัญญาโดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

ข้อ 3 ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ให้มีมาตรฐานและคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี เพื่อเสนอตามกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีค่าใช้จ่ายตามวรรคสอง ได้แก่

- (1) ค่าจัดการเรียนการสอน
- (2) ค่าหนังสือเรียน
- (3) ค่าอุปกรณ์การเรียน
- (4) ค่าเครื่องแบบนักเรียน
- (5) ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
- (6) ค่าใช้จ่ายอื่นตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ

ข้อ 4 ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้แทนและขยายผลต่อจากคำสั่งนี้แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในหกเดือนนับแต่วันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ

ข้อ 5 ในกรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามคำสั่งนี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาด

ข้อ 6 ให้อัตราค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลใช้อยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี ตามข้อ 3

ข้อ 7 คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 15 มิถุนายน พุทธศักราช 2559

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ที่ มท 0309.1/ ว 3

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท 12150

22 มกราคม 2558

เรื่อง การรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติ

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0309.1/ว 8 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552
2. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0309.1/ว 30 ลงวันที่ 19 มิถุนายน 2557

ด้วยปัจจุบันพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนหลายแห่งยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการรับแจ้งการเกิด และการจัดทำทะเบียนประวัติของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน ทำให้เด็กที่เกิดในประเทศไทยไม่ได้รับการแจ้งเกิดอีกเป็นจำนวนมากและเป็นปัญหาต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลการทะเบียนราษฎร เช่น การศึกษา การสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงภายในประเทศ เป็นต้น

สำนักทะเบียนกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร และการจัดทำทะเบียนประวัติให้กับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน เป็นการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรโดยมีจุดมุ่งหมายในการจดบันทึกรายการของบุคคลที่อยู่ในประเทศไทยไว้เป็นหลักฐานเพื่อการควบคุมและตรวจสอบตัวบุคคล รวมถึงการคุ้มครองสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย ส่วนการที่บุคคลใดจะได้สัญชาติไทยหรือได้สถานะคนต่างด้าวที่มีสิทธิอาศัยในประเทศไทยอย่างถูกต้อง ย่อมเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติและกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเป็นสำคัญ ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ในการรับแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยของสำนักทะเบียนต่าง ๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรกำหนด ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาเรื่องคนไร้รัฐในประเทศไทย และทำให้ข้อมูลทะเบียนคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งเพื่อซักซ้อมแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. นายทะเบียนผู้รับแจ้งมีหน้าที่ต้องรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้กับเด็กทุกคนที่เกิดในประเทศไทย ไม่ว่าจะเด็กนั้นจะเกิดในบ้าน (รวมถึงสถานพยาบาล) หรือเกิดนอกบ้าน และไม่ว่าเด็กที่เกิดจะมีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยเพราะเกิดจากบิดามารดาเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาในไทยโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองก็ตาม เช่น เด็กที่เกิดจากบิดามารดาซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายสัญชาติเมียนมาร์ ลาว หรือกัมพูชา หรือเด็กที่เกิดจากบิดามารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและไม่มีเอกสารทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว 13 หลัก เป็นต้น โดยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0309.1/ว 8 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552

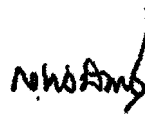
2. เด็กที่เกิดในสถานพยาบาลที่ถูกต้องตามกฎหมายไม่ว่าจะเป็นสถานพยาบาลของรัฐหรือเอกชน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) หรือสถานบริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น ผู้ทำคลอดจะต้องออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.1/1) ของเด็กเพื่อเป็นหลักฐานสำหรับใช้ในการแจ้งเกิด โดยผู้ทำหน้าที่แจ้งการเกิดซึ่งได้แก่บิดาหรือมารดาของเด็กหรือเจ้าบ้านสามารถแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิดโดยไม่ต้องผ่านกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือจะแจ้งการเกิดต่อกำนันผู้ใหญ่บ้านในฐานะเป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำหมู่บ้านที่เด็กเกิดเพื่อออกหลักฐานใบรับแจ้งการเกิด ท.ร. 1 ตอนหน้า แล้วจึงแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งประจำสำนักทะเบียนเพื่อออกสูติบัตรก็ได้

3. กรณีนายอำเภอ นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ไม่สามารถรับแจ้งการเกิดหรือเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้านสำหรับผู้ขอแจ้งเกิดหรือขอเพิ่มชื่อรายใด นายทะเบียนที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวจะต้องจัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.38 ก และกำหนดให้เลขประจำตัว 13 หลักให้แก่ผู้ขอเป็นบุคคลประเภท 0 ที่มีเลขหลักที่หกและเจ็ดเริ่มจากเลข 00

4. กรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายยื่นคำร้องขอให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา 38 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ให้นายทะเบียนเรียกตรวจพยานเอกสารและสอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ ถ้าผลการตรวจสอบเชื่อได้ว่าผู้ร้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ (1) มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในพื้นที่สำนักทะเบียน เช่น ตำบลบ้านเรื่อน ประกอบอาชีพ หรือมีครอบครัว เป็นต้น (2) เป็นบุคคลที่ไม่มีเอกสารการทะเบียนราษฎร ไม่มีเลขประจำตัว 13 หลัก และ (3) ไม่มีเอกสารราชการที่แสดงว่าเป็นคนสัญชาติอื่น นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นสามารถจัดทำทะเบียนประวัติให้ได้ตามแบบ ท.ร.38 ก และกำหนดให้เลขประจำตัว 13 หลักเป็นบุคคลประเภท 0 โดยปฏิบัติตามข้อ 105 วรรคสอง ของระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2551

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายคลเดช พัฒนรัฐ)

รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร 0-2791-7314-6

ที่ มท 0309.1/ ว 36

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท 12150

29 กันยายน 2559

เรื่อง การจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท 0

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

- อ้างถึง 1. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0309.1/ว 8 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2552
2. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท 0309.1/ว 3 ลงวันที่ 22 มกราคม 2558

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบหนังสือรับรองสถานะบุคคล และคำอธิบายการออกหนังสือรับรอง จำนวน 2 แผ่น

ตามที่สำนักทะเบียนกลางได้แจ้งแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบุคคลประเภท 0 ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 ไว้ตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ผลจากการตรวจนิเทศและการร้องเรียน พบว่าเจ้าหน้าที่ของอำเภอ สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน สับสน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความผิดพลาดและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ก่อให้เกิดปัญหาขึ้นหลายประการ ดังนั้น เพื่อให้ นายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจที่ถูกต้อง เป็นไปในทางเดียวกัน จึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัด และสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานคร แจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่ง เพื่อซักซ้อม ความรู้ความเข้าใจและถือปฏิบัติ ดังนี้

1. ทะเบียนประวัติบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (ท.ร.38 ก) หรือบุคคลที่มีเลขประจำตัว 13 หลัก ขึ้นต้นด้วยเลข 0 นั้น มีที่มาจากกรจัดทำทะเบียนราษฎร 3 วิธีการ ได้แก่

- 1.1 การแจ้งการเกิดกรณีบุตรของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคล ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 18 มกราคม 2548 (บุคคลประเภท 0 กลุ่ม 89) และบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ซึ่งเด็กทั้งสองกลุ่มนี้ที่เกิดในประเทศไทยจะได้รับการแจ้งเกิดและสูติบัตร ท.ร.031 เป็นบุคคลที่มีเลขประจำตัว 13 หลักขึ้นต้นด้วยเลข 0 แล้วเพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนประวัติ ท.ร.38 ก เหมือนกัน แต่จะมีสถานะแตกต่างกัน กล่าวคือ

(1) ถ้าเป็นบุตรของบุคคลประเภท 0 กลุ่ม 89 จะได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราวเพื่อรอส่งกลับตามสถานะของบิดาหรือมารดา การออกนอกเขตพื้นที่ควบคุมการอยู่อาศัย (เขตจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร.38 ก) จะต้องขออนุญาตต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายเพื่อออกนอกเขตจังหวัด

(2) ถ้าเป็นบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต จะไม่ได้รับการรับรองเรื่องสิทธิอาศัยในประเทศไทย เว้นแต่จะมีกฎกระทรวงออกตามความในมาตรา 7 ทวิวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 กำหนดฐานะและเงื่อนไขการอาศัยอยู่ในประเทศไทยไว้เป็นอย่างไร

1.2 การแจ้งการเกิดกรณีเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาที่ถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้งที่อยู่ในการดูแลของสถานสงเคราะห์ และการแจ้งการเกิดเกินกำหนด ซึ่งมาตรา 19/2 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 กำหนดให้นายทะเบียนดำเนินการเพื่อพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวก่อน และหากไม่สามารถพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ก็ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.38 ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท 0 ให้ ซึ่งการปฏิบัติในเรื่องนี้จะรวมถึงการขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่พยานหลักฐานที่ยังไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวด้วย ดังนั้น สถานะของบุคคลประเภท 0 กลุ่มนี้จึงเป็นผู้ที่อยู่ระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติไทยเพื่อการแจ้งการเกิดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน

1.3 การจัดทำทะเบียนประวัติตามมาตรา 38 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยหรือคนต่างด้าวที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.13 และ ท.ร.14) โดยบุคคลกลุ่มนี้ ได้แก่ คนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งเป็นคนไร้รัฐสัญชาติ (Stateless person) ไม่มีหลักฐานของประเทศใดๆ ที่รับรองว่าเป็นคนในปกครองของประเทศนั้น แต่มีภูมิลำเนาหรือมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทย ซึ่งรวมถึงชนกลุ่มน้อยที่ตกหล่นจากการสำรวจจัดทำทะเบียนตามยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีด้วย โดยการปฏิบัติเรื่องนี้กำหนดให้นายทะเบียนเรียกตรวจเอกสารราชการ (ถ้ามี) เช่น สูติบัตรของบุคคลที่เกิดในประเทศไทย หลักฐานการเรียน เป็นต้น และสอบพยานบุคคลเพื่อรับรองคุณสมบัติดังกล่าว เช่น บุคคลในครอบครัวหรือชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำในชุมชน เป็นต้น ถ้าเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติก็ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนตามแบบ ท.ร.38 ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนหรือบุคคลประเภท 0 ให้ โดยฐานะของบุคคลกลุ่มนี้จะเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจัดทำทะเบียนประวัติจึงมิใช่เป็นการรับรองเรื่องสิทธิอาศัยในประเทศไทยแต่อย่างใด เว้นแต่จะมีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

2. อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหให้กับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนตามมาตรา 19/2 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (บุคคลตามข้อ 1.2) ซึ่งจำเป็นต้องมีหลักฐานในการรับรองสถานะบุคคลเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จึงให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นของสำนักทะเบียนที่บุคคลดังกล่าวได้จัดทำทะเบียนประวัติไว้ ออกหนังสือรับรองสถานะบุคคลตามแบบที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ให้ผู้ร้องไว้เป็นหลักฐาน โดยกำหนดให้ผู้ขอหนังสือรับรองยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร.31

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายชำนาญวิทย์ เตร์ตัน)

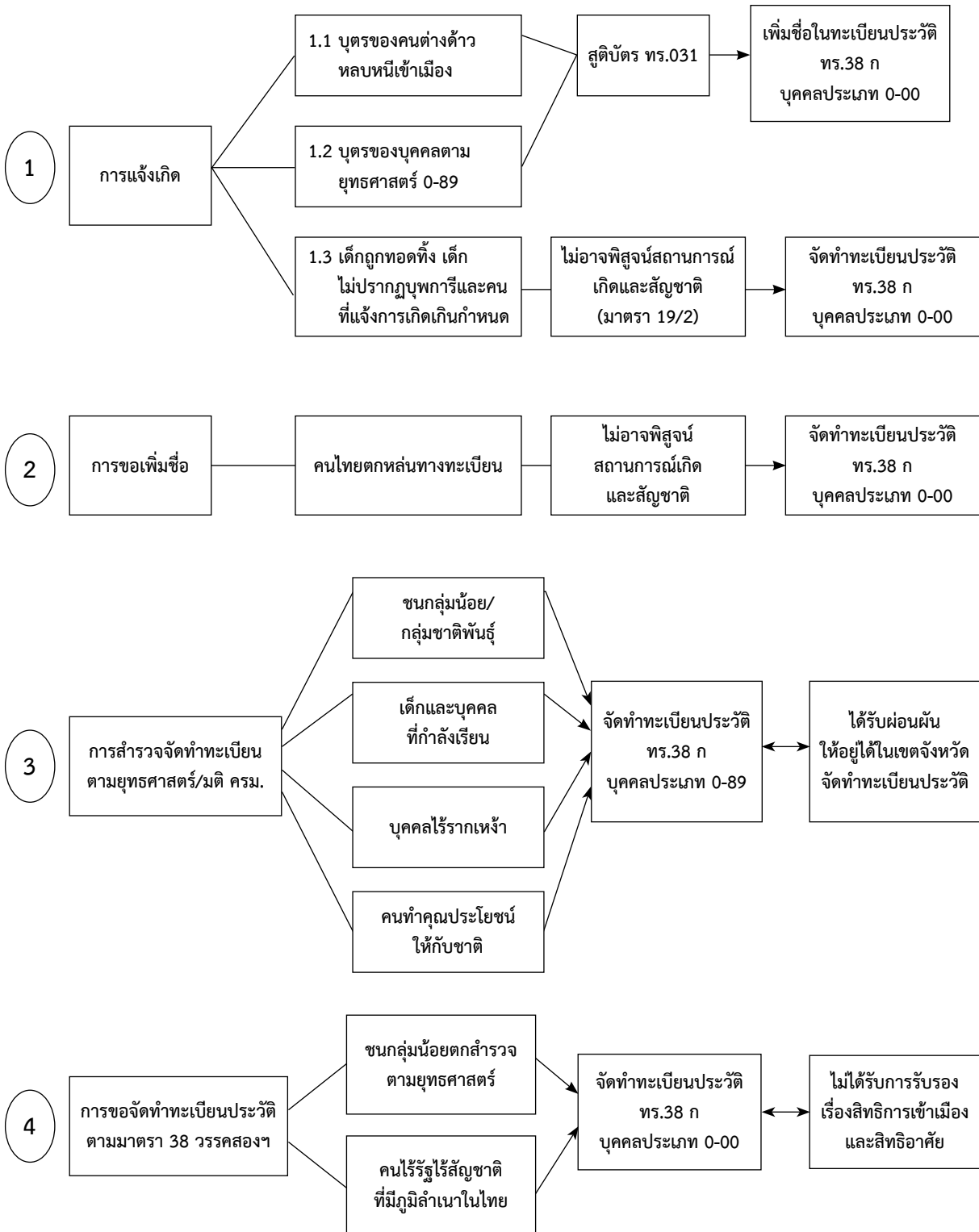
รองผู้อำนวยการทะเบียนกลาง ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน

โทร. 0-2791-7314-6

ประเภทของการจัดทำทะเบียนบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน หรือบุคคลประเภท 0

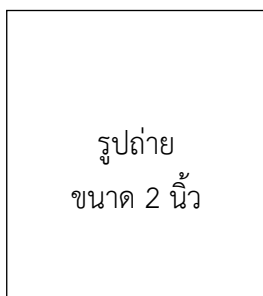
ตราครุฑ
หนังสือรับรอง

ที่...../.....

สำนักทะเบียน.....

หนังสือฉบับนี้ให้ไว้เพื่อรับรองว่า..(ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ของคนที่ขอให้รับรอง)...เป็นบุคคลที่ได้ยื่นคำร้อง
ต่อนายทะเบียนเพื่อ.....(ให้ระบุเรื่องที่ต้องการดำเนินการ ได้แก่ ขอแจ้งการเกิดกรณีเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสา
ถูกทอดทิ้ง ตามมาตรา 19 หรือเด็กเร่ร่อน เด็กไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง ตามมาตรา 19/1 หรือ
การแจ้งเกิดเกินกำหนดตามมาตรา 19/3 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2551 หรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางฯ พ.ศ. 2535 แล้ว
แต่กรณี).....ที่สำนักทะเบียนแห่งนี้ ตามคำร้อง ท.ร.31 เลขที่.....เมื่อวันที่.....
แต่พยานหลักฐานที่มียังไม่อาจพิสูจน์สถานการณ์เกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ นายทะเบียนจึงได้จัดทำ
ทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.38 ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน กำหนดให้เลขประจำตัว.....
(ระบุเลขประจำตัวประเภท 0 ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติ).....ตามมาตรา 19/2 แห่งพระราชบัญญัติ
การทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2551 โดยสถานะของบุคคลดังกล่าวเป็นผู้ที่อยู่
ระหว่างรอการพิสูจน์สัญชาติไทย เพื่อการแจ้งการเกิดหรือการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน ประกอบกับบุคคลดังกล่าว
ได้ร้องขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองสถานะบุคคลให้เพื่อเป็นหลักฐานแสดงสถานะของตนต่อเจ้าหน้าที่
ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลเป็นไปตามที่แจ้งไว้จริง จึงออกหนังสือ
รับรองให้.....(ระบุชื่อตัว ชื่อสกุล ของคนที่ขอให้รับรอง).....ใช้เป็นหลักฐานได้เป็นเวลา 6 เดือนนับแต่วันที่ออก
หนังสือรับรองฉบับนี้ เว้นแต่บุคคลดังกล่าวได้รับการพิสูจน์สัญชาติเป็นอย่างอื่นแล้วก่อนวันที่หนังสือหมดอายุ
ก็ให้หนังสือฉบับนี้สิ้นสุดไปด้วยตั้งแต่วันที่สถานะของบุคคลดังกล่าวได้เปลี่ยนไป

ให้ไว้ ณ วันที่..... พ.ศ.

รูปถ่ายเจ้าของประวัติ

ลงชื่อ
(.....)
นายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น....

หมายเหตุ หนังสือรับรองฉบับนี้ ให้ใช้คู่กับแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน
(ท.ร.38 ข) หากมีข้อสงสัย สอบถามได้ที่สำนักทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น.....โทรศัพท์.....

คำอธิบายประกอบการออกหนังสือรับรองสถานะบุคคล

1. ให้ผู้ขอหนังสือรับรอง ยื่นคำร้องตามแบบ ท.ร. 31 ต่อนายทะเบียนที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ผู้นั้นได้จัดทำทะเบียนประวัติ ท.ร.38 ก ไว้ พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรง ขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูป และสำเนาทะเบียนประวัติ ท.ร. 38 ข หรือบัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน

2. ผู้ที่ยื่นคำร้อง ให้เจ้าของประวัติยื่นคำร้องด้วยตัวเอง เว้นแต่เด็กที่มีอายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ หรือผู้ที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจยื่นคำร้องด้วยตนเองได้ ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กนั้น หรือผู้ได้รับมอบอำนาจ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นคำร้องแทน

3. บุคคลที่นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น สามารถออกหนังสือรับรองให้ได้ ได้แก่ บุคคลที่เคยยื่นคำร้องขอแจ้งการเกิด กรณีเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาที่ถูกทอดทิ้ง ตามมาตรา 19 เด็กเร่ร่อนเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการี หรือบุพการีทอดทิ้ง ตามมาตรา 19/1 หรือการแจ้งการเกิดเกินกำหนด ตามมาตรา 19/3 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 หรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ.2535 รวมฉบับแก้ไขเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี แต่พยานหลักฐานที่มียังไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติได้ และนายทะเบียนได้จัดทำทะเบียนประวัติตามแบบ ท.ร.38 ก เป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน (บุคคลประเภท 0 กลุ่ม 00) ให้

4. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องขอหนังสือรับรองพร้อมด้วยหลักฐานจากผู้ยื่นคำร้องแล้วให้ตรวจสอบหลักฐานกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร และสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่ขอให้นายทะเบียนออกหนังสือรับรองให้ นั้นเป็นบุคคลเดียวกับผู้มีรายการในเอกสาร ท.ร.38 ข หรือบัตรประจำตัวของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน และต้องเป็นบุคคลตามข้อ 3 เท่านั้น โดยให้พิจารณาจากคำร้อง ท.ร.31 ที่บุคคลนั้นเคยยื่นขอแจ้งการเกิดหรือขอเพิ่มชื่อ และนายทะเบียนหรือนายอำเภอมีคำสั่งไม่อนุมัติเนื่องจากหลักฐานยังไม่อาจพิสูจน์ได้ โดยให้นายทะเบียนรวบรวมคำร้องและพยานหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 5 วันนับแต่วันที่รับคำร้องและพยานหลักฐานครบถ้วน

กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ไม่สามารถออกหนังสือรับรองให้ผู้ยื่นคำร้องได้ภายในวันเดียวกับวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนคัดสำเนาคำร้อง ท.ร.31 ดังกล่าว ลงชื่อนายทะเบียนรับรองสำเนาเอกสาร แล้วมอบให้แก่ผู้ยื่นคำร้องไว้เป็นหลักฐาน

5. หนังสือรับรอง ให้นายทะเบียนจัดทำขึ้น 2 ฉบับ มีข้อความตรงกัน ฉบับแรกเป็นต้นฉบับให้มอบแก่ผู้ขอ ส่วนอีกฉบับเป็นสำเนาคู่ฉบับ ให้ผู้ขอลงชื่อรับในคู่ฉบับ และเก็บเข้าแฟ้มไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนทำสมุดคู่มือการออกหนังสือรับรองเพื่อใช้ในการตรวจสอบ และลงรายการให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ ทั้งนี้การออกเลขหนังสือรับรอง ให้เริ่มจากเลข 1 ทับด้วยปี พ.ศ. ที่ออกหนังสือรับรองนั้น เมื่อเริ่มปีใหม่ให้เริ่มเลข 1 ใหม่

6. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่อาจออกหนังสือรับรองให้กับผู้ยื่นคำร้อง ให้สั่งไม่อนุญาตในคำร้อง ท.ร.31 และแจ้งคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำร้องทราบภายใน 3 วัน นับแต่วันที่รับคำสั่ง โดยให้ระบุเหตุผล และสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่ง การยื่นอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือแจ้งคำสั่งให้ชัดเจนด้วย

7. การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์ ให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. 2551

ที่ มท 0309.1/ว 20405

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

15 สิงหาคม 2554

เรื่อง การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ.2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท 0309.1/ว 6313 ลงวันที่ 15 มีนาคม 2554

ตามที่กรมการปกครองได้แจ้งแนวทางปฏิบัติในการพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยของผู้เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เพื่อให้แจ้งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นถือปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

ผลจากการจัดประชุมสัมมนานายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรของสำนักทะเบียนต่าง ๆ รวมถึงการรับเรื่องหรือจากหน่วยงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับสถานะและสิทธิของบุคคลและประชาชนทั่วไปพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานทะเบียนราษฎรของสำนักงานทะเบียนหลายแห่งยังคงมีความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 อาทิ การแนะนำผู้ขอแจ้งการเกิดให้ไปพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตรก่อนเพื่อให้บุตรได้สัญชาติไทยจึงแจ้งการเกิดได้ ทั้งที่บุตรของผู้นั้นเกิดในประเทศไทยโดยมีบิดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดาที่เป็นคนต่างด้าว เป็นต้น ซึ่งกรณีดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องและทำให้เกิดความสับสน ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ให้มีความถูกต้องและมีความเป็นไปในทางเดียวกัน จึงขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งเพื่อซักซ้อมความเข้าใจ ดังนี้

1. การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 แบ่งออกเป็นสองกรณี ได้แก่ (1) การได้สัญชาติไทยโดยหลักสายโลหิต (2) การได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 การได้สัญชาติไทยโดยหลักสายโลหิตตามมาตรา 7 (1) เกิดขึ้นได้กับบุคคลที่เกิดในประเทศไทยและเกิดต่างประเทศโดยมีองค์ประกอบสำคัญคือผู้เกิดจะต้องมีบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งการเป็นผู้มีสัญชาติไทยของบิดาหรือมารดานั้นต้องเป็นอยู่ในขณะที่บุตรเกิด แยกการพิจารณาได้ดังนี้

(1) กรณีผู้เกิดจากมารดาสัญชาติไทย ไม่ว่าบิดาจะมีสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ บุคคลดังกล่าวย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากมารดา ตัวอย่างเช่น เด็กชายธีระเกิดที่ประเทศฝรั่งเศสเป็นบุตรของนางสาววรรณ บุคคลสัญชาติไทย กับนายมาร์ติน คนต่างด้าวสัญชาติฝรั่งเศส เด็กชายธีระย่อมเป็น

ผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (1) หรือกรณีเด็กหญิงมาลี เกิดในประเทศไทย เป็นบุตรของนางมะลิ บุคคลสัญชาติไทย กับนางหม่องเอ คนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองจากพม่า เด็กหญิงมาลีย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยการเกิดตามมาตรา 7 (1) เนื่องจากทั้งสองกรณีมีมารดาโดยชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้มีสัญชาติไทย เป็นต้น

(2) กรณีผู้เกิดจากบิดาสัญชาติไทย มารดาสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ บุคคลดังกล่าวจะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักสายโลหิตจากบิดาก็คือเมื่อ

(2.1) บิดาของผู้นั้นจะต้องเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมาย กล่าวคือ บิดาจดทะเบียนสมรส กับมารดาของผู้เกิด หรือบิดาจดทะเบียนรับรองผู้เกิดเป็นบุตร หรือศาลมีคำสั่งให้ผู้เกิดเป็นบุตรของบิดา จึงจะสามารถถ่ายทอดสัญชาติไทยให้แก่บุตรได้ ซึ่งการเป็นบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายนั้นอาจเกิดขึ้นภายหลังจากบุตรเกิดก็ได้ ตัวอย่างเช่น เด็กชายชโนดม เกิดที่ประเทศอังกฤษ เป็นบุตรของนายภคช บุคคลสัญชาติไทย กับนางแอนนาคนต่างด้าวสัญชาติอังกฤษ โดยนายภคชและนางแอนนาจดทะเบียนสมรสกันตามกฎหมายของประเทศอังกฤษ เด็กชายชโนดมย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (1) หรือกรณีเด็กหญิงจันทร์หอม เกิดในประเทศไทย เป็นบุตรของนายจันทร์ บุคคลสัญชาติไทย กับนางหอม คนต่างด้าวกลุ่มคนลาวอพยพโดยนายจันทร์ ได้จดทะเบียนรับรองเด็กหญิงจันทร์หอมเป็นบุตรที่อำเภอเมืองน่าน เด็กหญิงจันทร์หอมเป็นผู้มีสัญชาติไทย โดยการเกิดตามมาตรา 7 (1) เนื่องจาก ทั้งสองกรณีมีบิดาที่ชอบด้วยกฎหมายเป็นผู้มีสัญชาติไทย เป็นต้น

(2.2) ถ้าบิดาของผู้นั้นไม่ใช่บิดาที่ชอบด้วยกฎหมายตามข้อ (2.1) จะต้องผ่านการพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตรตามมาตรา 7 วรรคสองก่อน จึงจะสามารถถ่ายทอดสัญชาติไทยจากบิดาให้แก่บุตรได้ ซึ่งกรณีนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับบุคคลที่เกิดต่างประเทศเนื่องจากไม่มีจุดเกาะเกี่ยวกับประเทศไทย ในเรื่องถิ่นที่เกิด ตัวอย่างเช่น เด็กชายอามัด เกิดที่ประเทศมาเลเซีย เป็นบุตรของนายดาหมิน บุคคลสัญชาติไทย กับนางเทียทึชชา คนต่างด้าวสัญชาติสิงคโปร์ โดยนายดาหมินและนางเทียทึชชาไม่ได้จดทะเบียนสมรส และนายดาหมินไม่ได้จดทะเบียนรับรองเด็กชายอามัดเป็นบุตร เด็กชายอามัดจะเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (1) ก็ต่อเมื่อนายดาหมินและเด็กชายอามัดได้รับการพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตรแล้ว ซึ่งบุคคลดังกล่าวสามารถยื่นคำขอพิสูจน์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ ณ สถานเอกอัครราชทูตหรือกงสุลไทยแห่งประเทศไทยที่ตนอาศัยอยู่ หรือ ณ อำเภอหรือสำนักงานเขตที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา แล้วแต่กรณี

1.2 การได้สัญชาติไทยโดยหลักดินแดนตามมาตรา 7 (2) เกิดขึ้นได้กับบุคคลที่เกิดในประเทศไทยเท่านั้น โดยมีคุณสมบัติคือผู้เกิดจะต้องไม่เป็นบุคคลตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ซึ่งได้แก่ผู้ที่มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว และบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย (ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวต่างด้าว) โดยแยกพิจารณาได้ ดังนี้

(1) กรณีผู้เกิดจากบิดาสัญชาติไทย มารดาสัญชาติอื่นหรือไร้สัญชาติ โดยบิดามีใช่บิดา โดยชอบด้วยกฎหมายกล่าวคือ บิดาไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับมารดา ไม่ได้จดทะเบียนรับรองผู้เกิดเป็นบุตร และไม่มีคำสั่งศาล ให้ผู้เกิดเป็นบุตรของบิดา ถ้ามีหลักฐานเชื่อได้ว่าผู้เกิดเป็นบุตรของบิดาสัญชาติไทย ผู้เกิดย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดนโดยไม่ต้องยื่นคำขอพิสูจน์ความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตรตามมาตรา 7 วรรคสอง เนื่องจากมีมารดาฝ่ายเดียวที่เป็นต่างด้าว จึงไม่เข้าเงื่อนไขของบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เด็กหญิงอรณลิน เกิดในประเทศไทยเป็นบุตรของนายวงษ์ บุคคลสัญชาติไทยกับนางใหม่ คนต่างด้าวสัญชาติลาว โดยนายวงษ์และนางใหม่ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส และไม่ได้จดทะเบียนรับรองเด็กหญิงอรณลินเป็นบุตร เด็กหญิงอรณลินย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (2) เป็นต้น

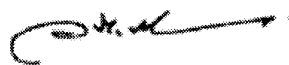
(2) กรณีผู้เกิดจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว บิดาและมารดาทั้งสองคนจะต้องเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยขณะที่บุตรเกิด จึงจะทำให้บุตรได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน แต่ถ้าบิดาหรือมารดาคนใดคนหนึ่งยังไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย บุตรย่อมไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เด็กชายอรุณโรจน์ เกิดในประเทศไทย เป็นบุตรของนายเซียนผิง สัญชาติจีน กับนางอาซางสัญชาติจีน โดยขณะที่เด็กชายอรุณโรจน์เกิด นายเซียนผิงและนางอาซางมีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เด็กชายอรุณโรจน์ย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (2) เป็นต้น

(3) กรณีผู้เกิดจากบิดาและมารดาไม่ปรากฏสัญชาติ เช่น เด็กแรกเกิดถูกทอดทิ้งโดยไม่ทราบว่าเป็นบิดามารดาเป็นใคร สัญชาติอะไร หรือเด็กไร้รากเหง้าที่ไม่ปรากฏบุพการี เป็นต้น ถ้าเป็นบุคคลที่เกิดในประเทศไทยย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามหลักดินแดน เนื่องจากไม่มีข้อเท็จจริงที่พิสูจน์ได้ว่าบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว จึงไม่เข้าเงื่อนไขของบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เด็กชายบุญทิ้งที่เกิดที่โรงพยาบาลในประเทศไทยแต่ถูกมารดาทอดทิ้งไว้โดยมีหนังสือรับรองการเกิด ท.ร.1/1 ระบุรายการบิดามารดา ซึ่งนายทะเบียนตรวจสอบหลักฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรไม่พบรายการบิดาและมารดา เด็กชายบุญทิ้งย่อมเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 (2) จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย เป็นต้น

2. บุคคลที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ได้แก่ บุคคลที่มีคุณสมบัติ ได้แก่ (1) มีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว และ (2) ในขณะที่บุคคลนั้นเกิด บิดาหรือมารดา คนใดคนหนึ่งหรือทั้งสองคนเป็นคนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทยกล่าวคือ ไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ตัวอย่างเช่น เด็กชายวิษณุ เกิดในประเทศไทย เป็นบุตรของนายเหียนวัน ชนกลุ่มน้อยกลุ่มเวียดนามอพยพ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.13 กับนางเสีงฟาง เป็นกลุ่มจีนฮ่ออพยพ ที่ได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.14 เด็กชายวิษณุ ย่อมไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง เนื่องจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวโดยบิดาไม่มีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย หรือกรณีของเด็กหญิงหงส์ผิง เกิดในประเทศไทย เป็นบุตรของนายเหมาเคอะ สัญชาติจีนไต้หวันถือหนังสือเดินทางเข้ามาในประเทศไทย กับนางวาริเป็นแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่รอการพิสูจน์สัญชาติ เด็กหญิงหงส์ผิงไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง เนื่องจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวที่ไม่มีสิทธิอาศัยถาวรในประเทศไทย เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวงศ์ศักดิ์ สวัสดิ์พาณิชย์)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร. 0-2791-7314-6

สรุปข้อวินิจฉัยเรื่องสัญชาติของบุคคล
ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

(1) กรณีบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย

กรณี ที่	สถานการณ์ของบิดาและมารดาขณะเกิด			ช่วงเวลาที่เด็กเกิด	สัญชาติเด็ก	ข้อกฎหมาย
	สัญชาติบิดา	การสมรส	สัญชาติมารดา			
1	ไทย	จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
2	ไทย	ไม่จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) / มาตรา 10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
3	ไทย	จดทะเบียน	ต่างด้าว (มีใบ)	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
4	ไทย	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว (มีใบ)	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) แบบมีเงื่อนไข ต้องพิสูจน์ความสัมพันธ์ ตามมาตรา 7 วรรคสอง หรือได้ตามมาตรา 7 (2)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	(กฎหมายมาตราเดียวกัน)
5	ไทย	จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
6	ไทย	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) แบบมีเงื่อนไข ต้องพิสูจน์ความสัมพันธ์ ตามมาตรา 7 วรรคสอง หรือได้ตามมาตรา 7 (2)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	(กฎหมายมาตราเดียวกัน)
7	ต่างด้าว (มีใบ)	จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) / มาตรา 10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
8	ต่างด้าว (มีใบ)	ไม่จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) / มาตรา 10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)

(1) กรณีบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย (ต่อ)

กรณี ที่	สถานการณ์ของบิดาและมารดาขณะเกิด			ช่วงเวลาที่เด็กเกิด	สัญชาติเด็ก	ข้อกฎหมาย
	สัญชาติบิดา	การสมรส	สัญชาติมารดา			
9	ต่างด้าว (7 ทวี)	จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) / มาตรา 10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
10	ต่างด้าว (7 ทวี)	ไม่จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1) / มาตรา 10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ. 35	ไทย	มาตรา 7 (1)
11	ต่างด้าว (มีใบฯ)	จดทะเบียน	ต่างด้าว (มีใบฯ)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (2)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (2)
12	ต่างด้าว (มีใบฯ)	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว (มีใบฯ)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (2)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (2)
13	ต่างด้าว (มีใบฯ)	จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยตามมาตรา 7 ทวี วรรคสอง	ประกาศ มท. 6 มิ.ย. 38
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 ทวี
14	ต่างด้าว (มีใบฯ)	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 ทวี
15	ต่างด้าว (7 ทวี)	จดทะเบียน	ต่างด้าว (มีใบฯ)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 ทวี
16	ต่างด้าว (7 ทวี)	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว (มีใบฯ)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยตามมาตรา 7 ทวี วรรคสอง	ประกาศ มท. 6 มิ.ย. 38
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 ทวี
17	ต่างด้าว (7 ทวี)	จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 ทวี
18	ต่างด้าว (7 ทวี)	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไม่ได้ไทย	มาตรา 7 ทวี

(1) กรณีบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย (ต่อ)

กรณี ที่	สถานการณ์ของบิดาและมารดาขณะเกิด			ช่วงเวลาที่เด็กเกิด	สัญชาติเด็ก	ข้อกฎหมาย
	สัญชาติบิดา	การสมรส	สัญชาติมารดา			
19	ถูกถอนไทย หรือไม่ได้ไทย ตาม ปว.337	จดทะเบียน	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยตามมาตรา 7 ทวี วรรคสอง	ประกาศ มท. 6 มิ.ย.38
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35 ถึงวันที่ 27 ก.พ.51	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
20	ถูกถอนไทย หรือไม่ได้ไทย ตาม ปว.337	ไม่จด	ต่างด้าว (7 ทวี)	ก่อน 28 ก.พ.51	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
21	ต่างด้าว (7 ทวี)	จดทะเบียน	ถูกถอนหรือ ไม่ได้ไทยตาม ปว.337	ก่อน 28 ก.พ.51	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551
22	ต่างด้าว (7 ทวี)	ไม่จด	ถูกถอนหรือ ไม่ได้ไทยตาม ปว.337	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทยตามมาตรา 7 ทวี วรรคสอง	ประกาศ มท. 6 มิ.ย.38
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35 ถึงวันที่ 27 ก.พ.51	ไทยหลังการเกิด	มาตรา 23 (ฉ.4) 2551

(2) กรณีบุคคลที่เกิดนอกราชอาณาจักรไทย

กรณี ที่	สถานการณ์ของบิดาและมารดาขณะเกิด			ช่วงเวลาที่เด็กเกิด	สัญชาติเด็ก	ข้อกฎหมาย
	สัญชาติบิดา	การสมรส	สัญชาติมารดา			
1	ไทย	จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1)
2	ไทย	ไม่จด	ไทย	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1) / มาตรา 10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1)
3	ไทย	จดทะเบียน	อื่นๆ	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1)
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1)

(2) กรณีบุคคลที่เกิดนอกราชอาณาจักรไทย (ต่อ)

กรณี ที่	สถานการณ์ของบิดาและมารดาขณะเกิด			ช่วงเวลาที่เกิด	สัญชาติเด็ก	ข้อกฎหมาย
	สัญชาติบิดา	การสมรส	สัญชาติมารดา			
4	ไทย	ไม่จดทะเบียน	อื่นๆ	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7 (1) แบบมีเงื่อนไขต้องผ่านพิธีจูงใจความสัมพันธ์ตามมาตรา 7 วรรคสอง
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	(กฎหมายมาตราเดียวกัน)
5	ไทย	ไม่จดทะเบียน	อื่นๆ	ตั้งแต่เกิดถึงปัจจุบัน	ไม่ได้ไทย	ถ้าไม่ผ่านการพิธีจูงใจความสัมพันธ์การเป็นบิดาและบุตร
6	อื่นๆ	จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7(1) / มาตรา10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7(1)
7	อื่นๆ	ไม่จดทะเบียน	ไทย	ก่อน 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7(1) / มาตรา10
				ตั้งแต่ 26 ก.พ.35	ไทย	มาตรา 7(1)

จัดทำโดย...ฝ่ายการทะเบียนราษฎรและสัญชาติ

ที่ มท 0309.1/ ว 84

สำนักทะเบียนกลาง
ถนนลำลูกกา ปท. 12150

23 สิงหาคม 2551

เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551

เรียน นายทะเบียนจังหวัด ทุกจังหวัด และนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ฯลฯ

ด้วยมาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 บัญญัติให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้สัญชาติไทยหรือให้แปลงสัญชาติเป็นไทยได้ และบุคคลที่มีเหตุจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้ยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด ดังนั้น เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว สำนักทะเบียนกลางได้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 ปรากฏตามเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้โดยมีสาระสำคัญพอสรุป ดังนี้

1. บุคคลที่จะขอหนังสือรับรองการเกิดใหม่ได้แก่ ผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิดหรือแจ้งการเกิดแล้วแต่ไม่มีสูติบัตรและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาทะเบียนคนเกิดให้ได้

2. สถานที่ยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิด กำหนดให้ผู้ขอยื่นคำขอที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ผู้ขอเกิด หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีภูมิลำเนาอยู่ปัจจุบัน โดยต้องมีหลักฐานประกอบคำขอ ได้แก่ สำเนาทะเบียนบ้านไม่ว่าจะเป็นฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักหรือไม่ก็ได้ หรือสำเนาทะเบียนประวัติ เช่น ท.ร.38/1 ท.ร.38 ข เป็นต้น และหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทย พร้อมทั้งจะต้องมีพยานบุคคลให้การรับรอง

3. ให้นายทะเบียนผู้รับคำขอหนังสือรับรองการเกิด เช่น ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอ ผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่น รวบรวมพยานหลักฐานพร้อมเสนอความเห็นให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแล้วแต่กรณีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาต

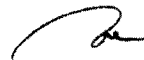
4. หนังสือรับรองการเกิดให้เป็นไปตามแบบ ท.ร.20/1 โดยจะต้องจัดทำขึ้นเป็น 2 ตอน มอบตอนที่ 1 ให้ผู้ขอ ส่วนตอนที่ 2 (คู่ฉบับ) ให้เก็บเข้าแฟ้มไว้เป็นหลักฐาน และให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมการออกหนังสือรับรองการเกิดให้มีรายละเอียดสามารถตรวจสอบได้

5. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นไม่อนุญาตตามคำขอ ให้แจ้งผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดทราบเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้สิทธิในการโต้แย้งหรือแสดงหลักฐานข้อเท็จจริงเพิ่มเติม รวมถึงสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ การอุทธรณ์และพิจารณาการอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือแสดงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. 2551

สำนักทะเบียนกลางจึงขอให้สำนักทะเบียนจังหวัดและสำนักทะเบียนกรุงเทพมหานครแจ้งสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบศึกษา ทำความเข้าใจและถือปฏิบัติตามประกาศสำนักทะเบียนกลางดังกล่าวโดยเคร่งครัดด้วย ทั้งนี้ คำขอหนังสือรับรองการเกิดให้ใช้คำร้องเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร (ท.ร.31 ข้อ8) รวมทั้งขอให้แจ้งกำชับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคนทราบว่าการขอหนังสือรับรองการเกิดดังกล่าวกฎหมายมิได้กำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิชัย ศรีขวัญ)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร 0-2791-7313-6

ประกาศสำนักทะเบียนกลาง

เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตามมาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติ

การทะเบียนราษฎร พ.ศ.2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่2)

พ.ศ. 2551

โดยที่กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนดให้กรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้สัญชาติไทยแก่กลุ่มบุคคลใด หรือให้กลุ่มบุคคลใดแปลงสัญชาติเป็นไทยได้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นอื่น และบุคคลดังกล่าวมีความจำเป็นต้องมีหนังสือรับรองการเกิด ให้บุคคลดังกล่าวยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนด

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20/1 แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 34 มาตรา 35 และมาตรา 56 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดไว้ ดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือแจ้งการเกิดแล้วแต่ไม่มีสูติบัตรหรือสูติบัตรชำรุดสูญหายและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดได้ หากมีความจำเป็นต้องขอหนังสือรับรองการเกิดให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนแห่งที่ผู้นั้นเกิด หรือมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีภูมิลำเนาอยู่ปัจจุบัน พร้อมด้วยรูปถ่ายหน้าตรงขนาด 2 นิ้ว จำนวน 2 รูป สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติ เช่น ท.ร.38 ท.ร.38/1 ท.ร.38 ก หรือ ท.ร.38 ข เป็นต้น และหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการลงบัญชีทหารกองเกิน (การขึ้นทะเบียนทหาร) ใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นต้น ทั้งนี้ ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดเป็นเด็กที่มีอายุไม่เกินสิบห้าปีบริบูรณ์ ให้บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเป็นผู้ยื่นคำขอแทน

2. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอหนังสือรับรองการเกิดพร้อมด้วยหลักฐานจากผู้นั้นคำขอแล้วให้นายทะเบียนออกใบรับให้แก่ผู้นั้นคำขอไว้เป็นหลักฐาน โดยอาจใช้วิธีการคัดสำเนาคำขอดังกล่าวแล้วลงชื่อนายทะเบียนรับรองสำเนาเอกสารเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงการรับเรื่องจากผู้นั้นคำขอก็ได้ และให้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้ตรวจสอบหลักฐานการมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรและสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้นั้นคำขอหนังสือรับรองการเกิดเป็นบุคคลคนเดียวกับผู้มีชื่อในเอกสารทะเบียนราษฎรหรือไม่

2.2 สอบสวนผู้ยื่นคำขอให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับบิดามารดา สัญชาติของบิดามารดา สถานที่เกิด (ถ้ามี) จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาและที่อยู่ปัจจุบัน แล้วให้ผู้ยื่นคำขอลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือในบันทึก การสอบสวนต่อหน้านายทะเบียนที่ทำการสอบสวนและพยานอย่างน้อย 2 คน

2.3 สอบสวนบิดามารดาผู้ให้กำเนิดหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูของผู้ขอรับหนังสือรับรอง การเกิด (ถ้ามี) และพยานบุคคลผู้นำเชื้อถือเพื่อให้การรับรองเรื่องสถานที่เกิด และประวัติความเป็นมาของบิดา และมารดาผู้ให้กำเนิดของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด

พยานบุคคลผู้นำเชื้อถือ หมายถึง ผู้ที่บรรลุนิติภาวะแล้วและมีชื่อและรายการบุคคลใน ทะเบียนบ้าน มีฐานะมั่นคง เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนในท้องถิ่น มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งชัดเจน และรู้จักคุ้นเคย กับครอบครัวผู้ยื่นคำขอเป็นอย่างดี เป็นผู้รู้เห็นการเกิดหรือสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์เกิดของผู้ขอ หนังสือรับรองการเกิด ถ้าเป็นข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือข้าราชการบำนาญต้องดำรงตำแหน่งหรือเคย ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 3 หรือเทียบเท่าระดับ 3 ขึ้นไป หรือกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้าน

2.4 ในกรณีผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดมีถิ่นที่เกิดในเขตพื้นที่สำนักทะเบียนอื่นและผู้ขอไม่อาจ นำพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลมาให้นายทะเบียนที่รับคำขอสอบสวนได้ ให้นายทะเบียนที่รับคำขอส่งประเด็น ไปให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและสอบสวนแทน เมื่อดำเนินการเสร็จ แล้วให้ส่งหลักฐานและบันทึกการสอบสวนไปยังสำนักทะเบียนที่รับคำขอ ทั้งนี้ ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดังกล่าวดำเนินการตรวจสอบหลักฐานและสอบสวนพยานบุคคลให้แล้วเสร็จโดยเร็วภายใน ระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากสำนักทะเบียนที่ร้องขอ และหากไม่สามารถดำเนินการได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใดให้แจ้งเหตุที่ไม่อาจดำเนินการนั้นภายในระยะเวลาดังกล่าวด้วย

2.5 ให้ผู้ยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดนำพยานเอกสาร พยานบุคคล และพยานหลักฐานอื่น ที่เกี่ยวข้องไปให้นายทะเบียนตรวจสอบและสอบสวนภายในระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ยื่นคำขอ

2.6 เมื่อผู้ยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิดได้นำพยานเอกสาร พยานบุคคลและพยานหลักฐานอื่น ที่เกี่ยวข้องเสนอต่อนายทะเบียนและได้ดำเนินการตาม 2.1 ถึง 2.4 แล้ว ให้นายทะเบียนรวบรวมคำขอและพยาน หลักฐานที่เกี่ยวข้องพร้อมความเห็นเสนอนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ นายทะเบียนได้รับพยานหลักฐานครบถ้วน

นายทะเบียนผู้ทำการสอบสวนตาม 2.2 2.3 และ 2.4 หมายถึง นายทะเบียนอำเภอนายทะเบียน ท้องถิ่น ผู้ช่วยนายทะเบียนอำเภอที่นายทะเบียนอำเภอมอบหมาย และผู้ช่วยนายทะเบียนท้องถิ่นที่นายทะเบียน ท้องถิ่นมอบหมาย

3. เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบความถูกต้องของพยานเอกสารและ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลแล้ว ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน นับแต่ วันที่ได้รับเรื่องจากนายทะเบียนตาม 2.6

4. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ขอ นำเชื้อ ถือได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ให้ออกหนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.20/1 ท้ายประกาศนี้ ให้ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.20/1 ให้นายทะเบียนจัดทำเป็น 2 ตอนมีรายการเหมือนกัน

โดยตอนที่ 1 มอบให้แก่ผู้ขอ ส่วนตอนที่ 2 ให้เก็บรักษาไว้ที่สำนักทะเบียน สามารถตรวจสอบและคัดรับรองสำเนาได้ ทั้งนี้ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนคุมการออกหนังสือรับรองการเกิดไว้เป็นหลักฐานและลงรายการให้เป็นปัจจุบันเสมอ

5. กรณีนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าพยานหลักฐานของผู้ขอไม่เพียงพอที่จะยืนยันได้ว่าเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ให้นายอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นส่งไม่อนุญาตแล้วแจ้งคำสั่งดังกล่าวให้ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดเป็นหนังสือภายในสามวันนับแต่วันที่มิคำสั่งโดยให้ระบุเหตุผลซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจของนายทะเบียน สิทธิในการอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย

การอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย

6. การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นให้เป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. 2551

ประกาศ ณ วันที่ 23 สิงหาคม พ.ศ. 2551

(นายวิชัย ศรีขวัญ)

ผู้อำนวยการทะเบียนกลาง

ท.ร.20/1

หนังสือรับรองการเกิด

เลขที่(ลำดับที่)...../.....(ปี...พ.ศ.)....

สำนักทะเบียน.....

รหัสสำนักทะเบียน.....

ด้วย นาย/นาง/นางสาวเลขประจำตัวประชาชน.....
ได้ยื่นคำขอหนังสือรับรองการเกิด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด

ชื่อชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
สัญชาติ.....เกิดวันที่.....(ระบุวันเดือนปี พ.ศ. ที่เกิด).... สถานที่เกิด.....(ระบุสถานที่เกิด บ้านเลขที่ หมู่ที่ ตรอก/ซอย
ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด ประเทศ).....เป็นบุตรคนที่.....ในจำนวนบุตรร่วมบิดามารดาเดียวกันจำนวน.....คน
ที่อยู่ปัจจุบันเลขที่.....(ระบุบ้านเลขที่ตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติของผู้ขอ).....

ส่วนที่ 2 บิดาของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด

ชื่อชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
สัญชาติ.....เกิดวันที่.....(ระบุวันเดือนปี พ.ศ.ที่เกิด)....สถานภาพบุคคล.....(ระบุยังมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิต).....

ส่วนที่ 3 มารดาของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด

ชื่อชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
สัญชาติ.....เกิดวันที่.....(ระบุวันเดือนปี พ.ศ.ที่เกิด)....สถานภาพบุคคล.....(ระบุยังมีชีวิตอยู่หรือเสียชีวิต).....

ส่วนที่ 4 พยานหลักฐานที่นำมาแสดงต่อนายทะเบียน อาทิ

พยานเอกสาร (ระบุ).....

.....

พยานบุคคล ได้แก่

1. ชื่อชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
สัญชาติ.....เกิดวันที่.....(ระบุวันเดือนปี พ.ศ.ที่ เกิด).....เกี่ยวข้องกับผู้ขอในฐานะเป็น.....

2. ชื่อชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

สัญชาติ.....เกิดวันที่.....(ระบุวันเดือนปี พ.ศ. ที่เกิด).....เกี่ยวข้องกับผู้ขอในฐานะเป็น.....

คำสั่งนายทะเบียน

นายทะเบียนได้ตรวจพิจารณาหลักฐานแล้ว จึงออกหนังสือฉบับนี้ให้ผู้ขอเมื่อวันที่.....

ปิดรูปถ่ายของผู้ขอ
ขนาด 2 นิ้ว
แล้วให้
นายทะเบียน

ลงชื่อ.....

(.....)

นายทะเบียนอำเภอ/นายทะเบียนท้องถิ่น

ลงชื่อ..... ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด

(.....)

ด่วนมาก

ที่ มท 0309.1/ว 1587

กระทรวงมหาดไทย

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

22 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง การขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด และปลัดกรุงเทพมหานคร

อ้างถึง พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. แบบคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551
 2. ตารางการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่จะได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

ด้วยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 มาตรา 23 บัญญัติให้บุคคลที่เคยมีสัญชาติไทย เพราะเกิดในราชอาณาจักรไทย แต่ถูกถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ข้อ 1 และผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ข้อ 2 รวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (เกิดก่อน วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551) และไม่ได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ถ้าบุคคลผู้นั้นอาศัยอยู่จริงในราชอาณาจักรไทยติดต่อกัน โดยมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎร และเป็นผู้มีคุณสมบัติ หรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศไทย ให้ได้สัญชาติไทยตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ผู้มีคุณสมบัติดังกล่าวยื่นคำขอลงรายการสัญชาติใน เอกสารการทะเบียนราษฎรต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนา ในปัจจุบันเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ กล่าวคือตั้งแต่วันที่ 28 พฤษภาคม 2551 เป็นต้นไป

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขอลงรายการ สัญชาติไทยของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เป็นไปด้วยความถูกต้อง เรียบร้อยและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติและขอให้จังหวัดและ

กรุงเทพมหานครแจ้งอำเภอ สำนักงานเขต สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งในเขตพื้นที่รับผิดชอบถือปฏิบัติ ดังนี้

1. บุคคลที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่จะได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ได้แก่

(1) ผู้ที่เกิดในประเทศไทยและเคยมีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่ถูกถอนสัญชาติไทยโดยประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 กล่าวคือ เป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ 14 ธันวาคม 2515 โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างจังหวัดและบิดาที่ขอด้วยกฎหมาย หรือมารดา (กรณีไม่ปรากฏบิดาที่ขอด้วยกฎหมาย) เป็นคนต่างด้าวที่ได้รับผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หรือเข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(2) ผู้ที่เคยเกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยการเกิดโดยประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 กล่าวคือ เป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทยระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535 (เกิดก่อนพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 ใช้บังคับ) โดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวและบิดาที่ขอด้วยกฎหมาย หรือมารดา (กรณีไม่ปรากฏบิดาที่ขอด้วยกฎหมาย) เป็นคนต่างด้าวที่ได้รับผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย หรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หรือเข้ามาอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(3) บุตรของบุคคลตาม (1) และ (2) ที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 เฉพาะบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยการเกิด รายละเอียดปรากฏตามตารางวินิจฉัยที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ บุคคลตาม (1) - (3) จะต้องมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรไม่ว่าจะเป็นเอกสารที่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักหรือไม่ก็ตาม ได้แก่ สูติบัตร ทะเบียนคนเกิด ทะเบียนบ้าน ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนประวัติราษฎร เช่น ท.ร. 38 ท.ร. 38 ก เป็นต้น และหากผู้ยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยมีเอกสารการทะเบียนราษฎรอื่นมาแสดง เช่น บัญชีสำมะโนครัว ใบรับแจ้งการเกิด หนังสือรับรองการเกิด เป็นต้น หรือเอกสารราชการอื่น ซึ่งเจ้าพนักงานได้จัดทำขึ้นจากหลักฐานการทะเบียนราษฎร ให้สำนักทะเบียนทำหนังสือหรือสำนักทะเบียนกลางเพื่อพิจารณาเป็นการเฉพาะราย

2. การยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทย ให้ใช้คำขอตามแบบที่ส่งมาพร้อมนี้ โดยให้ผู้ลงรายการสัญชาติไทยยื่นคำขอต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนแห่งที่ผู้ขอมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน หรือมีภูมิลำเนาอยู่ปัจจุบัน พร้อมด้วยหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสารการทะเบียนราษฎรหลักฐานที่แสดงว่าเป็นผู้เกิดในประเทศไทย และเอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานการรับราชการทหาร หลักฐานการเสียภาษี หนังสือรับรองการทำคุณประโยชน์ให้แก่ราชการหรือสังคมซึ่งออกโดยหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่รัฐให้การรับรอง ใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นต้น ทั้งนี้ ถ้าผู้ลงรายการสัญชาติไทยเป็นเด็กที่อายุไม่เกิน 15 ปีบริบูรณ์ ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูเด็กเป็นผู้ยื่นคำขอแทน

3. เมื่อนายทะเบียนได้รับคำขอพร้อมหลักฐานตามข้อ 2 แล้วให้ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ให้ตรวจสอบหลักฐานการมีชื่อและรายการบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎรและสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริงว่าผู้ยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยเป็นบุคคลเดียวกับผู้มีชื่อในเอกสารการทะเบียนราษฎรและเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่จะได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ตามข้อ 1 (1) (2) หรือ (3)

3.2 สอบสวนผู้ยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยให้ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับบิดามารดา สัญชาติของบิดามารดา สถานที่เกิด จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดาและที่อยู่ปัจจุบัน รวมถึงความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยเฉพาะประเด็นนี้ ให้นายทะเบียนบันทึกถ้อยคำไว้ในบันทึกการสอบสวน (ปค.14) ด้วยข้อความว่า “ข้าพเจ้าขอปฏิญาณว่าจะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะประพฤติตนเป็นพลเมืองดีภายใต้กฎหมายของประเทศไทยตลอดไป หากไม่เป็นไปตามที่ปฏิญาณไว้นี้ ข้าพเจ้ายินยอมให้ถอนสัญชาติไทยของข้าพเจ้า” แล้วให้ผู้ยื่นคำขอลงลายมือชื่อหรือพิมพ์ลายนิ้วมือกำกับข้อความดังกล่าวในบันทึกการสอบสวนต่อหน้านายทะเบียนและพยานอย่างน้อย 2 คน

3.3 สอบสวนพยานบุคคลผู้มาเชื่อถือเพื่อให้การรับรองเรื่องการมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นหลักแหล่งอยู่จริงติดต่อกันในประเทศไทย และเรื่องการมีความประพฤติหรือการทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมของผู้ยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

3.3.1 กรณีผู้ยื่นคำขอมีชื่อและรายการบุคคล และเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ในทะเบียนบ้าน (ท.ร.13 หรือ ท.ร. 14) อยู่ก่อนแล้ว ให้สอบสวนพยานบุคคลผู้มาเชื่อถือรับรองจำนวน 3 คน

3.3.2 กรณีผู้ยื่นคำขอไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านฉบับที่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก แต่มีหลักฐานทะเบียนประวัติราษฎรที่มีเลขประจำตัวประชาชนหรือเอกสารราชการ เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานการรับราชการทหาร หลักฐานการเสียภาษีติดต่อกันไม่น้อยกว่า 5 ปี เป็นต้น ให้สอบสวนพยานบุคคลผู้มาเชื่อถือรับรองจำนวนไม่น้อยกว่า 4 คน

3.3.3 กรณีผู้ยื่นคำขอมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือเอกสารการทะเบียนราษฎรฉบับที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก และไม่มีหลักฐานเอกสารราชการ ให้สอบสวนพยานบุคคลผู้มาเชื่อถือรับรองจำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน

3.3.4 กรณีผู้ยื่นคำขอเป็นบุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ให้สอบสวนบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดูผู้นั้น และพยานบุคคลผู้มาเชื่อถือจำนวนไม่เกิน 2 คน ทั้งนี้ พยานบุคคลผู้มาเชื่อถือหมายถึงผู้ที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านซึ่งมีฐานะมั่นคง เป็นที่เคารพนับถือของประชาชนในท้องถิ่น มีที่อยู่ในท้องถิ่นนั้นเป็นประจำมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และรู้จักคุ้นเคยกับผู้ยื่นคำขอเป็นอย่างดี ถ้าเป็นข้าราชการต้องเป็นข้าราชการตั้งแต่ชั้นสัญญาบัตรขึ้นไปหรือเทียบเท่า หรือพนักงานของรัฐที่ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าสัญญาบัตร ถ้าเป็นข้าราชการบำนาญต้องเคยเป็นข้าราชการไม่ต่ำกว่าชั้นตรีหรือเคยเป็นทหารตั้งแต่สัญญาบัตร

4. เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอ และดำเนินการตามข้อ 3 แล้ว ให้รวบรวมหลักฐานทั้งหมดพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณีพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับเรื่องจากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น กรณีนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณาเห็นว่าผู้ขอไม่มีคุณสมบัติที่จะได้สัญชาติไทยตามกฎหมาย กำหนดหรือพยานหลักฐานของผู้ขอไม่ถูกต้องครบถ้วนและมีคำสั่งไม่อนุมัติ ให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต แล้วแต่กรณีแจ้งผู้ขอลงรายการสัญชาติไทยทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่มิคำสั่ง โดยให้ระบุเหตุผลที่ไม่อนุมัติข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งให้ผู้ยื่นคำขอตราบดี และให้ส่งเรื่องเดิมนายทะเบียนเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน

5. การเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.14) ของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ให้นายทะเบียนดำเนินการตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535 ข้อ 102 โดยอนุโลม กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท 8 กลุ่มบุคคลที่ 73 (8 xxxx 73xxx xx x) และให้หมายเหตุเพิ่มเติมในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรและสำเนาทะเบียนบ้านเจ้าบ้านว่า “บุคคลลำดับที่ ... ได้สัญชาติไทยโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551” แล้วลงลายมือชื่อนายทะเบียนพร้อมวัน เดือน ปีกำกับไว้ทุกรายสำหรับวิธีการใช้เลขประจำตัวประชาชน กลุ่มบุคคลที่ 73 นั้น ให้สำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่นรายงานขอเลขจากสำนักทะเบียนกลาง โดยเมื่อนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณาอนุมัติให้ผู้ขอรายใดได้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านฯ ของผู้นั้นเก็บติดกับเรื่องไว้เป็นหลักฐาน 1 ฉบับ ส่วนคำขอที่เป็นต้นฉบับให้ส่งไปยังสำนักทะเบียนกลางเพื่อเป็นข้อมูลในการกำหนดเลขประจำตัวประชาชน โดยสำนักทะเบียนกลางจะส่งเลขดังกล่าวให้สำนักที่เกี่ยวข้องผ่านระบบคอมพิวเตอร์

6. การได้สัญชาติไทยของบุคคลต่างๆ ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เป็นการได้สัญชาติไทยโดยผลของกฎหมายซึ่งจะมีผลตั้งแต่วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2551 เป็นต้นมา ดังนั้น กรณีที่ผู้ที่ได้ลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา 23 ประสงค์จะขอแก้ไขรายการสัญชาติในสูติบัตร จากสัญชาติอื่นหรือไม่ได้สัญชาติไทยเป็นสัญชาติไทย นายทะเบียนไม่อาจดำเนินการแก้ไขได้เนื่องจาก รายการดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงขณะที่บุคคลนั้นเกิด อย่างไรก็ตามนายทะเบียนสามารถบันทึกเพิ่มเติมในสูติบัตร และทะเบียนคนเกิดได้ว่า “นาย/นางสาว/นาง.....ได้สัญชาติไทยโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นเลข 8 xxxx 73xxx xx x เมื่อวันที่ ...” แล้วให้ลงลายมือชื่อนายทะเบียนและ วันเดือนปีกำกับไว้

7. เนื่องจากการให้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับบุคคลที่เคยมีสัญชาติไทยโดยการเกิดแต่ถูกถอดสัญชาติและบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรไทยแต่ไม่ได้สัญชาติไทยโดยผลของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 โดยกฎหมายกำหนดให้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไป จึงให้นายอำเภอและผู้อำนวยการเขตต้องพิจารณาอนุมัติด้วยตัวเองด้วยความรอบคอบ รวดเร็วและเป็นธรรม มิให้มีการเรียกพยานหลักฐานที่เกินความจำเป็น หรือแสวงหาหรือเรียกรับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นอันขาด หากปรากฏการร้องเรียนในเรื่องดังกล่าวและผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงพบว่ามีมูลความจริงตามการร้องเรียน ขอให้จังหวัดและกรุงเทพมหานครพิจารณาลงโทษเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องทั้งทางวินัยและอาญาอย่างเฉียบขาดด้วย

จึงเรียนมาเพื่อดำเนินการโดยเคร่งครัดต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพงศ์ไพยม วาศุวัตติ)

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง
สำนักบริหารการทะเบียน
ส่วนการทะเบียนราษฎร
โทร 0-2791-7313-6

**ตารางการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23
แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551**

ก. กรณีบุคคลที่ถูกถอดถอนสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337

กลุ่มที่	สถานที่เกิด	ช่วงเวลา ที่เกิด	รายการของบิดาและมารดา			สถานะตาม พ.ว. 337
			บิดา	สถานะ การสมรส	มารดา	
1	ในราชอาณาจักร	ก่อน วันที่ 14 ธันวาคม 2515	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือ 2) มีใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว หรือ 3) เกิดในประเทศไทย	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	ถูกถอน สัญชาติ
2	ในราชอาณาจักร	ก่อนวันที่ 14 ธันวาคม 2515	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับการผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักรเป็น กรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	จดทะเบียน	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ที่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือ 2) มีใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว หรือ 3) เกิดในประเทศไทย	ถูกถอน สัญชาติ
3	ในราชอาณาจักร	ก่อนวันที่ 14 ธันวาคม 2515	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักรเป็น กรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	จดทะเบียน/ ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักรเป็น กรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	ถูกถอน สัญชาติ

**ตารางการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23
แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551**

ข. กรณีบุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337

กลุ่มที่	สถานที่เกิด	ช่วงเวลาที่เกิด	รายการของบิดาและมารดา			สถานะตาม ปว. 337
			บิดา	สถานะ การสมรส	มารดา	
1	ในราชอาณาจักร	ระหว่าง วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึง วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือ 2) มีใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว หรือ 3) เกิดในประเทศไทย	ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	ไม่ได้ สัญชาติไทย
2	ในราชอาณาจักร	ระหว่าง วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึง วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	จดทะเบียน	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ หรือ 2) มีใบสำคัญประจำตัว คนต่างด้าว หรือ 3) เกิดในประเทศไทย	ไม่ได้ สัญชาติไทย
3	ในราชอาณาจักร	ระหว่าง วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึง วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2535	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	จดทะเบียน/ ไม่จดทะเบียน	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	ไม่ได้ สัญชาติไทย

**ตารางการวินิจฉัยคุณสมบัติของบุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23
แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551**

ค. กรณีบุตรของบุคคลที่ถูกถอดถอนสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยตาม ปว. 337

กลุ่มที่	สถานที่เกิด	ช่วงเวลา ที่เกิด	รายการของบิดาและมารดา			สถานะตาม ปว. 337
			บิดา	สถานะ การสมรส	มารดา	
1	ในราชอาณาจักร	ระหว่าง วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551	ถูกถอน หรือไม่ได้สัญชาติไทย	ไม่จดทะเบียน (เฉพาะผู้ที่เกิดก่อน วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535)	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	เกิดก่อน 26 กุมภาพันธ์ 2535 ไม่ได้ไทยตาม ปว. 337 เกิดตั้งแต่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 ไม่ได้ไทยตาม มาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง
2	ในราชอาณาจักร	ระหว่าง วันที่ 14 ธันวาคม 2515 ถึง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551	ต่างด้าว ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) ได้รับผ่อนผันให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นกรณีพิเศษ หรือ 2) ได้รับอนุญาตให้อยู่ ในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราว หรือ 3) หลบหนีเข้าเมือง	จดทะเบียน (เฉพาะผู้ที่เกิด ก่อนวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535)	ถูกถอนหรือ ไม่ได้สัญชาติไทย	เกิดก่อน 26 กุมภาพันธ์ 2535 ไม่ได้ไทยตาม ปว. 337 เกิดตั้งแต่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 ไม่ได้ไทยตาม มาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง
3	ในราชอาณาจักร	ระหว่าง วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2535 ถึง วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2551	ถูกถอน หรือไม่ได้ สัญชาติไทย	จดทะเบียน/ ไม่จดทะเบียน	ถูกถอนหรือ ไม่ได้สัญชาติไทย	ไม่ได้ไทย ตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง

ปิดรูปถ่ายของผู้ขอ
ลงรายการสัญชาติไทย
ขนาด 4 x 6 ซม.

ด้านหน้า

แบบคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน
ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551

เขียนที่

วันที่เดือนพ.ศ.

ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน.....
วันเดือนปีเกิด..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย.....
ถนน..... หมู่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
บิดาชื่อ..... สัญชาติ..... เลขประจำตัวประชาชน.....
มารดาชื่อ..... สัญชาติ..... เลขประจำตัวประชาชน.....
ขอยื่นคำขอต่อนายทะเบียนอำเภอ/ท้องถิ่น เพื่อลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน
ตามมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ให้แก่ ตัวข้าพเจ้าเอง บุคคลอื่น ได้แก่

ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน.....
วันเดือนปีเกิด..... สัญชาติ..... อยู่บ้านเลขที่..... ตรอก/ซอย.....
ถนน..... หมู่..... ตำบล/แขวง..... อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....
บิดาชื่อ..... สัญชาติ..... เลขประจำตัวประชาชน.....
มารดาชื่อ..... สัญชาติ..... เลขประจำตัวประชาชน.....

มีความสัมพันธ์กับข้าพเจ้าในฐานะ.....

พร้อมคำขอนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานเอกสารการทะเบียนราษฎรและเอกสารอื่นๆ มาด้วย คือ

- สูติบัตร เลขที่ ลงวันที่..... ออกให้โดยสำนักทะเบียน.....
- หนังสือรับรองสถานที่เกิด เลขที่ ลงวันที่..... ออกให้โดย.....
- สำเนาทะเบียนบ้าน/สำนักทะเบียนประวัติราษฎร เลขที่
- เอกสารอื่นๆ (ถ้ามี) ได้แก่

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่แจ้งไว้ข้างต้นทั้งหมดนั้นเป็นความจริงทุกประการ และขอรับรองว่าผู้ลงรายการสัญชาติไทย
ตามคำขอลฉบับนี้เป็นผู้มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่จะได้สัญชาติไทยตามมาตรา 23 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ
(ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 หากปรากฏว่ามีการปกปิดข้อเท็จจริงหรือผู้ลงรายการสัญชาติไทยเป็นผู้ที่มีพฤติการณ์ซึ่งเป็นภัยต่อ
ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ข้าพเจ้ายินยอมให้นายทะเบียนยกเลิกเพิกถอนคำขอลฉบับนี้ แก้อายการ
สัญชาติให้กลับสู่สถานะเดิมก่อนยื่นคำขอ และแจ้งความดำเนินคดีแก่ข้าพเจ้าได้

ลายพิมพ์นิ้วมือหัวแม่มือซ้าย
ของผู้ลงรายการสัญชาติไทย

ลายพิมพ์นิ้วมือหัวแม่มือขวา
ของผู้ลงรายการสัญชาติไทย

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

(ลงชื่อ).....ผู้ลงรายการ
(.....) สัญชาติไทย

สำหรับเจ้าหน้าที่

1. ได้รับคำขอลงรายการสัญชาติไทย เมื่อวันที่เวลา.....น.
2. ตรวจสอบหลักฐานเอกสารที่แนบมาพร้อมคำขอกับที่แจ้งไว้ในคำขอแล้วปรากฏว่า
 - ครบถ้วน
 - ไม่ครบถ้วน

(ลงชื่อ) เจ้าหน้าที่
(.....)

เสนอนายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต.....

ได้ตรวจสอบคำขอ พยานหลักฐาน และสอบสวนพยานบุคคลตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดแล้วเห็นว่า

- ผู้ขอมีคุณสมบัติที่จะได้รับการลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านตามมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เห็นควรดำเนินการให้
- ผู้ขอมีคุณสมบัติไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรา 23 แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 เนื่องจาก.....

เห็นควรไม่ดำเนินการให้

- อื่นๆ

(ลงชื่อ) เจ้าหน้าที่
(.....)

คำสั่งนายอำเภอ/ผู้อำนวยการเขต

- อนุญาตตามคำขอ
 - ไม่อนุญาต เพราะ.....
- และให้แจ้งผู้ยื่นคำขอทราบ

(ลงชื่อ) เจ้าหน้าที่
(.....)

วันที่

ด่วนมาก

ที่ มท 0309/ว 16260

กรมการปกครอง

ถนนอัษฎางค์ กทม. 10200

9 สิงหาคม 2560

เรื่อง การขอมีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทยเป็นการทั่วไปและการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2560

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท 0309/ว 3993 ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2560

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบคำร้องขอให้พิจารณาความจำเป็นที่จะต้องมีสัญชาติไทย

ตามที่กรมการปกครองได้แจ้งหลักเกณฑ์ เงื่อนไขและวิธีการปฏิบัติในการพิจารณาให้สัญชาติไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งกำหนดไว้ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การสั่งให้ คนที่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ได้สัญชาติไทย เป็นการทั่วไป และการให้สัญชาติไทยเป็นการเฉพาะราย ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 และประกาศ กรมการปกครอง เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอมีสัญชาติไทยและการตรวจคุณสมบัติของผู้ขอมีสัญชาติไทยฯ ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560 และขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอ และสำนักทะเบียนท้องถิ่นทุกแห่งศึกษา ทำความเข้าใจและถือปฏิบัติโดยเคร่งครัดเพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหาคนไร้สัญชาติที่เกิดในราชอาณาจักร เป็นไปด้วยความถูกต้องตามมติคณะรัฐมนตรีที่อ้างถึงดังกล่าว ความละเอียดแจ้งตามหนังสือที่อ้างถึง นั้น

กรมการปกครอง ขอชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับการขอมีสัญชาติไทยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 กลุ่มเด็กนักเรียน นักศึกษาที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยโดยมี บิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่นที่มีชุมชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์ โดยถ้าคนกลุ่มนี้ยังเรียนไม่จบปริญญาตรี และไม่ใช้คนไร้รากเหง้า หากมีความประสงค์จะขอมีสัญชาติไทยจะต้องผ่านขั้นตอนการยื่นเรื่องต่อรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทยหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากรัฐมนตรีฯ เพื่อพิจารณาเหตุความจำเป็นที่ผู้นั้นจะต้องมีสัญชาติไทย เสียก่อน และเมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาว่าผู้นั้นสามารถขอมีสัญชาติไทยได้แล้ว จึงจะเข้าสู่ขั้นตอนการยื่นคำขอ มีสัญชาติไทยตามประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกรมการปกครองที่อ้างถึงข้างต้น สำหรับแนวทาง ปฏิบัติในการขอให้พิจารณาเหตุผลความจำเป็นที่จะต้องมีสัญชาติไทยนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา) ได้โปรดพิจารณาเห็นชอบให้กำหนดหลักเกณฑ์ความจำเป็นที่จะต้องมีสัญชาติไทย โดยนักเรียน นักศึกษาที่จะขอมีสัญชาติไทยจะต้องมีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(1) มีบิดาและมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย แต่การได้รับสัญชาติไทยของบิดาหรือมารดานั้นไม่มีผลต่อการได้รับสัญชาติไทยของบุตร เช่น เด็กที่เกิดจากบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ต่อมาบิดาหรือมารดาของเด็กนั้นได้รับอนุญาตให้แปลงสัญชาติเป็นไทยหรือได้กลับคืนสัญชาติไทย แต่การได้สัญชาติไทยของบิดาหรือมารดามีผลตามกฎหมาย (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา) ภายหลังจากที่บุตรเกิด ทำให้บุตรยังคงไม่ได้รับสัญชาติไทย เป็นต้น โดยนักเรียน นักศึกษาที่เป็นบุตรจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี นับถึงวันที่บุตรนั้นยื่นคำขอมีสัญชาติไทย

(2) เป็นบุตรบุญธรรมตามกฎหมายของคณสัญชาติไทย (ได้จดทะเบียนรับบุตรบุญธรรมแล้ว) และได้อาศัยอยู่ในประเทศไทยกับผู้รับบุตรบุญธรรมหรือครอบครัวของผู้รับบุตรบุญธรรมที่เป็นคณสัญชาติไทย เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี

(3) มีบิดาหรือมารดาเป็นคนที่ได้รับสัญชาติไทยตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด แต่การให้สัญชาติไทยตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไม่ครอบคลุมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในประเทศไทยทำให้บุตรยังคงไม่ได้รับสัญชาติไทย เช่น เด็กที่เกิดจากบิดาหรือมารดาที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประภเภท 0 กลุ่ม 89 ในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาไร้สัญชาติ ต่อมาบิดาหรือมารดานั้นเรียนจบปริญญาตรีและได้รับสัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559 โดยขณะยื่นเรื่องขอมีสัญชาติไทย บิดาหรือมารดาคนดังกล่าวมีบุตรที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยอยู่ด้วย การได้สัญชาติไทยของบิดาหรือมารดากรณีนี้ไม่ส่งผลต่อบุตรที่เกิดก่อนวันที่บิดาหรือมารดาได้รับสัญชาติไทย และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวครอบคลุมเฉพาะตัวบิดาหรือมารดาที่เรียนจบปริญญาตรีเท่านั้นโดยไม่รวมถึงบุตรที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยด้วย กรณีนี้ถ้าบุตรที่กำลังศึกษาเล่าเรียนในสถาบันการศึกษาต้องการขอมีสัญชาติไทยสามารถยื่นเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณาเหตุความจำเป็นได้ เป็นต้น

(4) เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐให้เป็นตัวแทนเพื่อไปแข่งขันหรือประกวดผลงานในระดับนานาชาติหรือทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษา การกีฬา หรือสาขาอื่นๆ โดยมีหนังสือรับรองเรื่องดังกล่าวจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง และนักเรียน นักศึกษา ผู้นั้นจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

(5) เป็นผู้ที่เคยทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย หรือมีบิดาหรือมารดาเป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศไทย โดยมีหนังสือรับรองจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เป็นประโยชน์และนักเรียน นักศึกษา ผู้นั้นจะต้องอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

(6) เป็นผู้ที่ไม่สามารถส่งกลับประเทศต้นทางซึ่งบิดาหรือมารดามีสัญชาติหรือมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ โดยมีหนังสือปฏิเสธความเป็นคณสัญชาติของประเทศที่บิดาและหรือมารดามีสัญชาติจากสถานเอกอัครราชทูต

สถานกงสุล หรือหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่นซึ่งปฏิบัติงานด้านกงสุลของประเทศนั้น หรือมีข้อเท็จจริงที่ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าผู้นั้นเป็นคนไร้รัฐไร้สัญชาติ ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้รับมอบอำนาจให้อธิบดีกรมการปกครองเป็นผู้พิจารณาเหตุความจำเป็นที่จะต้องมีสัญชาติไทยของนักเรียนนักศึกษาที่เกิดในประเทศไทยและไม่ได้สัญชาติไทยโดยมีบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าวอื่นที่มีเชื้อชนกลุ่มน้อยหรือกลุ่มชาติพันธุ์และยังเรียนไม่จบปริญญาตรีแต่ประสงค์จะขอมีสัญชาติไทย โดยนักเรียน นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นเรื่องต่อนายอำเภอท้องที่ ส่วนผู้ที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ยื่นเรื่องต่อผู้อำนวยการสำนักบริหารการทะเบียนเพื่อเสนอเรื่องให้อธิบดีกรมการปกครองพิจารณา ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและถูกต้อง จึงขอให้จังหวัดแจ้งอำเภอทุกแห่งในพื้นที่รับผิดชอบทราบและให้ถือปฏิบัติ ดังนี้

1. เมื่อนายอำเภอได้รับคำร้องขอให้พิจารณาความจำเป็นที่จะต้องมีสัญชาติไทยของนักเรียนนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติอยู่ในท้องที่อำเภอ ตามแบบคำร้องที่ส่งมาพร้อมหนังสือนี้ พร้อมด้วยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้วให้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของรายการต่างๆ ในคำร้องและพยานหลักฐานของผู้ร้องแล้วออกใบรับตามแบบที่ส่งมานี้ให้ผู้ร้องไว้เป็นหลักฐาน ถ้าพิจารณาเห็นว่าผู้ร้องมีคุณสมบัติตามที่กล่าวถึงข้างต้น ให้นายทะเบียนอำเภอระบุความเห็นลงในคำร้องนั้นแล้วรวบรวมคำร้องและหลักฐานทั้งหมดส่งจังหวัดโดยเร็วเพื่อส่งต่อไปยังกรมการปกครอง (สำนักบริหารการทะเบียน) โดยให้อำเภอสำเนาคำร้องและพยานหลักฐานจำนวน 1 ชุดเก็บไว้เป็นหลักฐานต้นเรื่องด้วย

2. การเรียกตรวจพยานหลักฐาน ให้ใช้เกณฑ์ ดังนี้

- 2.1 กรณีผู้ร้องอ้างความจำเป็นอันเนื่องมาจากการมีบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือการเป็นบุตรบุญธรรมของผู้มีสัญชาติไทย ให้พิจารณาจากพยานหลักฐานที่แสดงถึงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาและบุตร เช่น สูติบัตร หนังสือรับรองการเกิด คำรับรองของพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ หรือทะเบียนรับบุตรบุญธรรม แล้วแต่กรณี และหลักฐานการเป็นผู้มีสัญชาติไทยของบิดาหรือมารดา

- 2.2 กรณีผู้ร้องอ้างความจำเป็นอันเนื่องมาจากสาเหตุอื่นนอกจากข้อ 2.1 ให้พิจารณาจากพยานหลักฐานของราชการ เช่น ประกาศนียบัตร ประกาศเกียรติคุณและหรือหนังสือรับรองที่ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐออกให้ ซึ่งหากหลักฐานดังกล่าวออกให้โดยต่างประเทศจะต้องให้หน่วยงานของรัฐไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น หรือสถานทูตหรือสถานกงสุลของประเทศที่ออกหลักฐานนั้นให้การรับรองด้วย

- 2.3 การพิจารณาเรื่องการอาศัยอยู่ในประเทศไทยตามระยะเวลาที่กำหนดให้ใช้การสอบพยานบุคคลที่เป็นญาติของผู้ร้องหรือบุคคลที่ร้องอาศัยอยู่ด้วย และบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งรู้จักความเป็นมาของผู้ร้องและอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกับผู้ร้อง จำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน และพิจารณาจากข้อมูลทางทะเบียนราษฎร

3. นักเรียนนักศึกษาที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ให้ยื่นคำร้องด้วยตนเอง ส่วนผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี และผู้ที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจยื่นคำร้องด้วยตนเองได้ ให้บิดา มารดาหรือผู้ปกครอง หรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจ แล้วแต่กรณี เป็นผู้ยื่นคำร้องแทนก็ได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป ทั้งนี้ ให้อำเภอแจ้งสำนักทะเบียนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

สำนักบริหารการทะเบียน

ส่วนการทะเบียนราษฎร

โทร 0-2791-7318-9

แบบคำร้องขอให้พิจารณาความจำเป็นที่จะต้องมีสัญชาติไทย

เพื่อปฏิบัติตามมติ ครม. วันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2559

คำร้องของที่.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ที่ประสงค์จะมี

1. ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
วันเดือนปีเกิด.....อยู่บ้านเลขที่.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
สถานที่เกิด (ระบุ)มีหลักฐานการเกิดได้แก่

สูติบัตร หนังสือรับรองการเกิด ท.ร.20/1 หนังสือรับรองสถานที่เกิด ออกให้โดย.....
บิดาชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....สัญชาติ.....
มารดาชื่อ.....เลขประจำตัวประชาชน.....สัญชาติ.....
กำลังศึกษาในระดับ.....ชั้น/ปี.....ชื่อสถานศึกษา.....ตั้งอยู่ที่.....
ขอยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมการปกครอง เพื่อขอให้พิจารณาความจำเป็นที่ข้าพเจ้าต้องมีสัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคสอง
แห่ง พ.ร.บ. สัญชาติ พ.ศ. 2508 โดยมีเหตุผล ดังนี้

- มีบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ตามหลักฐาน.....
- เป็นบุตรบุญธรรมของผู้มีสัญชาติไทย ตามทะเบียนรับบุตรบุญธรรม เลขที่.....ออกให้โดย.....
- เป็นผู้ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศ ในเรื่อง.....ตามหนังสือรับรองของ.....
- เป็นตัวแทนของส่วนราชการ (ระบุชื่อ).....ไปสร้างชื่อเสียงหรือทำประโยชน์ในเรื่อง.....
- ไม่สามารถกลับประเทศต้นทางได้ ตามหลักฐานของสถานทูตหรือสถานกงสุลหรือหน่วยงาน.....

พร้อมคำร้องนี้ ข้าพเจ้าได้แนบหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาด้วยแล้ว จำนวน.....ฉบับ

ส่วนที่ 2 ผู้ยื่นคำร้องแทน กรณีผู้ขอมีสัญชาติไทยมีอายุต่ำกว่า 15 ปี

2. ข้าพเจ้า.....ชื่อสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
วันเดือนปีเกิด.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....
..... ขอยื่นคำร้องต่ออธิบดีกรมการปกครอง เพื่อขอให้พิจารณาความจำเป็น
ที่จะต้องมีสัญชาติไทยของ..... (คนตาม 1) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับข้าพเจ้าในฐานะ.....

3. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความที่แจ้งไว้ข้างต้นทั้งหมดนั้นเป็นความจริงทุกประการ หากปรากฏว่ามีการปกปิดข้อเท็จจริง
หรือแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ ข้าฯ ยินยอมให้ยกเลิกคำร้องฉบับนี้และให้แจ้งความดำเนินคดีแก่ข้าฯ

รูปถ่ายของ
ผู้ขอให้พิจารณา
ความจำเป็น

รูปถ่ายบิดาหรือ
มารดาหรือผู้รับบุตร
บุญธรรมที่เป็นผู้มี
สัญชาติไทย

(ลงชื่อ).....ผู้ยื่นคำร้อง
(.....)

ส่วนที่ ๓ สำหรับเจ้าหน้าที่

ข้าฯ ได้รับคำร้องพร้อมหลักฐานของผู้ร้องไว้ครบถ้วนแล้ว เมื่อวันที่.....	ความเห็นของนายอำเภอ
(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่ (.....)	(ลงชื่อ).....นายอำเภอ (.....)

ใบรับคำร้อง

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....ตำแหน่ง.....ได้รับคำร้องขอให้พิจารณา
ความจำเป็นที่จะต้องอยู่ไทยของ.....เลขประจำตัวประชาชน.....
ตามคำร้องเลขที่.....ลงวันที่.....ไว้แล้วเมื่อวันที่.....

จึงออกใบรับฉบับนี้ให้ไว้เป็นหลักฐาน

(ลงชื่อ).....เจ้าหน้าที่รับเรื่อง
(.....)

กฎกระทรวง

กำหนดฐานะและเงื่อนไขการอยู่ในราชอาณาจักรไทยของผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทย

พ.ศ. 2560

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 6 วรรคหนึ่ง และมาตรา 7 ทวิ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“เด็กกำพร้า” หมายความว่า เด็กซึ่งเกิดในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้สัญชาติไทย และบิดาและมารดาของเด็กนั้นเสียชีวิต หรือไม่ปรากฏบิดาและมารดา หรือไม่สามารถสืบหาบิดาและมารดาของเด็กนั้นได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะอยู่ในความอุปการะของบุคคลหรือสถานสงเคราะห์ที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก หรือเป็นเด็กเร่ร่อน

ข้อ 2 ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้มีฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเช่นเดียวกับบิดาหรือมารดา ในส่วนที่เป็นคุณสมบัติผู้นั้นมากกว่าตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เว้นแต่กรณี ดังต่อไปนี้

(1) ผู้เกิดจากบิดาและมารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้มีฐานะเช่นเดียวกับบิดาและมารดา และผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยได้เป็นกรณีพิเศษ เพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรพร้อมบิดาหรือมารดา

(2) เด็กกำพร้าซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีหนังสือรับรอง ให้ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

ข้อ 3 ในกรณีที่ฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยของบิดาและมารดา หรือบิดาหรือมารดาตามข้อ 2 สิ้นสุดลง ให้ฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยของผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยนั้นสิ้นสุดลงด้วย เว้นแต่ผู้นั้นมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้คงฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยต่อไปได้

(1) มีอายุไม่น้อยกว่าสิบแปดปี หรือบรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส ยกเว้นบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ซึ่งได้รับการพิสูจน์หรือรับรองจากต่างประเทศว่าเป็นคนสัญชาติของประเทศนั้นและสมัครใจที่จะกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

(2) ไม่สามารถเดินทางกลับประเทศที่บิดาหรือมารดามีหรือเคยมีภูมิลำเนาหรือเคยอาศัยอยู่ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(3) มีผู้ปกครอง สามี ภรรยา หรือบุตร เป็นผู้มิสัญชาติไทย

(4) มีภูมิลำเนาเป็นหลักแหล่งในราชอาณาจักรและพำนักอยู่ในราชอาณาจักรอย่างต่อเนื่อง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในระยะเวลาที่กำหนด

(5) อยู่ระหว่างการศึกษาในสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง

(6) เป็นผู้ที่ได้ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยหรือผู้มีส่วนได้เสียซึ่งประสงค์จะขอหนังสือรับรองการคงฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยต่อไปตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสาร หรือหลักฐานต่อนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขต ณ ที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งท้องที่ที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติแล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์แห่งการนี้ ให้นายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับคำขอ

คำขอและหนังสือรับรองตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมการปกครองประกาศกำหนด

ข้อ 4 ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยและมีอายุไม่น้อยกว่าสิบแปดปี อาจถูกเพิกถอนฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยได้ เมื่อปรากฏว่า

(1) กระทำการใด ๆ อันเป็นการกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงหรือขัดต่อประโยชน์ของรัฐ หรือเป็นการเหยียดหยามประเทศชาติ หรือ

(2) กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

รัฐมนตรีโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกั่นกรองเกี่ยวกับสัญชาติ อาจสั่งเพิกถอนฐานะการอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยของบุคคลตามวรรคหนึ่ง หรือสั่งให้ผู้นั้นอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยต่อไปก็ได้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความมั่นคง ประโยชน์ของรัฐ และสิทธิมนุษยชนประกอบกัน

ให้ไว้ ณ วันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2560

พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 7 ทวิ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2551 บัญญัติให้ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยจะอยู่ในราชอาณาจักรไทยในฐานะใด ภายใต้เงื่อนไขใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง

ว่าด้วยสิทธิขององค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียนรู้

พ.ศ. 2555

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการ เกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“ศูนย์การเรียนรู้” หมายความว่า สถานที่เรียนที่องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชน จัดตั้งขึ้นเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยไม่แสวงหากำไรตามกฎกระทรวงนี้

“องค์กรชุมชน” หมายความว่า คณะบุคคลซึ่งประกอบด้วยผู้บรรลุนิติภาวะจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยประจำอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการในลักษณะเป็นองค์กร ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ไม่แสวงหากำไร และมีที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นเดียวกับศูนย์การเรียนนั้น

“องค์กรเอกชน” หมายความว่า สมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคล หรือเป็นส่วนงานหรือโครงการในองค์กรนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ไม่แสวงหากำไร และมีที่ตั้งหรือมีส่วนงานหรือโครงการรับผิดชอบอยู่ในท้องถิ่นเดียวกับศูนย์การเรียนนั้น

“ผู้จัดการศึกษา” หมายความว่า องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชนซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่ศูนย์การเรียนตั้งอยู่

ข้อ 2 องค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนอาจจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย โดยจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้สำหรับผู้ซึ่งขาดโอกาสในการเข้าศึกษาในระบบโรงเรียนปกติ ทั้งนี้ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และสนองตอบวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียนนั้น โดยให้ยึดหลักดังต่อไปนี้

- (1) มุ่งเรียนรู้จากสถานที่จริง แหล่งเรียนรู้ในเขตพื้นที่ และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- (2) การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้ใช้หลักสูตรที่ศูนย์การเรียนได้พัฒนาขึ้น ศูนย์การเรียนตามวรรคหนึ่งอาจจัดการศึกษาแบบคละชั้นและอายุหรือจัดให้มีการศึกษาร่วมกับสถานศึกษาอื่นโดยมีข้อตกลงร่วมกันและเทียบโอนผลการเรียนซึ่งกันและกันได้

ข้อ 3 แบบคำขอจัดตั้งศูนย์การเรียนขององค์กรชุมชนต้องมีรายการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อองค์กรชุมชน
- (2) รายละเอียดของคณะบุคคล ได้แก่ ชื่อ สัญชาติ อายุ ที่อยู่ และอาชีพ
- (3) วัตถุประสงค์ขององค์กรชุมชน
- (4) ที่ตั้งองค์กรชุมชน
- (5) ประวัติความเป็นมาขององค์กรชุมชน
- (6) ผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชน

รายการตาม (2) และ (3) ต้องได้รับการรับรองจากสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นผู้บรรลุนิติภาวะ จำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ข้อ 4 แบบคำขอจัดตั้งศูนย์การเรียนขององค์กรเอกชนต้องมีรายการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อองค์กรเอกชน
- (2) วัตถุประสงค์ขององค์กรเอกชน
- (3) ที่ตั้งองค์กรเอกชน
- (4) ประวัติความเป็นมาขององค์กรเอกชน
- (5) ผลการดำเนินงานขององค์กรเอกชน
- (6) หลักฐานการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลขององค์กรหรือหลักฐานการเป็นส่วนงาน หรือโครงการ

ในองค์กรนิติบุคคล

ข้อ 5 องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชนซึ่งประสงค์จะจัดตั้งศูนย์การเรียน ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อสำนักงานพร้อมทั้งแนบแบบคำขอตามข้อ 3 หรือข้อ 4 แล้วแต่กรณี และแผนการจัดการศึกษาของศูนย์การเรียนที่องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชนนั้นได้ร่วมจัดทำกับสำนักงานหรือสถานศึกษาที่สำนักงานมอบหมาย

แผนการจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งต้องมีรายการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อศูนย์การเรียน
- (2) วัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน
- (3) ที่ตั้งศูนย์การเรียน
- (4) รูปแบบการจัดการศึกษา
- (5) ระดับการศึกษาที่จัดในกรณีที่เป็นการจัดการศึกษานอกระบบ
- (6) หลักสูตรหรือลักษณะกิจกรรมการเรียนการสอน
- (7) ระบบประกันคุณภาพภายใน
- (8) รายชื่อและคุณสมบัติของบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียน
- (9) ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียน

ข้อ 6 เมื่อสำนักงานให้ความเห็นชอบคำขอจัดตั้งศูนย์การเรียน และแผนการจัดการศึกษาแล้ว ผู้จัดการศึกษาจึงจะดำเนินการจัดการศึกษาได้

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนการจัดการศึกษาที่สำนักงานได้ให้ความเห็นชอบแล้วต้องได้รับอนุญาตจากสำนักงาน

ข้อ 7 ในกรณีที่ยังคงยกเว้นเป็นนิติบุคคลซึ่งไม่ได้จดทะเบียนในประเทศไทย ผู้เรียนในศูนย์การเรียน ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศกำหนด

ในการพิจารณาคำขออนุญาตจัดตั้งศูนย์การเรียนขององค์กรเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

- (1) ศูนย์การเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนไม่เกินห้าสิบคน ให้สำนักงานเป็นผู้พิจารณาอนุญาต
- (2) ศูนย์การเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนเกินกว่าห้าสิบคนแต่ไม่เกินหนึ่งร้อยคน ให้สำนักงานเสนอให้คณะกรรมการเป็นผู้พิจารณาอนุญาต

(3) ศูนย์การเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนเกินกว่าหนึ่งร้อยคน ให้สำนักงานเสนอให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้พิจารณาอนุญาตในกรณีการขออนุญาตจัดตั้งศูนย์การเรียนที่มีผู้เรียนจำนวนเกินกว่าห้าสิบคน รายการในแผนการจัดการศึกษาตามข้อ 5 (3) (5) (6) (7) และ (8) ต้องเป็นไปตามที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานประกาศกำหนด

ให้นำหลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้จัดตั้งศูนย์เรียนตามวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับกับการพิจารณาคำขออนุญาตเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนการจัดการศึกษาที่ได้รับอนุญาตแล้วโดยอนุโลม

ข้อ 8 ข้อกำหนดเกี่ยวกับคณะกรรมการศูนย์การเรียนตามข้อ 5 (9) อย่างน้อยต้องกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยผู้จัดการศึกษาหรือผู้แทน ผู้แทนผู้ปกครองของผู้เรียน และผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีที่ศูนย์การเรียนใดไม่อาจมีผู้แทนผู้ปกครองของผู้เรียน ให้คณะกรรมการแต่งตั้งผู้แทนชุมชนที่ศูนย์การเรียน ตั้งอยู่เป็นกรรมการแทนได้

ข้อ 9 ให้คณะกรรมการศูนย์การเรียนทำหน้าที่กำหนดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษา ของศูนย์การเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการจัดการศึกษาของผู้จัดการศึกษาและสอดคล้องกับนโยบายการศึกษารวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และดูแลระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา

ข้อ 10 การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) การวัดผลและประเมินผลผู้เรียนของการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ให้ศูนย์การเรียน วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริงของพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

(2) กรณีที่มีการจัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานศึกษาอื่น ให้มีการวัดผลและประเมินผลร่วมกัน ในกรณีที่มีการเลิกศูนย์การเรียน หรือผู้เรียนจากศูนย์การเรียนประสงค์จะเข้าศึกษาในโรงเรียนให้นำผลการเรียนรู้ที่ สละสมไว้มาเทียบโอนผลการเรียนตามระเบียบที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

ข้อ 11 ให้ศูนย์เรียนออกหลักฐานทางการศึกษาแก่ผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาจากศูนย์การเรียน ว่าได้ศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาภายใต้การกำกับและการรับรองของสำนักงานแล้วแต่กรณี ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

ข้อ 12 ให้ศูนย์การเรียนจัดทำรายงานผลการดำเนินงานและสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ให้สำนักงานทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ 13 ศูนย์การเรียนอาจได้รับสิทธิประโยชน์ด้านเงินอุดหนุนจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรเอกชนอื่นสำหรับการจัดการศึกษาได้

ข้อ 14 สำนักงานมีหน้าที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความรู้ ส่งเสริมและสนับสนุน ด้านวิชาการ ด้านการบริหารด้านการจัดการศึกษา และด้านอื่นแก่ผู้จัดการศึกษา รวมทั้งให้การพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถแก่บุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การเรียน ตลอดจนดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนแก่ผู้เรียน ในศูนย์การเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการเทียบโอน ผลการเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 15 ศูนย์การเรียนเลิกด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) สำนักงานอนุญาตให้เลิกตามคำขอของผู้จัดการศึกษา

(2) สำนักงานมีคำสั่งให้เลิกเพราะเหตุที่ศูนย์การเรียนหยุดดำเนินการเกินกว่าหนึ่งปีโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือการดำเนินการของศูนย์การเรียนขัดต่อวัตถุประสงค์ของศูนย์การเรียน ขัดต่อกฎหมายเป็นภัยต่อเศรษฐกิจหรือความมั่นคงของประเทศ หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

เมื่อมีการเลิกศูนย์การเรียนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้จัดการศึกษาทราบภายในสามสิบวัน และให้ผู้จัดการศึกษารวบรวมหลักฐานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของศูนย์การเรียนนั้นมอบให้แก่สำนักงาน

ข้อ 16 การเลิกศูนย์การเรียน ให้ผู้จัดการศึกษาร่วมกับสำนักงานจัดหาศูนย์การเรียนอื่นให้แก่ผู้เรียน แต่ไม่ตัดสิทธิผู้เรียนที่จะสมัครเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่น

ข้อ 17 ให้สำนักงานเรียกคืนเงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือต่าง ๆ จากรัฐที่ยังเหลืออยู่ในรอบปีจากศูนย์การเรียนที่เลิกตามข้อ 15 เพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ข้อ 18 องค์กรชุมชนหรือองค์กรเอกชนใดเคยเป็นผู้จัดการศึกษาของศูนย์การเรียนที่สำนักงานมีคำสั่งให้เลิกศูนย์การเรียนตามข้อ 15 (2) จะขอจัดตั้งศูนย์การเรียนอีกมิได้

ให้ไว้ ณ วันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2555

ศาสตราจารย์สุชาติ ธาดาธำรงเวช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้องค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้องค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนซึ่งมีความประสงค์และมีความพร้อมเข้ามาช่วยเหลือรัฐในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยรัฐจะส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาอันจะทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพเท่าเทียมกับการศึกษาในรูปแบบอื่น สมควรกำหนดให้องค์กรชุมชนและองค์กรเอกชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในศูนย์การเรียน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

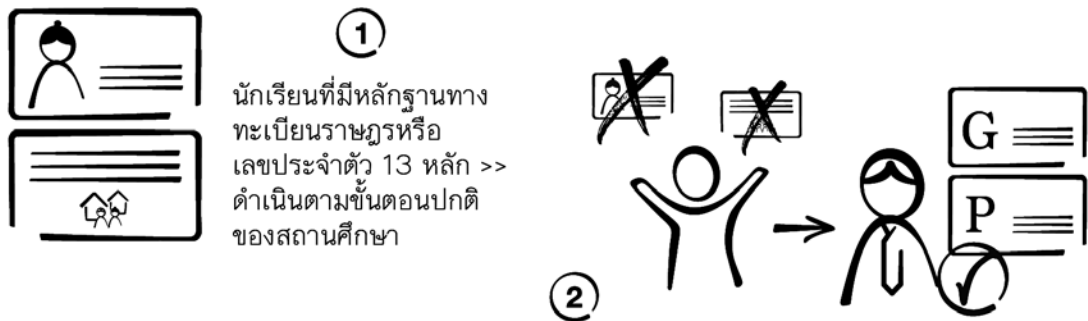
แนวทางการรับนักเรียน นักศึกษา ที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการวันที่ 19 มกราคม 2561

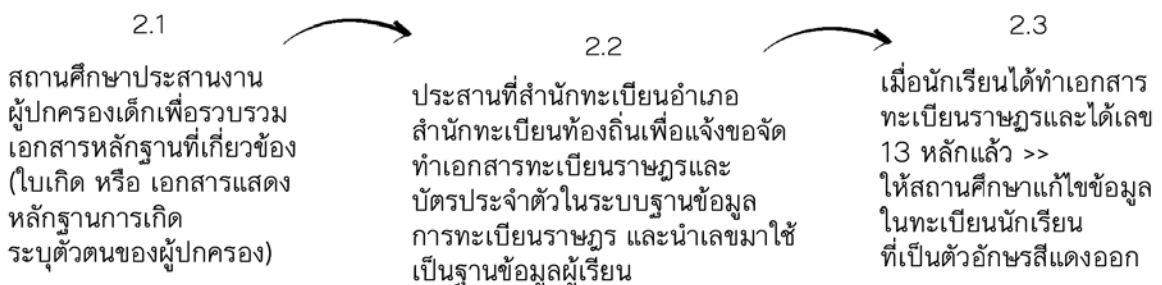
หน้าที่ของสถานศึกษา

ตามมติคณะรัฐมนตรี 5 กรกฎาคม 2548 กำหนดให้เด็กทุกคนซึ่งรวมถึงบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรสามารถเข้าเรียนได้โดยไม่จำกัดระดับ คือเรียนได้ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงปริญญาเอก ไม่จำกัดประเภททั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัยหรืออาชีวศึกษา โดยสามารถเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี ตามกฎหมายและไม่จำกัดพื้นที่การศึกษา

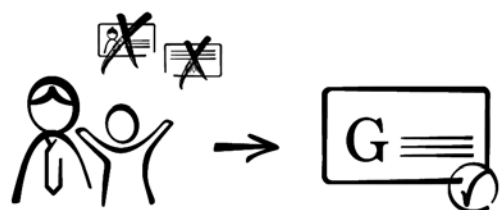
สถานศึกษามีหน้าที่ในการรับเด็กที่อยู่ในวัยศึกษาหรือบุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เข้าเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหลักฐานในการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และตรวจสอบเอกสาร หลักฐานทางทะเบียนราษฎรของเด็กหรือบุคคลที่สมัครเข้าเรียน

นักเรียนที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือเลขประจำตัว 13 หลัก >> สถานศึกษากำหนดรหัสประจำตัวตามต้นสังกัดกำหนด (G, P หรือ อื่นๆ) และให้ใช้เลขประจำตัวนั้นไปจนกว่าจะได้รับการจัดทำทะเบียนราษฎรและได้เลขประจำตัว 13 หลัก และ

3 กรณีที่ไม่สามารถกำหนดสถานะและเลขประจำตัว 13 ได้ เช่น มีภูมิลำเนาอยู่ต่างประเทศ หรือเดินทางไปกลับชายแดน หรือไม่มีตัวตน >> สถานศึกษากำหนดรหัสประจำตัวตามต้นสังกัดกำหนด (G, P หรือ อื่นๆ)

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป 546 / 2560

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคล
ที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2548 ในการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยได้ออกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการรับนักเรียน นักศึกษาเข้าเรียนในสถานศึกษา พ.ศ. 2548 และจัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย เพื่อให้หน่วยงานสถานศึกษา และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามนโยบายในการสร้างโอกาสทางการศึกษาให้เท่าเทียมและเป็นธรรม สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศและบริบทของพื้นที่ และเป็นการปรับปรุงคู่มือและแนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงคู่มือและแนวปฏิบัติในการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

คณะกรรมการดำเนินงาน

1. รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นายประเสริฐ บุญเรือง)	ที่ปรึกษา
2. หัวหน้าผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
3. ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธาน
4. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	อนุกรรมการ

6. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	อนุกรรมการ
16. ผู้แทนสำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง	อนุกรรมการ
17. ผู้แทนสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง	อนุกรรมการ
18. ผู้แทนสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	อนุกรรมการ
19. ผู้แทนสำนักนิติการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
20. นายสุรพงษ์ กองจันทึก	อนุกรรมการ
21. นางศิริพร แก้วสมบัติ ผู้อำนวยการมูลนิธิช่วยไร้พรแดน	อนุกรรมการ
22. นางอริตา ออร์เรลล์ ผู้ประสานงานเครือข่ายแรงงานข้ามชาติกลุ่มการศึกษา
องค์กร World Education	อนุกรรมการ
23. นางรจนา สินที หัวหน้ากลุ่มโครงการพระราชดำริ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
และเลขานุการ
24. นายบุญชื่น วิบูลย์ หัวหน้ากลุ่มยาเสพติดและความมั่นคง
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
25. นางสาวชญากรณ์ เทียงไธสง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
26. นายวุฒจักร พันธุ์สมบัติ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ
27. นางสาวนันท์นภัส เขียวเกษม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. ปรับปรุงคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาให้แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย ให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ สถานการณ์ และการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
2. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์คู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษาแก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย
3. แต่งตั้งคณะทำงานตามความจำเป็นและเหมาะสม
4. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. 2560

(นายประเสริฐ บุญเรือง)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

**รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการจัดทำคู่มือและแนวปฏิบัติสำหรับการจัดการศึกษา
แก่บุคคลที่ไม่มีหลักฐานทะเบียนราษฎรหรือไม่มีสัญชาติไทย (ฉบับปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2560)
ระหว่างวันที่ 19 - 20 มิถุนายน 2560 ณ โรงแรมฝั่งหวาน รีสอร์ท แอนด์ สปา จ.กาญจนบุรี**

1. นายชัยชาญ ช่วยโพธิ์กลาง	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สป.ศธ.
2. นางรจนา สินที	หัวหน้ากลุ่มโครงการพระราชดำริ สำนักส่งเสริมกิจการการศึกษา สป.ศธ.
3. นางสาวชฎาภรณ์ เทียงไธสง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สป.ศธ.
4. นางสาวนันท์นภัส เขียวเกษม	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สป.ศธ.
5. นายวุฒจักร พันธุ์สมบัติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สป.ศธ.
6. นางสาวยุวดี นุ่มฤทธิ์	เจ้าหน้าที่โครงการ สป.ศธ.
7. นายสดายุทธ นักดนตรี	เจ้าหน้าที่โครงการ สป.ศธ.
8. นายสุรพงษ์ กองจันทิก	นักวิชาการอิสระ
9. นางอติตา ออร์เรลล์	เจ้าหน้าที่ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายการศึกษา World Education
10. นางศิราพร แก้วสมบัติ	ผู้อำนวยการมูลนิธิช่วยไร้พรมแดน
11. นายชัยวัฒน์ อินตะ	ผู้ประสานงานโครงการการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าว World Education
12. นางสาวยุพาพัชญ์ ศุขญาพันธุ์	เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานการจัดการศึกษาเด็กต่างด้าว World Education
13. นางพรพรรณ โชติพิฤกษ์วัน	ผอ. กลุ่มพัฒนาและส่งเสริม ฯ สำนักวิชาการ ฯ สพฐ.
14. นางนงค์นุช โอวาทชัยพงศ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ สพฐ.
15. นางสาววันฉัตร ชัยชนะ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สพฐ.
16. นางสาวพินดา วิมานรัตน์	นักวิชาการศึกษานำนาญการ สอศ.
17. ว่าที่ ร.ต.หญิงรัตติกาล เกียรติบาล	ลูกจ้างชั่วคราว สอศ.
18. นางสุรีย์ ญูนุช	นักวิชาการศึกษานำนาญการ สกอ.
19. นางสาวพัชรา อุดมผล	นักวิชาการศึกษานำนาญการ สกอ.
20. นางสาวฐิตาพร จินตะเกษกรณ์	ครูชำนาญการพิเศษ กศน.
21. นายกิตติพงศ์ จันทวงศ์	นักวิชาการศึกษานำนาญการ กศน.
22. นางสาวยุพิน ขมินทกุล	นักวิชาการศึกษานำนาญการพิเศษ สช.
23. นางสาวศิริมา ไทรแก้ว	นักวิชาการศึกษานำนาญการพิเศษ สช.
24. จำสับตำรวจเพชร จันทรแทน	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักนิติการ สป.ศธ.
25. นายอนุเดช ปุระณะวิทย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ ศธจ.แม่ฮ่องสอน
26. นางสาวสาลินี บุญทวี	ครูผู้ช่วยโรงเรียนบ้านแม่ก่อน
27. นางสาวกัญกาญจน์ กาวรรณ	ครูชำนาญการโรงเรียนบ้านในสอย
28. นางสาวภัทรานิษฐ์ แก้วจันทร์เพชร	นักวิชาการศึกษานำนาญการ สพป.ตาก เขต 2

29. นางนฤวรรณ ฉิมผิ้งพะเนา	ผอ.กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา สพป. ตาก เขต 1
30. นางพรทิพย์ กลิ่นจันทน์	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ ศธจ.ตาก
31. นางสาววิไลรัตน์ คันธาวัดน์	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ ศธจ.กาญจนบุรี
32. นางเบญจมาศ วัฒนพิษฐพงษ์	ผอ.โรงเรียนบ้านห้วยกบ
33. นางสาวสรภาพ เจริญสุข	ผอ.โรงเรียนเพียงหลวง 3 (บ้านเหมืองแร่ฮีตอง)
34. นางสาวลิณี อุดมผล	ศึกษานิเทศน์ ศธจ.กาญจนบุรี
35. นายธวัช การกุศล	นักวิชาการศึกษานำนาฏการ ศธจ.จันทบุรี
36. นางสาวบงกช พูลเกษม	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ สพม. 17
37. นายณัฐพงษ์ วงษ์แก้ว	ผอ.โรงเรียนบ้านแหลม
38. นางพยอม ใจสะอาด	นักวิชาการศึกษานำนาฏการพิเศษ ศธจ.สระแก้ว
39. นายบรรจรงค์ วรเศรษฐสุขศิริ	ผอ.โรงเรียนบ้านแสนสุข
40. นายอานนท์ หันตยง	ผอ.โรงเรียนอนุบาลคลองหาด
41. นางสาวสมศรี ต้นปี่	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ศธจ.ระนอง
42. นางสาวกิ่งแก้ว บำรุงรัตน์	นักวิชาการศึกษา ศธจ.ระนอง
43. นายธีรวุฒิ บุญโสภาส	ผอ.โรงเรียนบ้านเกาะสินไห
44. นายประสาร สารวงษ์	ผอ.โรงเรียนวัดศรีสุทธาราม
45. นายอภิวัฒน์ บุญภมร	ผอ.โรงเรียนวัดศิริมงคล
46. นางสาวพัชรศิริ ยูธนา	นักวิชาการศึกษา สถาบันการพลศึกษา
47. นางสาวพรพิมล ผสมมี	นักจัดการงานทั่วไป สถาบันการพลศึกษา
48. นางสาวเอมอร เสือจร	นักวิชาการศึกษานำนาฏการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
49. นางสาวโชติมา จำปาทอง	นักวิชาการศึกษา กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
50. ร.ต.ท.หญิง มลฤดี พลเดชา	รอง สว.ฝอ.7 บก.อก.บช.ตชด.
51. ด.ต.สุนทร ลายประหยัด	ผอ.หมู่ ฝอ.7 บก.อก.บช.ตชด.
52. นายยุทธศักดิ์ แก้วพระพาน	นักวิเทศน์สัมพันธ์ชำนาญการ สนง.พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
53. นางพิชชาวริน ชนะคุ้ม	นักวิชาการศึกษานำนาฏการ สนง.พระพุทธศาสนาแห่งชาติ
54. นางสาวพิมพ์พิชชา สุจินทรัพย์	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักการศึกษา กทม.
55. นางสาวจุฑามณี ศรีสุวรรณ	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สำนักการศึกษา กทม.
56. นางสาวแอน อนันตรสุชาติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กระทรวงสาธารณสุข
57. นางสาวปิยวรรณ เนตรทิพย์	นักวิชาการแรงงานชำนาญการ กระทรวงแรงงาน
58. นายสุมาตย์ เพชรเขาทอง	เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว นายพินิจศักดิ์ สุวรรณรังค์ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๖๑